

Předmluva

Když se Hoši od Bobří řeky rozhodli, že se budou scházet i za špatného počasí a v zimě~ začali hledat klubovnu. V opuštěné zahradě objevili altán, který po úpravách pojmenovali Bobří hráze. A tam pak trávili volné chvíle, hráli nově hry, učili se, zpívali, věnovali se užitečné zábavě, tam přicházeli na nové nápady.

V této knize jsem shromáždil záznamy a články o tom, co všechno jsme v Bobří hrázi dělali, čím jsme se bavili, o čem jsme si povídali. Nežteré texty byly uveřejněny v časopisech Mladý hlasatel, Junák a Vpřed, ale od té doby uplynulo tolik let, že jsou staré ročníky těchto týdeníků velmi vzácné. Jiné články zde zpřístupňuji všem čtenářům vůbec poprvé, protože jsem je napsal do oddílových oběžníků Čigoligo a Pomalago. Ty vycházely jen v několika desítkách výtisků pro členy našeho skautského oddílu, který je známý nejen jako Hoši od Bobří řeky, ale také jako 2. pražský oddíl Junáka, krátce Dvojka. Doufám, že na dalších stránkách najdete spoustu zkušeností a podnětů ke své vlastní činnosti - at' už chodíte do skautského nebo tábornického oddílu, jste členy nějakého klubu či sdružení nebo máte chut' něco zajímavého dělat a prožít aspoň sami.

1. týden skautského roku (1. - 7. září)

Vyprávění o Svazku třinácti

Na letošním táboře jsme založili tajemný spolek. Je v něm třináct nejpilích, nejodvážnějších a nejobratnějších chlapců z našeho oddílu. Ale jen tak snadné dostat se do tohoto klubu. Nový člen je přijat do Svazu icti jen tehdy, když se uprázdní některé z třinácti obsazených míst. ~ se uchází o členství, musí vykonat třináct těžkých úkolů. Například í přespát sám v noci v lese pod širým nebem, musí nepřetržitě šest homlčet, složit v krátké Ihutě nějakou zkoušku atd. Kdo se potřikrát marně pokouší vykonat některý úkol, ztrácí navždy nárok na členství. plní-li chlapec všech třináct úkolů, je slavnostně prohlášen za člena au třinácti a obdrží talisman. Je to malá plechová krabička s namaloým znakem. Talisman obsahuje diplom o majitelově členství, popis ícti splněných úkolů a třináct barevných proužků. Členové Svazu tři jsou nejvzornější skauti. Za každý sebemenší přestupek je jim z ta~anu odebrán jeden proužek. Kdo přijde í o ten poslední, je ze Svazu icti vyloučen a nikdy víc nesmí být znovu přijat. :aždý člen nosí talisman neustále při sobě. Kdo ho ztratí, je rovněž ze ~u třinácti vyškrtnut. roč v tom hraje hlavní roli třináctka? Třináctka se stala oddílovou čísDvojky tak, že Olda Pětník s Tondou Ortem o ní začali šířit ironické

i

vtipy a poznáxnky. A když někdo řekl na výpravě, že z nádraží pojedou třináctkou, ostatní s ním celou cestu nemluvili. Kolem třináctky se tehdy všechno točilo. Vět~ina našich tehdejších chlapců se narodila v roce 1913, v klubovně jsme čirou náhodou vyrobili třináct stoliček, když jsme se přihlásili na nějaké závody, byli jsme obyčejně třináctí, já bydlím v bytě číslo 13, chceme-li určit nějaké přibližné množství, řekneme krátce "bylo jich tam nejmiň třináct" - a tak dále. Proto není divu, že í v našem Svazu zaujala třináctka své místo a tato společnost byla nazvána Svaz třinácti.

Jednou při táborovém ohníčku jsem pravil: "Každý, kdo se chce stát členem Svazu třinácti, musí jít večer sám na ledečský hřbitov a tam napsat křídou na vrata svá začáteční písmena." Chlapci byli nějak zaraženi tímto úkolem, ale pak, aby se neřeklo, že mají strach, dali se do nuceného žertování. Moja se ptal - a myslel to jako vtíp - může-li plout ke hřbitovu na maňasu (hřbitov byl blízko řeky). Toho se chytil Rudla jako

Z Bobří hráze

věci naprosto vážné a dychtivě se ptal: „Vopravdu? Může se tam ject na maňasu?“ Za což – mimochodem řeče, no – sklídl salvy smíchu, abych se vyjádřil naším oddílovým úslovím. Další debata o hřbitovní cestě, zpestřená Rudlovou poznámkou „že si na to vobtáhne gilwellskej nůž“, strašný to zabiják, skončila dosti pozdě, a čím víc dohasínal ohníček a větší tma se ukládala mezi chlapce, tím příšernější a neproveditelnější se jim zdála cesta v noci ke hřbitovu. A vsadím krk proti zlámanému krejcaru, že se všem té tmavé noci zdálo o strašidlech a obživlých nebožtících. Ráno už to bylo lepší – sympaticky svítilo sluníčko, každý se smál a mluvil, ta tam byla hniza ze hřbitovního podniku. Všichni se vytahovali, jak hrdinské činy na hřbitově provedou, jeden že si vezme deku a bude tam spát, jiný že dokonce přeleze vrata a zahraje si s nebožtíky mariáš. Háдали se, kdo půjde první.

Jediný Frédy, který se kromě pavouků bál také noční tmy, samoty a bubáků, nemluvě ani o klekánicích a přízracích ze záhrobí, zachovával v této věci jistou zdrženlivost, ale nakonec prohlásil u táborových kamen, že na hřbitov nepůjde a raději se vzdá nároku na členství ve Svazu třinácti.

„Jsem udatnej jako tygr, jsem silnej jako lev a vodvážnej a bystřej – ale s duchama si nic začínat nebudu!“ prohlásil pevně, načež podle své tradice šlápl několika okolostojícím chlapcům na nohu a odebral se směrem k latrině.

Ale čím víc se blížil večer, tím méně se o cestě mluvilo, a všichni hleděli zapomenout, co tvrdili ještě dopoledne. První měl jít Ota Naňků. Když bylo půl deváté, vtiskl jsem mu mlčky do tuky křidu, píšťalku a zápalky a Ota odstartoval šíleným úprkem.

A vrátil se! Přišel za půl hodiny, s nuceným úsměvem, trochu bledý a jaksi nesvůj. Cestou se prý hrozně polekal hluku, který dělaly zápalky v jeho krabičce.

Druhý večer startoval Moja, který měl zkoušku ztíženou tím, že toho večera hořela na hrobech světýlka.

A tak se vystřídal celý tábor u hřbitovních vrat, až na Frédyho. Do „= Svazu třinácti se dostanou jen chlapci odvážní a vytrvalí!

Dělejte něco!

Všechny chlapce a děvčata můžeme rozdělit podle nejrozumnějších znaků do několika skupin. Někteří jsou podnikaví, jiní nepodnikaví, někteří pracovití, jiní líní, podobně jsou další bystří nebo tupí, obětaví nebo sobečtí atd. Dnes se chci zaměřit na děvčata a chlapce, kteří mají kromě svého učení ještě nějaký cíl, zálibu, koníčka – na rozdíl od těch, kteří po příchodu ze školy či dílny jsou se svým každodenním programem hotoví, ale teď nevědí, co mají dělat, a trpí nudou. Oč bohatěji a plněji ve srovnání s nimi prožívají svůj volný čas ti, kteří mají nějaký cíl, jemuž věnují každíčkou volnou chvíli! Někdo je členem klubu, někdo chodí do skautského oddílu nebo vůbec do nějakého sdružení, jehož činnost ho plně zaměstnává. Tito chlapci a dívky mají pořád o čem přemýšlet. Vedou klubovní kroniky, dělají si vlastní časopis, plní různé zkoušky, připravují rozmanité podniky, starají se o klubovnu – a nemohou se ani dočkat konce týdne, kdy jejich celotýdenní činnost zpravidla vrcholí. Proti tomu ti, kteří nic nedělají, ničím nežijí a podobnou činnost neznají, utrácejí většinou svůj volný čas v pochybných zábavách. Znají jen televizi, v neděli odpoledne snad jdou na hřiště, sem tam si přečtou nějakou knížku – a víc nic. Všechny ty spousty rozbitých vývěsních skříněk, počmáraných zdí, všechny ty zničené lavičky na dětských hřištích, polámané keře a stromky v parcích – to je zpravidla dílo této části mládeže. Sama bez zájmu o něco pěkného kazí dílo těch druhých.

Netvrdím, že každý, kdo nějakého koníčka má, je už proto člověk dobrý, a naopak 6 druhů jsou špatní. To ne! Ale mnohem víc dobrých chlapců a děvčat je v klubech a oddílech, kde cílevědomě pracují, než mezi mládeží žijící den ze dne bez

Z Bobří hráze

programu.

Každý chlapec a každé děvče by tedy měli něco dělat! Založte si klub, vstupte do skautského oddílu, pracujte v sokolském družstvu, v třídní samosprávě, věnujte se něčemu! Vyplňte užitečně své volné chvíle. Mějte něco pěkného, zajímavého, prospěšného, k čemu byste mohli upnout celou svou mysl, jakmile odložíte učení.

i

I u nás jsou zálesáci!

Každý pořádný chlapec a každé odvážné děvče, když si přečtou nějakou pěknou knihu o přírodě, zejména o té vzdálenější a divoké, nespoutané telegrafními dráty, ploty a tabulkami se slovy "zakázáno", "pokuta", zatouží po tom, aby občas změnili svůj každodenní všední život ve městě a víc se přiblížili přírodě. Tak nějak podle těch přečtených knih! A myslí si, že to u nás není možné, aspoň ve velkých městech ne. A přece to není pravda. Přece je pro "zálesácky citící" chlapce a děvčata plno větších i menších příležitostí, jak se mohou přírodě přiblížit ještě jinak než jenom nedělní výpravou za město. Povím vám o jedné takové pěkné maličkosti.

Kteréhosi dne přinesl Odym z našeho oddílu do klubovny na oznamovatel vývěsku: "Pozorujte podzimní přírodu. O svém pozorování podejte písemnou zprávu do 15. prosince." A chlapci z Dvojky se do toho dali. Někdo kvůli bodům do bodovací soutěže, které byly za pozorování slíbeny, jiný kromě toho ještě ze zájmu o věc samu.

Celé stovky poznatků o usínající přírodě tak naši skauti snesli. V parcích, předměstských zahrádkách, na dvorečcích uprostřed moře domů i za Prahou, všude bylo najednou něco zajímavého, čeho si chlapci dříve nevšimli. Rolf pozoroval na Císařské louce u vody divoké husy a pak jejich odlet. Bob si všiml, že na podzim některé keře znovu rašily, ba viděl i znovu kvetoucí kaštan! Prófa sledoval vrabce, jak tahali do hnízda velký suchý list. Lobo popisoval pozorování babího léta, tehdy dosti vzácného. Milan si všiml, že podzimní ranní rosa vypadá docela jinak než letní. 30. září viděl velké hejno špačků táhnoucích k jihu. Pozoroval různé odstíny barev oranice a popsal je jako naříašovělé a narůžovělé. Chlapci přinesli nejružnější drobné objevy.

Což abyste to také zkusili se zálesáckým pozorováním? A' už je kterékoli roční období. Jestli se blíží jaro, vytyčte si cíl: pozorovat jeho příchod, zápas se zimou. Jak se bude měnit led? Kdy odejde z řeky či potoka? Jaká bude kdy teplota vzduchu? (Sledujte teploměr v různých denních dobách.) Kdy slunce ráno vychází a kdy večer zapadá? Změna barvy hlíny. Jarní vůně - kdy ji ucítíte poprvé? Kdy spatříte mezi uschlou loňskou trávou novou zeleň? Kdy a kde uvidíte první květinku? Které keře raší nejdřív? A co zvěř? Kdy přiletí první rackové? Kdy potom jejich hlavní hejna? Kdy zmizí poslední zbytky sněhu? Zapisujte si všechno a připojte k tomu vždy datum. Srovnávejte tyto záznamy o rok později s pozorováním dalšího podzimu nebo jara. Pokračujte ve všech ročních dobách. Stanete se tak znenáhla znaici přírody, budete ji mít ještě raději - a co víc, přiblížíte se jí tak jako hrdinové v zálesáckých knihách. Budete cítit a dělat to, o čem jste dříve jen četli. Stanou se z vás skuteční zálesáci.

f Lesy prosí

V nejvíce navštěvovaných lesích ve Španělsku jsou vyvěšeny tabule s tímto nápisem:

"Já, les, vítám tebe, kdož jsi mne přišel navštívit. Jsem teplem tvého domova v studených zimních dnech. Jsem stínem, který tě chrání v letním úpalu. Jsem krovem tvého domu. Jsem tvým stolem, na kterém jídáš, čteš a píšeš. Jsem tvou lavicí, na které sedáš a odpočíváš. Jsem tvým lůžkem, na které se každý večer ukládáš ke spánku. Jsem dveřmi tvého bytu a kolébkou, ve které jsi spával jako malé dítě. Jsem symbolem krásy a dobra - proto vyslyš mou prosbu, příteli: NEŠKOŤ MI!"
Dení7ry a zápisnt7~y

Z Bobří hráze

Každý pořádný skaut, který to myslí se skautováním poctivě, vede si přesné záznamy, zapisuje si zkušenosti získané v oddíle, zkrátka nespolehá na svou paměť.

U nás ve Dvojce máme několik druhů takovýchto zápisníků. Každý chlapec si především vede předepsaný skautský deník. Nemusí tam psát, co každý den dělal, jaký byl průběh schůzky nebo výpravy. Lepí do něj ale různé oběžníky, které oddíl vydal, výstřižky z novin o skautingu, má v něm vypsány adresy všech členů oddílu, na prvních "povinných" stránkách jsou telefonní čísla lékaře, záchranné stanice a hasičů. Skautík ducha hloubavého píše si do něj i své dojmy, názory, a jsou i chlápci, kteří napíší do deníku každý den aspoň několik řádek.

Na stránky deníku patří i kresby, výzdoba zápisů, oddílové písničky, různé užitečné praktiky.

Někteří Dvojkaři mají zvláštní zápisník na písničky, kterému říkají Zpěvník. Každá nová písnička přijde na jinou stránku a texty jsou pěkně zdobené kresbami. Chlapci si k nim poznamenávají, od koho se tu kterou písničku naučili, kdy, kde a při jaké příležitosti ji poprvé slyšeli.

Jsou i chlápci, kteří mají zvláštní sešit nebo knihu, kam zapisují jen věci ze skautské praxe. Tedy poznatky o táboření, vaření, stavbě stanů, první pomoci, signalizaci atd. A tu jsme u jednoho kamene úrazu. O všech těchto věcech se lze dočíst v nejrozličnějších starých i nových časopisech, příručkách, knihách, zejména skautských - a pilný skaut, který chce mít o všem dokonalý přehled a píše o tom všem do své zálesácké knihy, aby nedělal nic jiného, než od rána do večera psal, obkresloval a lepil výstřižky. Někdy objeví v příručce takové poklady, že by ji vlastně musel do své knihy opsat celou.

Co s tím?

Výhradě tedy vzadu ve své knize několik listů. Do jejich záhlaví uvede 11

různé druhy skautských znalostí a dovedností, jako například "Stopování" - "Vaření" - "První pomoc" - "Signalizace". A ke každému z těchto záhlaví si jen poznamená, ve které příručce a na které straně se o tomto tématu píše. Když pak někdy potřebuje něco dokonale připravit, nahlédne jen dozadu do tohoto seznamu a v příslušných knížkách vyhledá návody a informace. Výhoda takového soupisu je jasná - skaut nemusí opisovat a obkreslovat všechno, co kde užitečného najde, a přece neztratí přehled. Ví, kde má informace v případě potřeby hledat.

Zápis v naší kronice

Když jsem dnes přišel do klubovny, našel jsem na zemi Zuba a Vytrvalce, jak se hrabou v táborovém nádobí a pořád říkají:

"A todle vyhodíme, todle vyhodíme a todleto taky by se mohlo vyhodit."

Vedle nich leželo plno věcí, které se páni rozhodli vyhodit.

Vletěl jsem mezi ně jako drak

a zařval jsem na ně: Tak vy tak? A půlku těch věcí zpátky jsem dal, ač nejen Zub, i Vítr nadával.

Nemohli pochopit, že se člověk těžko loučí s věcmi, byť by to bylo jenom nádobí, které měl na prvním táboře a které mu vždy věrně sloužilo. V těchto odhozených hrncích je historie, každý z nich mi něco povídá... a kdo jen trochu není dřevíčko, musí řeči němých svědků zašlých let rozumět.

Vopovažte se, chlapi, ještě něco vyhodit! ! !

Zahrajte si

Zavažte jednomu z vás oči a zaveďte ho doprostřed klubovny nebo na volný plácek. Ostatní pak začnou kolem něho chodit v kruhu a "slepec" tleská. Pak najednou tleskat přestane a ukáže rukou. Kdo stojí v tom směru, musí změněným hlasem pronést nějakou větu. Například: "Vsadím se, že nevíš, kdo jsem!" Jestliže hráč se zavázanýma očima pozná, kdo promluvil, předá mu svou roli. Když vysloví nesprávné jméno, kruh se dá znovu do pohybu a hra pokračuje.

2. týden (8. - 14. zář~

Z Bobří hráze

Oddílový duch

Vrátili jsme se z prázdnin, a začíná nový skautský rok. Klubovny se otvírají, vymetá se z nich smetí a prach, který se tam usadil za tu dlouhou dobu, co jsme zde nebyli. A když čistíme a dáváme do pořádku klubovnu a všechny věci, očistíme a dejme do pořádku také oddílového ducha.

Počkejte - nelekejte se, nemyslím takové ducha, který po vzoru proslulé zelené příšery provádí v oddíle různé záhadné kousky, píše legračně výhružné dopisy, na které se podepisuje například šedá kostra nebo fialový kříž, až ho chlapci nakonec s chechtotem odhalí v takovém valdovi nebo některém jiném výtečníkovi. Ne - slovem duch mám na mysli ovzduší oddílu, jeho úroveň, náladu.

Jsou oddíly, ve kterých tento duch není právě skautský, at se vedoucí namáhá, jak chce. Chlapci tam nejsou dobří kamarádi, hádají se pro každé slůvko, neustoupí si v rozepřích.

Nechovají se ukázněně, příkazy vedoucího plní neochotně a teprve po několika opakovaných výzvách. Jsou neupřímní vůči sobě i vůči němu. Na oddílové besedě nebo radě neřeknou nic, mlčí, se vším zdánlivě souhlasí. A když je po poradě nebo se má plnit to, co bylo dohodnuto, reptají, třebaže předtím všechno schválili svým mlčením nebo dokonce hlasováním.

"Vánoční nálady" jednotlivců jsou tady na denním pořádku.

Takový oddíl není dobrým oddílem, a pokud se některé z výše popsaných ukazů projevují i u vás, vymetejte je s prázdninovým prachem z klubovny i z celého oddílu. Každý by měl pracovat v oddíle s chutí, podle svých sil, být k druhým upřímný, nevymýšlet si o nikom nic špatného, odpouštět ostatním jejich chyby. A ten, kdo už necítí pro skauting nadšení a je v oddíle jen ze setrvačnosti, měl by odejít sám a dobrovolně dříve, než znechutí druhé.

Když se zařídíte podle těchto slov, vašemu oddílu se v novém, právě začínajícím období dobře povede.

Opište tento text na tuhý papír a vyvěste jej v klubovně. Bude vám po celý rok připomínat, jací máte být.

Září ve skautském oddíle

Někde to nebývá šťastný měsíc. Oddílové mužstvo je po srpnové nečinnosti rozklížené, roztěkané, rozdvojené na ty, kteří na táboře byli a kteří nebyli, část chlapců už nejeví chuť znovu se do skautování zakousnout, je tady nová škola s dosud nejistým rozvrhem - a to vše nepřispívá k zdárné činnosti. Aby se tato "nemastná neslaná nálada" nevlekla a nezhasla

13

oslabený plamínek oddílového života docela, je nutno hned na začátku za ří se pustit energicky do práce. Základem všeho je zahajovací schůzka~ zkráceně Zahajovačka. Tou otvíráme nový pracovní rok oddílu, časov shodný s rokem školním. Začíná vždy v září a končí v červnu.

Zahajovačku uspořádáme hned v prvních zářijových dnech, jakmile jsou všichni členové oddílu z prázdnin doma. Schůzku svoláme do klubovny, aby nebyl její průběh ohrožen případným nepříznivým počasím a pozornost členů se nerozptylovala. Venku v přírodě, není pro tyto "schůzky zvoní" věci patřičná nálada.

Zahajovací schůzka má slavnostní ráz a dostavíme se na ni v kroji. Nastíníme na ní jasně a v krátkosti plán budoucí radostné činnosti, oddělíme znechutilce od stále nadšených chlapců a vyzveme je, aby se buď vzchopili, nebo aby v přátelství a klidu odešli a nekazili chuť do činnosti ostatním.

Vyhlásíme všelijaké novoty, o které u nás není nikdy nouze, do~ mluvíme si dny a hodiny družinových schůzek, někdy i pozměníme sestavy družin. Porozprávíme o táboře, vyřídíme některé nedorozumění (například vrátíme vypůjčené věci), přidělíme nové funkce a zasvětime do práce ty chlapce, kteří je převzali. Někdy zahájíme i nějakou delší hru, která bude pokračovat po několik týdnů (jako byl Alvarez v knize Devadesátka pokračuje). A pak ještě zpíváme staré táborové písničky, zahrajeme si nějakou hru a poradíme se, co všechno ještě bychom měli v novém skautském roce podnikat.

Z Bobří hráze

Na začátku září ovšem často nevíte, kdy budou mít jednotlivci v odpoledních hodinách volno, protože rozvrh hodin se ve škole dosud neustálil. Ve dvojce to děláme tak, že v těchto prvních nejistých týdnech chodí každý z nás na tu družinovku, kdy má zrovna volno, bez ohledu na to, zda je či není členem právě této družiny.

Zahajovačka - to je u nás mezník mezi srpnovou potáborovou dobou a stoprocentní činností, která se rozjíždí počátkem školního roku naostro.

Táborové zkušeuosti

ětsina skautských táborů končí v posledních červencových dnech nebo počátkem srpna. Pak se ještě rozjedete někam na zbytek prázdnin, abyste si je pěkně užili, a na tábor vám zbudou jen příjemné vzpomínky. Ale to by bylo málo! Z letošní robinzonády vám musí zůstat hodně zkušeností, které využijete na táboře příštím, kam jistě zase pojedete, nejste-li ovšem takytáborníci, kteří se zpravidla na další tábor už neodváží. A proto hned po prázdninách sedněte ke svému deníku (snad vám v něm zbylo několik čistých listů) a začněte přemýšlet o táboře. Vzpomeňte si, co se vám tam osvědčilo, co naopak zase selhalo, co jste postrádali, co jste zapomněli doma nebo co vám tam jen darmo překáželo. A to všechno si poznamenejte do deníku. Jak jste na začátku tábora marně sháněli zavírací špendlíky na zapnutí rozparku u slamníku, kde nebyly tkaničky. Jak jste litovali, že nemáte svou vlastní pilu, když s tou jedinou, která v táboře byla, řezal a vzájemně si ji kořistil celý tábor. Jak se vám vymstila nevšímavost, když vás doma maminka učila připravovat jíšku a zadělávat na knedlíky. Nebo jak jste se mohli každý den ve stanu přerazit o přepychářský kobereček, který byl naprosto zbytečný. Jak byste byli dali na konci tábora království za kousek řemínku nebo provázku, když jste balili své věci.

Ale i o celkovém průběhu tábora napíšte úvahu. Všechno, co se vám nějak nepovedlo vinou nepředvídanosti, nepřipravenosti, nemělo by se vám stát na táboře příštím, kde už budete - díky poznámkám v deníku na všechno pamatovat. Ale začněte zapisovat všechny své zkušenosti opravdu hned, dokud je máte v dobré paměti!

eci, které vám na táboře dobře sloužily, vybalte v klubovně z beden a roztrídte je. Nádobí - pokud jste je takytábornicky přivezli snad špinavé - pořádně umyjte, stany vytáhněte z beden, aby se nepřeležely. Kladiva a sekerky opatřete novými topůrkami, utěrky nechte vyprat a vyvařit. A potom klubovnu uklidte tak, jako byste na žádném táboře vůbec nebyli. Klubovna, ve které chlápce ještě v říjnu kopou do táborového nádobí roz- , házeného po zemi, dokazuje, že patří oddílu takytáborníků. A to vy přece rozhodně nejste!

Dobrá předsevzetí

Na začátku září se vracíte z prázdnin, začíná nový školní rok. Umiňte si, že letos všechno budete dělat lépe než v roce minulém. Každý den se něco naučíte, vyrobíte si nějakou věc, přečtete si článek, povídku, kousek knihy. Pište si deník, nevynechte ani jeden den. Nechtějte zapadnout do kolejí každodenní všednosti. Umiňte si, že musíte denně prožít nějakou radost. Například si koupíte nebo vypůjčíte pěknou knihu, dostanete mimořádně dobrou známku ve škole, zajdete si do kina nebo do divadla, vyhrajete nějaký závod nebo zápas, dostanete příjemný dopis, ulovíte těžkého "bobříka", vysloužíte si pochvalu od učitele, cvičitele nebo vedoucího oddílu, uslyšíte o sobě pěkná slova, která vás potěší. Možností je mnoho a leckterou z nich můžete sami přivolat. Nezapomeňte, že radost vám způsobí i to, co dobrého nebo užitečného uděláte vy sami pro někoho jiného. Každý den by měl být událostí!

Od září zahajte nový, radostnější život. A denně si o něm pište záznamy do nalinkované tabulky, v níž budou na řádkách

Z Bobří hráze

pod sebou tyto texty:

1

Cvčil jsem dnes? - Čistil jsem si zuby? - Dobrý čin. -
vykonal jsem něco užitečného pro sebe? - Choval jsem se
čestně? - Příjemná událost.

Samí si vymyslete další pravidla, kterými zpestříte svůj
každodenní život. A okénka s datem v záhlaví vás budou sama
nutit, abyste v této hře pokračovali. Vždycky, když něco z
požadovaných věcí splníte, vybarvíte příslušné okénko modře.
Nesplníte-li ji, ponecháte okénko bílé.

Uvidíte, jak vás budou přibývajících modrá okénka těšit!

Jaká bude letos zima?

Všímejte si všeho, čím k vám příroda hovoří a co vám sděluje.
Koncem srpna dozrály hrozny jeřabin a je jich neobyčejně velká
úroda. Zálesáci říkají, že to je předzvěst tuhé zimy a příroda
se tak předem stará o potravu ptactvu, aby nezahynulo hladem.
Pozorujte tedy letos, kolik se urodí jeřabin, a potom i průběh
zimy. Na jaře už budete vědět, zda skutečně je nějaký vztah
mezi množstvím rudých plodů na jeřábech a krátkou, mírnou,
nebo dlouhou, mrazivou zimou.

Pozorujte také všechno ostatní, co v přírodě vidíte a z čeho
můžete vyvodit nějaké závěry - zejména ty, které se týkají
počasí. My jsme si letos na táboře například bezpečně ověřili,
že když bylo ráno na keřích a v trávě hustě natažené pavučiny,
nadešel krásný den. Ale také jsme zjistili, že nelze
spolehlivě předpovědět dobré počasí, když ráno mlha klesá k
zemi. Ve všech příručkách jsme o tom předtím četli! Mlha
několikrát opravdu ráno spadla, a přesto se dalo za tři čtyři
hodiny do vytrvalého deště. Tak jsme z knihy přírody vyčetli
další drobný poznatek.

O družině

Družina, to je skautský oddíl v malém. Má být skupinkou
chlapců, kteří se k sobě chovají přátelsky, bez ohledu na své
stáří a povahu. Všichni mají něco dělat. Starat se, aby jejich
družina vynikla, byla ve všem nejlepší, měla pěknou, barvitou
činnost. Rádci, který vede schůzky, pomáhají ostatní tým, že
přinášejí vlastní nápady a přispívají k programu, a projevují
zájem o to, co rádce připravil. Chlapec, který přijde na
družinovku pasivně poslouchat nebo dokonce snad jen vyrušovat
a sám se ničím nezaslouží o její zdárný průběh a náplň, je
pouhá přítěž. Zejména ti, kteří jsou v oddíle již delší dobu,
mají se družinového života aktivně zúčastnit.

Největším nebezpečím pro družinu je šrouba, který zesměšňuje
všechno, co rádce připravil. A také chlapec věčně omrzelý,
který svou špatnou náladu naočkovává druhým. Družinu sráží i
ten, kdo každou chvíli vynechává. Co družin už bylo rozbito
takovými štoury, mrzouty a lhostejnými jedinci!

Zachováte směr?

Na široké louce, kde o nic nemůžete zakopnout nebo někam
spadnout, zvolte cíl, vzdálený asi padesát kroků. Pak zavřete
oči nebo si je zavažte šátkem a jděte poslepu k cíli. Kdo z
vás k němu skutečně trefí? Kdo se nejvíc odchýlí ze správného
směru?

3. týden (15. - 21. zář~

vstupujeme do nového období

V minulém skautském roce jsme se rozrostli - dřív nás bylo ve
Dvojce jen 14, dnes je nás přes 40. Nováčci zaplavili oddíl
počátečním nakažlivým nadšením, počet chlapců změnil ráz
výprav, schůzek a vůbec celého dvojkařského života. Bylo to
období změn, vzruchu a převratů. Tento neklid, byť radostný a
tvorivý, a vůbec to překotné zvětšení Dvojky však způsobilo,
že jsme zase polevili v mnohém, co dřív Dvojku dělalo Dvojkou.
Rostli jsme do šířky, ale nestačili růst do hloubky.

A proto teď v novém skautském roce se musíme vrátit do starých
osvědčených kolejí, k tradičnímu pořádku a pevné kázni z
předchozích let. Nováčci, kteří k nám přišli, mohli zhlédnout
a pochopit vše, co se od správného dvojkaře žádá - a měli čas
se tomu přiučit. Starší, "délesloužíci" chlapci to znají z

Z Bobří hráze

dřívější. Kdo se nedokáže přizpůsobit původním požadavkům Dvojky, musí ji opustit, ať už je to nováček, který pro nás "nemá buňky", nebo starý Dvojkař, který během let povolil. Celý minulý rok byla doba věru dostačující, abyste se mohli přizpůsobit nebo pozvolna napravit.

V novém období pojedeme pěkně naostro, po dvojkařsku, jako v minulých letech. Nebudeme trpět nepřesností, lhostejností, nezajím, neplnění povinností ke škole i k rodině, obhroublý či hádavý tón, takytábornictví ani různé "techniky" a nepěkná chytráctví.

Každý ponese plnou odpovědnost za své počínání. Nebudeme už odpouštět popletené vzkazy, kažení her, různé zapominání a zaviněné zmatky, nechceme mít mezi sebou chlapce trucovité, křiklouny, kazimíry, hrubce ani malé hlupáčky. Dvojkařem může nadále být jen duševně i tělesně zdatný chlapec, který se dovede ovládat, ukázněvat a léčit ze svých špatných vlastností, chlapec, který je shovívavý k chybám druhých, nikomu nic nevyčítá, ale sám k sobě je přísný, chlapec uhlazený a vždy upravený, slušný a jemný v každém svém projevu.

Dostat se do Dvojky, to bylo, je a bude nesplnitelným snem mnoha

17

chlapců. Avšak leckdo z těch, kterým se tento sen splnil, si toho l váží, štěstí mu zevšednělo a stal se zase obyčejným hochem. Také začátku nového období odzvonilo. Být Dvojkařem se zase stane ct znamenáním, jak to bývalo dříve. Ale ta čest a vyznamenání za o ně bude každý Dvojkař bojovat, doma, na ulici, ve škole, na schůzce, na každé výpravě, pořád, každým slovem i činem. Dobrý ží, špatný odpadne.

Přál bych si, aby všichni vydrželi!

Mastňáci a zálesáci

Tak už nám to zase začalo! Daleké výpravy na naše oblíbená místa; skrytých údolí nebo na palouček u vody, dobrodružné cesty do silv rozjásaných lučin a lesů, to vše už je tady! Zase budeme daleko ~ sledních lidských obydlí běhat a skákat, hrát napínavé hry a pozorovat přírodu usíná.

Je ovšem hodně chlapců a děvčat, které nechává tohle všechno chladné. Těm je neděle dobrá jen k tomu, aby ji utloukli v biografii postávaním na rohu ulice. Ale náš nárudek zálesáků z Bobří hráze, taková slunná podzimní neděle vyvolá skoro bláznivou radost. A t již zase každou neděli ráno budeme mizet s tornami či batůžky daleko městem.

Přivítá nás čistá příroda. Myslím čistá - to jest neposkvrněná v kými plechovkami, rozbitými lahvemi, neuklizenými ohništi, odhozenými papíry a pytlíky. Taková příroda je pěkná, i kdyby byla jen pět metrů konce poslední ulice.

Ale jsou mezi námi lidé, kteří nejdu do přírody s tak vznešenými stavami, jako tam chodíme my. To jsou lidé, kterým stačí, že se na tém místě líbilo jim, ale je jim ukrutně jedno, jak se tam bude líbit kteří tam přijdou po nich. A tak se umaštěné výtisky novin budou vá krásném paloučku vedle neuklizeného ohniště s vypáleným černým tem v svěží trávě. U křoví bude ležet rozbitá láhev - nebo ji dokonce jevíme odhozenou v potoku. Co na tom, že si o ni třeba příští neděle kdo rozřízne nohu? Božíku - vždyť může jít domů po rukou! An dovedou zřít přírodu za neděle někteří výletníci. U nás ve Dvojce j káme. "mastňáci".

A tak jsem chtěl říct vám, chlapcům a děvčatům se zálesáckým cíť Bojujte proti mastňákům, kteří po sobě zanechávají v přírodě nejen ně papíry od svačiny, ale spoustu dalších odpadků. Upozorněte s každého, třeba i dospělého, že má po sobě uklidit všechny stopy, kd; dítě, že se chystá odejít z místa, které zamořil papíry, plechovkami

~...~
konzerv, očouzenými kameny a chrastím. A vy sami nebudte "mastňáci", odporný typ nedělních výletníků. Ani kousek papíru nenechte ležet venku. O rozbitém sklu ani nemluvím. Jediný

Z Bobří hráze

černý uhlíček nesmí zůstat po vašem ohništi, jediný zakouřený kámen, jediná větvička z nespálené zásoby chrastí. To si užívejte! Budeme-li všichni podle této zásady jednat a staneme-li se dobrovolnými strážci přírody, pak to snad bude na našich tábořištích vypadat trochu lépe.

Smutný den - 1. T. ,září 1938

V tento den odešel na věčnost zakladatel českého skautingu, náčelník A. B. Svojsík. Podlehl streptokokové nákaze, kterou si přivezl ze zahraniční studijní cesty. Náčelník Svojsík, profesor tělocviku, začal u nás zavádět skauting už v roce 1911, a náležitě ho upravil pro naše poměry. Jako vzor mu sloužil podobný směr anglický i život mládeže v různých jiných zemích. Tehdejší naši kritikové, vychovatelé i úřady, nepřijali však Svojsíkovo dílo s otevřenou náručí, jak si zasluhovalo a jak by se dalo očekávat, ale s posměchem, nedůvěrou, zlobou a různými úklady. Náčelník Svojsík se však nedal zastrašit nenávisť těch, kteří mu měli naopak jako první podat pomocnou ruku. obklopil se hloučkem nadšených věrných přátel a bojoval. Boj se zpátečnictvím, se závistí i nenávisť těchto osob, sedících jako žáby na prameni často na místech velmi významných, se vlekl řadu let. Můžeme říct, že Svojsíkův život od roku 1911 až do roku 1938 byl bojem o skauting. Zvítězil přesvědčivě a slavně. Skautská myšlenka zakotvila u nás pevně a navždy. Skauti u nás nejsou terčem posměchu, u nás se nemusí bát snížení známky z trávy ve škole a různého pronásledování za to, že jsou skauti.

Torna a její obsah

Každý správný skaut, který nechce na výpravě vypadat jako vandrák, má pořádně upravenou tornu, krosnu nebo batůžek. ~S Co nosím uvnitř? Kromě jídla, které balím do hliníkové krabice netio ~ aspoň do plátěného pytlíku, mám v torně vždy ručník, mýdlo a malý kartáček. Víte přece, jak se správný skaut dokáže do večera umazat, zejména když vaříme anebo hrajeme plíženou. Ručník s mýdlem a kartáčkem je točený v jedné z postranních kapes, kde mám též zásobní ponožky pro případ, že bych sebou docela nezálesácky někde plácl do potoka. Nohy aji být vždy v suchu, jinak se zapaří, o rýmě při studeném počasí ani ne' uvě. Dolů na dno torny za chladných dní dávám složené tepláky. Při odinku na tábořišti si obléču teplákové kalhaty a shodím je teprve tehdy, když začíná další hra. Nezapomenu ani na tenisky nebo kecky či jinou leh

19

;kou obuv. Jakmile dorazíme na tábořiště, přezuju se do nich. Pane~ se mi to pak běhá, skáče a leze po skalách, když nemám na nohy křusky!

Pláštěnka do deště je neodmyslitelnou součástí mé výzbroje. A teď drobnosti. Na každé výpravě mám s sebou starší tenisový Nezabere moc místa, je lehký, a přitom se s ním dají provádět v hry a zábavy. Pak v destičkách papíry, které lze použít na kreslen různých textů i k výrobě pásek ke stopovacím závodům. Svazek ~ků, zásobní řemínek. Zápalky. Krabičku poslední záchrany, v níž jsou tě, jehly, zavírací špendlíky, další 2 - 3 zápalky s kouskem škrtátka lín, malíček špaček tužky, stará žiletka a několik drobných mincí plánuju vaření, připevním na tornu hliníkovou jídelní misku.

Zabalit tornu, zejména tzv. usárnu, je umění! Každý se to všal naučit. Promyslete svůj vlastní plán, na kterém místě a ve které ka~dete mít vždy určité věci. A tyto součásti své výzbroje a výstroje u te tak, abyste se k nim dostali poměrně snadno a nemuseli napřed bat celý obsah torny. Krabici s hlavní zásobou jídla uložte dop: a podložte ji větrovkou nebo pláštěnkou, aby vás netlačila d chystáte-li se na delší pochod, dejte kousek jídla volně nahoru, aby odpočinku nemuseli vytahovat celou krabici. Na stálé místo dávej ník s kouskem mýdla, do spacího pytle přibalte tepláky. Spacák mi v nepromokavém obalu.

Z Bobří hráze

Dbejte na vzhled torny nebo batůžku. Vracíte-li se domů s polonou tornou, uložte spací pytel nebo i stan dovnitř, aby pěkně vypad

Dobrý rádce družiny

Dobrý rádce vždy hájí názory vedoucího oddílu. Jestliže s ním v rych malíčkostech nesouhlasí, neříká to své družině, ale vysloví ná vedoucímu slušným způsobem "mezi čtyřma očima". Nezískává si ~ své družiny tím, že by jí povoloval to, co si vedoucí nepřeje, ale tí vyniká vědomostmi a dovednostmi nad průměr, umí vše lépe než o;

Dobrý rádce ví o své družině všechno. Zná adresy jednotlivých ~ kam chodí do školy, jejich dobré i špatné povahové rysy, nálady, s nosti. Nevysmívá se nešikovným, je v družině rytířským ochráncem ších.

Družinu vede nejen na družinové schůzce, ale i na oddílové výl kdeje s nimi vedoucí. Špatný rádce si družiny na oddílové výpravě a všimne a baví se jen se staršími chlapci. Dobrý rádce je však stále se družinou. Dbá na kázeň, dohlédne na přesný příchod své družiny kc dému nástupu, ví o tom, kde právě všichni jsou. Zajímá se, jak si

~ chlapci na tábořišti složili věci, zda mají v pořádku kroj, upravené torny nebo batůžky. Při hře dbá, aby všichni poctivě dodržovali pravidla.

Špatný rádce ani neví, kolik chlapců z jeho družiny je na výpravě a kteří chybějí. Dobrý rádce může hlásit vedoucímu přesný stav své družiny v kteroukoli chvíli. V týdn po výpravě zjistí, proč ten či onen člen v neděli chyběl. Dobrý rádce také dbá na to, aby jeho družina dodržovala veškerá oddílová ustanovení a řídila se skautským zákonem. Pořádek, kázeň, přesnost, dobrá nálada, to jsou hlavní věci, které má dobrý rádce u své družiny stále na mysli. Není možné, aby sám vynechával podniky, chodil pozdě, byl neupravený, zapomnětlivý, hrubý, lhostejný, omrzlý. Než takový rádce, pak raději žádný!

Kimova hra v přírodě

Vedoucí zavede chlapce nebo děvčata na návrší, odkud je pěkný rozhled do kraje. Ukazuje různá význačná místa - například rybník, cihelnu, vesničku, pole dozrávající kukuřice, závory na trati, shluk osamělých stromů atd. Když ukáže takových míst 15 - 20, hráči se na krajinu dívají ještě další minutu, pak se k ní obrátí zády, usednou a každý zvlášť z paměti napíše seznam těch míst, která si zapamatoval. Kdo odevzdá za 3 minuty nejúplnější seznam, vítězí.

4. týden (22. - 28. září)

Jak trávis vvendy?

Krásné zářijové ráno. Vzduch je stříbřitý podzimní mlhou, která však za hodinu zmizí. Všude je plno zvláštní podzimní vůně. Takhle na jaře ani v létě ani v zimě vzduch nevoní. Jen na podzim! Spěchám svátečními a skoro liduprázdnými ulicemi na sraz k celodenní výpravě. Z domovních vrat vychází chlapec, domácí oblečený, a loudá se do trafiky rodičům pro noviny. Dívá se na mne s podivným, nevyzpytatelným výrazem - a mně je ho hrozně líto. Neboť on nepospíchá nikam na výpravu! Nevyjde z kamenných ulic města po celý den! Nezahraje si ani jednu z těch vzrušujících her, které jsou na programu naší výpravy. Nezažije ani jednu z těch mnohých dobrodružných příhod, které my zažijeme. Nezměří své síly a schopnosti s jinými chlapci v závodech, na které jsou naše výpravy tak bohaté. Nepřijde do společnosti dobrých kamarádů.

21

#

^

i

Cestou potkávám desítky takových chlapců s novinami. Je to ~ se někteří chlapci a děvčata sami připravují o nejlepší dny svých let?

Na výpravu se stanem

Z Bobří hráze

Kde stavíme stan? Nejraději na rovném místě, ne těsně u vody a bině. Máme-li stan na svahu, vystavujeme se nebezpečí, že ná déšť ve chvíli, kdy nám to bude nejméně příjemné. A v noci se me, aniž o tom víme, polovinou těla ze stanu ven. Těsně u vody j~ ma, nepříjemně vlhko.

Přes den máme stan, pokud je to možné, co wejděle otevřenj něj mohlo slunce. Kdo si čte za slunečného počasí ve stanu kníž kytáborník. Jestliže táboříte se stanem přes noc, snažte se, abyste stavili dřív, než padne večerní rosa. Nenavlhne vám spací pytel bude ve stanu tepleji. Jakmile zmizí slunce z místa, kde táboříte, 1 zavřete.

Kdo ještě nikdy nespál na zemi pod stanem, nevěří, jak je v jména k ránu chladno. Zima jde nejvíc od země, proto zkušený ví, že musí mít silnější izolačnf vrstvu pod sebou než nad sebou. I dost teplý spací pytel, navlékněte na sebe ještě svetr a tepláky samozřejmě zujete, aby si nohy odpočinuly, a odložíte všechno, c ve spánku tísnilo (opasky, tvrdé věci z kapes atp.). ~aaty, v nichžjs pravu šli a které budete mít na sobě i při návratu domů, složte pěl le sebe, pokud možno na větve, které rozložíte po zemi, aby šaty ly přímo na trávě a nenavlhly. Dolní okraje stanu můžete obsypat jehličím, aby dovnitř nevnikal skulinami chlad. Ráno jehličí odkl

Těsně před ulehnutím ke spánku již nejíme, protože bychom ~ nebo spali velmi špatně. Kdo spoř'adá ještě ve spacáku sedm karl dva krajíce chleba, pomeranč a půl šálku čaje, nemůže se divit, pak vzhůru až do svítání.

Ráno nejezte na lačný žaludek uzeniny ani jiné maso, rybičky ranče, jak to dovedou někteří takytáborníci. Uvařte si šálek čaje měli v žaludku teplý základ pro nastávající den. Máte-li hlad a nc se dočkat snídaně, která je dosud přfliš horká, vezměte si buchtu n chleba.

Mokrého stanu se za deště nedotýkejte, nebo začne po chvíli štět vodu. Vráťte-li se domů s mokrým nebo vlhkým stanem, ne dobře proschnout. Pověste plátno na provaz, ale ne do blízkosti kolíky, kterými stan upevňujete k zemi, nikdy do něj nebalte. Tr ku.

I ; ié, že ~ Jídlo na výpravé !
dých i Mnohá maminka si láme hlavu, co vám dát s sebou na celodenní výpravu. . Trochu jí poradíme - dva či tři dvojité krajíce chleba namazané máslem a proložené plátkovým syrem, vajíčka uvařená na tvrdo, kousek sekané nebo karbanátek či řízek, bramborový salát (ve skleničce), buchtu, čaj úžla- (v láhvi), nějakou snadno otvíratelnou konzervu, kterou není nutno ohří- plaví ~ vat. A nejrůznější ovoce! Na jídlo si pořídte pevnou krabici. Chleba nebo mká- vánočku uložte do mikrotenového sáčku, neoschnou, nerozdrobí se tak ~e zi- snadno - a i když se snad rozpadnou na kousky, nic se nestane, protože drobečky z pytlíku vyberete a sníte. ~y do Jíst byste měli na výpravě v době, která je k tomu v oddílovém progra- íe ta- i mu vyhrazena. Necpěte se od rána do večera, ale když už se kjídlu posa- 1 po- ~ díte, nerozptylujte se ničím jiným. Neskákejte za míčem s karbanátkem noci v ruce, žaludek nemůže při pohybu dobře trávit. A po jídle zůstaňte v kli- , du ještě aspoii čtvrt hodiny. Nesnědené potraviny vratte zpátky v krabici do torny nebo batůžku a uložte je do stínu, nenechávejte je na prudkém 1 ze- slunci.

Polní pych K trampotám oddílového vedoucího přibývá v létě a na podzim jedna dal- ší, která souvisí s dozráváním ovoce. Musí hlídat chlapce, aby na výpra- vách netrhali ze stromů třešně, jablka, hrušky, švestky. Chlapci si zpravi- dia neuvědomují, ani ti nejlépe vychovaní, že trhání cizího ovoce, byt , , v malém množství, je právě taková nepoctivost, jako kdybychom sáhli do cizí peněženky a vzali si z ní peníze: "Vždyt těch několik třešní by nestálo ani konznu!" říkávají. i~., Docela jinak se na to však dívá zákon o polním pychu. Právě proto, že ovocné stromy a

Z Bobří hráze

pole nelze nijak uzamknout nebo spolehlivě ohlídat, jsou pod zvlášť přísnou a důkladnou ochranou zákona. A tento zákon též sta- noví, že nejsou stíháni chlapci, kteří se polního pychu dopustili, ale jejich ~'':; vedoucí! A tresty nejsou malé! j'''' i.l' j Nepřivádějte proto svou neukázněností vedoucího do nepříjemných si- tuací a do nebezpečí - a nešpiňte také svůj čistý štít. , ~3

kteřá družina je nejlepší?

pou- ' Podle mého mínění to není ta, která vyhraje bodovací soutěž a má o ně- e jej kolik bodů víc než jiné družiny, ani ta, která zvítězí v Boji družin, ale ta, ; nen. která nedělá žádné potíže, jede na oddílové trati hladce, klidně, bez otřesů, í lát- bez trucování. Bodování má být družinám spíš sportem než soutěží, v níž s výhrou ná-

23

i

lada stoupá a s prohrou klesá. Nejlepší je i tady zlatá střední cesta ko není dobrá družina ta, která říká "dejte nám s bodováním pol je to fuk", tak nemůžeme být spokojeni ani s družinou, která tou; těžství obětuje všechno a jejíž nálada klesá pod bod mrazu, když nadále něco nepovede.

Něco 0 oddrZu

Kdysi pravil jeden vedoucí svým starším chlapcům: "Někdy si m~ připadám jako lokomotiva mezi vagóny na seřazovacím Lokomotiva roztlačuje a posunuje vozy, uvádí je do pohybu. Ka pak poslušně sám chvíli jede, ale zanedlouho se zase zastaví a čel udýchaná, upachtěná lokomotiva znovu rozhýbá. Něco podob u nás v oddílu - každý z vás je takovým vozem. Sami o sobě jste dobří, ale musím vás stále postrkovat, jako ta lokomotiva. Sami n te na kloudnou samostatnou myšlenku. Co vám napovím, to udělá se však nerozjedete k nějaké činnosti. A když vás k něčemu přim~ brzy ochabnete, pokud vás stále nekontroluju. Potřeboval bych, ab šem oddílovém nádraží měl každý vůz svůj vlastní motor."

Chápete, co chtěl vedoucí tímto přirovnáním svým chlapcům ř

Hra na lístečky

Vedoucí ukryje venku na různých místech lístky. Na každý vžd5 neurčitě, kde asi je lístek další. Například:

"Hleďte lístek přibližně pět metrů odtud pod kamenem." Nebo lístek v okruhu 15 kroků." Nebo: "Další lístek je pod červenou 1 (schoval jej pod cihlu).

Klub nebo družina hledá společně. Objevitel lístečku dostane bod. Najdou-li jej současně dva hráči, mohou dostat po bodu ob; naopak žádný z nich, podle toho, jaká pravidla stanovíte.

24

Ří'en

Svojsv7iův závod

Ve dnech 28. a 29. září se utkalo ve vzrušujícím zápolení 27 oblastí Junáka. Svojsíkův závod začal vlastně už na jaře, nejdřív proběhla okresní a oblastní kola, z nichž vítězové postoupili do celostátního finále. Tam reprezentovala každou oblast hlídka složená z vítězů a těch, kteří se umístili v předcházejícím kole na druhém místě. Sešel se tu tedy výkvět českých skautů, ti nejlepší z nejlepších. Závodili v lehké atletice, chůzi podle mapy, kreslení náčrtku krajiny, vaření, signalizaci, první pomoci, stavbě stanu, pořadových cvicích atd. Zvítězila pražská Svojsíkova oblast, která měla celkem 272,24 bodů. Hlídka, která skončila na posledním místě, dosáhla jen 147,84 bodů. Prahu zastupovali chlapci ze suchozemské a vodní dvojky.

Dvojkaři o svém vítězství řekli asi tohle:

"Na táboře ani po táboře jsme nijak zvlášť netrénovali, měli jsme jen obvyklý výcvik. Přesto jsme 15. září v oblastním kole Svojsíkova závodu

25

i

Z Bobří hráze

byli první. V převážné většině oblastí proběhlo tohle kolo už při nínami a dvě vítězné hlídky, které postupovaly do ústředního ~ mohly pořádně sehrát a po celé prázdniny důkladně připravovat. : hlídky, ze suchozemské a vodní Dvojky, se však poprvé sešly tep dělí 22. září, tedy týden před závodem. Finále pro nás nezačalo příznivě! V sobotu ráno jsme byli vy jako první na signalizaci. vysílali jsme zprávu za špatné viditelnosti lehká mlha, a dosáhli čas 66 vteřin. S velkým časovým odstupem lo řečeno, že musíme signalizovat znovu, protože jsme předtím přípustný způsob - rozdělili jsme si totiž zprávu, kterou nám dal: poloviny a vysílali je současně dvěma stanicemi dvěma příjemci~ doporučují odborníci. Zopakovali jsme tedy tento úkol a dosáhli j ho času, 78 vteřin, a tím jsme přišli asi o 7 bodů.

Smířili jsme se s tím, ovšem jenom neradi. Řekli jsme si, že je vina a měli jsme se hned na začátku zeptat, zda je náš způsob dc Během dalších závodů se však přihodilo několik jiných věcí, k zneklidnily a vnesly do naší hlídky černou náladu. Zdálo se nám kteří soudci jsou na nás více než přísní a že tato jejich přísnost k rozhodnutím, která nás poškozují. Jeden člen hlídky neměl n. skautskou legitimaci podepsanou okrskovým velitelem. Přesto~ člověk byl přítomen a nabídl se, že legitimaci hned na místě podep bylo to dovoleno a závodník musel jet autem do Prahy, vzdálené km, pro svůj křestní list. Co tím křestním listem měl prokázat, p něj vůbec musel jet, proč nesměl okrskový velitel legitimaci na m depsat a co by se stalo, kdyby legitimace zůstala nepodepsaná - ty ky zůstaly bez odpovědi a to jen zvyšovalo náš neklid.

Také průvodce, který nám byl přidělený, aby pozoroval naše cí se přičinil o prohloubení naší neji.stoty a o to, že náxn bylo stržen bodů. Podle mapy jsme šli skoro přímo k cíli, ačkoliv jsme se v té jiné opravdu dříve nikdy nepohybovali. Chlapci z vodní Dvojky ta byli kdysi na výletě, ale už před dvěma lety, a tehdy postupovali po cestách než tentokrát. I když jsme se dušovali, že terén neznáme, r~ cí napsal zprávu tak, že budila dojem, jako bychom závodili v kraji věrně známé - a náš výkon byl pozastaven.

Jinak v soutěžních disciplínách, které byly bodovány podle přes řitelného výkonu (například atletika, střelba ze vzduchovky, výstroj téměř vždy zvítězili. Zato tam, kde ocenění našeho výkonu závisel~ na volném uvážení soudců (například zpěv), skoro nikdy jsme neb5 ní. To ovšem bylo, je a vždycky bude, že závodníci spíše mívají doj jsou poškozování, než že jim je nadřezováno.

26

Námi to však silně otrásl, ale právě proto jsme se vzepjali k nejlepšímu výkonu, jakého jsme byli schopni. A tak přes všechny ty skutečné nebo neprávem pociťované křivdy jsme nakonec zvítězili a tak důstojně reprezentovali svou pražskou oblast."

5. týden (29. září - 5. října)

Aby to bylo jako na táboře

Z tábora jsme se tedy už vrátili, dokonce máme za sebou měsíc nového skautského roku: Táborové nádobíčko, pěkně umyté, odpočívá v klubovně na půdičce, deníky jsou dopsány, fotky do nich nalepeny - a tábor jako kdyby ani nikdy nebyl. Jen vzpomínky na něj zůstaly, pěkné, veselé i vážné. A ty přiměly užovku, že na jedné ze zářijových schůzek řekl:

"Všechno nám na táboře tak hezky šlo, přesně a na puntík klaplo. Jak to zařídít, abychom tak jeli pořád, po celý rok, až do příštího tábora?" Narážel na náš výkon při táboření, každý tam přesně znal a plnil své povinnosti, nikdo nemusel říkat, která parta má nastoupit do služby ani jí připomínat, že má večer sejmout denní rozkaz a uklidit vlahku, ani jí upozorňovat, že už by měla jít a začít připravovat večeri nebo oběd, svačinu, snídani, ani říkat, že si má natáhnout budíček, aby ráno vstala, když ostatní ještě

Z Bobří hráze

spí. Na táboře každý věděl, že si po jídle musí umýt šálek, pěkně důkladně, pověsit ho zpátky na svůj hřebík nejpozději do třiceti minut, že je třeba udělat to či ono, zachovat se tak či onak.

Náš táborový celek, nerušený žádnými vlivy zvenčí, byl spořádaným, ukázněným státem v malém. A bylo to tak ideální, že to U~ovku přimělo k výroku o pokračování tábora i doma po návratu ze Sluneční zátoky.

Nebylo by to ani tak těžké, ale vyžadovalo by to od každého Dvojkaře trochu důslednosti, obětavosti a ohledů. Až každý, kdo odchází z klubovny, zazvoní, aby někdo šel za ním zavřít dveře, až nikdo nevrátí do oddílové knihovničky špatně zabalenou knížku, až se každý aktivně zúčastní programu schůzek, až se nikdo nezapomene podepsat na svůj lístek při závozech na body, až budete všichni čitelně psát a vyplňovat oddílová lejstra, až nebude ze stolu shozena ani jedna zpráva určená někomu, kdo přijde do klubovny třeba za tři dny, až si každý hned podepíše Čigoligo a nenechá je válet v klubovně, až vyřídíte včas a nezkomoleně program výpravy tomu, kdo nebyl na schůzce, až bude mít každý "filipa" a přečte si Dodatky (oddílová usnesení, zprávy apod.) ze schůzky, kterou zameškal, až budete plnit a dělat všechno, co je odsdáv

i::: i

na ve Dvojce zavedeno, pak to bude všechno-stejně klapat "j boře".

O správném tábořišti

Letos o prázdninách jsme viděli tábory na místech tak nevhoc nám bylo chlapců a děvčat tam pobývajících až líto. Viděli jsm dně hluboké lesní rokli se skalnatými stěnami, kde vládla i za ších dnů taková zima, že chlapci měli na sobě po celý de: Sluníčko tam nepřišlo vůbec, o nějakém opálení nemohla b5 Táborníci měli všechny věci vlhké, sláma ve slámnících začím vět. Země byla věčně rozmočená, blátivá, i když třeba týden an jinde zase měl dívčí tábor téměř půl hodiny k nejbližšímu koupá dalo trochu zaplavat. Děvčata se ráno myla v malém potůčku. Vc dobí chytala po celé dopoledne do osmi věder. A což ten "báječ vystavený pod železniční tratí, těsně u nádraží!

Vypíšu proto stručně, jak má vypadat dobré tábořiště a jak vlastnosti: Rovná louka mezi lesem a řekou nebo pěkným, čistý r Studánka nablízku! V okruhu 1 km pokud možno žádné lidsk Slunce po největší část dne. Nestací tedy sluneční svit budjen dc nebo jen odpoledne. Lékař, píla, dráha, pošta ve vzdálenosti nane ři až pět kilometrů. Hloubka vody u tábora (zejména s mužstvem, odrostlo dětským střevíčkům) aspoň na některých místech 1,5 Tábor stavte co nejdál od používaných silnic a cest.

Proč o tom píšu, když nás dělí od příštího tábora ještě devět Protože každý oddíl by si měl zajistit tábořiště už ted, na podzim rá místa k táboření je stále větší nouze!

Družina a nováček

Pořádný skaut a pořádná družina se chovají k nováčkům opravdu l kamarádsky, ohleduplně. A to i tenkrát, když nováček - právě prc nováčkem - nemá ještě žádné vynikající vlastnosti. Poslat nová drhnout očouzený kotel, p~inést vodu, vymést s ním každou dřim ní skautské a nováčka to jen pokazí.

Pište si oddzZovou kroniku!

Jaký účel má oddílová kronika? Zachycovat slovem i obrazem ce nost oddílu i jeho družin, oživovat vzpomínky na příhody dávno povzbuzovat náladu v těžkých chvílích oddílu, zasvěcovat nováčk; dílové minulosti atd.

Z kroniky lze čerpat i různá poučení, vedoucí i chlapci tam mol

své názory na jednotlivé události. Kroniku totiž nemáme vést jen o nedělních výpravách nebo oddílových schůzkách, ale o všem, co s oddílem souvisí, at už je to třeba odchod některého chlapce či příchod nováčka, stěhování z klubovny, hledání a zařizování nové.

Z Bobří hráze

Na stránku kroniky vlepíme i jednu ze vstupenek po společné návštěvě divadla či kina, výstřižky z novin o současném skautingu. Do kroniky napíšeme, jak těžko se dávají dohromady jednotně skautské kroje, jak nesnadno sháníme odznaky - aby jednou za řadu let naši nástupci viděli, v jakých poměrech náš oddíl dnes pracoval.

Do kroniky také lepíme fotografie, a to ne pouze z nedělních výprav, ale i z klubovny a podniků ve městě. Co nejvíce fotografií! Jen aby každý člen oddílu, který bude kroniku po letech prohlížet, měl co nejpřesnější obraz, jak co a kde vypadalo, měl přesnou představu o chlapcích i o tom, jak chodili oblečení.

Vidíme-li u někoho fotografii připravenou na legitimaci, hned ji na něm vymámíme - a už je v kronice a pod ní výstižné povídání, jaký je, co umí, od kdy je v oddíle apod.

A také kresby! Obrázky! Kdo z vás jen trochu umí malovat, měl by do kroniky kreslit ilustrace k textům. Kronika musí být pestrá! Každá stránka by měla překvapit celou svou úpravou. Vymýšlejte si pěkná záhlaví, nepište suše, bez odstavců a bez obrázků, jako by to bylo nějaké slohové cvičení. Pište vesele, ale ne tak, abyste příhody přeháněli do takové míry, že by nezasvěcený člověk nepoznal, co je pravda a co už kronikářova fantazie.

V našem oddíle píšeme kroniku do velkých sešitů (nelinkovaných). Rozměry stránek jsou 24 x 32 cm. Sešity si vyrábíme sami z obrovských archů, které měří 70 x 100 cm. Každý sešit opatříme měkkými deskami z tužšího barevného papíru.

Kroniku začínáme vždy po příjezdu z tábora a končíme ji odjezdem na tábor. Pak dáme všechny sešity svázat do knihy s důkladnými deskami. Na táboře píšeme kroniku novou, táborovou, do stejných sešitů. Vynecháváme prázdná místa na fotografie, které tam vlepíme teprve po návratu z tábora domů. A pak hned dáme táborovou kroniku svázat a otvíráme kroniku novou. Do roka nám tedy přibudou dvě kronikové knihy. Mohu vám prozradit, že už jich máme plnou knihovnu!

Zápisy o celém životě oddílu a jeho práci, starostech i radostech píšeme různobarevnými pero. Na každé stránce se uplatní i pastelky a vodové barvy. Nepíšeme také v jednotvárných rádcích, ale do všelijakých sloupečků, některé zprávy dáváme do rámečků, a tak dostává kronika vzhled barevného obrázkového časopisu.

Nejposlednější kronikové sešity s sebou nosíme i na výpravy (v tvrdých

deskách, aby se nepomačkaly). V sobotu, kdy je u nás vždy dot beseda všech, kdo mají čas, vytáhneme ze skříní kroniky z mim a prohlížíme si je. Starší chlapci říkají:

"Ano, ano, tady v Dýmových jeskyních jsem tenkrát byl, to 1 první výprava s oddílem... ajejdá, podívejte se, tady začal Mirek s mrzutými náladami... pak odešel z oddílu... a tohle byla nejk výprava. . ."

Vzpomínky a vyprávění se rozvíjejí a každý chlapec si umí o něm musí být v kronice psáno jen to nejlepší, aby - až jednou c mohli o něm číst noví chlapci jen samé dobré a pochvalné zprávy

Přehled mých schopností; vlastností; dovedností

Tento nápis je na titulní stránce malinkaté knížečky, kterou si za zhotovovat. Uvnitř je 20 stránek s různými texty, linkováním a c Obsahují asi 200 různých úkolů, rozdělených do 20 skupin, který me "péra". Týkají se různých vlastností, jaké má mít dokonalý chl~ mezi nimi například "péro cti", ukládající, že dvojkař nesmí lhát, ké "péro pružnosti", které má zajistit, abychom nevyrůstali v neforc neohrabanou buchtu, ale stali se z nás pružní, dobře rostlí chlapci

Položte na kraj stolu zápalku. Pak se k ní shýbněte a bez pomoci n uchopte ohrnutým horním rtem a špičkou nosu. Když se vám to 1 přeneste ji do druhého kouta místnosti na jiný stolek, kde je cíl.

Z Bobří hráze

Kdo donese zápalku od startu k cíli nejrychleji? Uvidíte, jak je ké, když se všichni kolem vás chechtají výrazu vaší tváře a vy se nakonec začít smát taky.

Jestliže vám zápalka spadne ze stolu, musíte ji vrátit na desku a to znovu – ale celou tu dobu vám běží čas.

6. týden (6. – 12. října)

Ohnčky v neděli jsem se musel smát i zlobit, kdy~ jsem viděl skupinku t borníků, jak kuchtili u čoudícího ohně ve špinavém šálku polévku.

Smát proto, že tito podaření zálesáci poskakovali kolem ohně a jako indián~tí kouzelníci, všichni byli ubrečení od štiplavého kouř~ dou chvíli někdo z nich pi~kládal a skoro převrhl šálek do ohně, jede

šlápl cibuli, která se válela nezabalená vedle, další přiložil do ohně kus papíru, a když pak hledali sůl, zjistili, že byla v tom papíru – zkrátka panoval tady zmatek jako v nejpodarenější veseloře.

A zlobit jsem se musel proto, že ti chlapci zacházeli s ohněm neopatrně. Rozdělalí jej na kraji lesa, přímo pod nízkými větvemi, do kterých létaly jiskry a stoupal hustý čpavý dým. Ohniště zalo~ili mezi vystouplými kořeny stromů, které tím byly poškozeny a ohroženy.

A~ budete na výpravě vařit, řidte se těmito pokyny. Oheň rozdělávejte jenom na těch tábořištích, kde je to dovoleno. Pro ohniště si najdete místo pokud možno kamenité, kde neroste tráva, nejlépe na nízkém břehu potoka mezi naplavenými placáky. Není-li vyhnutí a musíte-li rozdělat oheň někde na louce, vyřízněte napřed ze země drn, uschovejte ho stranou a po dovaření a ulití uhlíků přikryjte ohniště opět drnem a drn zalejte vodou. Popel je dobré hnojivo a nebude pod drnem vadit.

Rozdělávání ohně v lesích je přísně zakázáno. Nikdy nezakládejte oheň u stromu, tím méně na jeho vystouplých kořenech. Také ho nezapalujte v blízkosti stohů slámy, zrajícího obilného pole nebo u dřevěného stavení (stodoly apod.).

Ohniště z karnenů budujte po větru – jeho otevřené otvory musí být ve směru, kterým vane vítr. Jen když je vítr velmi silný a oheň odnáší a uhasíná, pak stavte ohniště tak, aby do něj vítr nemohl foukat. Nepřikládejte do plamenů čerstvé zelené jehličí, jen suché rezavé větve posbírané na zemi. ~erstvé jehličí velmi kouří. Ze stromů nic nelámejte! Chraťte si přípravu ještě před zapálením ohně, teprve pak začněte vařit: Potřeby k vaření nekladte na holou zem těsně k ohni, rozšlapete je. Dejte je stranou na rozloženou utěrku nebo na velký papír. Po dovaření přestaňte hned topit, nepopelte se kolem ohniště ještě celé odpoledne, nekažte vzduch kouřem. Nakonec ohniště důkladně ulijte a uklidte, nikdo nesmí poznat, že zde byl ohniček. Kameny odklidte z dohledu. Jen když je jich v okolí nedostatek, složte je ke křoví do úhledné hromádky pro pozdější použití, at už sem přijdete znovu vy nebo někdo jiný.

Takytáborní~c Budete se tomu slůvku a nadpisu trochu divit, už jste je v Bobří hrázi několikrát četli, aniž byste jeho smyslu asi porozuměli. Ale všichni chlapci z pražské Dvojky znají význam slovíčka "takytáborník" dokonale a vědí, že když je o někom řečeno vážně, není to žádné vyznamenání.

Takytáborník je u nás ten, kdo se například na táboře ráno probudí, až když ostatní dávno cvičí a jemu už byla udělena "černá skrír~ka" a strženy body za neúčast při cvičení.

Takytábornická je služba, která zapomene

si hiásit, že došel v táborové kuchyni cukr a je třeba při nejbližší města koupit nový, aby zítra nebyla hořká snídaně. Takytábor můžete stát snadno a rychle také v zimě, i když je tábor ještě hro: lený. Chlapík, který dokáže v klubovně chodit kolem vylezléh~ v lavici a nezatlouče ho, který zásadně větší klubovní klíče jinam, jich stálé místo, který odejde večer z

Z Bobří hráze

klubovny poslední a nechá rovku, který rozkramaří věci po klubovně a pak je neuklidí, ktel jednou hrozně naspěch, když se začne mluvit o práci - za to v; u nás vyslouží název takytáborník. Formy takytábornictví jsou zkrátka vyčerpateľné. A jak to slovíčko vlastně vzniklo? Původně jsme výrazem takv počtili jen toho, kdo chodil ve skautském kroji s rukama v kapsách. Ruče v kapsách kroje vypadají totiž hrozně pepicky, ošklivě, a zdívkou jsme naše chlapce na nevhodnost takového chování upozorňovali. Když byl před lety v Praze velký skautský sjezd za Královsko u Troje, natiskli jsme malé lístečky s textem: "Kdo dá v kroji ruce, je TAKYTÁBORNÍK!" S těmito lístečky pak naši chlapci chodili mezi ostatními skauty a jak někoho uviděli s rukama v kapsách, šup, už mu vsunuli do teček. Než si dotyčný přečetl, co je na něm napsáno, byli naši ovšem jiné oddíly pak naše kluky hlídaly - a neptejte se, jakou měly radu přistihly některého dvojkaře s rukama v kapsách. Lístek mu hned novou poznámkou vrátily. Později jsme výraz takytáborník začali u: každého, kdo provedl nějakou hloupost, neopatrnost, zachoval; řádně atd. Jestliže tak dnes někomu u nás řekneme, zastydí se a pokud je v něm jen špetka "stavovské cti".

Snažte se, aby ve vašem oddíle nebyl ani jeden takytáborník!

Něco o družině

Když některá družina začne projevovat silnou individualitu, vnímat a tmelit se v nerozborné, soběstačné těleso, vždy to nakonec způsobí něco nepříjemného, třebaže bezvadná souhra by vlastně měla být u každé družiny žádoucí. Ale i zde musí být střední cesta. Co svědčí, ne vždy svědčí oddíl. A zájmy oddílu musí jít nad zájmy družiny.

Kolikrát už jsme se o to pokoušeli, psát kroniku hned od začátku skautského roku, současně s událostmi, ale nikdy nám to dlouho želo. Vždycky za několik týdnů začala kronika pokulhávat za svojí tí, nedopsaných věcí bylo víc a víc - a pak to skončilo. Načatou

j jsme nakonec schovali a vkládali jsme do ní jen výstřižky, fotografie a psali poznámky.

"Někdy se to musí dopsat!" říkali jsme si. Ale to "někdy" nepřicházelo a až na malé výjimky nemáme z minulosti našeho oddílu zaznamenáno skoro nic.

Trochu jsme psali, když si asi před dvěma roky vzal kroniku na starost Mílek. Ale to bylo spíš jen stručné, suché zaznamenávání toho, kam jsme v neděli šli, jaká byla docházka, celková nálada v zápasech však zachycena nebyla. Také nápad, aby kroniku dvojky psaly střídavě jednotlivé družiny, se moc neosvědčil. Družiny se sice snažily splnit svůj úkol co nejlépe, předstihovaly se v úpravě, ale obsah i vzhled většinou nevystihoval dění ve dvojce, byl takový cizí, studený, vypočítaný spíš na efekt (Iskudova výzdoba) než na zachycení tehdejší skutečné oddílové atmosféry. Při všem té bídě kronikářské nadšení u nás neochablo, ale naopak povýšili jsme je dokonce na jakýsi kult uctívání všeho, co jsme prožili za slunných i deštivých dní.

A z toho nadšení nám vyrůstá nový kronikář, Prófa, který se osvědčil už o prázdninách. Spojuje v sobě tři vzácné vlastnosti, které má mít ten, kdo naši kroniku píše.

1. Dovede svými zápisy vystihnout ovzduší dvojky, umí nejen suše zapsat, co se stalo, ale také k tomu připojit svůj názor, úvahu. A to dělá kroniku osobitější, "dvojkařskou."

2. Umí kreslit, a není tedy odkázaný na písmo či obrázky druhých.

3. Má smysl pro stylovou úpravu kroniky. Jeho stránky nejsou únavné, monotónně urovnané, s nepřerušovaným písmem shora dolů, ale pokračují v tradiční úpravě z dřívějších dob.

A ještě něco - Prófa je pilný, pozorný a obětavý. Nezanedbává nic; co by mělo do kroniky přijít. Nosí ji s sebou na každou nedělní výpravu i s vodovými barvičkami a pastelkami, číhá na nějaký výrok, památku, fotografii.

A tak se můžeme těšit, že toto období bude v kronice.

Z Bobří hráze

zaznamenáváno současně s kalendářem, a to dokonce v úpravě, která vystihuje to, co se v našem oddíle děje.

Zkouška postřehu

Vedoucí přinese do klubovny tolik stejných letáků, kolik hráčů se zkoušky zúčastní. Každému dá jeden, a pak tajně v textu vyhledá nějaké slovo nebo slovní spojení či dokonce celou kratší větu. Ostatní pak ohlášené slovo nebo slova hledají. Kdo úkol splní nejrychleji, přebírá roli vedoucího a vybere v dalším kole hry jinou část textu.

33

4i:

7. týden (13. - 19. října)

Noc pod stanem

Nocleh ve stanu není pro většinu těch, kdo se na něj tak těší, ani to příjemný. Brzo po ulehnutí roztřepe tělo nepříjemný chlad, kterým dou hodinu stupňuje až k nevydržení. Táborník se marně snaží hrát, diví se, proč po noclehu ve stanu tak toužil, a zařiká se, že i nebude spát pod stanem. Nedostatek místa a tvrdá zem - to by ne hrozně. Ale ta zima, ta udělá noc nekonečnou.

Tady je několik rad, jak se před nočním chladem uchránit.

První jarní měsíc a poslední měsíc podzimní, kdy lze pod stavět, aniž by se choullostivý a slabý chlapec nastydl, jsou květer Země je vyhrátá a vysušená. Ovšem po velkém dešti nespíme ve s v květnu a v říjnu!

Stan postavíme na místě co nejrovnějším - o tom už byla řeč ještě snažíme najít místo, kde nejsou hrbolky, vystouplé kořeny meny v zerrxi zairostlé.

Na dolní okraje stanu nahneme suché jehličí, aby v noci dov proudil studený vzduch. Ve stanu rozprostřu spací pytel raději n, suchých drobných větviček než na pouhou trávu, která v noci siln A pokud mám karimatku, dam ji samozřejmě pod sebe. Heslo zk~ zálesáka: "Víc pod sebe než na sebe." To znamená, že ten, kdo spí pokrývkami, dá tu silnější pod sebe a slabší se přikryje. V noci j chlad více ze země než ze vzduchu.

Naposledy jím asi půl hodiny před ulehnutím. Kdo už leží z, a ještě do sebe souká jídlo, tomu se hůř usíná.

Potravinu před ulehnutím zabalím, nenechám je roztahané po st prvé by svou vůní přilákaly myši, za druhé bych je mohl v noci ~ poničit. Uložím je zpět do torny - pokud možno do hliníkové l chleba zabalený do plátěného nebo mikrotenového sáčku. Tornu s si nedávám pod hlavu. Raději udělám polštářek ze složené bund z kupky větviček a jehličí.

Před ulehnutím jdu ještě na stranu, abych nemusel v noci z vyl lůžka.

Pak ze sebe svléknu všechno tísňivé a tvrdé. Odložím řemeny, boty. Na nohou si ponechávám ponožky, nejsou-li vlhké. Zato si c silný svetr a tepláky, zvlášť když nemám dobrý spací pytel. Na hlav táhnu starou čepici nebo uvážu šátek. Nic nedám na to, že pak v5 jako revmatický dědeček, v noci na parádu nehledím. Svlečené š~ žím úhledně do čtverečku a uložím je i s botami mezi sebe a střed

Po ulehnutí si ještě chvíli se spolunoclezníkem vyprávíme, ale tak tiše, abychom nerušili spáče v sousedních stanech. Hlučná zábava, bouřlivý chechtot člověku zjitří mysl tak, že pak nemůže usnout.

Kdo nemůže usnout nebo ráno zimou dospat, měl by být aspoň zticha a nerušit ostatní spáče. Jen takytáborník dokáže v půl třetí ráno jít vařit čaj, vyprávět druhým vtipy nebo si podobně krátit čas do svítání.

Spolehlivost Rádce Medvědů Kabar není na výpravě. Podrádce Užovka předpokládá, že je asi nemocný a možná ani nepovede družinovou schůzku. Užovka si tedy připraví sám program a ještě dojde k Jestrábovi pro klíče od klubovny, protože klíče družinové jsou u Kabara. Je dokonale připraven Kabara zastoupit. Ten o těchto přípravách nic neví, a proto pošle svoje klíče i program schůzky do klubovny. Nespoléhá se, že Užovka něco sám zařídí.

Z Bobří hráze

To jsou dva důkazy spolehlivosti. Ve špatné družině by podrádce ani nenapadlo, že snad rádce nepřijde. A rádce by zase ani nenapadlo poslat klíče a pokyny.

Zamysli se nad tím, zda je i na tebe spolehnutí!

Z naší kroniky

Na táboře se náš oddíl náhle podivně rozdělil na "mladší", to jest normální oddílové mužstvo, a na "kmen starších Dvojkařů", kteří budou mít své vlastní podniky, ba dokonce i svou vlastní klubovnu. Do kmene starších odešla většina těch, kteří tvořili kádr Dvojky až do tábora. Do nově založených skautských oddílů odcházejí Ody a Song. Ještě na táboře se k nim přidali Šušík s Drobkem.

Působilo to tak trochu rušivě, sesypalo se toho na nás příliš mnoho a ledaco se dalo za okolností, které nebyly zrovna potěšitelné. A to všechno způsobilo ve Dvojce v srpnových dnech pokleslou náladu.

Teprve když jsme se s několika mladšími chlapci pustili do zařizování naší věžní klubovny, kterou jsme získali po osvobození zpátky, začala nálada stoupat. Začneme ho! zase znovu, co se dá dělat! Cožpak to Dvojka a vůbec každý déle trvající oddíl prožívá poprvé? To je přece normální vývoj, neměnitelný úkaz, že chlapci vyrůstají a chtějí najednou něco jiného, než se jim po několik let líbilo a co jim tak vyhovovalo.

Mladší chlapci, kteří v základním mužstvu Dvojky zůstali, jsou plní chuti do práce. S nimi pak i ti zbylí starší, kteří neodešli do kxnene - Dan, Séva, Džin. S pomocí vás všech vytvoříme zkrátka Dvojku zase tím radostným oddílem, uceleným a svorným, jakým byla už tolikrát za třicet let svého trvání.

35

i

Jenom o jedno vás prosím. Až jednou ucítíte, že nadešel "vái už se vám u nás nelíbí všechno jako dřív, řekněte mi to vlídněji, ji, než jak mi to řekli a dali na sobě znát někteří z těch, co odešli: ře do kmene starších. A pak bude všechno v pořádku, nepokazí a chuf do práce těm, kteří ve Dvojce zůstali.

Zahrajte si

Vedoucí říká střídavě "nos" a "okno", ale tato slova nejdu přes bou, někdy opakuje třeba třikrát "nos", a teprve potom řekne a opačně. Když hráči slyší "nos", chytí se za nos.

"Okno" je pro zem, aby položili ruce na kolena. Vedoucí také nenechává své n du, dělá to, co ostatní hráči, ale občas se je snaží splést tím, že "nos" si položí obě ruce na kolena, na slovo "okno" se chytí za i

Kdo se zmýlí, vypadne ze hry. Hráč, který se udrží ve hře nejč bere pří-tě roli vedoucího.

8. ~yden (20. - 26. října)

Program výprav

Af jdete na výpravu třeba jen čtyři, máte mít už předem připrav~ gram - co všechno asi budete dělat. Promýšlíte ho už několik dní ne tedy při nedělní chvatné snídani nebo dokonce cestou na sraz.

Do programu zařadte vždy tyto složky: Pozorování přírody. 2 hry prověřující duševní zdatnost. Hry, při kterých cvičíte tělo. Zál a skautskou praxi.

Pozorováním přírody míním to, že si všímáme kvetoucích byl mů, zvíře, ptáků, počasí - zkrátka všeho, co v přírodě vnímám smysly. To nevyžaduje žádnou zvláštní předběžnou domácí p Stačí, když si na lístek s programem napíšete slovo "příroda," aby! voru a zábavách na výpravě na tuto část nezapomněli. Závodivými hrami, při kterých se uplatní naše duševní sch myslím například pozorovací závod cestou k cíli. (Co si kdo zapar přes kolik můstků jsme šli? Jaký nápis byl na domě se zelenou st atp.) Nebo kimovu hnx v přírodě.

Mezi pohybové hry patří všechny hry s míčem, přetahování, přes provaz, honičky, schovávačky apod.

Zálesáckou a skautskou praxí rozumím vaření, signalizaci, sta

nů a přístřešků, mapování, orientaci aj.

36

Program samozřejmě přizpůsobíme denní době a počasí. Věci zábavné zařazujeme raději na začátek, nebo program promísíme veselými hrami. Za horkého počasí vypustíme příliš únavné aktivity. Teorii, kterou lze probírat v klubovně, se na výpravě do přírody nezabýváme. (Sem patří například výklad o první pomoci, nácvik nové písničky.)

Cestu na tábořiště si obvykle zkrátíme nějakou hrou. Chceme-li se však dostat k cíli co nejdříve, pak ovšem nic nehrajeme. O každém bodu programu mám ve svém notýsku poznamenáno, jak dlouho asi potrvá. Když vidím, že chlapci nemají o tuto věc zájem nebo je zaujala víc, než jsem očekával, nedržím se předem určeného časového rozvrhu. Také neruším zábavu, která se rozvinula sama od sebe a není na i programu, pokud je to jen trochu dobrá věc. A ten plánovaný bod, na kte

rý se proto nedostane, odložím na příští výpravu.

Novým chlapcům a děvčatům

Nevím, zda dnes dovedete plně ocenit skutečnost, že jste se dostali do skautského nebo tábornického oddílu, ale bezpečně vím, že jednou se budete na náhodu, která vás tam zavedla, dívat jako na šťastný zázrak a budete trnout při pomýšlení, jak málo stačilo (třeba jen abyste neznali toho, kdo vás do oddílu přivedl), a nikdy byste neprožili všechny ty krásné příběhy, radosti a pocity, které zde na vás čekají. Dobrý oddíl je Království chlapců nebo děvčat. Má za sebou bohatou minulost, utkanou z let těch, kteří zde byli před vámi. ~asem ji poznáte. Umiňte si, že i každý z vás vydá ze svého srdce a duše jen to nejušlechtlejší, aby oddílovou tradici obohatil, zkrášlil a zapsal se do ní písmem z ryzího zlata!

Jak vedeme oddz

Dostávám dopisy od chlapců i dospělých vedoucích, ve kterých se mne ptají, jak prý to děláme, že ve Dvojce pořád všechno klape a práce se nám dam. O různých praktikách a zvyklostech našeho oddílu jsem toho sice už napsal hodně, přesto popíšu základní pravidla činnosti.

Máme čtyři družiny, v každé smí být nejvýše 8 chlapců, včetně rádce. Oddílový zákon říká, že stav "mužstva" nesmí nikdy přesáhnout 32 členů - to jsou právě čtyři družiny po osmi. Do toho počtu není zahrnut tzv. "pracovní kruh", v němž je vedoucí oddílu, jeho zástupce a 2 - 3 starší chlapci, kteří už nepatří do žádné družiny.

Nováček může být do Dvojky přijat teprve tehdy, když se uprázdní některé z těch třiceti dvou míst v družinách. Někdy se nahrne tolik zájemců o členství, že je nemůžeme všechny přijmout, protože se místa uvolňují jen velmi pomalu. Tehdy se stávají zájemci "návštěvami". Chlapec, které ho zařadíme mezi "návštěvy", není naším členem, ale má prámo nit sobotních besed a jednou za měsíc může jít s námi na "Návštěvy" neplatí příspěvky.

Když je nováček do oddílu konečně přijat, podstoupí tříměsíční zkoušku. Z čeho se tato zkouška skládá, o tom píšu na jin každá družina má jednou týdně družinovou schůzku. Nedělt jsou společné, schází se na nich celý oddíl. Družinové výprav, konají jen málokdy, jsme raději všichni pohromadě. Je nás pom a cítíme se spíš jako jedna rodina. A když někdo v neděli na vý~ bí, všichni ostatní ho postrádají, i ti z jiných družin. Oddílový každou neděli.

V sobotu vždycky zasedá oddílová rada. Na ní projednávám program, změny v členstvu, návrhy na další činnost atd. Celou oddílovou činnost budujeme. Bodování vede některý "pracovní kruh". Bodovací soutěže se účastní družiny včetně rá~ "pracovního kruhu" nebodujeme. Jedno kolo této osvědčené so vždy měsíc. P~i vyhlášení výsledku každého kola dostanou všic'~ ný lístek s potvrzením, kolik bodů kdo získal a jak se umístil v lého oddílu. Bodujeme různé závody a hry na nedělních podnic žinových schůzkách. Kdo bodování vede,

Z Bobří hráze

připraví na každou d: nějaký závod nebo hru - stejné pro všechny družiny.

Docházku vedeme velmi pečlivě a vypočítáváme ji měsíčně r ta. Průměrně dosahujeme 90 - 95 %. Ještě nikdy se nám nepod v některém měsíci byla docházka stoprocentní. Vždycky je asp~ někdo nemocný nebo podlehne domácímu teroru a musí v neděl po Praze tetičku z venkova nebo jít gratulovat babičce. Kdo tříl bou vynechá (at schůzku družinovou či oddílovou nebo výpravL v této době o sobě podal zprávu, ztrácí členství v oddíle a jeho okamžitě zaplněno "návštěvou", která je první v řadě čekatelů. V oddíle se oslovujeme jen přezdívkami nebo křestními jmi na někoho příjmením (Dokoupile, Novfiku atp.) je u nás napros~ litelné. Právě tak není mezi námi možné mluvit hrubě nebo sprostě, vyvolávat hádky a pranice.

Starší chlapci, kteří ve Dvojce vyrostli a nemají z jakýchko možnost uplatnit se v "pracovním kruhu", odcházejí buď ja.ko v jiných oddílů, nebo posílí roverský kmen "starších Dvojkařů". Zařídte si to u vás také tak, nevytvářejte "mamutí oddíly" ; vám práce dařit. Všem chlapcům se pak bude v oddíle líbit a o své poslání.

Zkouška hmatu

Hráči si zavážou oči tak, aby ani trochu neviděli, a vedoucí jim postupně posílá jeden drobný předmět za druhým - celkem 13 kusů. Jsou to věci, které si připravil už před schůzkou, například krabička od zápalek, klíč, zátko, tužka apod. Když k vám věc doputuje, máte hmatem zjistit, co držíte v ruce, a hned předmět předáte sousedovi. Poslední odkládá kolující věci (také poslepu) na stůl. Až všech 15 předmětů obejde hráče, vedoucí je přikryje nebo schová, ostatní si sejmou z očí šátky a každý sám, bez napovídání, napíše seznam věcí, které poznal a zapamatoval si. Na psaní jsou 3 minuty. Vítězí ten, kdo má seznam nejGplnější.

Chcete-li hru opakovat v obtížnější formě, přikažte hráčům, aby zapsali poznání věci v takovém pořadí, v jakém putovaly kolem stolu.

9. týden (27. října - 2. listopadu)

Nešetřte na výzbroji

Nedávnojsme se vrátili ze tří denní výpravy, které se zúčastnilo také osm nováčků. A ti mne přiměli k tomu, abych napsal tuto staf. Chlapci se dostavili na výpravu s naprosto nedostatečnou a chatrnou výzbrojí. Jednomu z nich se cestou utrhly u torny oba popruhy, takže ji pak musel nést pořád na hlavě, když selhaly všechny pokusy popruhy přišpendlit nebo přišít. Jiný chlapec měl místo torny malíčký batůžek, na kterém mu jako křídélka trčel do dlouhého válce složený spací pytel. Pak se mu tam už neudržel, a tak musel nést spacák jako mošnu na rameně, přivázaný provázkem. Vysloužil si dokonce přezdívkou Botanik, protože stočený pytel se skutečně podobal starodávné mošně na motýly. Většina chlapců měla spací pytle na tornách upevněné jen provázky, těmi však je nebylo možné dost pevně stáhnout. Spacáky padaly k jedné straně, špinily se na podlahách ve vlaku i na nádraží, protože neměly obaly, také zakouřené šálky nikomu nepřidaly na kráse - a tak bylo plno nepříjemností a náš celkový vzhled, na kterém si vždy tak zakládáme, byl na této výpravě dost ubohý.

Chodíváte-li na výpravy do přírody, nešetřte na výzbroji.

Opatřte si dobrou tornu, batoh nebo krosnu. Strádejte na ně, pokud si je nemůžete koupit hned. Nelitujte peněz. Je to výdaj na dlouhou řadu let. Špatná torna s utrženým popruhem nebo bez řemínků vám otráví celou výpravu. Poproste doma maminku, aby vám ušila ze staré látky obaly na spací pytel a na hliníkový šálek. Šetřte si také na krabici, do které se ukládá jídlo.

39

Nedávejte potraviny volně do torny, rozdrobí se, někdy z pytlíL nou a jsou pak nepoživatelné.

Jdeme na dříví

Jistě jste si už všimli zajímavé skutečnosti, že chceme-li na výp~ musíme k tomu mít dříví. A proto hurá pro ně do lesa! Ale

Z Bobří hráze

pozci majitel lesa nebo jeho hajný vaším dobrým přítelem, nechodte c dříví se sekerou! Sekera za prvé svádí zejména méně zkušené t aby podsekli kdejaký zdánlivě suchý stromek. Za druhé s ní o suché větve zdravých stromů. Přitom skoro vždycky zraní kmen když majitel lesa nebo hajný uvidí ve vaší rnce sekeru, hned v~ podezřívá, že jim chcete stromy kácet nebo je sekerou poškozíte takytáborníci totiž s oblibou štípají dříví na vystouplých kořenech stromů. Proto nechte sekeru na tábořišti a sbírejte v lese jen chr padlé větve. To je dovoleno a na uvaření polévky nebo čaje to í čí. Přitom máte záruku, že jste les nepoškodili, a nikdo vám ne: vytknout.

vedte si meteorologické záznamy

Mnozí chlapci a di~včata rádi čtou knihy o zálesácích a jejich ži divují jejich zkušenosti a svůj vlastní život v civilizovaných krajích žují za nudný, suchopárny. Ale í u nás se můžeme zálesáckému ži blížit mnohým pozorováním. Můžeme se stát zálesáky, i když třeba uprostřed velkoměsta. Jednou je to sbírka listů, kterou vám čuju, pozorování zvířete na každonedělních výpravách, sledování hvězd na noční obloze. Tak se učíte vnímat dění v přírodě a získáváte šenosti jako hrdinové zálesáckých knih.

Dnes přicházíme s další radou. Vedte si záznamy o počasí. Mí dý den teplotu vzduchu, pozorujte západy slunce a zapisujte, jak s zimního slunovratu až po slunovrat letní mizí pod obzorem stál~ později a po letním slunovratu až do Vánoc zapadá každý den o m všimněte si barev na nebi ráno i navečer, zjišťujte směr a sílu Zkoumejte, jaké příznaky předcházely včera počasí, které panu A pokuste se předpovědět, jaké bude počasí zítra. Pozorujte mrak tvar a zbarvení.

Zpočátku se při předpovídání počasí z odpozorovaných příznů zmýlíte, ale později se tomuhle zálesáckému umění naučíte dosti lživě.

Zapisujte si, kdy na podzim padal první sníh, kdy najaře rozkv~ ní květinka. Vytrvejte při vedení tohoto zajímavého kalendáře a o

40

zději porovnejte nové záznamy s těmi, které jste si pořídili loni ve stejnou dobu. Vyčtete z nich, zda se příchod zimy nebo jara opozdil, nebo naopak uspíšil.

Také pozorování počasí z vás může udělat zkušené zálesáky, i když bydlíte uprostřed města.

Nadšenci v oddcze

To už je u nás ve Dvojce od nepaměti, že se vždycky najde nějaký chlapec, který se do skautování tak zažere, že by v klubovně nejraději bydlel.

~ Neexistuje pro něj fráze "nemám čas", dělá deset věcí najednou a dělá je dobře!

Někdy je horlivý nováček tak nadšený novým prostředím, které v oddíle našel, že se pustí do strhující činnosti, sotva se ve Dvojce trochu rozkouká. Jindy, méně často, je to i chlapec, který chodí do oddílu již delší dobu, ale teprve teď "to do něj vjelo".

Toto nadprůměrné nadšení a chuf do práce trvá u těchto horlivců někdy . déle, někdy jen krátce, podle toho, jakou mají vytrvalost, jak se jim práce daří, a také jak se k jeho činnosti staví ostatní chlapci v oddíle, kteří už mají počáteční nadšení za sebou nebo je nikdy ani nepocítili. Kolik takových nadšenců jsme už ve Dvojce měli! Nezmiňuji se tu - o těch, jejichž jména nikdo z vás už ani nezná, protože jsou zahrabaná v hromadách materiálu k nedopsaným kronikám. Jmenuji jenom namátkou novější: T"riska, Gerhard, Kabar, Flik, Ráček... Také v současné době je v oddíle několik horlivců. Jako skautský vůdce každého takového nadšence vítám, protože mi za prvé hodně pomůže v práci, za druhé - a to je snad ještě cennější - mě jeho chuf do práce tak povzbudí, že svou vůdcovskou službu, často některým gambusínem ztrpčovanou, vykonávám pak také radostněji.

Z Bobří hráze

Nepříjemné pro mne je, když někteří chlapci takového horlivce srážejí všelijakými poznámkami a říkají o něm, že je šplhoun. Co z toho mají? Uvědomují si, jak tím škodí oddílu? Především znechutí toho nadšence, za druhé tím oddíl připraví o dobrého pomocníka a za třetí vezmou vůdci vzpruhu, která mu dodává sílu k další práci, ne vždycky radostné. A přitom tito posměváčci (obyčejně chlapci oddílu málo užiteční) sami dobře vědí, že ten horlivec nemá za svůj lepší výkon žádné výhody, nijak mu vedoucí nenadržují a jsou k němu často právě tak tvrdí jako k jiným, často ještě tvrdší - a tedy že to žádný šplhoun není. Za šplhouna považujeme přece jen toho, kdo si chce udělat u někoho očko, aby získal nějaké výhody, úlevy atd. A vy sami víte, že něco takového u mne nepřichází v úvahu.

41

i

Proto kdo posměšně mluví o nadšencích, škodí vlastně oddílu ko kdyby si říkal: Musím toho kluka stůj co stůj otrávit, aby o pracanta mň a Jestřáb přišel i o tu trošku radosti.

Oddílový signál

Abychom nemuseli na svého kamaráda, kterého spatříme někde hlasitě volat, zapískáme na něj oddílový signál. Tento signál z prvních šesti taktů oblíbené pochodové písničky našeho oddílu Domluvte si ve svém oddíle, klubu nebo družině také nějaký Na jelena a lovce

Dva hráči si zavážou oči a stoupnou si na opačné konce delší Jeden z nich je lovec, druhý jelen. Lovec má jelena dastihnout. J~ le sluchu před lovcem ustupuje, což je velmi obtížné, protože lov ží velmi tiše. Oba mohou libovolně měnit směr pohybu kolem s je právě nejnapínavější pro hráče a nejveselejší pro diváky. To o~ hře sami poznáte. Jelen ani lovec se nesmějí vzdálit od stolu, mi rád držet aspoň jednou rukou jeho okraje. Jestliže je stůl příliš kr. stavte k němu ještě jeden. Honička končí ve chvíli, kdy se lovec j~ tkne rukou. Oba hráči si pak vymění úlohy. Později nastoupí ke dvojice.

Diváci se chovají velmi tiše, aby se lovec i jelen mohli řídit sl

,

Y ~

Listopad

Vracím se ve vzpomínkách k létu

Před koncem tábora nadešlo období tichých měsíčních nocí. Kraj se leskl jako ze stříbra a náš tábor vypadal jako zakletá vesnička v pohádce. Kouzelný svit měsíce padal na protější vysoké skály, vnikl do opuštěných lesních údolí, rozsvětlil paseky vysoko na kopcích a kouzlil strašidelné stíny na lesních pěšinách.

Ajednou pozdě večer, když měsíc dorůstal, přišel ke mně Moja a tajuplně zašeptal:

"Jestřábe - svítí měsíc - a nahoře - víš - tam na pasekách - bude tak krásně. - Pojd - půjdeme..."

Jsem člověk velmi romanticky založený a každý podnik, ve kterém je cítit něco dobrodružného, cele uchvátí moji mysl. A tak jsme vzali s sebou ještě Rudlu, tiše se vyplížili z tábora a stoupali vzhůru do kopce.

Jaký to byl čarokrásný pohled z paseky do kraje zalitého měsíční září. Z řeky vystupovaly páry, lesy tiše oddychovaly a my ve svých srdcích cítili bít něco tak divně vážného a vznešeného...

Nebyla to poslední vycházka. Vždyt měsíční noci byly tak krásné. A nespokojili jsme se jen s první pasekou, nejbližší u tábora, chodívali jsme dál po ozářené cestě až na pasaku druhou, větší. A tam, sedíce na poražených kmenech, vyprávěli jsme si o Dvojce, o našich chlapcích, a dělali jsme plány do budoucna.

Když byl měsíc v úplňku, vydali jsme se večer podle řeky k Ledči. Byli

jsme všichni, kromě Oty a Jirky. Po cestě jsme našli broučka sv. leně. Svítil a svítil, jako by cosi v trávě ztratil. Došli jsme k lomu a nad lesy právě vycházel veliký měsíc. Obrátili jsme se a čekali, až vyjde celý. vyšel. Byl bílý a strašidelný. Šli jsme dále k záhybu, tam, kde se řeka točila. Usedli jsme na břeh a dívali se, jak se měsíček zhlíží ve vodě žáby v rákosí pěly své milostné písně.

Na řece se dělala kola.

A my si šeptem vyprávěli. Zase o oddíle, o chlapcích a jejich 1 A všichni mně slibovali, že budou vždycky dobří.

10. týden (3. = 9. listopadu)

Proč chodíme do skautského oddílu?

Někdo z vás asi odpoví: Abychom se podívali do přírody, poz~ i vzdálenější kraje. Nebo: Abychom se naučili tábořit.

Ty odpovědi jsou sice správné, ale neúplné. Hlavní důvod skautský oddíl vám dává více než pouhou zábavu, turistiku neb~

Máte si zdokonalit a upevnit povahu. Odložit lenost, nedbalost, hrubost, nesnášenlivost, nepřesnost a jiné nepěkné vlastnosti. M se tu naučit pravdomluvnosti, přímosti, čestnosti; kamarádství, o a slušnosti. A vůbec těm věcem, které dělají z obyčejného kluka - skauta.

Naše schůzky, výpravy, tábory, hry, cvičení, závody, zkoušky, no jsou jen prostředky, které umožňují zdokonalování povahy. Ukažme si to třeba na výpravě. Je neděle. Lenost vám říká, přino! Ale skautský oddíl vás volá do přírody. Musíte vstát, zaba a spěchat na sraz, i když třeba není hezky. Přemáháte tím svou pol Bodovací soutěž vás nutí, abyste přišli včas. Tak se učíte dochvil hrách a závodech si počínáte čestně - tím se učíte poctivému jed tábořišti leží naše věci a nikomu se z nich nic neztratí. Jinde si člci si dávat na svůj majetek pozor.

Ačkoli máte různý věk i různé povahy, nehádáte se, prostředí s ho oddílu hádkám nepřeje. Mnohokrát na výpravě máte možnost : se sobecky, hrubě. Příležitost se nabízí při prudkém spádu hry, p ze na cestách, a přece se ovládnete. Drobné povinnosti vás učí srr

pořádek, důkladnosti, spolehlivosti, kázni. A co teprve tábor se spoustou práce, různých nesnází, s nepřízní počasí a nepohodlím!

To všechno - a ještě mnoho věcí jiných -je škola vašich povah, výheň, ve které se kovají a zdokonalují. Je celkem vedlejší, jaký zábavný a cvičební program mají naše schůzky, výpravy a tábory. Hlavní je jen to, aby vás tento program co nejdéle upoutal. Neboť čím déle ve skautském oddíle budete, tím déle naše prostředí může působit na vaši povahu.

Ivlor družinových schůzek

"Mor družinových schůzek" říkáme těm chlapcům, kteří přicházejí pozdě nebo spěchají ze schůzky předčasně domů.

Nemá-li rádce celou družinu ještě pohromadě, musí čekat na opozdilce, odkládá zahájení schůzky, její program je zkracován a ostatní chlapci se učí nedochvilnosti. Předčasné odchody ze schůzky domů, to družinovku pak jen dorazí! Takový plantážník se už v polovině programu obléká, je jako na trní, významně se dívá na hodinky, pořád se ptá, kdy už bude konec. Ten spěch často naočkuje i ostatním, kteří by jinak vůbec nespěchali. A tak schůzku pokazí, znemožní, aby byl program probrán normálním klidným tempem, znechutí rádce - a to jen proto, že rodičům nedovede vysvětlit, proč mají mít aspoň trochu ohledu k činnosti skautského oddílu. Není přece už malé dítě, které by muselo být přesně v určitou hodinu doma, když má ještě někde nějaké povinnosti. Družinová schůzka ovšem nesmí být protahována do pozdních večerních hodin, potom by se nesměl rádce divit, kdyby se i ti nejnaděšenější chlapci začali dívat na hodinky.

Z Bobří hráze

"Mor družinových schůzek" neříkám však jen opozdilcům a předčasně odcházejícím. Jsou to i ti, kteří znemožní každý rádcův výklad, všechno znevažují, pořád ruší, odvádějí pozornost ostatních chlapců a jsou věčně rozchechtaní. Takový jedinec se dříve nebo později vyskytne v každé družině, někdy se jich tam sejde najednou i víc. Na družinovou schůzku jdou ne proto, aby tam pracovali, něco se naučili a pěkně se pobavili, ale aby si tam zařídili. Jsou to jinak třeba docela dobří chlapci, schopní každé oběti pro oddíl, ale řádění na družinovce je jejich potěšení a nechápou, jak tím poškozují družinu i oddíl.

Vynasnažte se, aby ve vaší družině nebyl takovým "morem" nikdo!

Nováč'7zův dopis

Každý nováček, který vstoupí do naší Dvojky, musí se podrobit tříměsíční přijímací zkoušce. Je složena z mnoha různých bodů. Jedním z nich je požadavek, aby nováček ke konci zkušební lhůty vypsál své první dojmy

45

z oddílu. Zpravidla začíná tím, že napíše, kdo ho do oddílu přive poprvé ve Dvojce mluvil, jak na něj zapůsobilo oddílové prostře u nás udivilo, jak se zvolna vžíval do všech našich zvyklostí, ktc ci mu v jeho začátcích nejvíce pomáhali, co se mu v oddíle "Nováčkovské dopisy" schováváme - a ty, které vynikají úrom mavostí, lepíme do kroniky.

~Imúe dobře topit?

Zatímco takytáborník přikládá pod malou jídelní misku hory dř celý kraj zamořený kouřem (ale voda na čaj se pořád nevaří!), zki lesák rozdělá pod kotlíkem malý, čistý ohniček a uvede vodu dc krátkou chvíli. Jak je to možné? Inu - i umění dobře topit patří k ké vědě!

Rozdělávejte ohniček droboučkými větvičkami - samozřejmě mi, nikdy zelenými! Jehličnaté větvičky používejte, jen když jsou. Na tento malý základ přikládejte postupně silnější klacíky a pozc i vlhké nebo mokré dříví, nemáte-li dost suchého paliva. A co je do hraničky musí mít přístup vzduch! Proto překládejte větvičky nestrkejte je pod kotlík rovnoběžně, jednu vedle druhé. Tak se ol sí. Kotlík nesmí být příliš nízko nad zemí, dříví by se pod něj ne~ bo by tam bylo namačkané a k plamenům by nemohl vzduch. : ohniště z kamenů, položte je tak, aby nestály v cestě proudícímu ~ ale naopak vzduch měl k plamenům dobrý přístup. Tím zajistíte~ potřebný "tah". Jen při velmi silném větru klademe kameny tak , bránily v odnášení plamenů zpod kotlíku.

OddzZový zpěvnt~c

V našem oddíle máme už od roku 1931 silnou knihu v kůži váz: které píšeme texty i noty každé písně, která se ve Dvojce ujme. ~ kreslíři k některým písním namalovali i obrázky. Pod zápisem a slov uvedeme, kdo tu kterou píseň do oddílu přinesl, kdy a kd~ více zpívala.

A tak i v tomto zpěvníku je kus oddílové historie. Za leta se ti daly stovky písní v rukopisech a kresbách mnohých členů oddílu. je stále v klubovně a na tábory putuje spolu s námi. většina našich ců si však vede svůj vlastní, soukromý zpěvník. oddíl, družina a k se nezpívá, se o hodně ochuzují!

46

sluchu

jte někde v místnosti natažené náramkové hodinky, které tikají (k té"~ j

o hře se tedy nehodí hodinky digitální). Úkryt může být zcela neobvyklý, eba u zadní nohy skříně. Pak zavolejte zvenku hráče, kteří byli při scho; ávání hodinek mimo místnost, a ti hodinky začnou hledat po sluchu.

'tom ovšem musí být naprosté ticho, což se někdy nesnadno udržuje, zeměna když jsou hodinky schované například v misce na stole a hledači se ~ vítězoslavným úsměvem nad svou bystrostí sápu vzhůru na skříně opačném koutě.

11. týden (10. - 16. listopadu)

Z Bobří hráze

ánoční nálady

Každý obyčejný smrtelník si pod slovy "vánoční nálady" představí rozvícený stromček, hromady skořápek od ořechů, koledy, venku je mrazivá noc, sníh tiše padá, tatínek si hraje s betlémem, prskavky jiskří, na plotně se pálí tenhlecten "františek" a podobně.

Ale my Dvojkaři si odnepaměti představujeme pod názvem "vánoční nálady" něco docela jiného. Trucování některého člena oddílu. Nálada takového gambusína se projevuje asi takhle: Najednou se mu přestane líbit , co se mu na skautování líbilo až dosud. V klubovně ho skoro neuvidí~, ačkoli dřív tam byl třeba pětkrát týdně. Nlc ho nebaví, tváří se zasmuile nebo - což je těžší případ - nad vším skautským se opovržlivě usmí á. Jít v útvaru? Pah - jak směšné! Lepší je vybíhat z řady, plést krok statním a smát se, jak se zlobí. Signalizovat na schůzce? Lepší je hrát ingpong, zahrajeme si my dva, ostatní můžou jít domů. Bodování? esmysl! A tak je to se vším u toho, kdo onemocní "vánočními nálada mi". Co sám dlív nadšeně pomáhal stavět, to ted zlovolně bourá. Nikdo ho nepřesvědčí, že dělá něco špatného. Ignoruje všechny oddílové zvyksti, stane se najednou odpůrcem a skoro nepřítelem všeho skautského. uce má v kapsách a nepomůže oddílu s ničím.

Důvody k takovému chování jsou různé. Někdy se chlapec urazí, třeba proto, že nebyl přijat některý jeho návrh nebo že jdeme na výpravu tam, kam se mu právě nechce. Jindy má pocit, že je vedoucí nespravedlivý v něčem ho poškodil, třebaže chudák vůdce by nejraději všem snesl modré z nebe, jen aby se v oddílu nebo v klubu cítili spokojení. Někdy je ř to také celková osobní omrzlost, kterou milostpán člen ráčí dávat pocítit ~celému oddílu.

47

r

r r

r

i~

Taková "vánoční nálada" je pro oddíl či klub vždy velmi škoc tože nepřidá ostatním ani trošku chuti do práce, zejména ne v který je odměňován za svou práci a starosti mrzutou tváří chla se nedovede podvolit celku. "Vánoční nálady" jsou silně naka~hou z maličkých začátků rozleptat celý oddíl.

Každý chlapec nebo děvče jsou tvorové jen z masa a krve. divu, když chvílemi i u dobrého člena propukne nespokojenc oním, co se v oddíle dělá. Ale čím ušlechtilejší a ukázněnější p řidší, mírnější a slušnější je projev jeho nesouhlasu, jeho "vár da". Jen primitivní neukázněnc dovede svou špatnou náladu~lostí kazit hrubě a trvale soudržnost oddílu a chuf do práce. Takc jsou vítáni v žádném celku, kde záleží na spolupráci všech. Ti nemohou potřebovat skautské oddíly nebo kluby, jejichž trván závisí na tom, jak se jejich členstvo chová.

A proto jestli i ty, který čteš tyto řádky, máš snad právě "vá~dy", odlož je a jdi na příští schůzku nebo výpravu s úsměven vůlí být zase užitečným, veselým členem.

Název "vánoční nálady" razili u nás ve Dvojce už před xnnol slulí sekáči Olda Pětník, Tonda Ort, Jára Fial a další.

Chlapci s mi náladami" však nejsou jen u nás, vyskytnou se občas v ka~le; i když tam těm náladám neříkají vánoční.

Rozdíl je jen v tor co my se s takovým případem opravdu mažeme, v jiných oddíl~kovými mládenci dlouho nepárají. Když se chceš mračit, ta! když se chceš otravovat, tak se otravuj, ale nesmí to na tobě A když to na tobě vidět je nebo vynecháš tříkrát za sebou , schůzku, už s tebou nepočítáme. Dvojkujsme vybudovali protc radostně skautovali, a nedáme se znechucovat. Mám takový pocit, že tohle je docela dobrý a zdravý názor ké budeme uplatňovat, až někdo onemocní "vánočními nálada~vaříme polévku

Chcete-li si uvařit na výpravě jídlo, které vás opravdu

Z Bobří hráze

nasytí, c bramborovou polévku. Množství surovin, o kterém zde píšu, sl důkladné porce v jednom hliníkovém šálku.

Z domova vezměte čtyři větší brambory, mrkev, petržel, cibuli jednoho druhu jeden kousek), plátek celeru, dva stroužky česneku, lžíci krupky a stejné množství jíšky, 2 kávové lžičky soli, č kmínu, právě tolik majoránky, na špičku nože mletého pepře.

Na tábořišti, až odborně postavíte ohniště, vyperte v hliníkové misce pitnou vodou nejdříve krupky, vysypte je na víčko r

48

o~~abte zeleninu a brambory. Všechnu zeleninu vyperte, opět v pitné vodě, a pokrájejte ji na kostičky - bude dříve uvařená. Misku s ní naplňte vodou až skoro po okraj a postavte ji na ohniště. Přidejte kmín, majoránku, krupky, pepř. Misku přikryjte obráceným víčkem (aby nezapadlo dovnitř), jinak vám do polévky napadá smetí z lámaného dříví, které přikládáte na oheň.

Jakmile se voda vaří, rozetřete na placátém, omytém kameni česnek smíchaný se solí a vhodte je do polévky (samozřejmě bez toho kameny známka pro takytáborníky!). Jsou-li již krupky a brambory měkké, což

jistíte ochutnáním, přidejte jíšku, a to zvolna, po malých částech, aby snáze rozvařila a nenadělaly se z ní ošklivé chutnající žmolky. ozvaření usnadníte tím, že jíšku opatrně rozetřete o vnitřní stěnu misky.

Opatrně proto, aby vám přitom nespadla i s polévkou do ohně. Pro dávku soli je velmi jednoduchý předpis. Solíte tak dlouho, až vám slanost polévky vyhovuje. Kdo jedl při vaření něco sladkého, nedokáže slanost polévky dost dobře posoudit, protože jeho chuť je sladkostí dočasně otupena a soli v polévce se mu zdá hodně, ač je polévka třeba nedosolená.

Přesolíte-li polévku, zachráníte ji trochu přidáním 1 - 2 kostek cukru. Polévku s jíškou ještě chvíli povařte, až zahoustne (asi 3 - 4 minuty), a pak ji odstavte z ohně.

Misku s příliš horkou polévkou položte do mělké vody na kraj čistého otoka (ale tak, aby se do ní nedostala potoční voda!) a míchejte jejím obsahem. Za chvíli vychladne tak, že ji klidně můžete jíst, aniž byste po každém soustu skákali bolestí.

Tak a teď hupky pro lžičky a jezte - nejste-li ovšem takytáborníci, kteří si obvykle zapomenou lžičky doma!

Kdo přišel pozdě?

~ Občas se nám stávalo, že někdo z nás přišel pozdě na sraz. Někdy měl zpoždění jen několik minut, také se ale protáhlo na čtvrt hodiny. Zpoždění se množila, když chlapci v~děli, že na ně trpělivě čekáme a neodejdeme ze srazu nebo nezačneme schůzku, dokud nepřijdou. Museli jsme tedy tento

~takytábornický zvyk nějak zlikvidovat. Nejdriv jsme zavedli pokuty - za každé zpoždění padesátník. Někteří gambusíni si ale ze žertu na tyto pokuty předplatili dvě nebo tři koruny a opožďovali se schválně v domnění,

dělají podařený vtip. Tak jsme na to museli jinak. Body! Strhávali jsme dosud strháváme za každé opoždění body. Za účast s přesným příchodem dáváme do bodovací soutěže 6 bodů, za účast se zpožděním jen 4 body. Kromě toho v klubovně ještě visí tabulka s nápisem: "Na sraz přišli ozdě!" Každý z nás tu má svá okénka a do těch rnu opožděné příchody 49 zaznamenáváme. Tohle opatření je ještě působivější než strhávání. Nikdo nechce mít svou nepřesnost veřejně zaznamenanou, a tak ni snaží přicházet na sraz včas.

A ještě něco. Na srazu jsou rozhodující hodinky vedoucího č. stupce. Aby se opozdilci nemohli vymlouvat, že tyto hodinky jdou povolujeme pět minut nad určený sraz. V těchto pěti minutách promíjíme, pak ale už bez milosti následuje srážka bodů i zápis bulky v klubovně. Ze srazu odcházíme 10 minut po určeně hodi by chybělo sebevíc chlapců. Nescházejí ovšem nikdy. Tak jsm pozdní příchody.

Umíráme na nedostatek chlapců

Začátkem září v roce 1929 byli kromě mne a mého zástupce

Z Bobří hráze

Dvojce tito členové: Mirka Ejem, Ota Naňka, Jirka Paukert, Pe~ Jindra Radouň zvaný Mýval, Zbynda Sedláček čili Skukům, Lád Pepa Filek-Nobile, Jirka Kettner čili Dejvičák. Celkem 9 chlapc nepatrného počtu nám ubyl tři týdny po zahájení nového období brý, věrný člen Mirka Ejem, který dál nemůže skautovat pro ve učení. A tak zůstalo chlapců pouze osm.

Vyrobil jsem šedesát třídílných letáků s tímto textem:

"Haló, kamaráde, chceš objevit něco, co by tě bavilo tak, jakc předtím?

Můžeš najít nové slušné a věrné kamarády a zažít s nimi mn vuhodných příhod, o jakých se ti ani nesnilo, trávit s nimi krá~ u táborových ohňů a naučit se mnoha novým písničkám. Uvidíš les při měsíčku i při východu slunce, budeš pozorov~ jak putují po nebi, kraj usínající v cervancích a svatojánské mň navě svítící navečer v houštinách.

Můžeš o prázdninách žít v lese u vody jako robinzon, s někoI nými chlapci, kterým se líbí to, co tobě, sám si vařit, sám si pr štípat dříví a hrát přitom hry, jaké jsi je~tě nikdy nehrál.

Můžeš dokázat, jak jsi odvážný, bystrý, chytrý a dovedný ph pínavých zkoušek. Získáš různé odznaky za své vědomosti a b~ kroj, který ze všech krojů na světě sluší chlapcům nejkrásněji.

Staň se členem 2. pražského oddílu Svazu skautů.

Přijď do naší indiánské klubovny v Praze VII, Belcrediho ttí dostaneš ochotně odpověď na všechny své otázky.

Máš strach, že ti maminka nebo tatínek nedovolí skautovat přečíst přiložený bílý leták a uvidíš, že získáš jejich souhlas. N~ tuto příležitost k mnoha krásným dobrodružstvím!"

50

Ale i tato reklaxnní akce se minula účinkem a nepřivedia nám do oddílu ani jednoho nováčka! Tehdy jsme netušili, že se za několik let bude do dvojky hlásit talik chlapců, že je všechny ani nebudeme moci přijmout.

Zazávod'te si

Kdo napíše nejvíc podstatných jmen složených ze tří písmen?

Dohodněte se na lhůtě, kterou vsichni hráči dostanou k splnění tohoto úkolu.

Příště trochu pozměňte pravidla: budete psát jen podstatná jména o čtyřech písmenech. Nebo slovesa složená z pěti gísmen.

12. týden (17. - 23. listopadu)

~edte si dent7~

Každý správný chlapec a děvče by si měli psát deník. Někdo snad namítne, k čemu takový deník, když se vám nikdy nepříhodi nic světoborného, co by stálo za zmínku. Ale to nevadí. V deníku nemusí být jen samé úžasné události, jaké třeba prožíval Jan Tleskač. Pište si do deníku i drabné příhody, připojte k nim své názory. Úprava každodenních zápisů nemusí být stejná. O jednom dní pišete nap~klad po celé šíří stránky, podruhé však jen do její poloviny a na druhou svislou polovinu si napíšete péknou novou písničku nebo tam nalepíte výstřižek z novin o něčem zajímavém. Lepení různých doptňků vůbec deník zpestří. Například jízdenka z cesty za nemocným kamarádem, dopis, který jste dostali, vstupenka do divadla nebo na výstavu - to všechno vám připomene popisovanou událost.

Nezapomeňte na obrázky! Nejenom na ty, které vystřihnute z nějakého časopisu a do deníku nalepíte, ale hlavně vlastnoručně malované. Používejte hodně barvy nebo barevné tužky (ale zacházejte s nimi vkusně, nepřeplácejte stránky). Data jednotlivých dní podtrhávajíte střídavě různými pastelkami. Některé výstřižky barevně orámujte. Nedovedete-li ani trochu kreslit (tomu ovšem nevěřím), používejte spíš výzdobu ornamentální než obrázkovou, nebo si nechte občas da deníku něco nakreslit od kamaráda, který je v tomhle oboru "místr". Nestyďte se pod obrázek napsat: nakreslil kamarád Tonda Horáčku - nebo jak se ten kumštýř jmenuje.

Sna~te se, aby každá stránka byla jiná. Jednotvárné strany, kde je ve stejných řádcích písmo shora až dalů, působí únavně.

Z Bobří hráze

Takový deník potom ani moc netěší.

Deník pište tak, abyste ho nemuseli před nikým schovávat a červenat se, když ho někdo náhodou dostane do ruky.

51

Opatřte si na něj silný sešit v tvrdých deskách, pokud možn vaný.

Každodenní záznamy nezačněte psát hned na první stránku.

titulek, pěkným ozdobným písmem napište doprostřed MÍT:

Máte-li nějakou svou fotografii navíc, nalepte ji na tuto titulní ;

Na druhou stránku vypište různé sporty, i ty, které zatím n~ za sportem, kterému se věnujete, napište slůvko "umím", za jste dosud nevyzkoušeli, slůvko "neumím". Například: umím, lyžování - umím, jízda na kole - umím, košíková Snažte se pak co nejdřív doučit to, co nedovedete, abyste m~ "neumím" změnit na "umím". Zbude-li vám na této stránce vo nalinkujte sem tabulku svých atletických výkonů (běhy, skoky, dy). Do ní zaznamenávejte, kdy jste dokázali překonat svůj ~ osobní rekord.

Jestliže lovíte bobříky, věnujte záznamům o nich celé dvě st jsou předkresleny v knize Hoši od Bobří řeky.

Upravu přenecháváme vaší fantazii, ale představujeme si, že te hodně používat barevné tužky a namalujete sem všechna bobl lečka i s jejich čísly a názvy. U každého přepíšete, kdy jste bobř li, a třeba i za jakých okolností.

Umiňte se, že od toho dne, kdy si začnete vést deník, buded zdravěji. vyhradte proto jednu stránku záznamům o svém Mod tě, jak jsem ho popsal v knize Přístav volá i na začátku Kroniky stopy.

Obsahem dalších několika stránek deníku by měl být seznam ré vlastníte, přehled o příjmech a vydání peněz, adresy kamarád A dál už konečně začnete zapisovat každodenní události.

Denc7ry u nás ve Dvojce

Abychom v našem oddíle zvýšili zájem o psaní deníků, nec: u knihaře svázat pěkné čisté papíry do knížek s tvrdými celol deskami, o rozměrech malých školních sešitů. Tyto deníky v ně: vých barvách (červená, žlutá, modrá, zelená) jsou tak krásné, ž už už prahnou po tom, aby do nich mohli psát. Každá družina d~ ník ve své družinové barvě. Rackové mají deníky modré, Tygři Vlaštovky zelené, Vlci žluté. Do hřbetu deníků nám knihař vevi ky, abychom na jednotlivé stránky mohli nalepovat fotografie, u~ vé lístečky, dopisy a písemné trofeje z různých her a přitom se : nadouvala.

Někteří chlapci si napíšu do deníku o každém dni aspoň n~

52

dek. Jiní v něm popisují jen schůzky a výpravy, kterých se zúčastnili. Deník s nimi ovšem putuje i na tábor - tam se toho napíše nejvíc!

Po letech bude deník z mladých let pro Dvojkaře nejvíc knižkou. Hra s papírovými koulemi

': Kromě krabičky poslední záchrany, mýdla, ručníku a tenisek na přezutí nosí každý člen našeho oddílu na všechny výpravy 3 papírové koule, zhotovené doma ze starých novin a sešněrované provázkem. Tyto míče se nám na výpravách hodí k mnoha hrám. Nejjednodušší z nich se jmenuje Průchod hlídkami.

Podle polní nebo lesní cesty, po které jdeme na tábořiště, rozestavíme aspoň v padesátimetrových odstupech jednočlenné hlídky, ozbrojené "střelami" - tj. papírovými koulemi. Hlídka nestojí přímo na cestě, ale vždy asi 10 kroků od ní na poli, na stráni, v řídkém lesíku atp.

Od startu vycházejí jednotliví hráči, kteří mají proběhnout kolem všech hlídek po cestě a vyhýbat se jejich prudké palbě. Hlídka smí na každého z postupujících soupeřů pálit papírovými koulemi jen ze svého stanoviště, které jí vedoucí přidělil. I hráč zasažený hlídkou pokračuje v pochodu k dalším hlídkám a počítá, kolikrát ho treili. Každý se samozřejmě snaží projít kolem všech hlídek s co nejmenším počtem zásahů!

Hlídka může vypálit na každého běžce libovolný počet koulí,

Z Bobří hráze

ale když ho jednou z nich trefí, dál už po něm nehází. Jde-li sbírat své papírové střely, nesmí přitom po nikom házet. Palbu může znovu zahájit, teprve až se vrátí na své stanoviště. Běžci od startu vybíhají asi v minutových odstupech. Pravidla hry jim zakazují sdružování do skupin a společný postup. Každý jde nebo běží zvlášť a před žádnou hlídkou se nesmí zastavit. Dokud nedojde do cíle, nesmí sejít z cesty.

Dvojkaři a "vata"

Před moha a mnoha lety, kdy Dvojka byla ještě zcela neznámé sdruženíčko, které tápalo a skomíralo na mnohé nemoci, měli jsme u nás několik chlapců, ryzích Dvojkařů, nadšených do všeho, obětavých až do nemožnosti, věrných adobrých, zatímcojiní byli liknaví, Ihostejní, omrzeli, bez zájmu, atjsme dělali cokolí sebekrásnějšího. Na každou schůzku, na každou výpravu jsme je museli písemně zvát, posílat k nim chlapce, aby je s sebou přivedli. Otrávilí svým nezájmem každou akci, pokazili neúčastí mnoho větších her, sráželi nás v celém našem počínání. Říkali jsme o nich, že je to "vata", výplň prázdného prostoru. Takoví chlapci jsou v každém oddíle, není ani možné, aby byli všichni pro práci nadšení. Během let se Dvojka tak vypracovala, že "vata"

53

i

; =:

pomalu ubývala, zatímco ryzích Dvojkařů přibývalo. Vzpomněl tu "vatu" na minulé oddílové radě, kde jsme mluvili o některých z dnešní Dvojky. Jak je to s "vatou" u nás dnes? Je nás celkem 36 33 ryzích Dvojkařů (i když je hodnotím velmi přísně!), 2

považu vatu" a u jednoho tohle pojmenování sedí docela přesně. " Ve Dvojce má každý možnost vyniknout, uplatnit se. Podnik chlapci pořád něco dělají, kutí, mají spoustu nápadů, přinášej: i zbytečné věci, píšou vývěsky, časopisy, podávají různé návrhs lejí o Dvojce, aktivně se podílejí na její činnosti.

Chlapci, které považujeme za "vatu", tomu všemu přihlížej. méně otevřenou pusinkou. Užívají to, co druzí přinesli, udělali, li, ale sami nikdy k ničemu nedají podnět. Jsou přitom třeba i vě~ ny Dvojky a nic nepokazí - ale také nic nevytvoří.

Jistě i do vašeho oddílu nebo klubu se občas dostanou děvčat; ci, kteří tam pak zůstávají opravdu ze záhadných důvodů. N o nic valný zájem, jejich docházka je "zelenáčská", své věci ne~ rádku, k ostatním členům necítí žádné zvláštní přátelské vztař oddílu jsou jim srdečně lhostejné. Nepřiloží nikdy v ničem ru Jakmile mají někde jen trochu lepší zábavu, dají jí přednost př~ vým podnikem. Někdy je tou zábavou i posvícení, pout, návšt~ lového utkání atp. Na oddílových a družinových schůzkách buchtu, nepřinesou jediný dobrý námět k činnosti. Přitom jsou tc cela slušní chlapci či dívky a vedoucí nemá pádný, přesvědčivý ~ jejich vyloučení. Takovíto členové jsou neužitečnou přítěží, místo, dusící a zatěžující každou činnost.

Zazávodte si

Kdo napíše nejvíc měst začínajících písmenem, které vytáhnete ky nebo pytlíku, kde je na lístcích rozepsaná celá abeceda?

Podruhé pište od vylosovaného písmena křestní jména. Potř~ a keře. Počtvrté třeba zvířata, ptáky, státy.

13. týden (24. - 30. listopadu)

Skaut je čistý v myšlení, slovech i činech

Jsou oddíly, kde je jim fuk, jak se jejich členové chovají.

Dokud bí nějakou hmotnou škodu, potud je to "všechno dobrý" a nik důvod k zákroku.

Něco jiného je to u nás v oddíle, kde dlouholetými zvyklostmi, tradicí a neměnicí se náročností vedoucího je vypěstována úroveň, která klade na každého skauta velké požadavky.

My jsme nešťastní, když mezi dvěma hochy vznikne i třeba nepatrná slovní potyčka, byt vedená v slušném tónu, u nás se nepoužívá slovíček "neblbni", "nekecej", o hrubších výrazech

Z Bobří hráze

ani nemluvě. A když na táboře byly manévry, při nichž se mezi bojovými skupinami strhla tak prudká výměna názorů na sporný bod hry, až se Honza zakousl užovkovi do ruky, byli jsme všichni šokováni. Každý z nás cítil, že se stalo něco, co u nás v oddíle nemá pamětníka, a umiňovali jsme si, že se to musí honem napravit. Podařilo se to.

Mohu teď dvojkaře po téhle stránce pochválit. Neslyším od vás sprosté slovo, nadávku, hněvivou hádku. Ale rád bych věděl, zda jste takoví i jinde, když nemáte kolem sebe oddílové prostředí. Jste takoví i ve škole, uprostřed sprostačících chlapců? Dovedete se opanovat a nedáte se strhnout proudem jejich řečí? Jak odpovíte milému spolužákovi, který vás osloví nadávkou? Co řeknete tomu, kdo se na vás obrátí se sprostou řečí?

Vždy jsem si představoval skautajako chlapce duševně krásného, čistého. Skaut byl a je v mých představách člověkem, který září jako maják uprostřed špatnosti, nízkosti a sprostoty. Všichni víte, jak hodně jí všude je, vždyť chodíte do školy nebo jste v učení, slyšíte ty řeči, vidíte i činy. Nerikejte, že je v tom prostředí těžké se udržet, že to nejde. Jen slaboch se neudrží. Ale vy jste skauti, silní a dobří chlapíci! Věřím, že jste všichni správní skauti. A jestliže mezi vámi někdo, kdo v těchto situacích selhával, ať se po přečtení těchto řádků změní k lepšímu.

Přijímací zkouška

V některém oddíle přijmou každého nováčka, který se přihlásí. Za čas se však ukáže, že chlapec nemá pro skauting ani ty nejmenší předpoklady a do oddílu chtěl vstoupit jen proto, že si to přáli jeho rodiče. Oddílové radě to ale nevadí a myslí si, že se nováček časem přece jen změní v dokonalého skautíka. A tak se na jeho kouzelnou proměnu k lepšímu čeká, čeká, měsíce ubíhají – ale milý nováček se nelepší. Spíš se ještě horší a projevují se u něho i další nepěkné vlastnosti, které nebyly hned napoprvé zřejmé. Jak je to možné? Inu – nováček získal snadným přijetím do oddílu pocit "už to mám dobré, nic se mi nemůže stát", a tak necítí potřebu snažit se o své zlepšení.

Dobromyslný vedoucí to s takovým nováčkem táhne, jak se dá, nováček zatím s oddílem jakž takž sroste – a když jednou, třeba za půl roku, se

55

i ~

oddílová rada o něm rozhovoří (obvykle po stížnosti družinov který už s tím chlapíkem. nemůže vydržet), tu se teprve zjistí, hoch do oddílu ani trochu nehodí. Ale jak mu to po tak dlouhé Jak mu vysvětlit, že teprve po šesti měsících jsme na to přišli? říkat mu teď, když v oddíle už zapustil kořeny, aby odešel. A ta rada máchne nad tím případem bezradně rukou, rádci řekne s ním nějak vydržet" a začne jednat o něčem jiném. Podobné případy se stávaly i v našem oddíle. Neminul sna~ mezi nás nepřišel chlapec, který ani po mnoha měsících nebyl sc učit se morseovku nebo si trvale zapamatovat skautský zákor kovské uzly. Jeho docházka byla stále ~patná, doma ho rozmazli kopádný, nechápavý, pro nic se nenadchl. A nám pak vždy b třeba po roce mu říkat, aby z oddílu odešel, když si na nás už

z

Po těchto zkušenostech jsme uvažovali, jak dalším podobn dům zabránit. Připravili jsme tříměsíční zkoušku, kterou musí ~ každý nováček. Tato zkouška má odhalit všechny jeho slabiny a stranit, nebo dokázat, že odstranitelné nejsou, což znamená, že s této tříměsíční zkoušce bezbolestně rozejdeme, dřív než si na jemně zvykneme.

Nováček v těchto třech měsících má prokázat, zdaje bystrý, ~ pý, stálý, nebo nestálý, pružný a obratný, nebo líný pecivál, ~ a jaký vůbec je. Přijímací zkouška má 15 částí a uchazeče o čle~ šem oddíle po celé tři měsíce všestranně zkoušíme a prověřujeme vahu. Všechno hodnotíme bodovou stupnicí. Nováček ví, že k sáhne v přijímací zkoušce z 36 možných bodů aspoň 26,

Z Bobří hráze

nebo slaboch tento limit nesplní a odpadne. Kdo je jen trochu průměrný, zkouška upevní tak, že se po jejím úspěšném dovršení stává trvalým členem oddílu.

Jistě vás bude zajímat, v čem naše přijímací zkouška spočívá. Zde jsou její body:

1. Nováček má aspoň 85% docházku (3 body).
2. Složí skautskou nováčkovskou zkoušku (4 body).
3. Vyrobit si "Přehled", to je notýsek s nalinkovanými zvlášť těžkými zkouškami (2 body).
4. Napíše pro oddílovou kroniku dopis o svých začátcích a do vstupu do Dvojky (1 bod).
5. V bodovací soutěži průměrně obsadí aspoň 15. místo z obvyklých (3 body).
6. Předloží krabičku poslední záchrany (1 bod).
7. Je tělesně aspoň průměrně zdatný (5 bodů).
8. Projeví vytrvalost při chůzi (1 bod).
9. Vede si deník (2 body).
10. Pročte si Nováčkovu stezku, knížечku, ve které se dozví o všech našich zvyklostech a požadavcích (1 bod).
11. Má hudební sluch, dovede zpívat (1 bod).
12. Předloží všechna čísla Čigoliga, oddílového oběžníku, která po dobu přijímací zkoušky dostal (1 bod).
13. Tajný bod, o jehož podstatě neví (zkoumáme jeho povahové vlastnosti) (5 bodů).
14. Složí každý měsíc předepsaný počet bodů do dvojkařských Přehledů (1 bod).
15. Psychotechnická zkouška (5 bodů).

Po skončení tříměsíční lhůty jsou body nováčkovi sečteny a podle toho, kolik jich dosáhne, je buď slavnostně prohlášen za pravoplatného člena Dvojky, nebo je mu soukromě oznámeno, že zkoušku neudělal. To se však stává jen málokdy.

Vánoce jsou sice ještě dosti daleko, ale jestli si máte ve svých skautských oddílech a klubech vzít z těchto řádků příklad, musím o Vánocích psát už dnes.

Dlouhou řadu let, někdy od roku 1925, pořádáme v naší Dvojce poslední neděli před štědrým dnem vánoční nadílku. Celé týdny před ní připravují chlapci doma tajně různé dárky, veselé i vážné, pro své kamarády v oddíle. Mnozí k nim skládají i říkačky, které pak při rozbalování dárků čteme. Kromě drobných věcíček, jimiž se dvojkaři vzájemně podělují, pamatujeme i na oddíl. Není jediný chlapec, který by nepřinesl o vánoční nadílce nějakou knížku do oddílové knihovny nebo věc do výbavy táborové kuchyně. V klubovně visí už od počátku listopadu seznam věcí, které by oddíl potřeboval, a tak si každý může podle svých možností vybrat, co o Vánocích oddílu nadělí. Tyto dárky jsou věnovány obyčejně bez udání dárcova jména.

A teď o tom, jak naše nadílka probíhá. Již v sobotu jdeme hromadně koupit vánoční stromek, na který se všichni složíme. Nákup stromu, jeho vybírání a vítězoslavná cesta s ním do klubovny, to je jen malý zlomek našich tradičních oddílových zvyků spojených s vánoční nadílkou. V klubovně pak lepíme řetězy z barevných papírů, vyrábíme různé jiné ozdoby, připevňujeme prskavky, vypůjčené tretky, svíčky - zkrátka náš strom, který musí být až ke stropu, náramně okrášíme. Pak chlapci uprázdňují v klubovně kout, zahradí jej bednami, vystelou na

57

země papírem - a sem s tajuplnou tváří přinášejí v neděli pěkné dárky. A když pak začne nadílka, určení vyvolavači je odtu a rozdávají. Aby žádný dárek nebyl ztracen a shonu neunikl, pozor me se ustanovením, že současně mohou být rozdány nejvýše obdarovaní. Je rozbalí, ukážou všem, a teprve pak jsou vydány čí některé z těch dárků, které se pod naším stromkem sejdou, trvá to dosti dlouho.

Vánoční nadílka má slavnostní ráz, scházíme se při ní ve ; krocích (přes ulici si na ně vezmeme civilní obleky), někteří no - slib, zpíváme koledy a staré táborové písničky a chvíli

Z Bobří hráze

držíme cením stromku černou hodinku.

Už aby tu vánoční nadílka byla!

Vyzkoušejte signalizaci světlem

V setmělém klubovně jsme připravili závod mezi čtyřmi i signalizovalo se z jednoho konce na druhý. Každá družina dospsanou zprávu o stejném počtu písmen, kterou měla odeslat m své přijímací stanici na druhém konci místnosti. Vysílali jsme bez jediného slova, družiny však mohly užívat různé zvukové například zatleskání značilo "opakujte poslední slovo".

Zahrajte si

Tato drobná hra je zkouškou všímavosti, postřehu; bystrosti. R vedoucí přinese nějakou menší věc, například krabičku nebo obr vysvětlení úkolu ji položí na stůl nebo venku na kámen. Všichkladně prohlížejí po celou minutu. Až tato doba uplyne, rádcf schová. A každý hráč samostatně začne ten předmět popisoval popis nejúplnější, vítězí.

58

Prosinec

tuti doma

Z maminky a tatínkové, kteří by svému Ferdáčkovi snesli všechno ~né, jen aby měl Ferdáček radost. Pustí ho na každý skautský podnik. dáček chce novou tornu - dobrá, jde se koupit torna a ještě fura věcí, vé zprvu ani nechtěl. A ten Ferdáček, místo aby děkoval nebi třináctkrát ně, že mu dalo takové hodné rodiče, nijak si jich neváží a zarmucuje korou každou hodinu. ~ tu mi docházejí takovéhle zprávy: "Pane vedoucí, podívejte se, náš ~c ~až zase propadá ze zeměpisu, matematiky. Hlavu by na učení měl, ~hno doma k tomu má, všechno mu dopřejeme, a on ne a ne aby nám lať trošku radosti."

~ to je zpráva ještě mírná proti zprávám jiným, například: "Tak jsme se ptali Toníčka, kde jste byli v neděli. Osopil se na nás, co je nám do toho!"

Jebo: "Co si ten náš kluk dovoluje, to už přestává všechno! Včera mu ninka řekla, aby jí došel do sklepa pro brambory, a on vztekle praštil řmi a řekl, aby si šla pro ně sama!" ohle jsou, milí gambusíni, strašně ošklivé zprávy, které občas o vás házejí, a ty mne velmi mrzí, vidím, že leckterý vzorný Dvojkař je tím rným hochem jen u nás, ale doma se z něho stává špatný, průměrný :, přestože chodí do skautského oddílu. Tvědomte si, že náš každodenní život se neskládá jen z příjemných věk, zábav a radostí, ale že je nutno sem tam také pořádně "máknout" na

59

něco, k čemu zrovna nemáme chut (například utřít nádobí, dc bory do sklepa, naučit se úkol z předmětu, který nemáme rác proto jsme skauti, abychom dovedli práci - i tu nepříjemnc poctivě, chlapecky, bez fňukání, bez vytáček a oddalování. U~ va skautského slibu, který většina z nás složila, "plnití povínr se vztahují i na povinnosti doma a ve škole. Jen papírový fr~ ta závazná slova honosně u táborového ohně ze sebe vychrli ně za několik měsíců "zapomněl", když maminka potřebuje d ba. A to odsekávání doma, to všelijaké "dejte mně pokoj", "~ toho", vzteklé práskání dveřmi, rouhavá slova nad jídlem, k chutná - no víte, caballeros, tady už vážně přestává legrace. nesmíte dopustit takové zarmucující špatnosti vůči těm, kteří to nejlepší a čekají, mnohdy marně, na vaše vlídné slůvko, sl~ ní, vděčnosti.

14. týden (1. - 7. prosince)

Významné podniky

Kdo je ve skautském oddíle delší dobu, dobře ví, že některé ~ už výpravy za město nebo besedy v klubovně, závody apod. řádně vydarí a v oddíle se o nich vypráví ještě po dlouhé do jiné jsou zapomenuty hned příští neděli. Záleží na mnoha a hlavně na příhodách, které zpravidla ten či onen podnik pro se stává pro oddíl "historickým".

Takové "historické" podniky není radno zapomínat, naof o nich pořád a hodně mluvit, protože to přispívá k vytváření a dílové tradice. Ta pak zase pomáhá zlepšovat celkovou úrc každý ví,

Z Bobří hráze

co se tehdy na onom podniku přihodilo, vypráví s dech, kteří dnes již v oddíle nejsou, a tak se stále osvěžují vz minulost oddílu, z níž můžeme čerpat posilu i lecjaké poučení. My v pražské Dvojce na tradici silně trpíme, protože ji máme a bohatou. Ted jsme si vymysleli ještě něco nového. V z kronik a poznámek všechny památné podniky za posledr a každému z nich jsme vyhradili úzký vysoký kartónek v Nahoru umisfujeme záhlaví (datum a druh podniku - napříkla - 25. března 1940, Velikonoce na Sedlčansku, nebo jen 'I 1937). Záhlaví podtrhujeme a pod něj píšeme do sloupečku kteří se památného podniku zúčastnili. Lehce přeškrtaáváme

z oddílu odešli. Čím má podnik starší datum, tím víc jmen je na kartónku přeškrtnuto. A tak z oddílu mizí jeden pamětník onoho podniku za druhým a zbývající se stávají posledními Mohykány té slavné výpravy, tábora nebo úspěšného závodu. Kartónky jsou vyvěšeny na zvláštním místě v klubovně. Když v oddíle zbudou jen dva pamětníci, kartičku sejmeme a nalepíme do oddílové kroniky.

Zvláštní kartónek dostaly nejen památné podniky, ale i jiné významné události. Tak například tři kartičky nesou pamětníky našich tří předcházejících kluboven, které jsme vystřídali. Na dalším je seznam chlapců, kteří ~ oddíle byli s kamarádem nedávno zemřelým.

Hlášení o družinové schůzce

Každá z našich čtyř družin mívá v týdně jednu družinovou schůzku. O ní pak píše takzvané "družinové hlášení", aby vedoucí oddílu věděl, jaký měla program, kdo z chlapců přišel a kdo chyběl nebo se opozdil, co se na schůzce přihodilo, jaká byla nálada atd.

Hlášení jsme rozmnožili a spojili drátkovacím strojkem do sešitů po 25 listech. Družinový písar je vyplňuje vždy během schůzky. Úpravu a přesnost i úplnost hlášení budujeme.

Vzor hlášení ukazuje obrázek na další stránce. Co znamená v sloupečku na levé straně rubrika: "Mimodružinově"? Tam jsou zapisováni chlapci, kteří nepatří do družiny a přišli do klubovny při cizí družinovce jen ně~co zaridit nebo jdou k družině na návštěvu. "Návštěva" nesmí schůzku ovšem rušit tím, že by se s některými z přítomných bavila a tak je odpoutávala od programu schůzky nebo dělala hluk a rozptylovala pozornost. Co znamená ve výkladu značek pojem "Nahrazuje"? Nemůže-li někdo řídit na svou družinovou schůzku, ztratí by body za docházku (a to i tehdy, kdyby měl k vynechání sebevážnější důvod). A přišel by také o pro

"am a některé důležité poznatky. Proto si může vynechanou družinovku ;,nahradit" tím, že se dostaví "ořiciálně" (nikoli jen jako nebodovaná "návštěva") na schůzku družiny jiné. Musí to však být ještě v tom týdně, kdy e konala či bude konat schůzka, kterou vynechal nebo vynechá.

za účast na schůzce své vlastní družiny dostává skaut u nás 6 bodů, za čast "nahrazovací" (u družiny jiné) 4 body. To proto, aby bez vážné příiny některý nestálý chlapec nestřídal jednu družinu za druhou. Ale čtyři ody jsou lepší než úplně nic. Skaut je rád, že vydělal aspoň nějaké body, a oddíl je rád, že tento chlapec nebyl tak úplně vyřazen ze schůzkové Družinové desky

Každá z našich čtyř družin si pověsila v klubovně na zed svou desku, širokou asi 35 cm, vysokou 50 cm. Tato dřevěná deska je v družinové barvě a na horním okraji nese název družiny, sestavený z hranolkovitých hůlek, silných asi 5 mm.

Družinové desky slouží jako oznamovací tabule. Družina tam vyvěšuje různé výzvy pro své členy, oznámení, výsledky závodů apod. Na levém okraji jsou nalepena různobarevná kolečka, získaná za vítězství, kterých družina jako celek dosáhla v oddílovém bodování. ~ím více koleček, tím je družina pyšnější na svou zdatnost. Na kolečku je napsán měsíc a rok, kdy družina tohoto úspěchu dosáhla. Kromě toho najdete na každé družinové desce kartičku, na které je sestava družiny, den a hodina družinové schůzky.

Z Bobří hráze

Podle vývěsek na desce, jejich vzhledu a obsahu můžete celkem spolehlivě posoudit úroveň a podnikavost celé družiny. Před lety měla každá družina svůj vlastní stolek, ty se nám však do naší nové, menší klubovny nevešly, proto jsme je aspoň částečně nahradili družinovými deskami.

Zápis v naší kronice

Krátce před odchodem z tělocvičny rozcákl Ríša okno, když kutálel ke stěně stojan, na který upevňujeme při skákání provaz.

Tohleto je naše obvyklá atrakce všude, kam přijdeme - rozbít okno. A~ je to ve vlaku, někde v sále, v muzeu, zkrátka skoro vždy a všude někdo z nás rozbije nějaké okno.

A to zrovna obyčejně tam, kde mi tolik záleží na tom, abychom nezpůsobili nějakou mrzutost.

Moje nálada klesla hned pod bod mrazu. Glen na mne volá: "Já to zaplatím!" Snad se domnívá, že se zlobím pro ten zbytečný výdaj.

Ale nejvíc mě dorazil Riki, který seděl na koze a na moje rozčilování klidně pořád opakoval: "Vždyt je to jedno! Je to jedno!"

"Není to jedno!" zuřím ještě víc. "Nechtěl jsem mít nepříjemnosti!"

A teprve za týden, když jsem vychladl a Rikiho se v klubovně zeptal, jak mohl tvrdit, že „je to jedno“, dostal jsem tohle vysvětlení:

"Já jsem ti, Jestřábe, chtěl říct, že se rozbilo jen to jedno okno, ne obě dvě!"

Nestříleli byste?

63

Zkouška rovnováhy

Vezmi nějakou starou, odloženou knihu, které už není škoda, ~ hlavu a obejdi s ní třikrát stůl. Spadne-li ti z hlavy, ztrácíš bo

Postupně se všichni vystřídáte. A soutěž pokračuje novým Kdo si nejdéle udrží konto čisté, bez minusového bodu? Kdo bude mít po 10 kolech nejméně minusů?

15. týden (8. - 14. prosince)

Maminky a tatcí~kové!

Jistě se divíte, že tyto řádky z Bobří hráze patří vám, a ne va; či dcerce, a že je těch řádek nějak hodně. Ale to, co vám dnes se chystám napsat už třináct let - a když jsem se k tomu kone pal, nedivte se, že se to třináctileté mlčení nedá vtěsnat jen do zerných odstavečků.

Svěňrjete své dítě skautskému oddílu, a vedoucí se poctivě hat vám tím, že chlapce i děvčata vedou podle svého nejlep a svědomí, aby se z nich stali charakterní, pracovití, samostat maminky a tatínkové uznalí, kteří dovedou ocenit to, co ka a každé děvče ve skautském oddíle získává. Vidí, že u nás db slušnost, poctivost, zkrátka na všechny občanské ctnos6. Dovec nit, že jejich syn nebo dcera mají každý týden možnost ušlech vit ve společnosti svých vrstevníků. Aniž by se museli trást s jadřovaným obvykle otázkami: "S kým to ten náš kluk dneska "Jaképak řeči s ním jeho kamarádi asi vedou, nekazí ho?" "Jer topil!" Proto jsou tyto maminky a tito tatínkové skautském~ vděční, nic jim není zatěžko pro něj udělat. At přijde skautík di kolí oddílovou bolestí, na všechno hned znají lék, radu, vždyc1

Jsou ale také maminky a tatínkové, kteří nakapávají skaut; do práce ve prospěch jejich dětí jed trpkosti tím, že se o činno bec nezajímají. Jediný styk s oddílem začal a zároveň skončil. rajícímu klukovi podepsali přihlášku do oddílu. Co na tom, ~ be vzali několik závazků, o nichž je v tiskopisu psáno, co n zavázali povolovat svému synovi účast na všech skautskýcl Tonda rozcál~l džbánec na pivo - dobrá, zítra nepůjdeš na vý učím! Zhoršení v matematice? Tímjsou vinni skauti! Dva mě nesmíš!

Těmto maminkám a tatínkům vůbec nevadí, že ustaraný sl

64

Z Bobří hráze

Je se svými pomocníky pracně lepší skupiny chlapců, kterým se říká družiny, že činnost družiny je závislá na stále, plně docházející každého chlapce a neoprávněné zákazy rodičů zasazují těžké rány soudržnosti družiny, bdlamují chuf do práce u ostatních členů a především u rádce. Zákazy nám dělají čáru přes všechny plány, rozpočty, bodování a mnohé jiné věci, na kterých závisí dobrý chod oddílu. A tak máme ve Dvojce chlapce, kterému rodiče už 7x (slovy sedmkrát) zakázali a opět povolili skautovat v téhle chvíli to má opět zakázané), další dva, bráškové, mohou chodit jen jednou za 14 dní, jiný z našich členů, ačkoliv je mu skoro osmnáct let, musí se vracet z klubovny domů nejpozději v půl osmé večer, i kdyby veloucí sebevíc potřeboval jeho pomoc.

> Takovým maminkám a tatínkům vzkazujeme: Skautování je dobrovolné, to je pravda. Ale když jste už svého chlapce do skautského oddílu přihlásili, stalo se pro něho povinností docházet na všechny podniky družiny oddílu a vy jste se svým podpisem zavázali mu to umožňovat. Je to toéž, jako když se někdo přihlásí na nepovinný předmět ve škole - přestose je nepovinný, musí přihlášený do hodin pravidelně docházet, odhlásit se může až v pololetí. Proto musíte svého syna do oddílu pouštět stále, ne jenom někdy, když se vám to hodí. Jinak tím kazíte naši práci a velmi nám to ztěžujete.

Někdy zakázete svému chlapci skautování na čas proto, že se špatně učí. Protestuji proti tomu! Namáhejte se přece trochu a vymyslete pro něj nějaký trest, který by postihl jen jeho a ne oddíl. Museli byste znát složení a fungování oddílového mechanismu, abyste pochopili, co pro oddíl takové zákazy znamenají. Jak to hned všude vrže a skřípe. Nepopírám, že někdy pro velký zájem o skauting poleví ve škole. Ale není to viaa oddílu, spíše to tkví v nedostatečném dozoru rodičů nad jeho domácím vyučováním. Nebude-li mít hoch v hlavě skauting, bude se v myšlenkách zabývat tisíci jiných věcí - a učení zapláče stejně tak.

A ještě něco - skautská výchova je ta nejsprávnější výchova, jakou člověk může projít, a nenahradí ji nic jiného, ani škola, ani sebeschopější maminka a tatínek, protože k tomu potřebují potřebné prostředí.

berte proto svému synovi za jeho hříšky tuto výchovu, tak jako mu jistě při sebevětším provinění neodepřete jídlo nebo spánek.

Kdybyste viděli a slyšeli, jak mluví, co dělají a hlavně jak jednají apci, kteří neprošli dobrým skautským oddílem a myslí si, že je nikdo spělý právě nepozoruje a neslyší, dnem i nocí byste děkovali skautskému oddílu za jeho ochotu, s níž bezpečně a správně vašeho syna vede, za jeho usměrňování, jako drahocenné medicíny byste si vážili každé vily, kterou ve Dvojce stráví.

65

A proto vás, maminky a tatínkové, prosím: Už nikdy nepřetvářejte své chlapce, ale pohlížejte na oddíl jako na instituci noční školu. Už nikdy víc svému synovi nezapírajte v ústech či onom našem podniku. Žádný rozbitý džbán, žádná návštěva, žádné narozeniny, žádná pětka ve škole nesmí už být důkazem přítomnosti vašeho chlapce na schůzce nebo výpravě. Nekažte charakter a smysl pro odpovědnost tím, že chlapce nutíte k ne povinnosti ke skautskému celku, k nimž jste se vy i on zavázali na přihlášce.

Dobrý večer oddělu

Je ochotný ke každé práci. Nečeká, až ho k ní vedoucí vybere on sám. Je všude, na každém podniku. Neruší soudržnost ostatních skupinek, které by se stranily ostatních. Zná všechny oddíly z minulých let, jeho zvyklosti a úsloví. Na oddíl ne a nikdy se o něm hanlivě nevysloví. Není-li oddíl v dobrém stavu mu činy a dobrým příkladem.

Turnovské písničky

Starší dvojkaři vědí, které písničky mám na mysli. Vy mladší můžete legendu, která se o nich v našem oddíle vypráví. V dávn

Z Bobří hráze

Dvojky, v roce 1926, jsme se při Velikonoční robinzonádě v Turnově. Tam jsme se seznámili s turnovskými skauty, kteří dali veřejnou akademii. Skautský funkcionář, učitel bratr Hor pro akademii krásné písničky, které jsme se naučili. Ty písně, 1 ných, a přece tak zvláštních nápěvů i slov, nám přímo Provázely nás celá léta, zpívali jsme je na našich akademii bovně, na pochodech i na táborech - a nikdy nezestárly. Jejich je svěřil jako tabu - nesmíme je nikde rozšiřovat, ani tiskem, a ním. Mají být stále vzácné, neobvyklé, neomrzelé. Které písně to jsou? "Ho! ho!", "Po snídani", "Pochoden junáci", "Do pole, v háj..." "Tamboři bubnují". Prvních šest slední nám slouží jako oddílový signál. Nováčci, znáte jej? Proč jsem se nestal rádcem družiny Bratře Jestrábe!

Jsem členem našeho oddílu už od chvíle, kdy vznikl. Je m ním řádně všechny skautské povinnosti, vedu oddílovou krc dobrou docházku, skládám pilně zkoušky a náš vedoucí nemí ti mně ani tu nejmenší námitku. Ani napomenout mě ještě nikc

66

ávno se u nás v oddíle uvolnilo místo rádce jedné družiny. Tajně jsem ufal, že mi bratr vedoucí svěří vedení této družiny. Rádcování by mě kelmi bavilo a myslím, že bych vedl družinu opravdu dobře. Věřil jsem, se stanu rádcem také proto, že patřím k nejstarším členům oddílu, a to věkem, tak dobou členství. ~A přece jsem se rádcem nestal! Touto funkcí byl pověřen jiný chlapec, ~terý je o něco mladší než já a do našeho oddílu vstoupil dokonce půl roku po mně. Nezávidím mu, že mu vedoucí věří víc než mně, ale velmi mě nrzí, že jsem tu příležitost nedostal já - i když se to snažím nedávat na so~ě znát. Mám zkrátka pocit, že mi bylo ukřivděno. ~ Prosím Tě, napiš mi svůj názor o tom. S bratrským pozdravem Gaučík ilý Gaučíku!

Neznám osobně ani Tebe, ani toho chlapce, který se stal u vás rádcem, emohu dost dobře rozhodnout, zda Ti bylo ukřivděno. V jedné věci se ak mýlíš. Když vedoucí rozhoduje o tom, komu svěří vedení družiny, ehledí jenom na věk a dobu členství v oddíle. Jsou to sice věci důležité, ~ e mnohem významnější je jiná okolnost - jak si rádce dovede získat apce ze své družiny, jak si' umí u nich vybudovat autoritu a současně 't s nimi přátelský vztah, jak dokáže v družině udržovat pořádek i kázeň, dovede stmelit družinu v jeden pevný celek. Některý chlapec tohle chno dokáže, proto ho vedoucí ustanoví rádcem. Jiný takové "buňky" má, proto se rádcem stát nemůže, i kdyby byl v oddíle sebeděle. _který chlapec si neumí udržet vážnost, říká se o něm, že si z něho nio nic nedělá. Jinak je to třeba vzorný skaut, nic se mu nedá vytknout, e chybí mu energie, autorita. Rádcem nemůže být ani chlapec, který si umí získat náklonnost druhých, je příliš uzavřený, zamlklý nebo zase 'liš panovačný.

~ vidíš-tohle všechno aještějiné věci rozhodují, zda se někdo může stát ádcem. Každý umí něco, co nedokáže ten druhý. Ty jsi byl například vyrán, abys vedl oddílovou kroniku. Ostatní se neurazili, nerozhněvali.

~raž se a nezlob se proto ani Ty, když ses nestal rádcem.

S pozdravem Jestráb

si

V

Rádce předem potají umístí v klubovně malé barevné lístečky tak, aby od deho byl vidět jen růžek. Zastrká je pod nábytek, pod koberec a různé 67

jiné věci. Lístky musí být uloženy na taková místa, kde je 1; bez odstavování nábytku nebo předmětů; které na nich leží ostatní členy družiny či klubu, aby lístky hledali a sbírali. Kc v určené lhůtě (třeba za 3 minuty) nejvíc, vítězí.

16. týden (15. - 21. prosince)

O chlapcích, kteří ochabují

Z Bobří hráze

Při rovnání starého kronikového materiálu jsem přišel na rozpis, který družiny skládaly o závod na body při 8. schůzce. zněl:

"Skautský oddíl žije z nadšení chlapců. Když u nich nadšení ochabne, oddíl se rozpadá. Naštěstí neochabnou nikdy jednou. Ochabuje jen malá část, zatímco druzí svým nadšením díl při životě. Jak velkou cenu mají pro oddíl hoši nadšení a m nebezpečím pro oddíl jsou hoši ochabující, není jistě nutno Pochopí to každý."

Tak zní ten dopis. Na schůzkách byly jeho ústřižky tehdy ry maleji složeny a roky utíkaly dál. Ale problém ochabujících stal. Jejich procento je někdy vyšší, jindy nižší. Jistě hodně 2 lém ovzduší oddílu. V některém oddíle se hoši střídají jako v domě, jinde aspoň ti opravdoví skauti vydrží léta a odcházejí, jejich věk vyžaduje jiné nedělní programy, než může dát ska. Některí chlapci ale ochabují mnohem dříve a nelze to svádět nikdo například se nemohl těšit ve Dvojce větší péči než Nor valé vlče, později skaut Trináctky, a přece Norek najednou vykrát ho Trináctka neviděla. A nebyl ještě v tom věku, kdy skautování přejídá, nejsme-li náhodou nějakým úspěšným ra ným vedoucím pracovníkem v oddíle.

Chlapci, kteří jsou ještě v klukovských letech a přitom všemu oddílovému povýšeně, stydí se za krátké skautské k kají si posmutnělé šlágry a významně se pochechtávají, js přestárlí. Ty už neupoutá družinová společná práce, nevžij kandy s písňalkou na provaze navléknutou, ty nechá docela c dramatictější terénní hra, na ně neplatí nic. Takoví chlapci n v tom ideálním oddíle, kde vůdce dělá vše, co jim na očích ve Dvojce máme v současnosti takové starce dva. Změní ; kdy? Ten jeden sotva, byl takový odjakživa, co ho znám. Al~

68

:orný Dvojkař - a tomu to tak nějak nemohu odpustit, tu jeho změ

natujete si, které vlastnosti má mít dobrý skaut z Dvojky? Je ochotkaždé práci pro oddíl. Nečeká, až ho k ní Jestřáb vybídne, hlásf se im. Je všude, na každém podniku. Neruší soudržnost oddílu. Zná výné události, které se ve Dvojce v minulosti staly, všechny zvyklosti wí. Je to chlapík veselé myslí. Vzorný skaut.

ak je to u děvčat, která chodí do skautského oddílu? Platí o nich tao čem tu píšu?

boty na výpravě ,i vezme na výpravu nové, nerozchozené boty, prožije pekelná mu- ůže dosud tvrdá, nepřizpůsobená přesnému tvaru chodidla, odře no- ato až do krve. Již po nedlouhé chůzi vám naskáčou puchýře a kaž- ~k se pak stane trýzní. Proto si na výpravu berte jen takové boty, jste už nějaký čas nosili a na něž jsou vaše nohy zvyklé. A když už n stane, že vás cestou začne bota tláčit nebo dřít, okamžitě přelepte ; místo na chodidle náplastí bez polštářku. 'Itt noste vždycky s sebou ~ní lékárničky! a družiny - 100 % docházky iělz obdržela k dá družma malý oranžový kartónek s nadpisem: jsme nezkazili v tomto měsíci 100 % docházky." Tuto kartičku bu- t družina v pravém dolním rohu své družinové desky vždy od začát- ~síce až do dne, kdy některý její člen vynechá a stoprocentní do- u tak pokazí. 'čková stezka ~ky když k nám do oddílu vstoupí nějaký nováček, máme velkou zasvětit ho co nejdřív do v~eho, co ve Dvojce podnikáme, do našich i, pravidel a "nepsaných zákonů". Přejeme si, aby nováček byl no- m co nejkratší dobu, stal se co nejdříve jednf m z nás, všechno znal ~1. Protože však těch "našich" věcí je hodně, pokaždé jsme nováč- iěco zapomněli vysvětlit, nebo jsme mu to sice řekli, ale on to v zá- všech novot zapomněl. Vypracovali jsme tedy knížku, nazvanou Ikova stezka, a v ní jsme uložili všechno, co má nováček o naší : vědět. Je tu psáno, že náš oddíl založil v roce 1913 Vašek Jelen, n zde také věci rázu praktického; například vynechá-li nováček :u své družiny, má si účast nahradit návštěvou schůzky jiné družiny, přišel

o body za docházku. f i 69

Nováčkova stezka visí pořád v klubovně. Nováček si ji pře pu do oddílu, ale vrací se k ní i v průběhu své přijímací zkc v ní listovat stále znovu a znovu, a tak se "oddílově vzdělávat me jistotu, že jsme nic nezapomněli nováčkovi vysvětlit.

Členská kniha

U nás v pražské Dvojce máme sice hodně zajímavých věcí, al přece schází. Napadla nás totiž moc pozdě, teprve asi třicet le ní oddílu. Je to členská kniha, velká, pěkně vázaná, formátu A mi ve hřbetu, aby se do ní mohly vlepovat fotografie, aniž by foukla a ve hřbetě praskla. V téhle knize má každý svou s~ třeba i celý list, kam píšeme, kdy do oddílu přistoupil, kdo ho se umisťoval v bodování a různých hrách, nalepíme tam jeh~ případně později i jeho další snímky, aby bylo vidět, jak se m vá. Na tento list připíše i on sám vlastní rukou několik řádek památku. Je zde jeho povahopis, docházka, zkoušky atd. A nak va, kdy, proč a jak z oddílu odešel.

Co bychom za to dali, kdybychom měli takovou knihu od : stence našeho oddílu! Kde však vzít fotografie a údaje o chla byli ve Dvojce před třiceti, dvaceti, deseti lety? A tak aspoň tu knihu doporučujeme těm oddílům, které zahájily svou činnos dávno. Stojí ovšem zato, abyste si ji začali vést i v oddílech s torií - i když zůstane neúplná.

Kasta Emanů

Kdysi jsme měli v oddíle chlapce, kterému jsme říkali Zoubek. ~ pík, stále nabitý vtipem a dobrou náladou, řekl pochvalně ka udělal něco výjimečně dobrého a záslužného: "Jsi Eman!" At kuliferda jmenoval Tonda, Olda nebo Venda, to bylo Zoubkovi j ho byl v té chvíli Eman. A komu se řeklo Eman, ten si toho v; pochvala upřímně a kamarádsky řečená. Po Zoubkovi tak za2 chlapci říkat jeden druhému. Pak se toho ale zmocnilo vedení c Byla ustavena "Kasta Emanů", do které mohl být na 14 dní : kdo udělal něco opravdu emanovského, to jest výjimečně dob~ rádkého. V klubovně visela deska s nápisem "Kasta Emanů byla stručně vypsána historie a smysl této společnosti. A k to~ jsme připevňovali pásky se jmény těch, kteří se do Kasty Em Na pásku bylo datum, kdy se chlapec stal Emanem, jeho jmén nu, ktery ho do Kasty přivedl, a datum, kdy jeho členství zaniř připomínám, že trvalo 14 dní.) Sám se nikdo nemohl sam

70

Pmana pasovat. Každý musel čekat, až jeho výkon uznají a ocení ostatní. Návrh na jmenování Emanem mohl podat každý, a když vedoucí považoval návrh za oprávněný, stačil i jeden hlas k tomu, aby se dotyčný chlapec ~al Emanem.

A teď jaké činy jsme považovali za emanovské. Byly to nejruznější důkazy obětavosti, sebezapření, skutečného přátelství. Tak například Zoubek ~ám byl první, kdo se dostal na emanovskou desku. Na dvorku u klubov~ y se odehrával jakýsi zápas. Bylo horko jako v Africe v pravé poledne, šichni byli utahaní - a když zápas skončil a zpocení chlapci už trochu schli, přihnul se Zoubek s deseti sodovkami a věnoval je všem hráčům. 'tom nepatřil právě k bohatým lidem. Jiný Dvojkař se stal Emanem pra, že se za nánni pustil na dalekou výpravu, ačkoli neměl naději, že nás ostihne nebo vůbec najde; vydal se totiž za námi až den po našem odzdu a my sami jsme neznali přesný cíl svého putování. Emanem se stal é ten, kdo při tvrdé hře utržil ošklivou ránu, a přece si neběžel s bre em stěžovat vedoucímu, ba dokonce bral svého protivníka v ochranu. Eman je opakem takytábormíka nebo - podle Rychlých šípů - "planníka". Kasta Emanů vychovávala ve Dvojce chlapce obětavé, kama

~tádké, nadšené. Zkuste ji zavést i ve svém oddíle.

ouška hbitých prstů

dce nebo vedoucí si připraví již doma ze tří silnějších papírů různých rev po třiceti čtverečkách o rozměrech 2 x 2 cm.

Těchto devadesát čtve:ků důkladně promíchá a na schůzce je předloží prvnímu soutěžícímu. n je má rozdělit podle barev do

Z Bobří hráze

tří krabiček od zápalek. Jeho výkon se řídí na vteřiny. Pak jsou všechny čtverečky vysypány znovu na stůl a pořádně promíány. Nastupuje druhý soutěžící a plní stejný úkol. Kdo čtverečky roztrhne nejkratší dobou, zvítězí. Jediný čtvereček vložený do nesprávné krabky znamená diskvalifikaci! ~as měřte na stopkách nebo hodinkách s vteřinovou ručičkou či digi

17. týden (22. - 28. prosince)

ádce oddízu? ilá Bobří hrázi!

Byl jsem téměř rok v jednom skautském oddíle. Nyní jsem však pře

71

stoupil do jiného oddílu, protože ten můj bývalý měl nedělní dvakrát do měsíce, někdy dokonce jen jednou ve třec Družinový život tam skoro vůbec nebyl a já jsem se jej marm proudit. Snad právě proto, že se chlapci tak málo vídali a že t lo společných zážitků, necítili k sobě žádné zvláštní přátelství ro cizí. Já jsem ale toužil po rušné každonedělní činnosti a ~ souhře, jak jsem o tom četl například v románu Devadesátk~ Chlapci z mého býval.ého oddílu mne však nepochopili a ted jí, že jsem oddíl zradil. Jsou v právu? Jsem skutečně zrádcel valého oddílu?

Milý Kiwi,

podle našeho názoru zrádcem oddílu nejsi. Odešeljsi z něj ho činnost byla pro Tvé nadšení a zájem příliš chudá. Je oprav dat od horlivého skauta, aby každou druhou neděli - a někdy c víkendy za sebou - seděl doma!

Snad by se to nečestné pojmenování na tebe hodilo tehdy, oddíl opustil proto, že ten druhý má lepší klubovnu nebo z pod teriálního důvodu. Právě tak považujeme za zradu, opustí-li dobrý a čínorodý oddíl jen, proto, že ho do jiného oddílu zláká marádů nebo si v něm chce "více užít". Zradou však není odch který vyvíjí malou činnost a její zlepšení nebylo v Tvé moci.

Nede'zejte časné srazy

Některé skautské oddíly, zejména novopečené, dělají velmi k nedělním výpravám. Sraz v 6 hodin ráno není u nich nic m ale také jsem slyšel o srazu v půl šesté i v pět hodin! Nedělej zo! Uvědomte si, že ve větších městech musíte vyrazit z don^ diny před srazem, někdy ještě dřív, připočítejte k tomu aspoň pravy na cestu doma - a vyjde vám tak časná hodina, ž maminka nebude nadšená, když bude muset kvůli vám vstáv Váš oddíl si příliš časnými srazy maminky proti sobě zbytečn

Sbírejte razítka

Každý z vás jistě sbíral známky nebo staré mince, nálepky, ? palkových krabiček, ale co je to všechno proti sbírce nové, ~

72

zítek! Bud razítek skautských " J U NÁK" Idílů, středisek, okresních

ústředních orgánů, nebo razí- ~'~'Jteko ZSILON

k poštovních lířadů. 111 OT SEDt~Č~ANI' 2 Snad už každý oddíl má svo

razítko. Zpravidla s lilií na le- ~ N ~ K " ~ straně a textem: Junák, l. od

l, Pardubice. Ostatně dvě tady ~ 11. add. Sedlčany iskujeme na ukázkou. Originál

~šem bývá zeIený!

Strádejte tato razítka, vyměijte si je mezi sebou. Požádejte ého vedoucího, aby vám vydal otisky vašeho oddílového razítka na mach kartičkách, jen tak velkých, aby se na ně vešlo. A pak vzhůru na lov zítek oddílů jiných!

Některá razítka budou jistě vzácná, skoro nedostižná, jiných bude zase ~lná záplava, podle podnikavosti chlapců nebo děvčat z toho či onoho dílu. Postupně jistě získáte i razítka oddílů ze sousedních a vzdáleněj~h měst, razítka z Čech přijdou i na Moravu, z Moravy zase do ~ech. dyž doplníte svou sbírku o nové razítko, snažte se o tomto oddílu něco oědět - kdo je jeho vedoucím, kolik má členů, kdy byl založen, jakou rvíjí činnost.

Z Bobří hráze

Nasbíraná razítka lepte na malé čtvrtky a připisujte k nim, kdy jste je ~stali, od koho, a všechny informace o tom oddílu, kterému razítko patří. Větší sbírka, tím zajímavější a tím víc vás bude těšit.

Nechodíte-li do skautského oddílu, začněte sbírat razítka pošt z celé republiky. Tahle sbírka může být mnohem rozsáhlejší, protože poštovních ~adů je několik set nebo dokonce tisíc. A každý má jiné číslo.

tk se může oddzz zlepšit

dy bych si lepil do nějakých knih všechny dopisy, ve kterých si mně stě~jete na svůj oddíl, měl bych už pěknou knihovničku nářků. Píší mi dapci i děvčata, kteří si stěžují na vedení oddílu, píší však i vedoucí, kteří stěžují na nezájem, nepochopení chlapců a děvčat. Mnozí mne podeivají, že vzorný oddíl, jako je Devadesátka v mých dvou knížkách, ve utěčnosti ani nemůže existovat.

A přece takové oddíly jsou! Takový oddíl můžete vytvořit i vy! Jen ale ~držte tento "návod k upotřebení":

I. Základem všeho je dobrá docházka. Členstvo musí chodit na všech~ oddílové i družinové podniky, nesmí je vynechávat.

Jakmile je na

73

schůzce nebo výpravě málo přítomných, nálada poklesne, ne~ připravený program, vedoucí je rozmrzelý - a už "křivka o~ jak říkáme.

2. Vůdce oddílu nebo rádce družiny má mít program zajírr něm členstvo neusínalo nudou. Proto jej musí připravovat ~ mýšlet o něm. Není možné program spíchnout teprve cestou či na sraz k výpravě. Když bývá program nudný, není divu, docházka. A tak je to začarovaný kruh: členstvo musí pilně , cházet, aby vedoucí mohli program plně rozvinout a měli k v chuf - a vedoucí zase musí dělat program zajímavý, aby člens tahováno a na podniky se těšilo! Chcete-li tedy začít s nápram začnou současně obě složky, vedoucí i členstvo.

3. Vytvořte v oddíle přátelské prostředí, oproštěné od jaké ti, neslušnosti, neurvalosti. Budte k sobě rytířští, uhlazení, ob li, že kamarádovi něco upadlo, neostýchej se mu tu věc podal li někdo v čemkoli pomoci, pomoz mu dříve, než tě sám c Nehádej se s nikým, že ti obsadil místo u okénka ve vlaku, ~ šálek s vodou, že ti špatně přihrál míč. Domluv se s někým; kteří mají také touhu pozvednout úroveň oddílu, a začněte s dem zpracovávat všechny ostatní.

V oddíle si říkejte jen křestními jmény nebo přezdívkami hrubé nebo dokonce neslušné slovo nesmí mezi vámi padnou Netvořte v oddíle žádné skupinky, přátelte se každý s každým dílu věku nebo družinové

příslušnosti. Konejte kaž

dou neděli celoodílový š podnik, abyste se vzájem

ně sblížili. I na oddílovém v ~e 23. p~Os il podniku se dá žít družino

vě. Samostatné družinové K~~bovns výpravy, zejména jsou-li ~sk

časté, stmělí sice družinu,

A~merí cky ale odcizují družiny oddí

lu. ~roslarený ~na

4. Všichni přiložte v oddíle ruku k dílu! Každý, at starší nebo mladší, má něco dělat: Přinést novou hru, vést tabulku bodování či docházky, spravit něco

74

rozbitého, umýt podlahu, vymyslet nový závod na body, objevit nové tá; bořiště, stát se výběrčím příspěvků, pečovat o klubovní náradí, o úklid,

psát do kroniky, přispívat do oddílového časopisu, zpracovávat nějakou 'statistiku (například kolik kdo má zkoušek, jak je kdo dlouho v oddíle, kdo ani jednou nevynechal), vypracovat oddílový "rodokmen", přehled

~ všech podniků od začátku oddílu nebo od začátku školního roku, starat se o vývěsní skříňku, vyrobit zásobní papírové koule k různým hrám, zaba't oddílové knížky, pořídit jejich

Z Bobří hráze

seznam, založit oddílový zpěvník. Jsou stovky námětů, jak se uplatnit. Mnohé z nich najdete v Bobří hrázi. Strhni vým nadšením všechny ostatní. Takové nadšení je nakažlivé. A oddíl se zjede, omrzenci se změní.

5. Vydržte v dobrých předsevzetích! Náprava oddílu nepřijde přes noc. ozjíždět se bude dosti pomalu. Vy, kteří to s nápravou oddílu myslíte ázně, neumdlévejte. A vězte, že i v Devadesátce to někdy neklape. Vzpomeňte si, že i tam museli zbývající nadšenci založit "Bratrstvo náravý", aby oddílu pomohli zase na starou výši!

~ am s fotografiemi?

_koro v každém oddíle někdo fotografuje na výpravách a zejména na táře. Každá výstižná fotografie má jistě význam, těší se velké pozornosti. mnozí ji chtějí získat. U nás po táboře nalepíme první vyvolané foto" afie na silnější papír a pod každou narýsujeme okénka na podpisy. Kdo

á o tu či onu fotku zájem, podepíše se pod ni do jednoho okénka. Asi po ~ vou týdnech, kdy už je jisté, že si všichni fotografie prohlédli a objedna', necháme snímky zhotovit v potřebném množství. Pak je rozdělíme pod objednávek, chlapci je odeberou a zaplatí.

Ale co teď s nimi? Máme je lepit do deníku, který si všichni vedeme akam zapisujeme průběh tábora i každé výpravy? Nebo do zvláštního alba? V deníku se obrázky jistě vyjímají lépe, výstižně dopl~ují zápisy. Nepříjemné však je, že nikdy nevíme, kolik snímků po táboře nebo výpravě budeme mít, které z nich se nám budou tak líbit, že za ně ochotně vydáme peníze, a kolik místa tedy pro ně v záznamech potřebujeme. Já ponechávám v deníku místa raději méně - když si pak objednám fotografi víc, lepím ty nadbytečné na nejbližší volné stránky, přestože nejsou ed za textem, kam by patřily.

Máte-li u vás v oddíle fotografickou žeň po táboře a výpravách větší, rlepte snímky raději do alba. Ke každému připište přesné datum a krátký výklad.

75

Prohzhzím Prófov dent7~

Prófa dopsal svůj druhý velký deník. Snad každý Dvojkař ZI hy, které Prófovi sloužily jako deník. Na Táboře věrných i n, je nosil ve škatuli na Rejzák, někdy nechal chlapce do nich ~ a teď už je dopsal.

Na mou žádost mi včera půjčil druhý dopsaný deník domů prohlížel, četl a přitom přernýšlel.

Pěkné věcijsou v Prófově deníku! Zčásti je to i naše kronil~ píše o své Modré družině i o společných výpravách, ale po mozřejmě ze svého zorného úhlu, protože je to jeho soukroorr Čtu tam úvahy o jednotlivých chlapcích, obavy o druž: a touhy, dočítám se, jak to chodí u Rottů (kam Prófa zapadl d to vypadá v učňovské škole. A zase tu je probíráno Prófovo př kterými hochy, píše o zklamání i radostech. Vlepané dopis: kresby, alvarezovské kartičky, výstřižky z novin i knižní rekl Dovídám se mnohé, co jsem nevěděl, potvrzuji si, co js šestým smyslem dospělého člověka, který má zájem o dění duši.

A po přečtení Prófova deníku se mi dobrovolná práce ve ještě víc, protože znovu a znovu si ověřuji, jak je důležitá pr zítřka.

Poslepu k c~zi

Zavěste na lampu uprostřed místnosti nit, na jejímž dolním k zán nějaký malý předmět (víčko z krabičky od zápalek apod jeden po druhém se zavřenýma očima od stěny a snažte se ui napřažené ruky dotknout se drobnos6 uvázané na niti. Bude~ ni, jak je těžké zachovat směr a poslepu se visící věci dotkno Leden

Dva ~amětníci "psaneckých dob odcházejí

Venda Zich je první z nich. Za dva měsíce mu bude sedmnáct let a nemá o naše podnikání už zá

~.~.~.dd~í~l~ jem. Přijel nám to říct pěkně, poctivě, skoro kajicně, a my jsme se ;j nezlobili a skoro se nedivili. Každý chlapec nemůže být romantik tat chlapcem do dvaceti let i

Z Bobří hráze

děle. A Venda holt je jeden z nich. Parta ~rádů mimo Dvojku ho vábí, volá, láká. Kino, jazz, zábavy dospětouha po dospělosti; to všechno na Vendu zatukalo a uchvátilo ho. a tomu všemu otevřel dveře dokořán a na naše věci nezbylo už místnám to trochu líto, jako vždycky, když od nás odchází Dvojkař, kteao s námi dost zažil. Ale jak říkám, nezlobíme se na něj, jeho upřímnás odzbrojila. Venda občas přijde v sobotu do klubovny, a tím bude ncboď méně smutný. Zůstává i nadále naším kamarádem. Tak jako ~ měli odcházet všichni, kteří už nechtějí nebo nemohou s námi dál nda k nám přistoupil před třemi lety, přivedli ho Prófa s Joskou. I ještě několik týdnů s námi ve věži, pak poznal klubovnu U grošářobil se s námi smutnými psaneckými dobami, účastnil se Tábora rezt, přinesl do Dvojky různé okřídlené výrocky, nikdy nikoho úmyierozhňeval. uhým odcházejícím je Míša. Ten už neodchází tak smírně a dobrojako Venda. Byl z Dvojky vyloučen na začátku září, před zahájením io období. Proč? Protože se hrubě provinil proti našemu kamaráda svazku a zklamal naši důvěru. Bez jakéhokoli dovolení a práva na-šem chlapcům ze své Zelené družiny, aby už k nám do Dvojky ne

77

chodili, že budou přeřazeni do nového oddílu, Třináctky. By vá revoluce, nebo~ psal podobné dopisy chlapcům z drnžiny Č koušel se dostat z Dvojky i družinu Modrou. Slibovali, hroz vedlo se jim chlapce odlákat, třebaže používali i různých triki tvrdili, že "Testráb o tom ví" nebo "Prófo, jmenuji Tě prozatí~ vedoucího Dvojky" atd. Není zatím bezpečně zjištěno, je zbláznil, nebo své počínání koná uvědoměle, a tedy z pohm a nečestných, fakt ale je, že se palácová revoluce nepovedl; chlapci, neodchází od přátel, kde jste se mnohému naučili a s lik let života. Takhle se nezakládají nové oddíly, přetahování dílu mateřského, slibováním a vyhrožováním. To by ten nový pěkně mizerném základu a měl by ve svém vínku pořádnou :

Míša k nám přišel před čtyřmi lety z jiného oddílu, kde se U nás se cítil spokojený a celkem šťastný, "sábnout" začal Táboře Alvareze a od letošního jara, po příchodu z výcvikc v Čeperce, nebylo s ním už k vydržení. Škoda že svým počín kazil naše vzpomínky na něj!

18. týden (29. prosince - 4. ledna)

Oddizový rodokmen

Když jsem vám již pověděl o tolika dvojkařských velkých i nálezech", musím se zmínit i o rodokmenu Dvojky. Co to o tom, jak se jednotliví chlapci dostali do našeho oddílu. Zda sami, nebo je někco přivedl. Připojená tabulka znázorr~uje, ja přehled vypadá.

~ipky značí, kdo koho přivedl. Začneme v tabulce vlevo m přivedl Minka, Kamila přivedl Vilda. Proč je ale Vildův štít čárkami? ~árkování značí, že Vilda dnes už v oddíle není. Muwína přivedli dva chlapci současně, Bonzo a Venda. I jak proto k němu směřují šipky od obou těchto hochů. Je to ; žák. Chlapci, k jejichž jménu nevede žádná šipka, přišli do ~ Nikdo je nepřivedl.

Například Miloš, Vilda, Bonzo, Venda aj.

Proč je Ludva, který už odešel z oddílu, v přerušovaném r znamená, že k nám doporučil Jelena v době, kdy už sám n Dvojky.

78

Jelen přivedl asi za půl roku po svém vstupu do oddílu současně dva arády, Pecku a Vláu. Dali jsme jim proto společný rámeček, pro vaná dvojčata.

Některý chlapec nepřivedl nikoho, jiný však ano, a tím okamžikem zaádá "řetěz". Nejkratší řetěz je ovšem dvouštitkový, skládá se ze dvou enů. Například Miloš - Pimpina. Jsou však i řetězy vícečlenné - například Drobek, Jarka, Bimbík - a někdy se i ty zase je-tě rozvětvují do řezů vedlejších. Například řetěz Jiskrův. Kolik chlapců nepřímo

Z Bobří hráze

vděčí jen mu za to, že se do oddílu dostali, i když jej někteří třeba ani neznali, prože zatím už z oddílu odešel. Kdyby Jiskra nepřivedl Unkase, Unkas by přivedl Ančíka a Tommyho a ti by nepřivedli všechny chlapce další. leďujte ten bohatě rozvětvený Jiskrův řetěz! Od Unkase se začíná dělit dva řetězy (Tommy), Jirka z druhého řetězu zakládá řetěz třetí a Dáťel

Občas některý řetěz "vymře po meči". To znamená, že všichni chlapci ~em časem dospěli a odešli z oddílu, aniž někdo z nich přivedl dalšího váčka, který by v oddíle zůstal.

V každém rodokmenu je ještě hodně jiných zajímavých sestav.

Pro zná

79

zornění však stačí ty, které jsem zde uvedl. Založte si v oddílu rodokmen. Bude jistě velmi zajímavý, uvidíte! A potom 1 doplňujte.

Ztlumte nadšení!

Zase jsem slyšel rodiče: "Ten náš kluk by pořád jen ležel v si- nosí domů kroniky, věci pro oddíl jsou pro něj první v řadě, až když mu na ně zbude čas. Mám strach, aby mu to ve bělo..."

Chlapci, kteří si takto počínají, ohrožují nejen své členství ~ také pověst našeho oddílu. Rodiče pak k nám právem ztrácejí

Rozdělte svůj čas doma spravedlivě mezi školu a oddíl. F

lu je hlavní a má přednost, psaní deníků, čtení kronik a jiné d

ci jsou až na drnhém místě, jako bombičko po medicíně.

Co jsme si umínili

Louskat morseovkovou zprávu napsanou tečkami a čárkami dovede leckdo, zejména když přitom může nahlížet do not; celou abecedu napsanou. Horší to však je, máme-li vysílat z přijímat

venku na větší vzdálenost. Tam není čas dívat se dc si

přeríkávat pomocná slova (cí-lov-ní-ci, chvá-tám-k vám-s

morseovka přešla i těm nejmladším nováčkům do krve, bud~ ve

Dvojce na každé nedělní výpravě aspoň čtvrt hodiny vys zprávy,

také v klubovně na družinovkách věnujeme nácvik vždy nejméně

pět minut.

Opuštěné tábořiště

Vzpomínáte chlapci na loňský tábor? Vzpomínáte na tu lou zákoutí u potoka? Jak jsme tam přišli za jásavého slunečné hou

prožít něco krásného, něco velikého. Jak jsme svázeli d bě

skautské vesničky, jak jsme se tužili s kladivy a pilami, a

malinký skautský zázrak, náš milovaný tábor, kde jsme měli

východu slunce.

Když si vzpomenu na všechny ty příhody, co nás tam potl

radostí poskočí. Naše dvě noční výpravy na lesní rozhledn na

bludičky, táborové ohně, koupání ve vyhrátém rybníčku ~

besedy, zpěv u kamen, táborový časopis, hry, strašidelné k

osamělému kříži... jak to všechno bylo romantické a krás~

Dnes je na paloučku v podlesí již 6cho. Jen potůček s~ smutně

si zpívá a ptá se na chlapce, které zde v létě vídal. ve2

80

' ké a tmavé. A nezazáří do nich ohníček, ani se neozvou do

tmy naše písničky. Jen studený vítr hučí v polích a lesích.

Těžká zimní mlha uléhá na kraj, prázdný palouček usíná a zdá

se mu o chlapcích, kteří jej opustili. Zkouška paměti

Rádce si připraví dvacet různých slov, která začínají stejnou

hláskou. Na , schůzce je pak zvolna, zřetelně přečte. Když

skončí, každý hráč sám napíše ta slova, která si zapamatoval.

Nemusí přitom zachovávat jejich pořadí, mohou být i

zpreházená.

Dokáže někdo napsat celou dvacítku?

19. týden (5. - 11. ledna)

Zálesáctví na sněhu

Jistě rádi čtete dobrodružství ze zasněžených plání dalekého

Severu, kde se zlatokop rve s přírodou, aby ho nezahubila

dřív, než přijde jaro. A četba je ještě příjemnější, když

sedíte s knížkou ve vytopeném pokoji, za= tímco venku zuří

sněhová metelice. Ale správný chlapec a děvče se nekrčí doma v

Z Bobří hráze

teple za pecí, ale mají chut sami vyzkoušet strasti i slasti dobyvatelé Severu.

Domluvte se s několika dobrými, odvážnými kamarády a vydejte se na výpravu, která by napodobila putování zálesáků z knih. Potřebujete k tomu svolení rodičů, dobré vysoké boty, silné teplé ponožky, aby vás ne

~- zábila chodidla - a venku nerozmočený tvárný sníh.

S sebou si vezměte rezervní teplé ponožky, rukavice, jídlo, trochu čaje a cukru (jinými slovy to, co byste doma měli k svačině), jídelní misku, zápalky, trochu suchých třísek, náčrtník a tužku, malé prkénko z víka staré bedničky, hodinky, lékárničku a každý z vás polní lopatku.

A pak vyrazte. Není-li velký mráz, jděte raději už dopoledne, abyste se dostali dál od domova. Rodičům řekněte, kterým směrem se vydáte. Až dojdete do chráněného zalesněného údolí, kde už není žádné stavení při~v

pomínající civilizaci, dejte se do práce. Předně si opatřete střechu nad hlavou. Nahrabte a nanoste pořádný kopec sněhu, nejlépe na rovném místě. "Měl by být aspoň o čtvrt metru vyšší, než jste vy sami. Důkladně jej ze

všech stran udusejte a pak začněte vykrajovat lopatkami sníh z uplácené hromady. Tak jako jste dělávali v dětských letech tunel v písku. Vnitřek pořád udusávejte. Snad to bude trvat hodinku, snad dvě, než vytvoříte sněhovou chýši, ve které začne po obydlení brzy stoupat teplota.

81

Nepracujte překotně, zapotili byste se a mohli se tak nach. Pak jeden z vás začne vařit čaj z vody, kterou jste si přine; ostatní sbírají palivo. Kuchař zatím topí trískami. Oheň obk seným topivem, aby vyschlo. Vařte před sněhovou chýší. Ne sníh ani na kameny, ale na tornu, a tu ještě podložte lopatkoi kem, aby nezvlhla. Před koulováním nebo stavbou sněhulák~ rukavice. Pozorujte stopy zvěře v okolí, kreslete je v jejich půvc a podle stopařských tabulek (z nichž některé jsou oti~těny i se později, v teple klubovny, snažte zjistit, kterému zvířeti p Až se vydáte na zpáteční cestu k domovu, sněhovou chý musíte. Kniha výstřižků

Založte si knihu výstřižků. Je to velký sešit z listů nastříhany' papíru. Na tyto listy nalepujte ze starych odložených časopisů různější články, které vás zajímají. Tím, že je vystříhnete a chráníte před zničením mnoho dobrých zpráv a návodů. Bud šitě pořád přibývat a za delší dobu tak získáte velmi zajímav

Proč máme slušně mluvit?

, Psali jste už několikrát, abychom nemluvili sprostě," píše , Bobří hráze, "také v bobříku ušlechtilosti je předpis o slu a mně se zdá, že tomu připisujete větší důležitost, než ve sk~ Znam tolik dospělých lidí, kteří mluví sprostě - a přece jso~ dě, dobří pracovníci a svými řečmi ještě nikomu neuškodili. Ano, pisatel má částečnou pravdu, jen ale v tom, že i lidé cí jsou mnohdy jinak dobrosrdeční, pracovití, poctiví, zkrát7 čané. Žádáme-li však přesto od vás, abyste mluvili slušně, r důvod. Slušná mluva zjemňuje a uhlazuje vaši mysl. A člově l i se dopouští méně často hrubých činů, násilí, křivd, nespráv věk myslí hrubé. Je mnohem přístupnější citu a to samo o sc aby se snížil ke špatnostem, úskokům. Že jemná řeč a slušné také získají všude jen přátelství, obdiv, to jistě nemusíme ani člověk, který hrubě mluví a jedná, ztrácí určitou část své c byl jinak sebeschopnější.

Bratře Jestrábe,

obracím se na Tebe s žádostí o radu v těžké věci. Máme chlapce, kteří vyloženě kazí ostatní. Mluví velmi neslušně a

82

z nich dokonce kouří, ačkoli je mu teprve 15 let. Rádce družiny vyčerpál už všechny možnosti, kterými je chtěl donutit k nápravě - a nepodařilo se mu to. Vedoucí o chování těchto dvou hochů neví, protože si před ním dávají pozor. Vědí, že by je z oddílu hned vyloučil.

Z Bobří hráze

Jsem na rozpacích, co máme dělat. Ponechat všechno při starém a tak

dál kazit družinu i oddíl, nebo to říct vedoucímu a vysloužit si pověst ža- "lobníků? Porad nám!

S bratrským pozdravem Standa M.

Bratře Stando,

samozřejmě to musíte oznámit vedoucímu. Budete-li mlčet, poškodíte tak oddíl a podkopete práci vedoucího a všech jeho pomocníků. Na ně musíte mít větší ohled než na ty dva nepodařené skauty. Ostatně když budete vedoucího informovat o jejich chování, neublížíte jim, jak si myslíte, ale naopak pomůžete! Vedoucí se bude snažit udělat to, co se vám nepodařilo - zapůsobit na ty chlapce, aby se skutečně zlepšili a svých pochybných zvyků zanechali. Jistě je hned nevyhloučí z oddílu! Je už dospělý,

~:.. zkušenější než vy a může na ně mít větší vliv.

~:: Nejsem přítelem donášení v malichernostech. Nežalujte na sebe, že ten či onen z vás nemá dobře umytý šálek, ale na tak závažnou věc, o jaké píšete, musíte vedoucího upozornit. To je vaše povinnost!

Jestřáb

; Služby oddílu

V našem oddíle budujeme všechno možné. Docházku, výsledky různých her, placení příspěvků. Na každé družinovce je nejméně závod nebo soutěž na body. Body je odměněn ten, kdo přinese nějakou pěknou vývěsku na "desku zajímavostí".

Budujeme také skládání skautských zkou

šek, opožděné příchody na nástup atd. A to všechno nám ještě bylo málo, A.

a tak jsme si vymysleli služby oddílu. Každý člen může v jednom měsíci prokázat oddílu nějakou službu, která mu je bodována. Taková služba bývá obvykle jedna, výjimečně dvě za měsíc. Kdybychom jejich počet neomezili, podnikavec, který má spoustu volného času, by třeba šel z jedné služby do druhé. Ostatní by se mu chtěli vyrovnat, ale zanedbávali by při- tom učení.

Za službu pokládáme většinou různé drobné práce, opravy, zhotovení nějaké záznamní karty. Někdy uznáme jako službu, když někdo přinese krabičku napínáček, které v klubovně došly. Mužstvo je někdy při vyhledávání příležitostí ke službě bezradné, zejména mladší členové oddílu, proto může vedoucí vypsát na oznamovateli přehled potřeb a věcí. Kdo o některou z těchto služeb projeví zájem, podepíše: aby stejnou věc pak nedělalo víc chlapců.

Zatemnění

Ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, druhá světová válka pokračuje. Po setmění tonou všechny domy v temnotě, na ulicích nes- cerna. V době od 10. do 16. ledna začíná zatemnění oken v 6.00.

Jednou se slovu zatemnění budeme smát, ale dnes v nás; nejodpornější pocity. Zatemnit, aby bombardovací letadla město! To znamená od soumraku mít neprodyšně zakrytá v aby jediný paprsek světla nepronikl ven do tmy. Klopýtání o obruby chodníků, vrážení do lidí, do kandelábrů, všelijak; a vyčnívajících rohů, to je "zatemnění".

Stokrát a tisíckrát budiž proklet ten nedůstojný, krysí způ života!

Máte hbité ruce?

Přesvědčte se o tom. Vystříhejte z tvrdého papíru (třeba ze ; 30 čtverečků o velikosti asi 3x3 cm. Na jednu stranu každé namaľujte nějaké znaménko, například křížek, a pak všech rozložte po stole znaménkem navrch. Na časoměřičův po- vodník převracet čtverečky levou rukou tak, aby se zna- desce stolu. Pak stejný úkol plníte pravou rukou. Potřetí m- ky obracet oběma rukama současně.

Každou z těchto tří částí závodu stopujete zvlášť. Nakonec sečtete všechny tři časy. Kdo bude mít nejnižší součet, vítěz 20. týden (12. - 18. ledna)

Z Bobří hráze

Stopujeme vyběhl jsem vás, abyste se nespokojili jen čtením o dobrodruž: sněžených plání Severu, ale sami podnikli podobnou výpra~ tak velkou. K programu této výpravy přidám dnes zábavu, t stát příjemným zpestřením pobytu v zimní ptírodě. Je to s ských stop ve sněhu.

Vyšletejednoho z kamarádů do zasněžené krajiny, a až vár

84

pustte se zvolna za ním. Proč zvolna? Protože vaším úkolem není dohonit toho, kdo za sebou stopy zanechává, ale sledovat ho až k cíli a ten cíl podle stop vypátrat.

Kdo za sebou stopy zanechává, snaží se, aby byly co nejméně zřetelné. Dokud postupuje neporušenou krajinou, sotva se mu podaří stopy zastřít. Právě proto vyhledává místa, kde by mohl své pronásledovatele splést, zmizet jim. Taková příležitost se mu naskytne tam, kde narazí na stopy jiných lidí nebo kde je sněhová plocha přerušena či kde může přeskákat po kamenech do nízkého lesíka, přeběhnout přes poražené stromy (z jejich ! kmenů musí ovšem smést sníh, aby stopy v něm neprozradily směr útěku). Není-li povrch sněhové pokrývky stejnoměrný, může někdy stopy za sebou zaházet sněhem, pak zmizet v hustém podrostu a tam kličkováním a pochodem v kruzích stopaře dokonale zmást.

Pozorovatelé se vydají za uprchlíkem až po delší době, aby mohl klidně postupovat, směr cesty si patřičně rozmýšlet a vyhledávat vhodná místa. Jdou po jeho stopách zvolna, neutíkají, protože by ho dohonili - a to není účel stopování. Tak by stopovací hra skončila předčasně a bez vzrušení.

Nikdo z hledačů stop neběhá napřed, všichni jdou pohromadě. Ztratiteli stopu, začíná vlastně to nejlepší. Zastavte se tam, kde jste našli poslední stopu, a snažte se vžít do situace toho, kdo stopy za sebou zanechával. Kam asi mohl odbočit, uskočit, jak mohl změnit směr? Nezničte bezhlavým pobíháním další, třeba málo zřetelné stopy, pomáhejte si uvažováním. Dopředu hledat ztracenou stopu půjde jen jeden z vás. Teprve až ji objeví, budete ji dál sledovat společně.

S chlapcem, kterého stopujete, si smluvte nějaké znamení (volání, na větší vzdálenost hvizd pís~alky), abyste se s ním v případě naprosté ztráty stopy opět shledali a nemuseli se vracet domů bez něho.

Čtyři druhy lidí

Na čtyři druhy lze zhruba rozdělit lidi podle užitečnosti:

1. druh - lidé vyložené špatní. Podvodníci, zlomyslníci, věční hádavci a podobně.

2. druh - lidé obyčejní, průměrní, jdoucí trochu sobecky jen za vlastním prospěchem, nikomu sice neubližující, ale také na nikoho žádný ohled neberoucí.

3. druh - lidé pomáhající v rámci svých možností; jejich srdce je plné dobroty, nepoddávají se špatným, sobeckým myšlenkám.

4. druh - lidé kteří dostali do vínku vzácné dary, jimiž slouží ve větším či menším měřítku bud celému světu, nebo aspoň širokému okruhu ve

85

i

svém okolí (napřfladad umělci, vynálezci, význační politikov~ ři smělých staveb).

Každý nemůže dosáhnout čtvrtého stupně. Snad jen jede takové schopnosti. Ale třetí druh se může stát dosažitelným ho z nás. Jisté by byl nejpočetnější, kdyby si lidé toto rozč movali. Dnes však silně převažuje první a druhý druh.

Uvědomte si to aspoň vy, skauti a skautky. Nechtějte pab né ani pníměrné. Snažte se být lidmi dobrými. A toto předsev myslí po celý život!

Sekcíci kdysi jsme u nás v pražské Dvojce používali výraz "sekáč" tak žertem starším chlapcům, kteří ve Dvojce už leccos zažil bou řadu táborů, výprav a hlavně na nich byla znát dlouhá c mezi skauty. Byli zkušeni, nerozřňukani, nenáladoví, skoro v nění, ostrí a tvrdí. Vzorem všech sekáčů byl tehdy vytrvalec, ný vítr. U něj jsme také výraz sekáč užili vůbec

poprvé.

Během let se ale "sekáčství" trochu zvrhlo a výraz "sekáč hanlivý přízvuk. Proč? Protože nástupci starých, původních káčství špatně pochopili. Novodobý sekáč si vzal ze staré? vzor jen vnější formu (a to často ještě neoprávněně). Tváří s dvojkařských věcech, myslí si, že jeden či dva roky ve Dvo do hlavy všechnu moudrost, před novějšími hochy se cho předstírá, že je mu všechno lhostejné, shovívavě se usmívá nadšením u ostatních dvojkařů. V jádru je to jistě dobrý chlapík ma, jakou dává ostatním pocítit své "dvojkařské stáří", je pc Varujte se takového frajerského povrchního sekáčství. ~ starých sekáčů za vzor jejich jádro - a budete-li takoví, jak pak imponující "zkušenost" a "váznost" se dostaví automatic budete je muset předstírat.

Myšlenka o oddLZe

Skautský oddíl je jako džungle. Tak jako pracně vyse v džungli začne hned zase zarůstat tropickou vegetací, když ky udržována, tak také oddíl začne hned upadat, jakmile jeh~ krátký čas z jakýchkoli důvodů poleví v práci.

Soutěž v uzlování

Jednou za rok pořádáme u nás ve Dvojce velkou soutěž o v uzlování." Každý přihlášený závodník váže všech šest sk

86

čkovských uzlů nejdříve normálně, pak znovu, ale se zavřenýma očima, nakonec dokonce za zády. Při tomto třetím kole vypouštíme dračí smyč. Vázání každého uzlu měříme zvlášť na stopkách, závodníkovi pak seeme všechny časy. Titul získá pochopitelně ten, kdo má nejnižší součet. K soutěži nastupuje každý s "úředně přidělenými" provazy, aby měli šichni stejné podmínky - kvalita materiálu totiž značně ovlivňuje výkon. est provazů bud visí před závodníkem na opěradle židle, nebo leží na tolní desce - podle toho, jak předem stanovíme. Závodník se před starm postaví před provazy s rukama připaženými a čeká na povel. Uspořádejte takové závody i u vás. Vítězi dejte diplom na věčnou paátku jeho obratných prstů.

odhad času

ichni odepnou své hodinky a schovají je do kapsy, jen rádce si je ponej na ruce a opakovaně nechá celou družinu současně odhadovat libolně dlouhé doby (například 90 vteřin, celé 2 minuty apod.). Od chvíle, y slůvkem "ted" oznámí, že čas začíná běžet, všichni zmlknou a nikdo smí ani potichu počítat vteřiny. Kdo si myslí, že již uplynula určená lhůzvedne ruku. Rádce pohlédne na číselník svých hodinek a zaznamená ~ jeho výsledek, aniž by řekl, zda do stanovené doby ještě nějaké vteřischázely či zda čas "přetáhl". Až všichni vzpaží, rádce přečte, o kolik řin kdo dal ruku nahoru dřív nebo později. Čím déle a častěji budete :odhadování času cvičit, tím budou vaše výny přesnější.

21. týden (19. - 25. ledna)

- věda ,zálesáku

apadl sníh a jeho bílé ticho dusí kraj. Neporušená, oslňující v záři slun; i měsíce, táhne se jeho pokrývka až tam daleko k obzorům. Ale je ~ravdu tak neporušená, jak se zdá na první pohled? Co je to zde? Stopa. ějaké zvíře tudy běželo. Kam? Ajaký tvor to byl? Tam dále se stopy kři~jí s jinými.

Co by za to dal každý chlapec i děvče, kteří jsou trochu zálesácky za~žení, kdyby podle vzhledu stopy hned poznali, které zvíře tudy běželo! Stopaření není věc lehká, zato však tím krásnější, když je ovládáme. ima se sněhem je nejvhodnější dobou pro první pokusy o vniknutí do jeo tajů. Na obrázcích našich stopařských tabulek jsou uvedeny nejprve

87

stopy psa, veverky, kočky, zajíce a divokého králíka. všech tlivé stopy jsou nakresleny v původní velikosti - zvíře je za tak velké. Ve sněhu není ovšem každá stopa vždy tak doko ko zde na obrázku, proto si je musíte vždy bedlivě prohlé nich kus cesty, než najdete otisky čitelnější a vyřknete sv~ zvíře je tu zanechalo.

Z Bobří hráze

Kresby na těchto tabulkách jsem našel ve vzácné knížce pování, jejímž autorem i vydavatelem byl ve třicátých Vodenka, instruktor skautské lesní školy. Dobře vám poslouží kuste se vštípit si je do paměti, popřípadě si je překreslete do zápisníku nebo náčrtníku, který s sebou vezmete na neděh zasnežené přírody. Pátrejte v terénu, možná na stopy právě narazíte. Objevíte-li jiné, neznámé, hned na místě si je obkreslíte. Příležitost porovnat je s dalšími stopařskými tabulkami Vodenky o několik stránek dál.

Škádci dobré nálady

Vyskytují se ve všech oddílech. Mívají špatnou docházku i družinové podniky nebo věčně ryjí, na výpravě si ustavičně o soukromých věcech, které nemají s oddílem nic společného učitelích, učiteli, televizi, sportech, šlágrech, jenom ne o divání, oddíle, zkouškách nebo vůbec o něčem, co s oddílem Pořád mají kolem sebe skupinku posluchačů, které svým povídáním odvádějí od oddílových zájmů. Píská-li vedoucí nástup k němu, zele přerušuje své povídání, odehraje ji bez zájmu, a už zase hlučí, aby mohli pokračovat v přerušovaném hovoru. Skončen, jsou u nich okamžitě zapomenuty, neztratí o nich ani slůvkem oddíl stává jen kulíškou, základnou k soukromé zábavě. Jejich díl a skauting ochabuje, zůstávají jen ze setrvačnosti jako ocel. Chcete zvýšit úroveň svého oddílu?

Mnohý z vás byl jistě silně zklamaný, když vstoupil do skautu a nenašel v něm všechno takové, jak si představoval. Vskus přečte dočetli o skautingu tolik krásného! Jak jsou chlapi v přátelství, rytířství, slušní, ukázněni - a těch krásných příhod prožívají, těch nejruznějších her a zábav!

Ale v některých oddílech nacházíte něco docela jiného, ukázněných kamarádů hordu obyčejných kluků, hru i jednajících, neschopných jediné lepší myšlenky. Jsou k tomu nebo aspoň neteční, sobeční, oslovují se i ve chvílích vzájemného

88

a

dávkou a nic jim není svaté. Vedoucí neví, kam dřív skočit, napomíná je, kde může, rozvěšuje v klubovně hesla o bratrství, o kázní, ale je málo zkušený, nemá žádné věrné pomocníky a na obyčejné kluky z ulice prostě nestačí.

Někomu je to celkem lhostejné. Zejména tomu, kdo je sám hrubšího zrna a žádné vlídné a ušlechtilé prostředí ještě nepoznal. Takhle to vypadá ve škole, tak jedná jeho kamarádi u nich v domě nebo na ulici. Nedovedou si představit, že by to mohlo být ve skautském oddíle jině.

Ale chlapi vnímaví, ušlechtilého ducha se s tímto stavem nemohou nechtějí smířit. U nich je slovo skaut nerozlučně spojeno s představou uševně krásného chlapce! Do skautského oddílu vstoupili proto, aby tu našli novou, krásnější, ušlechtlejší svět, docela jiný, než je škola nebo parťák z ulice.

A teď potkají ve skautském oddíle spoustu obyčejných kluků, kteří nechtějí být lepší, na které nic neplatí a všechny krásné skautské myšlenky a ideály zašlapávají do bláta klukovské hrubosti. Jak to změnit a napravit?

avrhnout vedoucímu, aby ty obyčejné kluky z oddílu vyloučil?

To by eckde musela oddíl opustit snad polovina chlapců, zejména těch, kteří přistoupili v poslední době. Ostatně to je právě nejdůležitější úkol skautského oddílu, vychovat z takových obhroublých kluků ušlechtilé rytíře skauty! Ale jak na to?

Vám, kteří to se svým oddílem myslíte upřímně a chtěli byste z něj mít díl podle svých krásných představ, dám několik rad k nápravě:

1. Ukažte tento článek těm členům svého oddílu, o kterých si myslíte, že by vám mohli pomoci. Domluvte se s nimi, že budete dávat všem ostatním v oddíle co nejvýzornější příklad dokonalých skautů, kterým se sluší tečně nedat nic vytknout, zejména po stránce chování, mluvy a kázně.

2. Sdělte svou úmluvu vedoucímu a poproste ho, aby vás

podpořil v té
#o akci.

3. Stůjte vždy za tím, co vedoucí ustanoví, nereptejte; ale naopak jako jedni z prvních plňte jeho příkazy.

4. Nestřpte mezi sebou už ani jedno hrubé nebo dokonce sprosté slovo. ~llrubě mluvící a jednající kamarády přátelsky požádejte, aby si své silácké výrazy a kousky odvykli, protože se pro skauty nehodí. Zavedte si tře'. ba i bodování nebo se dohodněte, že za každé sprosté slovo a hrubé jed' nání se bude platit konznová pokuta do společné pokladny.

~ 5. Žádný člen oddílu nesmí být zesměšňován, utlačován nebo urážen. ~natujte na výklad částí skautského pozdravu: silnější chrání slabšího. 6. Chovejte se k sobě přátelsky, rytířsky. Považujte za svou čest, může

~'li komukoli z oddílu prokázat sebemenší službu - třeba i tím, že zved

93

nete tužku, která mu upadla na zem, nebo mu pevně zapm nek u torny.

7. Oslovujte se vzájemně jen křestními jmény nebo pře: 8.

Úzkostlivě dbejte na to, abyste jiným lidem, předev neposkytli žádný důvod ke stížnostem a posměchu. Chove nosti jako skuteční skauti, i když právě nejste v kroji. Svi v čistotě a pořádku.

9. Jestliže je mezi vámi chlapec, který se chová jinak n~ to pravidla, snažte se ho získat pro své plány na zlepšení ú 10.

Požádejte vedoucího, aby váš oddíl neměl víc než 3 Budete-li důsledně plnit svá předsevzetí a sami se podle díte, že za čas strhnete svým příkladem i další chlapce. A váš oddíl takový, o jakých jste čítávali ve skautských roma Jak dopadlo uzlování?

Uspořádali jste také boj o titul "mistra v uzlování"? Poro sledky s těmi, které jsme měli u nás ve Dvojce. Rekord d~

utvo~il Red při vázání lodní smyčky poslepu na kůl. Přes nesměla být smyčka přehozena, závodník musel provazem

Před startem ke každému uzlu stál soutěžící v pozoru, očima, provaz zcela nepřipravený měl v levé ruce. Zkracovačku jsme vázali takto: obrátili jsme stůl noham

ložili jej na lavici. Od jedné nohy ke druhé jsme vedli siln no. Závodník měl toto lano vypnout zkracovačkou.

Pro nedostatek času jsme vypustili vázání uzlů za zády. ' dy jen 6 nováčkovských uzlů normálně a tytéž uzly ještě pc bou.

Nejlepší výsledek měl Lobo. Uvázal všech 12 uzlů z Zjistili jsme též jednu zajímavost: mnozí chlapci vázali uzl pe poslepu než s otevřenýma očima!

Zahra,jte si

Rozdělte se na dvě skupiny. Jedna bude představovat škar~ ty, druhá zase jejich opak, tedy veselé, ze všeho se radu Mrzouti si vymyslí nějaké téma a začnou o něm vyprávě slední družinové nebo oddílové výpravě. Mrzouti budou vz~ samé nepříjemné věci z tohoto podniku, druhá parta jim je vat. Například: Mrzouti nařikají, že museli na výpravě šlap ko. Optimisté jim odpovědí, že se aspoň někam podívali. N to, že odpoledne zmokli. -Aspoň se ukázalo, že nejsme z c každou stížnost je zde hned odpověď, která proti ní postav

94

ho nebo užitečného. Ta strana, která své soupeře dřív umluví tak, že nejsou schopni do dvaceti vteřin nic vymyslet, vítězí. Můžete si samozřejmě určit jakýkoli jiný námět a pak o něm rozprávět.

22. týden (26. ledna - 1. února) topařský slabikář

apsal jsem, abyste si na zimní výpravě nakreslili do náčrtníku nějaké stopy. Na dalších stránkách najdete znovu vzor takových kreseb, u nichž 'ejméno zvířete, které je po sobě zanechalo.

Jsou tu stopy těch tvorů, s ni~ ž se můžete na výpravách setkávat, a to od stop zvířat nejběžnějších až stopy zvířat poměrně vzácných.

Nemyslete si, že venku na sněhu nebo v blátě uvidíte stopy

Z Bobří hráze

přesně taové, jako je ukazují obrázky. Takové objevíte jen málokdy a musí při vás t sám patron zálesáků. Obvykle jsou stopy neúplné, rozostřené, nejasné nebo poškozené. Snad se vám mezitím podařilo na nedělní výpravě podle předchozích esů určit některou ze stop. Ale i když jste k tomu zatím ještě neměli 'ležitost, nevadí! Vtiskněte si obrázky i z následujících tabulek do patí, stopy jsou opět ve skutečné velikosti, kreslete je, nejdříve podle dlohy, později i z paměti. Při prohlížení obrázků si nezapomeňte všimnout, že záznamy řady stop, jak zvíře kráčí nebo běží, nejsou kresleny odpovídajícím měřítkem, jsou proti jednotlivým skutečným stopám silně enšeny. Jak zvíře klade stopy při různém rychlém pohybu, to správně poopíte i z drobnějšího nákresu. To všechno bude zatím vaše teoretická příprava. Až přijdete venku do asněženého krajiny, stopy určíte mnohem snadněji. Když pak na jaře zmizí sníh, stopařský ráj se zmenší. Už nebudete mo' lovit stopy kdekoliv, budete je nacházet méně často. V jemném písku ~blátě u vody, na rozmoklých cestičkách. chny počiny Dvojkařů, jak říkáme chiapcům z našeho skautského oda, se zrcadí v měsíčním bodování. Za výjimečně pěkný dobrý čin ve ~spěch oddílu dostává Dvojkař body "plus", za různé chyby a chybičky iy "minus". Všechny tyto body jsou však zamíchané mezi body za růžhry, závody atd. A když skončí měsíc a s ním zmizí ze zdi i bodovací věska se seznamem bodů, zmizí i tyto body pochvalné a kárné.

95

a...;; ::

• přední běh

ONDATA

Přemýšleli jsme, jak zachovat po celý rok na veřejně přístupném t přehled toho, jaký kdo z nás byl, co udělal pro oddíl dobrého a co šp; ho. A tak jsme vymysleli tabulku, která má název "Jaký jsi?" Každý ~ pec v ní má svou linku a do té mu kreslíme kroužky. Červené za čin ný, černé za činy pochybné, špatné. Každý se ovšem snaží mít h koleček červených a žádné černé. Když pro nic jiného, tedy jen kvů mu, že tato kolečka j sou pořád vidět a každý přichozí do klubovny se to vývěsky zpravidla zastaví.

Chlapec, který zklamal

Kdysi k nám přišel do klubovny neznámý chlapec; který se naprosto vadně představil a požádal nás, abychom ho přijali do oddílu. Nf jsme sice tehdy právě žádné místo volné, ale nabídlí jsme mu, aby s~ naší "návštěvou" - až se v některé družině uvolní místo, přijmeme 1 tříměsíční zkoušku.

zadní běh

Chlapec s tím souhlasil a my jsme byli všichni přesvěd~eni, že zkoušku jistě udělá. Byl to chlapfk bystrý, slušný, uhlažený, přesné podle našich ~ představ.

Pak se v oddíle uprázdnilo místo a on nastoupil tříměsfční přijímací oušku. Zdálo se nám, že to bude spíš zbytečná formalita, protože jsme f něm získali nejlepší mínění na několika výpravách, kterých se mohl jao "návštěva" zúčastnit. Pak se přiblížila doba letního tábora a my jsme přijali jeho přihlášku, přestože neměl ještě dokončenou přijímací zkoušku. Na táboře se však tento vzorný nováček podivně změnil. Ta tam byla jeho obdivuhodnost. Projevil se jako takytáborník nejtěžšího kalibru. ~patně se myl, koupání pro něho bylo utrpením. Slušný zůstal i nadále, ale jinak úplně selhal. Bylí jsme rozčarovani a stále jsme jeho dnešní chování porovnávali s tím, jak jednal, když k nám přišel poprvé.

Po táboře se ukázal ještě asi dvakrát v klubovně, a když oddílová rada po uplynutí jeho přijímací lhůty rozhodovala, zda má být do Dvojky přijatý, výsledek hlasování byl záporný.

Ten chlapec dokonale pokazil příz;

nivý dojem, který v nás na začátku zanechal.

Ponaučení pro toho, kdo tohle čte? Nesnaž se působit na své okolí dorym dojmemjen na začátku, ale trvale. Chovej se tak,

Z Bobří hráze

aby ti nikdy nikdo emohl nic vytknout. Bud obdivuhodným chlapcem či děvčetem stále, ne en při prvním setkání.

odložky pod vývěsky

í~;V klubovně máme mnoho vývěsek, do kterých stále něco zaznamenáváme - docházku, známkování podniků, bodování, adresy chlapců, dobu ~ členství, přehled o plnění přijímací zkoušky atp. Protože na kolmé stěně ~ se do vývěsek špatně píše, máme každou upevněnou na pěkném prkénku. ~ Tato prkénka jsme vyrobili z odpadu slabších prken, kterými jsme obíjeli steny klubovny. Okraje prkének jsme zaoblili, obrousili, dozadu pfibili ~ dva hřebíčky s provázkem. A tak můžeme kdykoli snadno všechny vyvěsky ze stěny sejmout, provést patřičný zápis nebo je u stolu pohodlně ~ prohlížet a pak opět vrátit na stěnu.

Zahra,jte si

Dva hráči klečí na opačných koncích klubovny. Jeden z nich kutálí větší kuličku svému soupeři, který má v té chvíli zavázané oči a musí ji chytit po sluchu. Jestliže se mu to podaří, získává bod. Pak si šátek sejme a jeho protivník si zaváže oči. Úlohy se obrátily, druhý koulí kuličku prvnímu.

107

Souboj trvá 5 minut. Zvítězí ten, kdo bude mít po víc bodů.

Přišlo jaro

Na věčné časy stůj zde zachováno, že dnes, 1. února, b: a tak jarní, jako jindy bývá skutečně až na jaře. Je mod~ ko svítí po celý den a hřeje! Stromy a keře raší, vidím jer ní okrasu přírody, první posly jara.

V polední přestávce nemohu odolat a jdu zase t Smíchov, do košíř, kde bydlí část našich chlapců, pokrač ulice, pak do Mošnovy, kde všechno svítí sluncem, jdu s~ jarní nálady, tak jako kdysi, před dávnou dobou jsc Vršovic.

V Mošnově ulici vidím první kluky, kteří už hrají kul vou radost i z této známky jara, že chlapce fotografuji j jak brzy letos jaro přišlo.

1 R 4

S _.

na sněhu

ohý z nás se při četbě příběhu z arktických pustin jistě diví, jak zálemůže přespát na sněhu a vůbec takovou mrazivou noc přežít. Totéž si slel před lety jeden starší chlapec z pražské Dvojky, a tak se vydal na 'ch do zimní přírody, aby se někde na noc utábořil. Vlekl za sebou sas výzbrojí. Do staré oddílové kroniky o tom napsal:

,Asi v půl čtvrté odpoledne jsem vyšel z chaty na Benecku. Počasí bycelkem mírné, dva stupně pod nulou. Z údolí začala vystupovat mlha. umrak proto nastal dřív než obvykle, a když mlha ještě zhoustla, byl tn pñnucen postavit si stan tam, kde jsem právě byl, ačkoli jsem měl vodně v plánu dojet až na vrchol Zadního Žalého (1021 metrů). Měl ' m s sebou stan áčko s podlážkou. Postavil jsem ho na sněhu, který jsem dtím udupal lyžemi. Stavba mi trvala 25 minut. Místo stanových tyčí m použil lyže, dva kolíky jsem nahradil holemi a provazem, napjatým zemi mezi dvěma smrčky. Po přenesení věcí do stanu jsem si uvařil na rímusu polévku. Teplota venku klesla na minus 3řC, mlha pak velmi o~?stla. O půl osmé večer, když jsem dokončil zápis do deníku, vyměnil m si mokré ponožky za suché. Boty jsem dal do torny. Ve stanu jsem ěřil teplotu + 3 řC. Měl jsem dva teploměry, jeden uvnitř stanu, drupřed stanem. Spal jsem oblečený ve skautské košili, kalhotách, svetru epromokavém kabátě. Na plátěné stanové podlážce jsem měl rozprostou pokrývku z hrubé kozí vlny. Neměl j sem spací pytel, a tak j sem lel ve dvou pokrývkách. Hlavu a prsa jsem měl zabaleny do třetí pokrýv. Takto opatřen proti zimě jsem spal celou noc velmi pohodlně, až do

109

.~

sedmi ráno. První mou starostí po probuzení byly teploměry. ve

Z Bobří hráze

sta ly plus dva stupně, venku minus dva a půl stupně. Počasí bylo jasné pokrývala čtyřicet centimetrová vrstva sněhu. Po uvaření čaje jsem věci i stan, naložil vše na saně a sjel dolů do chaty."

Tento pokus o zimní táboření se konal v dávných dobách, kdy žádný táborník neměl spací pytel a karimatky ještě neexistovaly.

23. týden; (2. - 8. února)

Deska zajímavostí

Kromě dřevěného oznamovatele, který visí v naší klubovně, máme ještě velkou desku, nesoucí název Deska zajímavostí. Jaký je mezi ní a oznamovatelem?

Na oznamovatel vvěšujeme ~en důležitá sdělení a vyzv. kter každý číst. Tedy například oznámení, co budeme dělat v neděli, vý doplatků, dotaz o tom, zda někdo nenašel ztracený klíč od klubovny, ohnání o přestupcích knihovního řádu za uplynulý týden ~ sledky posledních závodů, upozornění na tu či onu změnu v boc datum, do kterého je nutno předložit deníky, tabulky různých turna

Deska zajímavostí však slouží spíše k pobavení než k informaci připichujeme zajímavé výstřižky z novin a časopisů o knihách, zech, zvláštěnostech, divadlech, hudbě, cizích krajích, dále fotc kresby i psané ptíspěvky členů, jejich různé úvahy a všelijaké stati

Na desku zajímavostí mohou přijít také jiné věci než papíry. Kdy na ní měli celou sbírku krásně zbarvených listů různých stromů, : keré dnzhy šišek nebo zase památky na dávno odešlé členy, jejich ~ vané totemky i jiné výrobky. Jindy se octne na desce jízdenka z p; výpravy, kterou oddíl podnikl před mnoha lety a o níž se ve dvo dnes vypráví. Kdysi jsme upevnili na desku papírový terč, do jeho du udělal jistý čarostřelec pětkrát za sebou přesný zásah šipkou.

Věci na desce se mění aspoň jednou za čtrnáct dní. Starat se o : právě snadné. Kdo má pečovat o její obsah, musí být vynalézavý c Nesmí svou práci podceňovat a shánět na desku věci teprve pět min odchodem do klubovny. Stále a stále musí vyhledávat něco novél oči všude a připravovat náplň desky dopředu s předstihem. Burcuje~ ní kamarády z jejich pohodlnosti, každý musí něco pro desku 1 když je to cenná věc nebo ji vystavovatel žádá zpátky, dostane ji 1 bližší výměně obsahu desky.

110

vedete-li Desku zajímavostí vynalézavě, nezvrhne-li se v zapomenuvomaždiště několika zažloutlých, dávno stokrát pročtených novinovýstřižků, stane se přitažlivým magnetem, ke kterému zamíří každý mem, hned jak vkročí do klubovny.

e jsem to četl?

přemýšlí mnohý z vás - a leckdy marně - když hledá k nějaké činnosti mné pomůcky, vyobrazení a návody. V nejrůznějších příručkách, knih i časopisech je toho tolik, že si to mnohdy nelze ani zapamatovat. A hleí zabere spoustu času. Ledaco si jistě přepíšete do svých zápisníků nebo stñhnete a nalepíte. Ale nelze vše vystřihovat a opisovat. Pomozte si te

y takto: Vyhradte ve svém zápisníku několik stránek a každou rozdělte na iěkolik dílů. Každému písmenu vymezte po jednom dílu. A tam si zapisujte úzné věci. Například pod písmeno CH

"Chýše z chvojí, Kronika Ztracené

py, str. 204." Nebo: pod písmeno S "Setonův hrnec, kniha lesní moud'. str. 111." A tak budete mít zala~átka v zánisníku

přehled všech věcí. kte

ůžete někdy potřebovat. Uspoří vám spousty práce a času s hledáním.

odcházis?

okterý chlapec a dívka zůstanou ve skautském oddílu až do své dolosti. Převážná většina z nich odejde z oddílu dřív, důvody bývají různ ~ Nedostatek zájmu, mnoho učení, nespokojenost se stavem oddílu atd.

do přijde k vedoucímu, když už se rozhodne se skautováním

Z Bobří hráze

skončit, přimně mu řekne své důvody, rozloučí se s ním i s celým oddílem. ejde. Tak je to v pořádku! Všem, kteří v oddíle dál pracují, zůstane na o pěkná vzpomínka, kronikář nebo dokonce sám vedoucí o něm napíší kroniky pěkný zápis. A kdykoliv se takový chlapík přijde na oddíl 'vat, af do klubovny nebo na tábor, všichni ho rádi vidí.

'e ne všichni se dovedou s oddílem takhle rozloučit! Mnozí dají svůj sl se skautingem skončit najevo tak, že kteréhosi dne zkrátka nepři' na schůzku a oddíl je víckrát nevidí. Tak podivně a nekamárácky se loučí" s těmi, s nimiž prožili třeba i několik let na schůzkách, výprah i při táboření. Oddíl, jeho vedoucí a nikdo z kamarádů jim nestojí za~':aby napsali korespondenční lístek, ve kterém by oznámili svůj odchod, ž už je jim nepřijemné osobně ohlásit vystoupení z oddílu. Ti, kteří le odejdou, nezanechají po sobě příjemnou vzpomínku, ostatní jsou ni jejich nesluským, nekamáráckým odchodem. Spálí tím za sebou hny mosty - a jen málokterý z nich se po letech odváží znovu přijít
';klubovny na návštěvu, když se ozvou vzpomínky.
ž budeš chtít z oddílu odejít, víš, jak se máš zachovat!

111

Zahrajte si

Vedoucí nebo rádce přinese na schůzku několik stejných letáki klamných tiskopisů. Každému dá jeden a hráči začnou na povel vy~ v textu písmenka "a" (popřípadě kterékoli písmeno jiné). Vítězí t~ odevzdá celý leták vyškrtaný jako první. Při kontrole odevzdaných letáků připočítejte hráči za každé zap~ té, nevyškrtnuté písmenko s vteřin. (K této hře tedy potřebujete 17 s vteřinovou ručičkou nebo digitálky.) Nemáte-li tolik stejných letáků, abyste mohli dát každému hráči nom, hru pozměňte. Vedoucí rozřeže výtisk starých novin, každérr dá stejné velký kus a určí, které písmeno má být zaškrtáváno. Kdc tá nejdřív SO určených písmen, vyhraje. Za ním se řadí podle dol vzdání hráč druhý, třetí atd.

24. týden (9. - 15. února)

Zálesák - myslitel

Každý skautík, který u nás skládal do Skautské stezky zkoušku " : skautingu", musel vědět, že jedním z předchůdců zakladatele sk byl Henry David Thoreau (čti Thóro). Tento podivuhodný člověk po dva roky ve vlastnoručně postaveném srubu na břehu Waldensl~ zera a pozoroval tam přírodu.

Kdy a kde Thoreau žil? V letech 1817 - 1862 ve spojených amerických. Psal knížky, ale jeho díla byla spíše myslitelská než z; Čtenáře Bobří hráze snad bude zajímat výňatek z jeho díla walde~

"Je nádherný večer, celé moje tělo je jedním smyslem a vpíjí všemi póry. Chodím přírodou sem a tam nezvykle svobodně, sám j jí částí. Když se procházím po kamenitém břehu rybníka bez kab kolí je chladno, pod mrakem a fouká vítr, a nevidím nic, co by mi zajímalo, mluví ke mně všechny živly. Žáby skřehotáním ohlaš a hlas lelků nese vítr ve vlnách přes vodu. Skoro se mi tají dech, ja s chvějícím se olšovým a topolovým listím; a přece je moje jasná r ko jezero jen zčeřena a nezvlněna. Ačkoli je už tma, vítr v lese ješ a šumí, vlny posud šplouchají a několik tvorů svými hlasy konej? ní. Klid není nikdy úplný. Nejdivočejší zvířata neodpočívají, ale pr ní jdou za kořistí, li~ka, tchoř, králík se ted toulají beze strachu p~ sy. Jsou to strážci Přírody."

112

irý nůž - zálesákova pý

ým válečníkům, lovcům, innm, byl nůž věcí, bez které ~e neobešli. Snad nejproslule stal nůž "bowie", pojmeaný podle jednoho texaského ;ovníka. Jeho nůž měl těžkou ;1 broušenou na obě strany ~íval se k dobíjení ulovené `e. Lovci bizonů mívali nože -jeden z nich "bowie" nebo ;cký (obr. 2), druhý na stahoi kůže (obr. 3). Ten nosívali rčený do holinky. Stahovací e se hodí k dělení masa a vů

k táborovému kuchaření ~hem lépe než těžké nože loké. Pro

Z Bobří hráze

zálesácké potřeby si feme pořídit dobrý nůž abyčejného kuchyňského noktery upravíme podle obráz :aždý nůž podobného typu (me v koženém pouzdru, sa~ím až po vrchol střenky. ~ovíme je z měkké kůže. zek vám poradí, jak při tom tupovat.

.o	1	2	3	"t ""`	5	t
ZSHNO~T					V2HD	í
, f	z	i			r	

rnací akademie

~ude tak ošklivo, že nepůjdete na vycházku do přírody, uspořádejte lubovně domácí akademii. Pásmo nejružnějších výstupů a čísel, kteed`vádíte sami sobě. Někdo z vás třeba umí hrát pěkně na housle.

- zahraje tedy nějakou skladbu. Jiný přednese báseň, třetí proí na zajímavé téma. Několik chlapců se dohodne a sehrají veselý up, který si sami připravili nebo o něm četli. Někdo objeví novou `terou nikdo z nás nezná. Výborně! Také to je dobrý bod programu. ~pěváci se pochlubí dvojhlasně zpívanou písničkou. Kdosi ostatním

ží zajímavé hádanky. Pokud některý hoch nedokáže vymyslet vů C

bec nic, přinese aspoň pytlík bonbónů nebo sušenek a každému m ne.

Vynalézavosti se meze nekladou - čím je číslo neobvyklejší, tím Hlavně aby to byla věc obsahem nebo myšlenkově nová, překvap~ Nemá smysl navrhnout například hru, kterou všichni znají.

Na přípravu tohoto podniku dáváme obvykle týden. Předpokládám se každý bude nějak podílet na jeho úspěchu. Kdo k programu ničín přispěje, toho můžete odsoudit k drhnutí podlahy nebo ho necháte dv~ klečet na hrachu - potrestejte ho zkrátka podle své fantazie.

Zhotovte si totem

Totemové kůly ohromných rozměrů tesali a stavěli u svých osad ind Totemy bylyjakýmsi ztělesněním celéhojejich kmene, uctívali v nich ce svých otců". V totemu byla vtesána i historie kmene. Proto ho chc a nedovolili, aby byl zneuctěn. Uděláte-li si svůj maličký totemek, nesmí vám nikdo vytýkat, že děláte něco dětinského, neužitečného. Ten střízlivý, suchopárný a t mantický člověk, který by vám to chtěl vyčítat, měl by sice pravdu, by tvrdil, že chlapec či děvče dnešní doby mají mítjako symbol svého du spíš album fotografií předků než mrtvý kousek dřeva. nezapomeiime, že v totemech indiánů byly vytesány i základní kl vlastnosti kmene, které měly neustále připomínat, jací mají být jehc slušníci. Právě tento význam vás opravňuje, abyste si totemek zhoto~

Každý totem má mít svou legendu, to jest výklad na něm zobraz: tvarů a věcí. Nejlépe vám to popíšu na totemku, jaký si zhotovil j chlapec - zálesák. Spodní část končí psí hlavou. Nad ní je 13 zářezů dél celého obvodu totemu. Nad nimi je vyřezán čtyřlístek, dále pak s~ Nad srdcem rozpíná nožky pavouk. Kolmo vzhůru letí k hornímu k šíp. Totem končí kolečkem, postavenýrn na vrcholku. Z koleeka vybíl každé straně nahoře tupý roh.

Výklad totemku: Psí hlava dole (znak věrnosti) říká, že majitel to~ bude věmý tomu, co ve znacích totemu o sobě říká. Bude také věrnýn marádem tomu, s kým naváže přátelství. Třináct zářezů znamená, že j~ znavačem lovu bobříků a řídí se dobrými zásadami z nich vyvěrají čtyřlístek (znamení úspěchu) zavazuje, že se majitel totemu chce dc covat úspěchu ve všem, co podniká. Dosáhne toho jen pílí. Proto ma še ve znaku pavoučka.

Šípem vzhůru letícím chce naznačit, že míří k vyšším cílům, chcc pořád lepší a lepší. kolečkem s rohy, znakem lesní moudrosti, hrdě 1 touhu po zálesáctví a lásku k přírodě. ~okuste se vyřezat podobný totemek, do kterého byste ve vymyšlených p~bolech vdechli své touhy a předsevzetí. K výrobě

Z Bobří hráze

totemku použijte ~nolek dřeva o průměru asi 2 x 2 cm, dlouhý přibližně 15 cm. Totemek štre pomalujte hustými vodovými barvami, pak ho přetřete čistým lacin, aby se barvy nesmývaly. Zasadte ho do podstavcové destičky, aby adal. Měl by zaujímat čestné místo na vašem stolku a o prázdninách ' poputuje i na tábor.

ucí se urazil á Bobří hrázi,
prosím Tě, abys rozsoudila tuto věc: Vedoucí našeho oddílu je
dobrý >věk, o oddíl se stará skutečně obětavě. Mnohdy ale vydá
rozhodnutí, é se mi nezdaří správná. Ani celý styl, jak oddíl
vede, se mi nezauv. ~asto si myslím, že bych náš oddíl vedl
opravdu lépe. Už mnoát jsem o tom s vedoucím hovořil. Zpočátku
mě vždy trpělivě vy

~hl a pak jsme spolu vedli o sporných otázkách dlouhé debaty. Jsem oddíle už pátý rok, a tak jsem se samozřejmě už ledačemu přiučil. zději mi však připadalo, že se vedoucí těmto debatám vyhýbá ajsou mu ajně nepříjemné. Ted už to došlo mezi námi tak daleko, že spolu skoro i nemluvíme. vedoucí mi přestal důvěřovat. jeho vlídnost se změnila

adnou odměřenost. Urazil se - a já si myslím, že by byl docela rád, ~bych z oddílu zmizel. Na které straně je vina?

S pozdravem Tvůj věrný čtenář Mendík ý Mendíku,
ediv se, že vedoucí ztratil trpělivost, když jsi mu stále vytýkal do~'ělé nebo i skutečné chyby. To víš, každý mistr vždy neliíbě nese, chceo učedník najednou lépe rozumět řemeslu, ač ještě není ani doučený. ut májístě plné právo slušným způsobem projevit svůj nesouhlas s ně'm rozhodnutím vedoucího. Ale jen mezi čtyřma očima, nikdy před ~' tními členy oddílu! Jestliže však někdo nesouhlasí příliš často a jeho íhrady se týkají nejen drobností, ale celého způsobu vedení, pak už je vůu lepší, když takový mladý věčný nespokojenec raději z oddílu jde. A to i tehdy, kdyby jeho námítky byly skutečně oprávněné. Nebot své mládí vedení oddílu převzít nemůže a vedoucí ho o správnosti o vedení už nikdy nepřesvědčí. Tím napětím velmi trpí celková náladílu. Ostatní totiž toto napětí vycítí, přemýšlejí o něm a oddíl se Ina, ale jistě štěpí na dva tábory, což je krajně nebezpečné. idí-li tedy nespokojený skaut, že se situace v oddílu nevyvíjí podle je

115

¡^!

f' ' : : ' : : . :

$$\dot{I} : " \quad \dot{I} :: . :: ;$$

ho přání, at se raději s oddílem přátelsky rozloučí a přejde do oddílu ho, kde na vedoucím nevidí tolik chyb. A až dospěje, založí si vlaš díl, který povede podle svých představ.

Zahrajte si na schůzce

vedoucí klubu nebo radce družiny začne vyprávět nějaký vymyšlený běh. Čím dobrodružnější a strašidelnější, tím lépe. Po několika větách třeba i uprostřed věty - najednou přeruší vyprávění a ukáže na libovola hráče. A ten musí ihned duchapřítomně začít vyprávět dál, vlně nějaké pokračování toho, o čem vyprávěl jeho předchůdce. A také ~ několika větách předá vyprávění někomu dalšímu. Tak se začíná roztahovat příběh, někdy i zajímavý, podle nadání hráčů. Kdo se příliš ho nezamyslí nebo do vyprávění najednou plácne nějaký nesmysl, vyze hry.

Snažte se; aby se při vyprávění vystřídal všichni hráči, nikoho : nechávejte.

25. týden (16. - 22. února)

kulic' Tia Jmenoval se Zdeněk Těšínský. Jak se k nám do Dvojky vlastně d~ Někdy v srpnu nebo v září roku 1942 zaklepal kdosi u nás na dveře nimi stál malinkatý človíček. Nebyl jsem doma a klouček mé mamín~ kl, že si přišel nechat podepsat nějaké foglarovky, že se chtěl zepl Rychlé šípy atd. Moji adresu prý vypátral v Kobesově nakladatelství

Býl to kulička, ale tehdy jsme se ovšem ještě neznali. Přišel ještě kolikrát (byl v pokusech o navázání osobního kontaktu

Z Bobří hráze

neúnavný), a~ konečně jednou zastihl doma. Vyprávěl mi, jak chodí sám za Prahu, venku zálesácky vaří, jak zná jednoho pána, který s ním jde obč; Krčského lesa, ale to všechno dohromady pořád nic není. A kdeže jsc jaká pěkná, romantická tábořiště? A kde může prožít příhody, po ja touží? Povídali jsme si, rozloučili se - a čirou náhodou ještě toho dne Kuličku viděl, jak táhne po ulici dvoukolák. Potom přišel znovu. Přinesl mi svůj deník, v němž ten chlapec-sa~ popisoval své výpravy za Prahu. Z každé řádky dýchala zoufalá touha co prožít. Musel bych mít srdce z kamene, kdybych ho nepozv

~lvojky. Imponovaly mi jeho touhy i ta vytrvalost, a jak statečně snášel tvrdý život kiuka z proletářské rodiny. A tak přišel Kulička mezi nás 7. listopadu 1942. Brzo se se všemi spráhlil - a celý rok neměl také s nikým žádné spory. Brzy potom dostal přezdívku Kulička. Zapadl mezi nás dobře, i když zději bouřlivě protestoval proti své přezdívce a chtěl, abychom mu řii Libor. Ve Dvojce platil za legrační postavičku, dobráka od kosti. Ve 'ch kronikách z okupačních let byste se o něm hodně dočetli.

Kulička od nás zmizel až v zimě 1944, když jsme se museli vzdát své tajé klubovny ve Štěpánské ulici. Odstěhovali jsme se na L,etnou do "mlékár'čky" a Kuličkovi to tam bylo daleko.

Tak skončil skautování ve Dvojce, dost nepochopitelně - a vrátil se zase ke svým osamělým výpravám.

Po revoluci v roce 1945 se k nám znovu hlásil, ale to byla Dvojka přelněna novými chlapci, a tak jsme ho už nemohli přijmout. Zůstali jsme ak kamarádi.

"Dnes jsem nic neprožil!" Tak končil zápis mnoha dnů v Kuličkově deku. Naším chlapcům byla tehdy ta věta k smíchu a stala se dokonce ve lvojce okřídleným úslovím. Ale já jsem cítil, kolik nesplněné palčivé touhy po příhodách je v těch několika slovech - a Kuličkovi jsem rozuměl.

k signalizovat

isignalizovat zprávu na určitou vzdálenost nezdá se být tak těžké a lecr~ dokáže vysílat morseovkou nebo semaforem velmi rychle. Těžší už je sílanou zprávu správně zachytit a rozluštit, popřípadě se s vysílačkou mluvit, kterému slovu nerozumíme a které má proto opakovat. Tím nikají zmatky. Vysílačka opakuje často, a zcela zbytečně, celou zprávu místo jediného nesrozumitelného slova, a když je tato signalizace donce součástí nějakého závodu na body, pak se tím značně snižují naděsoutěžících na úspěch.

Poradím vám, jak se omylů a zmatek při signalizaci vyhnout. Kdo zpráupřijímá, odmávne praporkem tomu, kdo vysílá, každé písmeno, jakmije správně přijme. Jestliže vysílačka odsignalizuje písmeno nějak ne;telně, přijímací stanice je prostě neodmávne - a vysílač toto písmeno šle znovu. Nepokračuje dál, dokud příjemce odmávnutím nedá znameže písmeno správně přijal. Za každým ukončeným slovem opíše vysíací před sebou praporky svislý kruh. Příjemce přehlédne svůj záznam, a slovo dává smysl. V kladném případě upaží, čímž říká: "Ano, rozuím, přijal jsem slovo správně." V opačném případě odtáhne ruce od tě, jako kdyby nesl v každé ruce objemný kufr, co značí "nerozumím" (je semaforové písmeno "N"). Vysílačka pak toto slovo opakuje.

117

Po ukončení celé zprávy opíše paže vysílajícího tři kruhy. Tyto smluvené znaky užíváme jak při signalizaci semaforem, tal seovkou.

Zkuste signalizovat podle této rady a uvidíte, že to půjde rychle zmatek.

Dokcížeš?

Dokážeš zvednout jinému chlapci věc, která mu upadla, nebo r přednost, když společně vstupujete do dveří, pomoci mu v něčem, sit ho, jestliže od něho něco potřebuješ, a poděkovat

Z Bobří hráze

mu, když ti prospěl?

Dokážeš zůstat slušný a uhlazený, i když ostatní tonou v lu a sprostotě?

Přemýšlej o tom!

Oddílový časopis

Před druhou světovou válkou jsme vydávali v pražské Dvojce od časopis, který se jmenoval Čigoligo. Koupili jsme si za 200 Kč státní rozmnožovací stroj, dali natisknout krásné

různobarevné obálky~ rázkem indiána a napsal
ČIGOLIGO - a už se jelo! Každý měsíc vyšlo nové číslo a

vždycky mě

10 8 až 10 hustě popsa

ných stran. Od každého

w čísla jsme vyrobili asi

300 kusů, dovedete si jistě

~\ .. tě představit, že to byla

pěkná fuška! Asi stovku

,. výtisků jsme rozeslali

přátelům z jiných skautských oddílů a bývalým členům Dvojky,

zbytek jsme rozdali chlapcům z oddílu a uložili v klu

bovně pro ty, kteří vstoupí ~ pí do Dvojky později "

chlaP~c4~^h~x a a budou mít o náš časopis

zájem. Za německé okupace

118

i ~ během války, kdy byl skauting zakázaný a Dvojka žila a

pracovala jen tajně (protože nás ani nenapadlo, abychom

činnost zastavili, jak poroučelo

Gestapo, tajná nacistická policie), vydávali jsme Čigoligo

pouze jednolístové, zato každý týden. A když nám znovu

zasvitlo slunce svobody a dostali jsme zpátky svou původní

klubovnu a mohli jsme zase vyrukovat se vším, co jsme dělali

před okupací, už jsme se k měsíčnímu desetistránkovému

Čigoligu nevrátili, k velkému údivu těch, kteří se na jeho

předválečnou podobu pamatovali.

A proč? Protože jsme zjistili, že každotýdenní časopis, či

lépe řečeno oběžník, má proti měsíčníku mnoho výhod. Například

- v neděli je výrava se spoustou příhod, které je třeba hned

rozebrat, domluvíme si tam řadu věcí, které mají mít chlapci

stále na paměti, nebo přijmeme do oddílu nováčka. O tom všem

můžeme oddíl hned po té výpravě informovat. Šechna rozhodnutí

oddílové rady, která se konala v sobotu, mají chlapci erné na

bílém v ruce už na nejbližší družinové schůzce. Také se dovědí

méno nově přijatého chlapce, novou přezdívku některého člena

Dvojky, měnu v sestavě družiny atd. Tohle všechno se v dobách,

kdy vycházelo igoligo jednou za měsíc, dovídali Dvojkaři s

velkým zpožděním. Dnes ~e to k nim donese hned v dalším týdnu.

V neděli na výpravě nebo v kluovně se třeba domluvíme na tom,

že každý má udělat do příští neděle to "i ono nebo něco

přínést, obstarat - a týdně vycházející Čigoligo jim to celý

týden připomíná. Nezapomenou na to tak snadno. V každém čísle

je v prvním odstavě zhruba popsán podnik, který jsme měli

minulou neděli. a hned tam vytkneme to, co se nepovedlo, nebo

naopak pochválíme toho či onoho gambusína, který udělal něco

záslužného.

Zahrajte si

Nakreslete na podlaze křídou slabou rovnou čáru. Kdo po ní

dokáže jít se zavřenýma očima tak, aby špička obou jeho bot

při každém kroku dohlédla přesně na čáru? Uvidíte, že to není

snadné. Již při prvních krocích se špička té či oné nohy z

čáry odchýlí.

Došlápnete-li špičkou mimo čáru, jste vyřazeni a musíte čekat,

až na vás znovu přijde řada.

Kdo dojde po čáře od startu nejdál bez chyby?

119

~ i

26. týden (23. února - 1. března)

Zápis v naší kronice: Dvakrát v Axe

Náš oddíl tam byl 13. a 20. února. A protože jsme měli celý

Z Bobří hráze

bazén v zený pro sebe, byla pokaždé děsná legrace. Při první návštěvě jsme řádali závod v plavání, při druhé jsme zase rozbili okno. No to víte, ká změna musí bejt! Hráli jsme tam na babu, stekali se s míčem, pi tam podnik, který zajišťoval házení zákazníků do vody, no co vám ještě povídat! Že jsem přitom byl bit jako žito, nemusím ani zdůrazit To si kluci zasej jednou zchladili na Jestrábovi záhu!

Jak se rychle naučit morseovku

Podle mých zkušeností se nejrychleji morseovku chlapci naučí tímto sobem: Nováček si vstřípí do paměti písmena A - B - C tím, že si je še několikrát napřeskáčku na papír. Může přitom klidně používat mocná slova - "a-kát" ; "blýs-ka-vi-ce", "cí-lov-ní-ci" atd., jejichž d či krátké slabiky naznačují čárky a tečky. Pak si k těmto třem písm přídá další dvě a zase znovu napřeskáčku píše i říká si všech pět pí; která už zná. A opět přidává další dvě, a zase a zase. Po každém přid opakuje všechna písmena předcházející. A tak za hodinu, někdy i ovládá bezvadně celou abecedu i číslice.

Ještě lépe to jde, když se učí dva nováčci společně a vzájemně se napřeskáčku zkoušejí. Jakmile značky ovládají, hned začnou s evíi signalizace - vlajkou, dvěma praporky i zvukem.

V dalších dnech si značky stále důkladně opakujte, jinak je určí pomenete!

Proč má skauting nepřátele?

Tak se mne ptá jeden čtenář a poznamenává k tomu: "Znám nap: chlapce, který skautům nemůže přijít na jméno. A je to kluk slušný, rý, nic se mu nedá vytknout. Ale jakmile přijde řeč na skauting, hned v sobě. A přece je ve skautingu kolik krásných věcí. Jak je možr i někteří dospělí lidé, třebaže znají jeho program, jsou proti němu ta ujatí?"

Také jsem se tomu dřív divil a kladl jsem si stejnou otázku. Dnes mi ta záhadajasnější. Myslím, že nejsprávnější odpověď zní asi tak Lidé vidí skautský oddíl, který není právě vzorný, na výpravě ne

táboře, pozorují neukázněné kluky, setkají se s takytáborníky, kt možná k nim zachovají hrubě, bezohledně - a hned je po obdivu ke tingu. Neuvedomují si, že myšlenku nelze odsoudit jen proto, že ni

~odařených skautíků, mnohdy ještě začátečníků, se nechová tak, jak se skautů očekává.

být vedoucí ke všem stejný?

Kdyby všichni chlapci byli takoví, jaké by je chtěl vedoucí mít, snadno by se choval ke všem stejné vlídně, stejné laskavě. Každý hoch by přesně plnil své povinnosti, byl by zdvořilý, pracovitý, ukázněný - a vedoucí by se cítil v sedmém nebi a neměl by důvod na někoho se zlobit.

Jak ale jistě všichni víte, skutečnost je jiná. Ne všichni chlapci jsou ideální. S některými aby měl vedoucí svatou trpělivost! Ze zaražených, nesmělých nováčků se vyklubou někdy povedení "plantážníci" a takytáborníci, kteří jsou pak pro vedoucího pohromou. Ustavičně s nimi má nějaké potíže. Některí na každé výpravě provedou nějakou čertovinu, družina si na ně stěžuje, vynechávají schůzky, co není v klubovně zrovna ze železa, to rozbijí. Jiní zase působí mezi chlapci stále rozbroje, šíří "vánoční nálady", k vedoucímu jsou neupřímní, dávají více či méně nepokrytě najevo, že jsou s ním nespokojeni atd.

Nemůžete se pak ovšem divit, že vedoucí nejedná se všemi naprosto jně. Chlapci, kteří jsou vzorní, slušní a upřímní, musí mu být chťe netě milejší než ti, kteří jsou ustavičným pramenem nejrůznějších nepřímností, nesnází a trampot. Vedoucí musí být ke všem chlapcům spravedlivý! Nesmí například po"olovat vzorným hochům to, co jiným zakazuje, nesmí jim poskytovat řádné úlevy a výhody, které odpírá těm, jež mu působí těžkosti. Ale nikdo o nemůže nutit, aby měl stejně rád chlapce, s nímž je stále v nějaké roepři, jako toho, který nezadal ještě nikdy příčinu k jeho nespokojenosti. Chlapci nedobří pak nemají vedoucímu vyčítat tuto skutečnost, ale mě

Z Bobří hráze

i by se snažit získat jeho stejnou důvěru jako ti vzorní - a to tím, že se docházkou!

Docházka do oddílu je měřítkem jeho stavu. Když není oddíl na výši, nemá pěkný program a poměry v něm jsou neurovnané, členstvo se nudí, a proto přestává docházet, vynechává. Je-li v oddíle všechno na dobré cestě, docházka stoupá, nikdo si nechce dát ujít to, co se na oddílovém či družinovém podniku dělá. Proto čím vyšší procento docházky, tím větší radost v oddíle.

V naší Dvojce hlídáme docházku už řadu let. Zaznamenáváme ji na zvláštní kartě, jak vidíte na obrázku na následující straně. Místo čárek a teček jednotlivá okénka vybarvujeme, a to za účast červeně, za neúčast

121

zeleně. Protože na stránce nelze barvynout, nahradili jsme kamí a tečkami.

za neúčast vybarví okénko zeleně i když měl někdo k vyřízení podniku sebev; důvod. Nebyl - neby se nic dělat! Jsme : přísní!

Ajak vypočítán tento docházka? Se kolik červených oké v kartě bylo, kdyby ~ nulém měsíci nikdo jednou nevynechal. (ukázce by to bylo 2E nek. Tento počet by ; na 100 procentům.)

F počítáme, kolik p činí jedno okénko. $263 = 0,3802$. To je hodnota jednoho c čili jedné účasti je chlapce za měsíc. jsme celkem 14 vy: vek. Počítáme: $14 \times 1 = 5,3228$.

Výsledek odečteme 100 % a dostaneme dek: 94,6772. V list tedy docházka byl 94,67 %. Protože des místa nedosáhla tří t jsou zaokrouhlena d~ polovinu. A tak vidíte cházkové kartě vy; 94,5 procenta.

122

~ěvácký turnaj

; Dvojce nedávno skončila soutěž o "mistra v uzlování" a teá se u nás hyluje k novému boji. Budeme soutěžit ve zpěvu. Je to další tradiční rcinik našeho oddílu, každý rok se opakuje.

Říkáme mu "Zpěvácký turnaj". Soutěží v něm jednak družiny, jednak jednotlivci. Družina má sborově zazpívat tři písničky (třeba s doprovodem kytary), z nichž aspoň jedmusí být v oddíle neznámá. Jednotlivci zpívají jen jednu píse~. Boduje přednes, námět písně, vystoupení, u družiny ještě sezpívanost, využití uhého hlasu atd. Výkony hodnotí "pracovní kruh" - starší dvojkaři, kteříž nejsou členy družiny.

; Zpěvácký turnaj je velká oddílová událost. Uspořádejte jej také!

~hrajte si

~lik českých slov dokážete vytvořit ze slova "hlasatel" přemisťováním ho písmenek? Přidávání čárek a háček není dovoleno. Každé písmenko uvedeného slova smí být ve všech nových slovech užito jen jednou. ~otože však "hlasatel" obsahuje dvě "l" a dvě "a", může každé vytvořit

; , ~ ~ ;

Březen

\ O chlapeckých letech

Drive než začnu, žádám děvčata, aby tento člá přeskakovala, protože se týká i jich. Píšu o věku, ve kterém mají i hodně společných zájmů s chlapci.

Jak se dívá většina z vás na chlapecká leta? Nesete je netrpělivě, jako nutné zlo? Říkáte si: "Každý si k nám může všechno dovo sime chodit do školy, o každou korunu abychom u rodičů žebrali nesmíme zůstat déle venku, urážejí nás všelijakými zákazy a tre; abychom měli chlapecká leta za sebou!"

Většina dospělých lidí se na chlapce dívá jako na stádo, které je udržet na uzdě jen křikem a pohlavky. lzíkají a myslí si:

"Na ulici do lidí, křičí, dělají si ze všech blázny, kdepak je policajt?" Jsou i l k tužbám a zájmům chlapců a děvčat, chovají se k nim povýšeně nemilosrdně. Dospělým se nic nemůže stát, jestliže chlapcům ne~ překazí-li jejich plány, ukřivdí-li jim. Žádný úřad a žádné noviny s stanou čtrnáctiletých chlapců,

Z Bobří hráze

kterým provede dospělý člověk špatnost, hrubost. A přece je chlapectví nejkrásnější a nejkouzelnější dobou vašeho života. Je to údolí barevných vidin a trpytných snů, upředených z velkých snů. V té době již nejste dětmi, ale nejste~ještě ani muži.

V jednom americkém filmu řekla jistá herečka o chlapcích, že v sobě něco, co věkem ztrácejí".

Těmito slovy se jí podařilo vyjádřit to, co mnozí lidé cítili, ale nedovedli to formulovat. V té kouzelné, krátké době vašeho života by se měli chovat dospělí co nejohleduplněji, co nejlépe, nejochotněji a přátelštěji. Neboť podle toho, jak se k vám lidé chovají a jaký příkl dávají, takoví občané z vás většinou vyrostou.

Ale všechno nezávisí jen na dospělých. Mnoho záleží též na vás "obré vůli a na pevném předsevzetí stát se dokonalými, vzornými, duševně krásnými. Nejen proto, aby z vás byli vzorní dospělí občané, ale i proto, abyste lépe, kouzelněji prožili těch několik vzácných let, kdy vám život dovoluje být chlapci.

Snad někdo z vás namítne, jakou krásu v tom může nalézat ten, kdo takovým vzorným chlapeckým životem žije. Ale kdo se snažil žít jako udek nebo Roy z Hochů od Bobří řeky nebo životem

Mirka Dušína a je

fio kamarádů Rychlých šípů, kdo ulovil bílého bobříka ušlechtilosti, ten ví, jaký slastný pocit dává vědomí, že žije životem chlapce-rytíře. A kdo to pocit nezažil, necht to jen zkusit, najde-li v sobě dost síly. Jsou věci, které nelze slovy dost dobře vylicit. A tato je jedna z nich.

Často jsem přemýšlel o nějakém přesnějším obraze vzorného chlapce o stupnici nebo měřítku, kterými by se dala jeho kvalita změřit a odtupňovat. Vytyčil jsem mnoho požadavků a dokonce jsem si je ohodnotil body podle jejich důležitosti.

Některé můžeš splnit silou své vůle, jiné jen tehdy, jestliže tě příroda obdařila jistými předpoklady. ' Zde je moje tabulka:

Jak si představuji vzorného chlapce (nebo děvče)

i. Je čestný, přímý, poctivý. Nedokáže ošidit, obelstít, uškodit.....3 body . Chová se ukázněně. Je slušný, nemluví hrubě ani sprostě2 body . Nekouří a neholduje alkoholu

.....3 body .
Je vždy čistý, upravený, nepěstuje přehnaně "poslední módu" či tak , anou frajeřinu.....

.....2 body 5. Neuráží se hned pro každé slůvko, je snášenlivý, nehádá se, nemá s ním žádné spory.

Nepěstuje

klepy.....2 body

. Je hrdý na svůj chlapecký věk, netouží ani trochu po tom, aby se podoal svým chováním, zjevem a zájmy dospělým lidem

.....2 body
Není sobec, který vše nejlepší chce jen pro sebe. Dovede být obětavý, lečnou práci koná poctivě, nevycítá ostatním, že pracují méně....2 body

. Má dobrý školní prospěch, nepropadá v žádném předmětu (průměr ámek aspoň

3).

.....2 body .
ivení rozmazlený, zchoulostivělý, náročný. Dovede si ve všem sám po~t. Je rázný, ale není drzý

.....2 body
0. Je veselý, má smysl pro humor. Nikdy však nedělá žerty a vtipy, kte" by někoho urazily, mrzely nebo poškodily

.....1 bod

. Zajímá se o četbu, hudbu, divadlo, film, není však knihomol...2 body . Je tělesně dokonalý. Pružný, rychlý, mrštný, obratný. Pravidelně cvičí sportuje. Dovede plavat, nebojí se vody. Je otužilý2 body

125

Zhodnot podle těchto požadavků sám sebe. Získáš-li méně bodů

Z Bobří hráze

14, jsi podprůměrný a měl by ses co nejrychleji snažit o své zlé získáš-li 14 - 20 bodů, jsi průměrný. Dosáhneš-li více jak 20 bodů, , konalý.

27. týden (2. - 8. března)

Jaro přichází

První t~í odpolední výpravy do předjarní přírody, které jsme měli vi nejsou ničím proti tomu, co nás čeká o dalších nedělích! Možná ž~ napadne sníh a přijdou plískanice. Ale kteréhosi dne vůně země, vz a mladé trávy už nezmizí... zůstane stále v ovzduší, a my se vydá stará tábořiště, posvěcená tolika událostmi!

"b ano, již brzo se ozve opět tajejich stará píseň, Píseň úplňku, c kraje rozjásají sluneční září a potůčky zabublaají a daleké modré l vynoří z mlh!"

Dopis roverů Milá Bobří hrázi, jsme čtyři z jednoho oddílu a všichni skautujeme pátý rok. Dva dokonce vedli družinu. Ale teď bychom rádi trochu změnili svůj sk: život, nechceme už být v družinách. Máme chuť přestoupit do rov ho kmene, který je v našem st~edisku a mívá samostatné podniky. to za nás oznámil vedoucímu, my ostatní jsme se mu to skoro ani važovali říct. Připadalo nám to tak trochu jako zrada oddílu, útěk z Sabu nám pak řekl, že vedoucí nejevil žádné nadšení nad naším c dem, ale také nám nebránil. Prosíme Tě, řekni nám: jednáme sp: když chceme přestoupit do roverského kmene, nebo oddíl skutečn zujeme?

Čtyři skoro

Milí skoro-toveři,

Váš vedoucí ani Bobří hráz vás nemohou nutit, abyste v oddíle z A nemá také smysl, abyste se k tomu nějak nutili a přemáhali Vy Jste-li nezvratně přesvědčení, že jste opravdu syti normálního oddíl života, jděte k roverům, a to bez výčitek. To by potom roveři vůb~ mohli být, kdyby znamenal každý přestup do roverského kmene zra~ dílu - anebo by byli, ale poznamenání čímsi nesprávným. Ale jednc

zvažte: Není Vaše únava z oddílového životajen chvilková?

Nepřejde zakrátko? Nebude se vám za měsíc stýskat po vedení družiny, po pří

e vě programu na družinovku, po zápolení o první místo v bodování, po h těch radostech a strastech oddílu i družiny? do umí pracovat s mladšími členy oddílu, kdo dokáže, že na něm drua "visí" a má ho ráda, ten by se neměl vzdávat činnosti v oddíle. K rom af jdou chlapci, kteří nemají buňky k vedení družiny nebo k jiné 'lové funkci. Ti se u roverů dobře uplatní. Ale ti "s buňkami" by měli odně v oddíle zůstat. Ptejte se napřed sami sebe, ke kterému z těchto ou druhů patříte.

Vaše Bobří hráz

ne ohniště

pořádný chlapec a děvče, kteří tráví neděli co neděli venku na výjistě si tam také něco vaří. Když už pro nic jiného, aspoň proto, aby onale připravili na tábor - tam přece budou vařit pro 20 - 30 kaů, až na ně připadne služba. Někdo však na výpravách vaří proto, že ;o pravému zálesákovi tahle činnost přináší radost.

ř místo si k vaření zvolíme? Především takové, kde je povoleno rozní ohně. Na tábořišti někde v závětří, v opuštěném lomu, na kamebřehu říčky nebo potoka.

dy oher~ neděláme pod stromy nebo dokonce na jejich vystouplých

iyž musíme budovat ohniště na travnatém místě, vyřízneme napřed mě dm, položíme jej stranou, a to tak opatrně, abychom ho při pokolem ohně nepodupali a nerozdrobili.

astní ohniště postavíme nejlépe z větších kamenů, které mají pokud io pravidelné tvary, aby se nepohybovaly a šálek mezi nimi zaklesnespadl do plamenů. Je-li o takové kameny s rovnými stranami nouodložíme jejich nerovnou základnu menšími oblázky a tím je upev

a bezvětří nebo když máme špatné a mokré dříví, stavíme kameny

Z Bobří hráze

tak, mezera mezi nimi byla stejnosměrná s proudem vzduchu. Dríví se pak iozhoří. Za silného větru umístíme kameny naopak kolmo k jeho du, aby nevyfoukával oheň zpod šálku. Mokrý dříví dáme schnout po ách ohniště i nahoře podle šálku. ařit nezačínáme dřív, než máme dostatečnou zásobu dříví. Shánět pa, až když voda přestává vařit, nebo z nouze pak topit suchým listím, ou a podobným smetím dokáže jen takytáborník. Nikdy nepřikládejte jehličí, strašně kouří. Jídlo pak načichne dýmem tak, že je skoro

127

nepoživatelné, o začouzeném šálku ani nemluví. Šálek i kotlík r při vaření přikryté víčkem.

Na oheň nepřikládejte déle, než je potřeba. Jakmile dovaříte, ne vyhasnout. Jenom nováčci rádi přikládají dál na prázdný oheň, p~ kolem něho, načichnou kouřem a bezúčelně kazí čistý vzduch. A~ ny vychladnou, odklidíte je, aby nepřekážely a nehyzdily tábořiště je o kameny v okolí nouze, uschováte je pro příští vaření někde v Popel pečlivě ulijte vodou, teprve pak na ohniště položte vyříznut Zahladte dokonale všechny stopy, aby nikdo nepoznal, že zde b` Čím zkušenější zálesák, tím dokonaleji urní zakrýt všechny stopy ništi a táboření.

Kdo je zelenáč?

Pýchou skautského oddílu je, aby na každý podnik přišlo co nejví~ af je to schůzka nebo nedělní výprava. Velká účast je důkazem, že niky chlapců i děvčatům líbí. Malá docházka svědčí o tom, že oddílu není moc zábavná.

Jsou však členové, kteří mají docházku prachmízernou, i kdyt dělali nevímco krásného a zajímavého. Přijdou jednou, a pak dval bo třikrát vynechají, kazí soudržnost oddílu, znechutí svou družin se pachtí za každým bodem, který lze za docházku získat, a jso v oddíle jen přítěží.

Takovým hochům u nás ve Dvojce říkáme "zelenáči". Proč prá~ náči ajak sejimi stanou? Hned to vysvětlím! Každý vede povinně své docházky. Je to okénkové linkování, do kterého zapisujeme v podniky oddílu i družiny tak, jak jdou za sebou. U každé schůzky dé výpravy je okénko, které si skaut vybarví červeně, pokud se jí nil, a zeleně, když ji vynechal. Kdo má nejméně čtvrtinu všech w ných okének zelených, dostává přezdítku zelenáč, at už se mu to lí nelíbí.

Koncem každého měsíce pečlivě počítáme celkovou účast na pi Čím vyšší procento, tím spokojenější je vedoucí, družina i každý livec. Jsme přísně nestranní, prato počítáme neúčast i toho, kdo mocný nebo nemohl přijít ze sebevážnějších důvodů. Zelenáčů v našem oddíle není příliš mnoho a ti, kteří se jimi v rém měsíci stanou, nemají na tom obvykle vinu (nemoc, učení z domova atp.). V dalším období si ostatně každý zelenáč může dc pilnou návštěvou schůzek a výprav zlepšit tak, že toto hanlivé pi ztratí.

~ ty nejlepší boty promokávají, chodíme-li v nich dlouho ve sněhu nebo konce v blátě či ve vodě. Odpomůžeme tomu takto: svršek bot natřeme

'cinovým olejem, kožené podrážky a vůbec celý spodek (tedy i podpatek mezeru mezi podpatkem a podrážkou) lněným olejem. Oleje před natíním nahřejte na mírně teplé (vychládající) plotně, aby lépe vsakovaly.

'. Natírání opakujte několikrát za sebou, vždy po vsáknutí nátěru předhozího. Boty pak dejte schnout na volném vzduchu. Boty potřísňené blátem, zmáčené vodou nebo sněhem vycpěte papírem tarými novinami) a dejte je schnout ke kamnům. Žár nesmí být prudký, ' ak boty popraskají a podrážky puknou. ke kamnům je položte (tedy ne vte), aby mohl k podrážkám vzduch.

Ztvrdlé kožené boty změknu, natřete-li je petrolejem, musíte je však otom nechat pořádně vyvětrat.

pism7c na hry

různých časopisech a příručkách jsou roztroušeny popisy mnoha her. Když pak ale máte na výpravě nebo v klubovně před

Z Bobří hráze

nedočkavými hráči nějakou hru "vysypat z rukávu", někdy si za živý svět na žádnou nevzpomenete. To se stává zejména mladším vedoucím nebo i těm zkušeným, už s oddílem, družinou či klubem hrají celý den a všechny nejznámější už vyčerpali. Bobří hráz proto navrhuje, aby si každý, kdo připravuje ogram schůzek a výletů, pořídil silnější nelinkovaný sešit v tvrdých desch. Rozměry tohoto zápisníku by měly být raději menší, aby se pohodlvešel do torny, chlebníku i do větší kapsy.

První tři listy ponechte na obsah, na další stránky si opisujte zajímavé nebo tam lepte výstřižky s popisem her. Hry, které dokonale znáte, neusíte zaznamenávat podrobně, stačí o nich jen malá zmínka, ta už vám a připomene pravidla.

Každou hru v zápisníku označte pořadovým číslem a barevnými písmeny. Červené K v záhlaví znamená, že tuto hru lze uplatnit v klubovně. Lené P je u hry vhodné do přírody. Hry do klubovny i do přírody mají záhlaví obě tato písmenka. Hry vyžadující jistou přípravu označíte tak, jejich značková písmena dáte do kroužku.

v bludišti

reslete křídou na asfaltu nebo vyryjte kolíčkem na udupaném proaství bludiště uliček, širokých asi půl metru. Tyto uličky se všelijak lýbají, točí a spojují. Žádná z nich nesmí být slepá, musí mít vždy asjednu spojku s jinou uličkou.

129

V tomto bludišti pak hrajte na babu podle obvyklých pravidel i pronásledování se mohou pohybovat jen v uličkách, nesmějí z nich bočit. Kdo prostor uličky opustí, stává se hned sám babou, i kdyby následovatel vůbec neplácl.

Je to hra dramatická i veselá, protože se uličky občas ucpou stran hráči, kteří prchají před babou.

V zimním období vyšlape bludiště uliček ve sněhu.

28. týden (9. - 15. března)

Jak si to představuji ve skautském oddíle

Každý skautský vůdce má trochu jiné představy o tom, jak má v správný oddíl, a podle těchto představ oddíl řídí za pomoci técl s ním tyto představy sdílejí.

Jak si představuji dobrý oddíl?

Má to být jednoduchý celek, nerozdělený na více útvarů. Jedině si prožité příhody, výpravy, tábory, strasti i slasti pojí oddíl v jednu Je-li v oddíle útvarů více (skauti, vlčata, vodní družiny, roveři), ma svoje podniky, kterým druží nerozumějí, chlapci se neznají, a tak může vytvořit ideální kamarádské ovzduší.

V oddíle má panovat upřímné přátelství každého ke každému. : tu být maličké kroužky, které by žily jen samy pro sebe, jimž do hochů nic není, jsou jim lhostejní. Takové kroužky jsou ničitelem ho kamarádského ducha. Většinou vznikají u starších, dlouho skauti chlapců. Dokud byli menší, s povděkem vítali, jestliže s nimi prc některý starší člen oddílu, ale teď, když dorůstají, sami to menší vedou vrátit. Proto také podobné kroužky u nás v oddíle nepřipoui

Každý člen oddílu by se měl podle mých představ zajímat o v oddílové záležitosti a podílet se na jejich řešení. Proto o nich č s každým Dvojkařem, u něhož vidím třeba jen malý záblesk zájmi věci. A nehledím přitom na stáří, funkci ani na služební dobu. Ve sn světit všechny do chodu celého oddílu svolal jsem několikrát odc radu přístupnou každému, kdo měl zájem o řešení různých oddílových problémů.

Za hrubé porušení kamarádství považuji, jde-li člen oddílu do k bo vůbec za jinou zábavou místo na náš podnik. Takový chlapec Dvojkař, toho jsme ještě nezískali pro sebe, anebo jsme ho už ztra

Vzpomínání na dávné příhody, dřívější členy oddílu; užívání tra~

130

úslaví a proslulých výroků, lpění na starých oddílových zvycích, to vše doplňuje mé představy o oddílovém ovzduší,

Z Bobří hráze

tak jak jsme si je ve Dvojce za pomoci mnoha generací vytvořili. Někteří chlapci toto ovzduší chápou, rozumějí mu a cítí se v něm šťastní, i když z chlapeckých let odrůstají. Jiným, zejména těm, kteří duševně stárnou zvlášť rychle a nezdravě, zdá se občas toto ovzduší příliš těsné, příliš omezující jejich touhu po úplné svobodě. Odcházejí za ní, ale octnou-li se v jiném oddíle, tajně a často i veřejně se snaží v něm zavést dvojkařský styl, v němž prožili svá nejradostnější léta a z něhož je vypudilo jejich dospívání, nespokojené a hledající, až nakonec zklamané.

Debatnu v oddíle nebo klubu, kde je vyspělejší členstvo, můžeme zavést debatník. Je to silný sešit v pevných deskách, do něhož někdo napíše nějaký námět k debatě, poprvé je to zpravidla vedoucí. Mělo by to být "slovo do pračky" a výzva: teď se vyjádřete, co tomu říkáte?

Chlapci nebo děvčata si námět přečtou, a potom každý, kdo má k věci co říct, napíše do debatníku svůj názor. Tak vznikne písemná diskuse, jeden tu odpovídá a vysvětluje své stanovisko druhému, někdo je "pro", jiný "proti", názory se tříbí, ujasňují. Debaty se vedou ovšem slušně, ohleduplně, pisatelé se vzájemně neurážejí, nezesměšňují.

Náměty v debatníku se mohou týkat libovolných témat, oddílových i veřejných. Debatník je po celý týden v klubovně, z poslední schůzky na konci týdne jej berte na víkendový podnik a vracejte do klubovny zase zpět při první schůzce v týdnu příštím.

Debatník, který slouží jen málo početné družině nebo klubu, si mohou jednotlivci brát domů. Měli by ho však předat dalšímu zájemci dříve než na příští schůzce nebo výletě.

Stoprocentní dochcízka

Ačkoli jsme ve Dvojce už dokázali mnoho, něco se nám přece jen nikdy nepovedlo - aby po celý měsíc nikdo z nás nevynechal žádnou družinovou schůzku, žádný nedělní oddílový podnik. Čili abychom dokázali mít v

% docházky. Vždy se najde nějaký plantážník, který najednou dostarým, kašel nebo musí jet k dědečkovi - a už je po stu procentech! Už me se s tím takřka smířili, že se nám to nikdy nepodaří, přesto však asň jednou do roka děláme takovýto pokus: Někam na významné místo klubovně vyvěsíme od prvního dne v měsíci výrazný plakát s nápisem: "V tomto měsíci jsme ještě nezkazili stoprocentní docházku!"

A tento plakát tam visí tak dlouho, dokud někdo nevynechá.

Každému

131

při této akci vyhrožujeme, že uvidí, co se bude dít, jestliže kvůli ně de muset plakát dolů, mužstvo se mezi sebou také povzbuzuje, a t; lečně s rozechvěním sledujeme vývoj událostí. A když pak některé skutečně někdo vynechá a my musíme nápis sejmut, je v oddíle j vyhotení. Nikdo nemluví, se vším se práská a každý si v duchu je lí: "Kdepak sto procent docházky!"

Třikrát když...

Když vedoucí řekne chlapcům, aby spravili lavici a oni ji nesprav na pováženou - a pro oddíl špatné vysvědčení.

Když vedoucí chlapcům o lavici řekne a oni ji spraví, je to v pc když vedoucí neřekne chlapcům nic a oni se sami dovtipí a lavi~ ví, má oddíl družinu šikovných, dobrých skautů, na kterou může douci hrdý.

Oddizové, družinové a klubovní pokřiky

Každá skautská družina a každý oddíl mají mít svůj pokřik.

Pokřik máme nového člena nebo milého hosta, který zavítá na naši schůzku výpravu, pokřik voláme, když zvítězíme v nějaké soutěži, zápasu, ~ nebo na oslavu zdařilého podniku.

Pokřik má být přiměřeně dlouhý a verše dobře stavěné. Skauti v pokřiku napodobují hlasy zvířete nebo ptáka. Pokřik působí pěl tehdy, když ho dobře nacvičíte a rázně ho provoláte.

Na ukázkou uvádíme dva pokřiky:

Raka taka uvají, kamzíci se nedají. Hola hou, hola hou, hory,

Z Bobří hráze

louky, dolina,
my jsme skauti z Kolína!
Co zkušený tcíborní?~ nikdy neudělá
Nikdy si při jarních výpravách nesedá na nevyschlou a
neprohrát c tím méně na studený kámen. Vždy dá pod sebe aspoň
složený kab pokryvku či prázdnou tornu. Je-li vzduch ještě
ledový, nesvléká kc hře, při které odložil svrchní oděv, se
hned obleče, aby nenastýdl. Jsou i ti nejotužilejší lidé
náhylní k nastuzení.

132

sznam půjčených věcí
stě máte ve svém oddíle mnoho věcí, větších i drobnějších,
které jsou ~způjčeny mezi členstvem. Například stanové dílce a
kolíky, součásti ~oje, náradí, různé oddílové příručky. Mnohé
z těchto věcí jsou u člena ldílu tak dlouho, že nakonec si
třeba už ani vedoucí nepamatuje, kdo je á u sebe. Týká se to
zejména věcí přidělovaných na dlouhé období. Tindy e zase
některá věc v oddíle z ruky do ruky (například stan), a za
někoc týdná už nelze vypátrat, u koho vlastně právě je.
Abyste měli dokonalý přehled o společném oddílovém majetku,
vyvěsv klubovně čtvrtku, na které má každý člen oddílu po celé
její délce lini, rozdělenou do okének. Každou věc, která mu je
zapůjčena, af na kráto, nebo na dlouhou dobu, zapíšete do
nejbližšího volného okénka. Až ji átí, škrtnete ji. Odchází-li
člen z oddílu, jediným pohledem zjistíte, jaký ldílový majetek
má u sebe a co musí vrátit. Slušný, dobrý člen odchází; í z
oddílu ovšem nečeká, až bude o půjčené věci upomenut, ale
přinese do klubovny sám, bez říkání!

~utěž sikíků

emyslete si, že v ní mají zaručena první místa ti
nejzdatnější. Zvítězit Gže i ten nejmenší a nejslabší.
'Nafoukněte v klubovně pytlík (papírový nebo mikrotenový) a
zavažte vor pevnou nití. Pak nastupujte jeden po druhém k čáře
a správným koukým stylem vrhněte nafouknutý pytlík co nejdál.
Na místo kam do

~ne, položíte svou značku. Až se všichni vystřídají, začínají
druhé po

ten, jehož značka bude ležet po skončení třetích pokusů
nejdál.

29. týden (16. - 22. brezna)

Mová rada se ptá á Bobří hrázi,
píšeme Ti bez vědomí našeho vedoucího a žádáme o radu. Náš
vedoucí e hodný, dobrý člověk. Má také značné zkušenosti,
protože oddíl vede em už asi čtyři roky. Ale jedna věc se nám
nelíbí. Tl~ a tam nesouhlae s některým jeho rozhodnutím, a
ačkoli je přehlasován a jasně tedy ~f náš nesouhlas, přece své
opatření neodvolá a provede je. Jindy zase ~a zamítne návrh
některého člena oddílové rady, ač se za něj staví vět~. Nač
tedy potom oddílová rada vůbec je, když vedoucí jedná podle

133

jejího rozhodnutí jen někdy a jindy je zase přezírá? I v
jiných d~ ších institucích, než je skautský oddíl - například
ve vládě -, mu seda nakonec jednat podle toho, jak rozhodne
většina.

Bobří hráz odpovídá: Milá oddílová rado.

Vedoucí, zejména má-li více životních i skautských zkušeností
ne ci, kteří oddílovou radu tvoří, vidí věci mnohdy zcela
jinak než oni. něje vidí zpravidlajasněji, správněji. Proto
někdy, nedokáže-li oddíl du přesvědčit logickými důvody a
vysvětlováním, použije prost poslední slova. Toto právo má!
Jedině on sám je odpovědný za c dičům chlapců, úradům i
skautskému ústředí - nikoli oddílová rada. I li se oddíl vinou
některých chybných ustanovení oddílové rady neb dí-li se na
vycházce těžký úraz, budou jak rodiče, tak úřady i skautsk~
volat k odpovědnosti před soud jen a jen vedoucího, nikoli
oddílov i kdyby byla oddílová rada stokrát vinna! Na rozd~7 od
volených ve~ kteří stojí v čeie institucí dospělých, kde padá
odpovědnost na cel (nebo na celou vládu), v oddíle leží

Z Bobří hráze

odpovědnost jediné na vedoucí už proto tuto výhradní, někdy i velmi tíživou odpovědnost musí mít cíl právo posledního slova. Jinak by odpovědnost vůbec nemohl převést. Vedoucí může vyslechnout vaše názory, může dát i hlasovat, ale co nejpřesněji vaše mínění. Ale nikdo mu nemůže poručit, aby výsledky hlasování řídil proti své vůli, když se domnívá, že by to z jakýchkoli důvodů neprospělo.

Naše soboty

Ve dvojice jsou čtyři družiny a ty mají schůzky - každá jednu dělí do pátku. A pak přijde sobota. Někdo si možná myslí, že bude božně prázdná a pusto. Ale to by byl omyl! V ten den je síce úcta: božně dobrovolná, nikdo za ni nedostane body jako například docházku na družinové schůzky, přesto je návštěva velká.

Začne to kolem třetí hodiny, kdy se přihrne starý dřívčí Flik, převlečený do pracovního kvádru a začne šmejdít po klubovně. Hned za ním správce klubovny Sněhura, a už slyšíte kladiva, pilku a podobné zvuky. A pak se trousí ostatní chlapci. Smíšek a Faty, dva kníhy vrhnou na knihovnu a kontrolují zápisy, zda nemá někdo knihu déle než tři dny, zda ji nevrátil nezabalenou, a výsledek své prohlídky píše do nického hlášení pro Jumbu, který je zase šéfem oddílového nebo valda s vlastíkem postaví pingpongový stůl a prohánějí po něm: i když niml hlídl miřolr Jiří N. obchází klubovnu a zrakem ostržím číhá na ty, kteří mu mají přinést nějakou zprávu do oddílového věstníku Čigoligo. Právě teď chytil Prófu a ten musí hned sednout a kreslit. Z podstropní stěny, které říkáme "půdička", vykukuje učerňená hlava a zlostně křičí: "Tak Fliku, kde jsou ty trouby? Tady nic není!" - "Ani jedna?" - "Ne." - "To se divím," povídá Flik a významně se chechtá. Každý mu rozumí, jen ta učerňená hlava na půdičce nechápe, že tou troubou Flik myslí jeho.

U malého stolku ve výklenku pod oknem sedí hlouček chlapců, vzájemně si opisujících písničky ze zpěvníků.

Jumbo už je tu také. Vyplňuje bodovací výkaz podle družinových hlášení ze schůzek, propočítává výsledky závodů, které se konaly během týdne, a zapisuje body za docházku. U družinových desek stojí Odym a znalecky prohlíží, nemá-li některá jiná družina lepší vývěsky než družina jeho. Na jednom konci dlouhého stolu, postaveného napříč klubovnou, aby nepřekážel pingpongu, je rozložena skoro celá družina Racků. Píše a maluje Racka, svůj družinový časopis. V každém koutě vidíte dvojice chlapců skoro jako ve zpovědnici. To oddíloví instruktoři zkoušejí přihlášené skauty z jejich vědomostí. Za každý vyzkoušený bod zaplní jedno okénko v knížečce nazvané Skautská stezka.

Nu - a tak vypadají naše oddílové soboty.

Oddílový nástup

Chce-li vedoucí chlapcům něco říct například jim vyložit pravidla hry, musí je svolat do nějakého útvaru, aby byli všichni pohromadě a jeho slova slyšeli. Někde nechá vedoucí oddíl nastoupit do dlouhé řady, potom před ní přechází a vykládá. Jinde nastupují do dvojřadu nebo trojřadu. My nastupujeme do tvaru širokého U a vedoucí stojí před oběma špičkami, jako kdyby tvořil nad písmenem U kroužek. Tento tvar podkovy má dvě velké výhody. Vedoucí i chlapci na sebe vzájemně dobře vidí, všichni jsou poměrně blízko, a tak dobře slyší. Radíme se podle družin a každá má při tomto nástupu své stále místo.

Tažení proti takytčibornířům

Výpravy do přírody jsou stále častější. Mladí, starší (mladí ovšem víc) vezmou v neděli ráno chlebník nebo tornu, a hajdu ven za město.

Škoda jen, že ruku v ruce s tímto rozmachem turistiky se šíří i takytčibornictví. Nejkrásnější místa i kdejaký zapadlý kout; všude, všude najdete vypálená místa s neuklizenými ohništi, všude narazíte na pohozené rozbité láhve, o plechovkách od konzerv ani nemluvě.

Z Bobří hráze

Tuto spoušt za sebou zanechávají bud zálesáci-začátečníci, nebo ti, kte

135

ří chodí ven z pouhé chvilkové módy. Jestli bude někdo z nich čist řádky, necht si uvědomí, že pořádný táborník vždycky zahladí po sob niště tak dokonale, že po něm nezbude ani uhliček - a že tuto práci v ná, i kdyby sebevíce spěchal. Právě tak vysbírá po sobě všechny p; a plastové pytlíky, odnese je zpátky do města a teprve doma je dá do tejneru na odpadky. Jenom nenapravitelný takytáborník nechá nepotř a použité věci na tábořišti nebo dokonce nahází láhve a plechovky d~ toka či řeky.

A vás, chlapci a děvčata, kteří patříte mezi pravověrné zálesáky a rádi přírodu čistou, Bobří hráze prosí: Umiňte si, že na každé nedělní pravě uklidíte aspoň jedno nezahladené ohniště po neznámém takyt; níkoví. A že odstraníte z trávy aspoň několik sklíček v místech, kde l o ně mohla zranit bosá noha.

Kdyby se každý čtenář Bobří hráze řídil touto výzvou, za čas by zely plechovky, láhve, pytlíky a vypálené kruhy z naší přírody.

Harmonikový orchestr

N'a jednom našem táboře se kdysi neobyčejně rozmohla hra na fo~ harmoniky. Hráló se na ně od rána do večera. Kuchaři u kamen jedno kou míchali jíšku a druhou drželi u pusy harmoniku, na kterou osířelo dítě. Na harmoniku hrála služba, která jela na kole nakoup města, ba naše milé gambusínstvo si bralo harmoniky při koupání i d~ dy a v noci hlídka do harmoniky aspoň tichounce pofukovala. Ve ~ podchytit tento zájem o harmonikovou muziku chtěli jsme dát dohr dy celý harmonikový orchestr. Ale chyba lávky! Skoro každá harmc byla laděna v jiné tónině, a tak z orchestru nic nebylo. Ale já jsem s vzdal, a když jsme přijeli z tábora domů, dopsal jsem jedné tován harmoniky v pohraničí, zda by nám nemohla vyrobit 50 kusů harn přesně stejného ladění. Továrna naši objednávku pečlivě vyřídila. I 50 báječných harmonik - naprosto stejných - a to jste panečku měli co se potom dělo, když jsme spustili hromadně některou písničku. B` hra jako od nejlepšího orchestru! Během doby se harmoniky poztrá přefoukaly, zmizely z oddílu a dnes už mám tu harmoniku jen já sám pomýšlím na novou objednávku. Zkust,e to také. Klub nebo družina seženou několik stejně laděných harmonik i v obchodě.

Držte slovo

Někdy něco slíbíte, a pak to nemůžete za živý svět splnit. To se sta a když to není často, i odpouští. Ale je vaší povinností se aspoň přc omluvit a ohlásit, že příslib nesplníte.

136

V deníku jednoho člena našeho skautského oddílu však čtu stále o stejných chlapcích:

"Slíbil, že dnes přijde, ale nepřišel."

"Měli jsme domluveno, že na mé narozeniny půjdeme do divadla, ale nepřišel."

Pamatujte - slovo dělá muže!

Foukací závody

Nakreslete křídou na stolní desce nebo na hladké podlaze klikatou závodní dráhu, širokou asi 4 cm. Na tomto okxuhu má hnát závodník foukáním malou papírovou kuličku tak, aby projela celou trat a nikde z ní nevylétla. Kdo vyfoukne kuličku z trati ven, musí ji vrátit na start a záčit znovu, zatím co čas mu běží stále dál.

Kdo dofouká kuličku k cíli nejrychleji, vítězí.

30. týden (23. - 29. března)

V lese jako v kostele

Nic mi tak netrhá uši, jako když slyším chlapce při hře v lese křičet. Každá lesní hra se má odbyvat v naprostém tichu, především proto, abychom neplašili křikem zvěř, za druhé proto, že křikem na sebe zbytečně upozorňujeme své soupeře.

Z Bobří hráze

Podobným takytábornickým přečinem je troubení na trumpetu v lese! Kdysi se užívala na skautských táborech polnice při budíčku a večerce, ale doba pokročila, dnes už je plechový zvuk trubky v přírodě nemyslitelným prohřeškem.

Reprezentant skautingu

Kdo se stane členem skautského oddílu, stává se reprezentantem skautingu.

Proto je jeho čestnou povinností, aby hájil a šířil mezi kamarády ve škole i na ulici skautské ideály, zásady dobra, slušnosti a vůbec ušlechti

losti. Každý skaut by se měl vzdát hrubé mluvy a zbavit se nepěkných stránek povahy. V tom by mu mělo pomáhat oddílové prostředí.

Jsi ale takový i ve škole a na ulici? Členství ve skautském hnutí tě k tomu zavazuje. Říká ti, že máš zůstat takový i tam, kde tě obklopují nedobří chlapi. Nesniž se tedy ani mezi nimi k tomu, abys na sprosté řeči odpověděl podobným tónem. Neboj se výsměchu špatných kluků, kteří si tvou slušnost a mírnost třeba vykládají jako slabost, zchoulostivělost.

137

Vystříhej se různých parlyk, v nichž platí jediná zásada - co nejvíc druhé ošidit. Neposkvrti své ruce tím, že bys dal cítit jejich sílu někomu slabšímu, než jsi ty. Nauč všechny chlapce i dospělé, s nimiž se stýkáš, že tvé slovo platí jako zákon do kamene vytesaný. Měj stále na paměti, že jsi předsunutou osamělou stráží skautského oddílu, která chrání skautské ideály a bojuje za ně:

Agi odchází

Nedávno mi Agi stručně ohlásil odchod z Dvojky, protože prý již nemá tolik volného času. Velmi mne to zamrzelo, Agi ještě není tak starý, aby už musel být znechucen naší činností. Vždycky si myslím, že chlapec, který u nás prožije dva tři roky, měl by ~ mít ve Dvojce kamarády, kterým dá přednost před všemi ostatními. Může vykvést silnější přátelství mezi chlapci jinde než právě u nás, kde stojí na silných společných zážitcích? Co dobrodružnějšího, velkolepějšího, bohatýrštějšího může prožít s kamarády ze školy nebo svého civilního okolí, než jsou naše výpravy, zejména ty několikadenní, naše boje o přežití oddílu, naše tábory, na kterých zápasíme s bouřícími živly, tisícerými překážkami a útrapami tělesnými i duševními a kde zdokonalujete své pova- ~ hy?

Jak někdo může po tom všem kteréhosi dne klidně sednout, napsat dopis "Odcházím, mějte se dobře..." ajiž nikdy víc mezi nás nepřijít? Jak je možné, že mu ani trochu nescházejí ti, s nimiž toho tolik prožil a které ví- ;: dal po dva tři roky několikrát týdně?

Nebo snad mezi chlapci neexistuje přátelství? Neidealizuji si vás příliš? Někteří z vás odcházejí z Dvojky opravdu tak Ihostejně, jako se odchází ~ z telefonní budky, když ukončíme hovor. Mne takový Ihostejný, bezdů. ~: vodný odchod vždy rozladí a zklame. Připadá mi to jako zrada přátelství! ~.

Expresní štafeta

Slouží k rychlému doručení zprávy všem členům oddílu. Její pravidla: 1. Expresní štafeta je tabu, nikdo v ní nesmí selhat.

2. Dostaneš-li štafetou zprávu, předáš ji okamžitě a nezkomolenou dalšímu či dalším v řadě. Zprávu nesmíš zdržet, zejména ne tehdy, když má od tebe doputovat ještě k několika dalším chlapcům.

3. Musíš znát přesné adresy a občanská jména těch, kterým zprávu předáváš, i těch, od nichž sám zprávu dostaneš. I jejich telefonní čísla, zprávu musíš doručit dál, neplatí tu žádná omluva ani nával učení nebo nemoc. V nejhorším případě poprosíš rodiče, aby výjimečně pomohli oddílu a sami doručili zprávu dál nebo o to požádali někoho spolehlivého.

138

Z Bobří hráze

O předání zprávy se postaráš a ručíš za to, i kdyby pro tebe osobně ěla žádný význam.

Uvědom rodiče o důležitosti expresní ~tafety a popros je, aby za tvé ítomnosti zprávu přijali a napsali ji a položili na takové místo, kde ji l uvidíš. Je to pojistka, že na to nezapomenou, než se vrátíš.

Když zprávu předáš dál, pro kontrolu si zapiš hodinu a minutu, kdy ~k učinil. Předáváš-li ji telefonicky, zjisti, s kým mluvíš.

Jakoukoli změnu ve štafetě (novou adresu, telefon, nové kolo, legici na tramvaj apod.) ihned hlase vedoucímu oddílu.

na jídlo

> se vám zkazí (zejména uzeniny, konzervy a maso), necháte-li je ho uzavřené v teple nebo dokonce na slunci. Proto na výpravě uložte ~říchodu na tábořiště tornu někam do stínu nebo aspoň z ní vyndejte ici.s jídlem a položte ji na chladnou zem do míst, kde na ni nemůže ít slunce. Otevřenou konzervu musíte sníst během několika hodin. ěhá rychlé zkáze. Mravenců, kteří vám nalezou do krabice, se neboj; lidně je z jídla vytřepejte, nijak je nezneškodotili.

~mínkové lístec'7zy

is v pražské Dvojce stále přemýšlíme o nějakých novinkách, kterými íom uěinili činnost oddílu ještě zajímavější, pestřejší, zkrátka aby byále co dělat, na co myslet. O většině našich vynálezů se dozvídáte >bří hrázi - a většinu této většiny používáte pak zase vy ve svých od;h, družinách, klubech i v jiných sdruženích. Tak je to správné!

~nes vám povím o jednom dalším "vynálezu". Jsou to upomínkové lísy, rozdáváné chlapcům v oddíle na památku některého výjimečného šiku, kterého se zúčastnili. Byly to například háječná Velikonoční výr, tradiční Boj družin, cesta za vzpomínkami na minulost Dvojky, ~ční besídka. Lístčky jsou nakresleny na tvrdém bílém papíru a pak ře obarveny po celé ploše až na malý okraj při obvodu. Každý chlape Dvojce touží po tom, aby měl všechny nalepené ve svém deníku. ~kuste se zavést něco podobného také u vás. Výroby se může zúčastříc chlapců nebo děvčat, lístčky proto nebudou mít menší cenu! lo může rysovat okrajové rámečky a vytahovat je tuší, dobrý kreslíř bne a provede obrázek, třetí nanese barvy, čtvrtý lístčky nastríhá. Na 'tyto lístky získávají, když je na nich podpis vedoucího nebo dokonldílové razítko. U nás vyrábíme pamětní lístčky velikosti 4 x 6 cm.

139

Házení poslepu

Jistě znáte bobříka míření. Družina Vlků z pražské Dvojky založila na dobném principu tuto drobnou hru: Každý účastník hodí třikrát tenis~ míček ze vzdálenosti šesti kroků do kbelíku. Potom mu zavážete a hráč znovu hází, ale tentokrát poslepu. Ostatní mu počítají pokusy dlouho, dokud se netrefí. Protože se to jen málokomu podaří prvním dem, jeho kamarádi mu míček podávají a říkají přitom, kam míček předcházejícím pokusu dopadl. Z těchto informací hráč pozná, zda má řit víc dopředu, nebo naopak při hodu ubrat sílu, zda musí házet víc prava, nebo doleva.

Vítězí ten, kdo zasáhne kbelík nejmenším počtem pokusů.

~ A i

1. ~,~

.i . .v \.s ~

Duben

v klubovně u grošáka

V týdnu bylo gambusínstvo na družinovkách i písemně vyrozuměno, že jsme získali novou klubovnu a že tuto sobotu tam mají odpoledne přijít '.dobrovolníci uklízet, abychom mohli od šesti hodin zahájit obvyklou kluí bovní sobotu.

Na tuto špinavou práci přišli obětavci Boy, Míta, Světýlko, Pavel čili Jimmy a Áša. Vyklidili z místnosti harampádí, zametli, přinesli sem z vedlejší místnosti stoly - zkrátka dokonale připravili klubovnu k prvnímu shromáždění Dvojky.

Z Bobří hráze

Jsem překvapen (samozřejmě nemile) tak malou účastí Dvojkařů na úklidových pracích. S lítostí vzpomínám, jaká tady u grošáka byla první pracovní schůzka před sedmi lety, když jsme předtím byli skoro půl roku bez klubovny a schůzovali jen v blátě pod širým nebem na Arbesáku. Enkrát přišli všichni Dvojkaři do jednoho, nadšeně rozradostnění, že zase konečně máme klubovnu. Sešlo se nás tehdy třiadvacet! A dnes jen pět! Ale jsem vděčný i za těch pět lidiček. I to je plamínek víry, že Dvojku za brzy pozvedneme na starou, dobrou výši. Zatím co se pět obětavých chlapců dře v místnosti, která nám snad bude sloužit za klubovnu, já jdu odevzdat dnes odpoledne Krajské junácké adě pokladní knihu, peníze a přehled oddílového majetku, což všechno ropadá, když Dvojku po korimnistickém únorovém převratu z Junáka vy~oučili. Věci ode mne přebírá chlapec, který k nám v roce 1944 zavítal ja

141

ko návštěva na tábor. Tehdy přišel v trenýrkách a byl šťastný, že může chvíli pohromadě s Dvojkou. Dnes je jedním z těch, kteří Dvojku roz~tíli! Jedu do klubovny. Čím víc se blížím k domu u grošáka, tím víc ze ~padá stísněnost a rozrušení. V klubovně, dobrovolníky tak pěkně ukl né, je už hlouček Dvojkařů. Ale schází mi zde něco. Taková ta pravá dvojkařská nálada, ta "psar ká" z nebezpečných okupa~ních dob. Zdá se mi, chlapci, že ani dost éře nechápete, co se stalo! Že je naše Dvojka ohrožena ve svých základ~že je veta po její skautské svobodě. Hovoříte o bezvýznamných věcc smějete se, vtipkujete, dovádíte, strkáte se, nestaráte se, co ajak bude Tak mně to připadá. Zpráva o Redově Tygří družině, která se prý doh la, že dnes půjde místo uklizení klubovny do bazénu ve vinohradské kolovně, mne jen dorazila. Majitel hostince ode mne žádá policejní potvrzení, že se smíme sc zet! Kde je ale vzít? K Junáku už nepatříme! V poslední době se stalo mnoho věcí, kterých bychom se nenadáli v nefantastičtějším snu. Junácká organizace, ve které naše Dvojka v~jela činnost nepřetržitě po 36 let, se nás zřekla. Přesněji řečeno vylou nás z ní komunisté, kteří Junáka ovládli po převratu v únoru 1948. T nejstarší československý skautský oddíl! Přišli jsme tak nejen o člen v Junáku, ale i o svou klubovnu a všechny oddílový majetek. Abychom se mohli dál scházet, musíme se přihlásit do jiného spo! což se právě stalo. Na Mítův návrh jsme se přihlásili do dorostu modí řů ~eskoslovenského aeroklubu.

31. týden (30. března - 5. dubna)

Skautský kroj

Už to brzo začne. Na modrém nebi se ukáže sluníčko, sníh i bláto zn a skauti sáhnou do skříní pro letní kroj. A o tom vám chci něco napsat Dnes už každý ví, že skautský kroj je tím nejkrásnějším oblečením, l ré chlapci sluší ze všech šatů nejlépe. Ale pozor - jen tehdy, když je kroj pořádný a skaut ho umí nosit. Ano, nedivte se, není tak snadné ~řádně si kroj obléct, aby nám slušel. Začneme shora. Šátek nosíme nyní podle předpisu pod límcem koš Je vždy čistý, vyžehlený, cípy vpředu nejsou stočeny jako tkaničky, pěkně roztaheny.

142

Na košili nenoste žádné parádní odznaky, jen ty, které jste si zasloužili ' vědomostmi a výkonem. Nesmí chybět ani jeden knoflík, kapsy ,u zapnuté, nepřecpáváme je zápisníky a dalšími věcmi. Za teplých dní si skaut rukávy vyhrnuté vysoko nad lokty. Košili pořádně zastrčíme do ot. Správný skautík netrpí, aby mu přetékala přes opasek.

Krátké kalhoty nemají být příliš dlouhé, ale ani příliš krafounké. Když si šestnáctiletý mladík kratásky, které si koupil v době, kdy byl u vlčat, uší mn jen ve zcela

Z Bobří hráze

výjimečných případech. Strašné jsou kalhoty sahající až ke kolenům, nebo - ó hrůzo - dokonce pod kolena! Nejlépe když končí asi 8 cm nad koleno.

Pereme-li manšestrové kalhoty, neždíme je. Najiném místě jsem našel, že ten, kdo strká ruce do kapes krojových kalhot, je takytáborník. Ponožky by měly mít předepsanou barvu.

Nemáte-li kroj úplný, neberte k němu nic z obleku civilního a jděte raději na výpravu úplně "v civilu". Uvidíte-li někde skauta s podivnou komací kroje a všedního oblečení (například zelenou košili s modrými kalhotami nebo červenou pletenou čepici, křafasy a k tomu vysoké kanady, "avou, pomačkanou košili s žebráckým rancem místo pěkně upravené, krosny či batůžku), řekněte mu klidně, i kdyby se bůhvíjak čertil, že tím zjevně dělá ostudu všem skautům. A dejte číst tuhle kapitolku každému skautovi, opište ji a vyvěste v klubovně.

Jestliže se podle ní všichni začneme řídit, budeme chodit jako ze škalky, čistí, vymydlení a upravení.

Zvyklosti a nepsané zákony

Dvojce máme mnoho různých zvyklostí a nepsaných zákonů, které estrují a prohlubují naši činnost, udržují pořádek a správný chod oddílu. Jaký je rozdíl mezi zvyklostí a nepsaným zákonem?

Zvyklost je nějaká činnost, k níž se vracíme spíše jen z tradice, ze zvyku, než z nějaké praktické nutnosti. Snažíme se ji dodržovat, neustupovat ní, a to jen proto, že jsme to tak dělávali ve Dvojce už od pradávna. Nic však nestane, k žádnému zmatku nedojde, jestliže některou zvyklost

nepsaný zákon je ustanovení, předpis, který má zabezpečit, upevnit, neukáznit normální chod oddílu. Na rozdíl od zvyklosti by mohlo dojít

mnoha zmatkům, ba i nehodám a neštěstí, kdybychom některý nepsaný on nedodržovali. Proto nepsané zákony vždy dodržujeme, zatím co zvyklosti se to jen doporučuje. Nepsané zákony jsme nevyhlásili proto, bychom to či ono dělali tak už od pradávna, ale proto, že zajišťují beznost, pořádek a kázeň.

143

Příklady: K našim zvyklostem patří, že nějak pojmenováváme tábi. Nebo to, že vánoční nadílku míváme pokud možno vždy první nedělí v štědrém dnem. Nic by se nestalo, kdybychom tábor nepojmenovali a dílku přeložili na jiný den.

K nepsaným zákonům ve Dvojce patří povinnost dostavit se na nás po signálu do třinácti vteřin nebo ustanovení, že při koupání se nesmí vzájemně žertem potápět. Kdyby každý přišel na nástup kdy chce, ztrátl bychom na výpravách a na táborech spoustu drahocenného času. Každý směl dávat druhým "pasany", mohl by se snadno někdo utopit: vždyť je nás ve vodě najednou třeba třicet! Proto jsou takhle dvě ustanovení nepsaným zákonem.

Pozor na sebe!

V poslední době nás několik jedinců šeredně zklamalo svým chováním a jednáním mimo oddíl. Ve Dvojce jsou správní chlapíci, ale doma a škole dělají věci, které budí veřejné pohoršení. Jejich vystupování v ošklivé světlo i na celý náš oddíl. Někdy to rodiče těchto chlapců na i svádějí. Jestliže provede něco nesprávného nováček, který ještě neprorčí naší výchovou, musíme mu to odpustit a snažit se, aby se takovému jnání odnaučil. Dopustí-li se však špatnosti hoch, který je u nás již řadu musíme z toho vyvodit důsledky. Řekneme si: Tolik roků chodí Dvojky, tolik dobrých příkladů u nás viděl, podílí se na oddílové činnosti, která ho má vést k ušlechtilému chování a jednání - a přece to na nemělo žádný vliv. Tím dokazuje, že mezi nás nepatří, darmo tu zatímco.

Čas od času se dovídám to, co mě opravdu zarmucuje. Dvojkař u dobrý a pevný jako skála stává se doma "sabem" prvního řádu. Je háv, nepořádný, líný, zkrátka je s ním potíže, a udržená, ustaraná maminka místo aby v něm měla oporu, má s ním jen

Z Bobří hráze

trápení a starosti. Snad si řete, co je mi do toho, že to jsou soukromé věci každého z vás. Te ovšem omyl! Já se musím zajímat a starat o vaše jednání i mimo Dvoj: Už proto, že když nejste doma vzorní, mohou rodiče právem říct: „členství ve Dvojce nemá na našeho chlapce nejmenší vliv!“

Proto pozor na chování. Plňte své povinnosti k domovu i ke šk a chovejte se vzorně, jak se sluší na správné Dvojkaře.

Bodovací štc'tky

Již od roku 1930 jsme dávali vítězným družinám malované diplomy v: skleném rámu, které pak u nich visely celý další měsíc, načež byly ulo; ny do oddílového archivu. Nové období přináší změnu. Vítězná druž;

ží malý dřevěný obdélníček s patřičným nápisem, který si přibije na u nad svým stolkem jako trvalou památku na vítězství v bodovací sou; v tom či onom měsíci.

k uklízíte klubovnu?

~dvědi právě skončili družinovou schůzku. Rádce Užovka píská nástup. "Tak, Odyne, pokropíš podlahu v klubovně a na předsínce, Sláva pak oje zamete. Sněhura srovná knihovničku a zjistí, zda jsou na předepsa~n místě nůžky, služební zápalky, kladivo, kleště a lopatka. Jangu, ty se starej o uklizení stolu a srovnání lavic. Valda má na starosti, aby si ni~ nic v klubovně nezapomněl, víte, že jsou za to minusy při bodování! idcovské věci a potřeby pro zítřejší družinu vlků uklidím sám. dibříku, ty utři prach, prosím. A Jára vynese smetí a naplní vědro vody ~oloviny, jak je předepsáno. A ted do práce! Rozchod!"

A už to všechno lítá. Každý ví, co má při úklidu dělat, pracují všichni, tdo nenaříká, že se někdo ulejšvá - a co hlavního, klubovna je opravdu bře a brzo uklizená.

~o úklidu je nový nástup, všichni hlásí, že svou práci vykonali. O kažráci, která má na úklidové kartě zvláštní okénko, provede rádce zá, a pak je rozchod.

~dyž přijde nazítří do klubovny jiná družina na schůzku, zjistí, jak jepředchůdci včera uklidili a zda jsou všechny předepsané věci na svých ~tech.

Zařďte to ve své klubovně také tak a budete mít záruku, že drobnější ~dměty patřící všem (riapříklad náradí) se nebudou ztrácet a v klubovně stále pořádek.

~"tinky už rostou...

ávný Dvojkař projeví nad nimi radost tím, že je ponechává tam, kde stly. Nejvýš si utrhne jednu dvě do deníku či kroniky.

eničí květinčky bezmyšlenkovitým šviháním klackem nebo prutem po h korunkách, nerve je a nenosí jich náruče domů.

endváží se venku položit na květinu ani tornu a při chůzi se jeho nožděmu kvítku úzkostlivě vyhýbají.

vítí patří k našim zálesáckým radostem a je pro každého

Dvojkaře tabu! ~drobných úvah o oddíze

as od času se vynoří ve Dvojce chlapci, kteří se stanou

"hlavními oso

Milostivý osud to však většinou zařídí tak, že tito chlapci, když se n jejich čas a mají odejít, se náhle zhorší, třeba jen přechodně, a roz s nimi je pro oddíl ulehčením nebo dokonce vysvobozením, ač dřív nám způsobil velkou, těžko snesitelnou bolest.

Zahrajte si

Vedoucí vezme do ruky nějaký předmět, třeba klíč, podá ho sousedo~ své levici a řekne: "To je klíč." Soused tuto kratičkou větu přesně of je a předá klíč dalšímu. Klíč postupně obejde všechny hráče a vrá k vedoucímu. Ten větu opakuje, ale rozšíří ji o dvě až tři slova. Napří To je klíč od klubovny." A ostatní ji mají přesně opakovat ve chvíli " k nim klíč doputuje. Vedoucí postupně přidává další a další slova. Ki zmýlí, některé slovo vypustí, přehodí jeho pořadí ve větě nebo si do ce přimyslí nové slovo, je ze hry vyřazen a dál už jen přihlíží. Vedoí pro kontrolu věty zapisuje, ale tak, aby na jeho záznam ostatní nevid

Zvítězí ten, kdo zůstane nakonec ve hře sám. v příští hře se

Z Bobří hráze

stam doucím, zvolí nějaký předmět a hru zahájí krátkou větou o několika vech, která je nějak spojena s předávanou věcí.

32. týden (6. - 12. dubna)

Pište si knihu o přírodě!

Pořádný chlapec-zálesák, který nechce o přírodě jen číst doma na pc ce, ale má snahu také ji skutečně poznat, nechodí venku na výpravá~ zavřenýma očima! Všimá si všeho, vidí kdejakou květinu, poz~ brouky, ptáky i zvířata, poslouchá různé tóny ptačího zpěvu i zurčen toka, sleduje všechny přírodní jevy. A nejen je sleduje, ale i zapisuje. rozkvetly první třešně? Kdy jsem viděl první podléšky? Kdy letos zr led z našeho potoka, řeky nebo rybníka? Co jsem viděl na dnešní v~ vě? To vše je v té knize zapsáno. Příští rok pak může srovnávat, zda sc roda probouzí rychleji či pomaleji. Třeba zjistí, že z nevysvětlitelnýl čin je velká úroda té či oné květiny, která se loni vyskytovala v nepatrném množství apod.

Vaše vlastnoruční kniha o přírodě se stává zajímavější každým d natož pak každým rokem. Ke všem zápisům ovšem připojte přesné da A je-li vás víc, kteří máte o přírodu stejně velký zájem, domluv

a pište ve svém' klubu, družině či oddíle knihu o přírodě společně. Ví víc vidí!

skautských hastroších

t si říká kdo chce co chce, junácký kroj sluší mládeži ze všech krojů nejlépe. Vřak také kdekdo junácký kroj napodoboval a napodobuje. Vřdyt 'i ta nejrozšířenější móda u všech chlapců, krátké kalhoty a nahá kolena, byla vlastně převzata z kroje skautského. (Co to bylo vtipů a smíchu, když v začátcích skautingu u nás před mnoha lety se první chlapci-skauti odvá ' na ulici v kalhotách sáhajících doprostřed kolen místo hluboko pod olena- a dokonce se stočenými punčochami!)

Ale ne vždy je junácký kroj nejslušivější. Každou chvíli potkáváme kauty, kteří se svým oblečením podobají spíše maškarám než junákům lidem jsou darmo pro smích.

Zajedno z největších provinění proti našemu hezkému kroji považují, blékně-li k němu někdo civilní dlouhé kalhoty. Také různé čapky ke kro' nepatří. Viděli jste už vojáka, který by si k uniformě vzal buřinku? No tak vidíte!

Skautský klobouk po tatínkovi, vítězoslavně vydolovaný zpod kanape, `e střechou zprohýbanou jak horská dráha a zapadající až po uši, je také odívaná pro bohy. A to zvláště tehdy, když dotýčný gambusín má klo` uk typu "rozhledna" (to jest nepřiměřeně vysoký) a ještě ke všemu dů

yslně přimontovaný páskem pod bradu. A šátek s cípkem až doprostřed zad... a kalhoty pod kolena... a vysošněrovací boty... a tisíce vlastnoručně vyrobených odznaků na každém kávé... k prasknutí nacpané kapsy košile i kalhot...brrrr -jak to vše doede zhyzdit a zesměšnit junácký kroj !

Až takového skautského hastroše někde potkáte (at chlapce či dospěléo), řekněte mu mírně, slušně, potichu: "Bratře, píše se o tobě v knize Bobtí hráze na 147. stránce! On - to se ví - hned poletí domů, kouknout na tu stránku v domnění, že tam najde o sobě nějaký chvalozpěv. Po

řečtení tohoto článku bude mít snad i trochu dopal - ale to nevadí, hlav~ě že svůj kroj uvede do důstojného stavu!

~jde za někým, jenž odchází ze skautského oddílu, projevuje k odcháajícímu příteli věrnost. Nemůže bez něho v oddíle vydržet, opustí vše, co le měl, jen aby mohl být s ním. Tato věrnost však není zdravá, protože zároveň i projevem nevěrnos6 k mnoha ostatním kamarádům, které zde ~ouští. Snad takový chlapec řekne: Ano, ale ti ostatní mi nepřiostli srdci jako ten jeden, který právě odchází! Tím ovšem jen dokazuje, že ;ní pravý skaut. Jinak by se přátelil i s jinými, nejen s tím jedním. A ty ~ kvůli jedinému neopustil.

147

Kdo je ve skautském oddíle jen proto, že tam má jediného přítele, č kazuje, že ti ostatní jsou pro něho pouhou

Z Bobří hráze

bezvýznamnou kulisou a od~ je mu jen lacinou základnou pro přátelství s jediným vyvoleným. A to r ní správné. Takový chlapec není dobrý skaut.

Co do vývěsních skříněk?

Nejlepší náplní jsou zdařilé fotografie z výprav a kresby. Ty nejvíce upo tájí pozornost chodců. Fotografií však zpravidla nemáte tolik, abyste mohli týdně nebo aspoň jednou za 14 dní vyvěšovat. Kromě toho chce lidem také sdělit, co v oddíle či ve svém klubu děláte, co je v něm nov ho. Ve skautském oddíle v Paskově dávali do skřínky tak zvané Zpráv Byl to svislý pruh nelinkovaného papíru, o rozměrech asi 8 x 31 cm. r něj psali hůlkovým písmem, dobře čitelným, všechno, co kolemjdoucí může zajímat. Jak dopadlo oddílové bodování, stav docházky, výsledek a zážitky z poslední velké hry, čím se vyznamenal ten či onen člen odd lu, přehled nejbližších podniků atd. Jednotlivé zprávičky oddělovali a c~ lou vývěsku zdobili barevnými tužkami, aby byla pestřejší. Tyto zpráv paskovští číslovali. Dole pod jednotlivými odstavečky bylo okénko, ka~ se vpisovalo datum, kdy vývěsku do skřínky umístili. A po výměně obsa hu vývěsní skřínky staré zprávy uložili do oddílového archivu. Podobnou vývěsku, dokonce s nápisem Z BOBŘÍ HRÁZE, ukazuj i obrázek vpravo. Prohlédněte si důkladně, jaké zprávy, výzvy, návrh a informace obsahuje!

Sten je kanón

Víte, komu se říká kanón? Chlapíkům, kteří se někde v něčem obzvláš vyznamenali, něco úžasného vykonali. To jsou kanóni. Ale náš milý Stei není jen takovej nákej vobyčejnej kanón. Stenův přídomek postrádá nac "o" čárku a podle Inži znamená ve zkratkách "Krab A Největší Oddílov~ Nešika"! ! !

Krab" - to je u nás ve Dvojce dobromyslné pojmenování různých po

pletů. A "oddílový nešika" se říká Stenovi od té doby, co jsme ho jednou viděli házet. (Hodil kámen za sebe místo před sebe a my jsem byli z tohc celí bez sebe.)

Jaký div, že v dnešní době zkratek talentovaný filolog Inža udělal zc Stena kanóna.

Jinak je Sten hodný chlapík, někdy mírně povztekly, a všechny Dvojkaře svého věku silně převyšuje (zatím jen tělesně, duševně se mu to ještě - přes tvrdý trénink - nepodařilo).

Někdy má velmi dobré vtipy, Neodolatelný je ve svých nohavičkách-píšťalkách.

^ CffCFte Si VYDELAT BoDY z' ~^e dak~e. do ~ana. ~"~;~ ?e

t~r,w f~,r~d.aě ~r~y~lwt

Š Doam.. ~lLin' ~Gdo(de, Ar~Mo.~T'I II~'~2 0~ S FYO'áu., .

^f~ ~ .. ^

~ avr

a, , '^ Y ~' 4.B

ttC tapňré ~, ~Trra,l~:ár&v elJebnl~ ~t7(ab~dn d:~ó~~

~ Krob;~,a

~Dn®r,w ~d".;~,.

yane,po bd~.tcejypn ála~e be u. Pr2d..~, Y~cIiG ~'e., 6 y

~raan~ty ~ ~Imborec Z

! ~i ~I.~lJtA~

y .~r l~'l~wu u.ž~~. AArria

%

usro~iav: 14. L~'~

V SOBMU V W.uBOViIÉ DRuiiNA a~ lfDo háš PĚKNY~~DHNyn PIilNEá !

OS~RSi ~SV 8lL BODY iA I~iliíLY VYSrlvFN7l aFNlkl.

~;s _w;k

í ~, ~ .. ~

0 ~máš s:avmý i,radičtví. ~wd~nr.h~, vybo u~PMW V ludd~.i. ~i

S dubna . Dlu~i ~aš~e seStavy svýd, dy~čfen,nýcl, hk~ ~

qqraq,, Aa. v ~naporán~, siSnallscwi, stavbě staru,,ve

vafew~, , ší~' ~ciNaty, první pomo~ ~,i~,panommafaaci.

vt;rafos6' př,rody~ v rqHn;m cviéeni., vé ~waěkowi dttixa.

StNÚ~KU"A^NECMGE'PRI- ~~~i Jir o BeDY NEeMř ss

dVov~ r'ad~ JE~" V TÉHiE TÝDNU D~ ~e ~a StAvť NA

StHŮ~ku DRU~IM' ~ ~% ~ kdI JINE. DOS7ANE SICE MÉWÉ ~a

Z Bobří hráze

A(ft'p~' gooŮ, ALE IEPŠÍ NÉCO, NEÝ NIC' ~ ~ r d.,.h:~,~4..

I
149

o CffCFTE Si VYDELAT aoDy z' .~lda dc~e. do ~ana. ~^~u..
?~,~a~' rw~c~,~of~dw~. Š ~.ú.. ~Cd.a ~Odytde. Mm.o.,~Or,
r1~ D~. S ~a~...

P D 0~

C~3 :

f~ .~I~APQ~ ' . ~ ~ ~ CYj

' Y ~ ~ 1\$ ~ :~.

~ F~ b~Pňřvé~.

~ t'orna,,M.ib.Pw elJárnti~ ~J(ab~dn d~ó~2

^ Kro6i~.

^ ~Yu~im4 wcáTni c~n,

I~ sag~,oE.sačnu: ~nn~ark~ 2

~ _~ud

n ocl~

t 0

DC~NlI~CŠs'U ~' a. :e.W řs~s.~.. Qel.:

USPOŘ~iDPi 2^4. ~.

V 5o60TU V W.UgOrNÉ DaUiIWA a

1fd0l,lř6 PíKWY;~DČNl~y ; PfiNES! oS~R~~ PŘliu: 81L BODY ia

~AIDY VYSTkVEW l nENÍ IC l^

. , V " , , .~ yALA rou pod,raew ~"

~.: ^. ěcMoro(.~I~. a.

0 AG " wa ~i

takora iutwa) vclu) , r

bm~c po sdraielv9N ~naš 'searwy t~adiční. r0d~ti,h~ vybo ~Cnu

2fPeějt,st cc. VsP.d.~ . Y lU.dd~i. ~tí~o dubna . Dru~i

(.~aš~e seslavy sryáwy~~Renm,jch hli.~ ~

Yidt~i ,~'t,, B qqvodw a. V ~apor~ni, signalcsawi, sfarbě

stanw,re r4řew:, , ši~, ' ~P~ty prrni pwno= ~apmbore2Z

~;,Ipanommai;saci. ve ~afash prvrody,

~r rqn;sn eričení,,vé ~mnekowev draxa, ~

;OHú~KU A NETWCE RII- ~Usnesem

)ir o Beny, WECwt se Oddílové rach JEŠTĚ V tČMÍE TÝDNU DD^ ,

~J~e nataóá SfAYi WA SCHŮZKU DRU;IM' ' ~% ~ kda JINE. DOSTANE

SKE MENÉ ~a a~tAhoy~'

gooŮ, ALE tEPŠi Néco, 80 /o Niž NVse s ; a,~.i,~.z~... I

149

Oddizový oběžnc7~

Již mnoho let vydáváme ve Dvojce jednou měsíčně zprávu o tom, cojsme v uplynulém měsíci dělali, co se v oddíle událo, kde jsme byli na výpravách, jaký byl jejich program, kteří chlapci k nám přistoupili a kteří snad odešli, jak dopadlo bodování družin atd.

Dokud nás bylo v oddíle málo, psali jsme tyto zprávy na psacím stroji. Používali jsme přitom průklepový papír a tak jsme vyrobili vždy asi sedm výtisků najednou. Těm zprávám jsme říkali "oddílové oběžníky". Chlapci si je vkládali do svých skautských deníků, na čtvero složené, přilepené jednou čtvrtinou zadní strany k listu deníku. Nikomu nesměl žádný oběžník chybět! Bylo to oddílové tabu! Čím víc kdo měl oběžníků, tím víc byl vážen a ctěn. Pokud zásoba stačila, dávali jsme stará čísla chlapcům, kteří k nám přistoupili později. Už proto, aby poznali, jak to v oddíle vypadalo před jejich příchodem a snáze se vžili do dvojkařského prostředí. Když později začal oddíl růst a chlapců přibývalo, nemohli jsme už psát oběžníky na stroji, při takovém počtu bych si uklepal prsty. Proto jsme začali oběžníky rozmnožovat technikou tehdy dostupnou. Byly jednostránkové, a tak rozmnožení nestálo moc peněz. Ještě dnes, když vydáváme oddílové oběžníky dokonce v sešitové podobě, rád znovu беру do ruky a pročítám ty staré jednostránkové zprávy.

Oddílové oběžníky měly a mají ještě jiné, mnohem důležitější úkoly, než sloužit po letech jako vzpomínkové listy! Dobře napsaný oběžník ukáže rodičům, že se ve skautském oddíle učíme

Z Bobří hráze

mnoho užitečných věcí, že čas věnovaný schůzkám a výpravám není ztracený nadarmo. Maminky i tatínkové vidí, že v oběžníku je pochválen ten či onen skaut za dobrý výkon, jiný je mírným a spíš veselým tónem kárán za nepořádnost, nepřesnost atd. Poznají, jak se ve skautském oddíle ušlechtilé a kamarádsky soutěží, kdo udělá to či ono lépe, dříve. Oddílový oběžník může vykonat hodně užitečného pro oddíl a skauting vůbec u neinformovaných čtenářů, af to jsou rodiče našich chlapců (a ti jsou pro nás nejdůležitější), nebo jiní dospělí lidé. Ale i oddíl sám prokáže cenné služby. Povzbudí, napomene, rozesměje. Každé nové číslo je vždy netrpělivě očekáváno, každý hned do něj nakoukne, zda tam není něco veselého, zda se tam o něm nepíše pochvalně nebo naopak káravě - zkrátka je to každoměsíční událost. A proto pište a vydávejte takový oběžník i ve svém oddíle!

Mnohý mladý človíček, skutečně milý a obdivuhodný jako chlapec, stává se směšný a nepozoruhodný (ač touží právě o opaku), začne-li se hrdě domnívat, že je miadým mužem. Nesriaz se proto příliš vypadat co nejmužněji a co nejdospěleji, když jsi ještě chlapec.

150

bác'7~o

~i stojí volně nebo v kruhu a pohazují si míčem. Mezi nimi pobíhá zvaný báčko, který se má míče zmocnit. Vyskakuje na něj, vrhá se na le, který právě míč drží v ruce, snaží se míč chytit, když jej někdo stí nebo přihraje nízko nad zemí atd.

~ím je báčko rychlejší, mrštnějši, tím dřív si míč vybojuje. Báčko špatné, lenivé se za míčem ybuje pomalu, bez zájmu, říká, že ho bolí noha, že měl předloni rýmu ibec se všelijak podezřele vymlouvá. Jsou-li mezi hráči velké rozdíly lesné zdatnosti (tak zvaní hromotlukové a pápěrky), mohlo by se pá;ovi při útoku na hromotluka (a opačně) něco přihodit. V takovém přf~ přidejte raději pravidlo, že báčko se své úlohy zbaví prostým doty~ míče, nemusí ho tedy pevně uchopit, ukořistit - a že na hráče, který drží, nesmí báčko útočit.

33. týden (13. - 19. dubna)

robinzoncída

ždou neděli po celý rok, když je jen trochu slušné počasí, vydáváme se výpravu za Prahu pěšky. Svezeme se jen tramvají na konečnou stanici. e o Velikonocích a pak i o svatodušních svátcích jedeme vždycky vlam. Na cestu si šetříme řadu týdnů před tímto podnikem. Výprava Velikonocích má u nás dokonce tradiční název, který používáme už několik desetiletí: Velikonoční robinzonáda. Je vždy nejméně tří denní a její

u si předem rozvrhneme nad mapou. Pokaždé míříme někam "do vnitřemí", to jest daleko od železnice, kde nás neruší proudy výletníků. Putujeme přes kopce, lesy, louky, rokle. Jako dávní cestovatelé v divo' é překonáváme rozvodněné potoky, procházíme zapadlými vesničkami,

L olem samot, šplháme po lesních stráních, noříme se do liduprázdných lí. Denní pochod, rozdělený na několik úseků, je dlouhý asi 20 - 25 . Jdeme v~dy jednu až dvě hodiny, pak se na delší dobu utáboříme ně v zátvětrí na výsluní, a tam vaříme, odpočíváme nebo hrajeme drobné pro zahřátí. Odpoledne se z takového chvilkového tábořiště vydají dva y

starší chlapci do nejbližších vesnic shánět nocleh. Obyčejně ho najdou kde v hostinci v sále na podlaze. (Spací pytle a tepláky máme s sebou.) ěkdy spíme i na slámě, kterou smíme na podlahu nastlat, jindy ležíme na rdém. Ale i tak se vyspíme dobře. Podle možnosti si večer v hostinci obáme polévku a ráno kávu nebo čaj. Po večeri v "noclehárně" zpíváme bo předvádíme různé drobné výstupy, narychlo připravené. Každou noc

151

C,~ ~:~:~:
l,.,,l'.

~a~.,.o,:

tak přespíme někde jinde. O Velikonocích nikdy netáboříme pod

Z Bobří hráze

stanem, třebaže jsme jinak dost otužilí. Také jdeme v dlouhých kalhotách a v teplých bundách.

Na velikonoční robinzonádě zažijeme spoustu příhod, o kterých si pak vyprávíme po celý rok, někdy i déle.

Velikonoce na Bobří řece

No nazdar, to byly "zasejc jednou" svátky! Zima jako na Islandu na 'I'ri krále, chvílemi sněhová chumelenda, no hanba povídat. Bylo nás celkem 23, včetně mne. Ještě v sobotu večer, hned jak jsme uložili věci v Heřmaničkách "U Pokorných", pospíchali jsme - už za tmy - na naši tradiční rozhlednu.

Druhý den jsme tábořili na Bobří řece, bylo ošklivo, zima a zamračeno. Historická šišková bitva z Tábora na Bobří řece se opakovala, zmodernizovaná zákopovým bojem. Také jsme uspořádali velké závody loděk na Bobří řece. Večer v noclehárně po dlouhé době opět a dlouho pěkně zpíváme. Po oba večery jsem byl terorem donucen vyprávět "něco strašidelného", čemuž jsem vyhověl vzrušujícími příběhy o ženě v šarlatovém oděvu, o šílené rodině, která říkala, "že si rozsvítí", když sladila čaj, a honila s nožem hosta po tmavých schodech, dále o tragickém omylu hrobníka. Načež jsem vyprávění završil historií o fialové sklenici, tak proslulou z minulých Velikonoc.

Druhého dne bylo chvílemi sluníčko, které ukázalo kraj Bobří řeky v celé jeho kráse. Hráli jsme podle Samsonova návrhu velkou hru Na pašeráky, při níž se signalizovalo z trianglu a hlavně padalo do Bobří řeky. Kobra se vykoupal jenom devětkrát! Vařili jsme, hráli s míčem, pak Boj o vlajku, vybíjendu a prováděli jsme i jiné taškařice.

Za velké zimy, ale v dobré náladě jsme pak Bobří řeku

opustili. Šťastné a veselé Velikonoce přeje popelář!

Jsi stoprocentní?

Často jsem si myslel, jak by to bylo ve Dvojce krásné, kdyby ne pouze část, ale všichni chlapci do jednoho byli pro skauting a oddíl stoprocentně nadšení. Bohužel zůstane asi navždy jen při tomto přání. I v dobách, kdy byly ve Dvojce ideální generace, vždycky jsme měli v oddíle alespoň několik jedinců, které moc nebavilo to, co jsme dělali.

Cím to je, že at podnikáme ve Dvojce co chceme, nestrhneme k nadšení všechny? Cím to je, že i když je naše činnost někdy opravdu na výši a naše podniky jsou skutečně lákavé, vždycky se najde někdo, komu se na výpravu nechce a je ke všemu vlažný?

Tento jev se dá vysvětlit různými důvody. Někteří z omrzelých, "ne

152

oprocenčních" Dvojkařů jsou u nás již dlouho a jejich mysl není natolik tála, aby pořád vydržela v počátečním nadšení pro Dvojku. Naše činnost s zkrátka omrzí. Jsou u nás spíš jen ze setrvačnosti, a proto celá jejich činnost je nemastná neslaná. Ale někteří chlapci u nás nejsou dlouho, a přee mají podobnou náladu. To jsou ti, kteří se nenadchnou ničím a nikdy. dou s námi na výpravu a jsou na ní celkem spokojeni. Ale když narazí na ebemensí překážku, nepokusí se ji zdolat a na výpravu či schůzku prostě , epřijdou, aniž by se proto nějak rmoutili. Nevadí jim, že s námi nejsou, že nic nezažijí ani že ztratí body. Všechno je jim fuk. Tím méně si dělají výčitky z vynechávání, naskytne-li se jim příležitost strávit neděli někde jinde, domněle lepší zábavou.

A tak zatím co jiným, nadšeným chlapcům je Dvojka vším a myslí na i v každé volné chvíli, těmto "nestoprocentním" je skautský oddíl jen jednou obyčejnou, přechodnou zábavou z mnohajiných, mezi nimiž si vyírají. Tito chlapci jsou ovšem velkým nebezpečím a zátěží pro celek. azí docházku, znemožňují různé akce, vyvolávají ospalou náladu, podávají morálku své družiny, zkrátka škodí, aniž si to uvědomují. A čím 'ichje více, tím pro Dvojku samozřejmě hůře.

Zjišťoval jsem dnešní stav Dvojky po této stránce. Je nás 24,

Z Bobří hráze

z toho 17 važuji za "stoprocentní", 7 za ty druhé...
Soudil jsem dost mírně. Spíše jsem přidával, než abych ubíral.
Nikomu sem neukřivdil. Ale řeknu vám upřímně: Sedm mrzoutů,
respektive "netoprocentních", proti sedmnácti, to je moc velké
číslo.

~! Přemýšlej, do které skupiny patříš ty!

kauti na konci týdne

zimním obdobím mívá náš oddíl pravidelně jen odpolední podniky.
At už ~!e to beseda v klubovně, s různými hrami a závody, nebo
vycházka s lyemi a saněmi za město - vždycky máme na konci
týdne nějaký program. Odjara do podzimu pak podnikáme
celodenní výpravy, je nemyslitelné, abychom nic nedělali. Když
jdu na sraz, vidám na ulicích mnoho chlapců a děvčát se
skautskými odznaky, kteří se potulují kolem biografů neo
bloudí jen tak bez cíle městem. Jak je to možné? To jejich
oddíl nic edělá? U nás ve Dvojce máme za celý rok "volný"
jediný víkend " svátku matek. Jinak máme na konci každého
týdne nějaký oddílový

Ani ten nejnaděšenější a nejobětavější vedoucí nemá
nevyčerpatelnou ~ělivost. I on třeba jednoho dne odejde z
oddílu znechucený, zklamaný, iž nikdy se nevrátí.
Nedochvilnost chlapců, málo obětavosti, opětovaná nekázeň,
neváž

153

nost, lenost, selhání těch, na které nejvíce spoléhal - to vše
a spousta ných věcí jsou ranky i rány v jeho trpělivosti.
Vynasnaž se, abys TY ji nikdy ničirn nezranil.

Oddílová beseda

Když je venku ošklivo a vírne, že se počasí do neděle už
nepolepší, ~ mluvíme si, že v neděli odpoledne uspořádáme
oddílovou besedu.

Je to vlastně schůzka celého oddílu, povinná pro všechny
členy, s programem spíš zábavným než "úředním", jaký mívají v
některých ~ dílech společné schůzky družin.

Naše beseda začíná zpravidla ve tři odpoledne. Hned na začátku
zji me, jakou má která družina účast. Ta, která je zde úplná,
se samolibě i chechtává, protože má zaručený nejvyšší možný
počet bodů za docház družina, již chybí některý člen, je
nabručená a trhá sebou při každém zvonění v naději, že ten
opozdilec patří k ní.

Pak vedoucí promluví o nejnaléhavějších otázkách, aby se
dověděl, si o tom všichni myslí. Debaty nejsou nijak
omezované, každý může ~ slovit svůj názor. Družiny jsou
rozsazeny kolem stěn klubovny, tal hned vidíme, odkud přichází
nejvíc připomínek a návrhů - ale také to,1 je nejlepší kázeň.
Když se na některé straně každou chvíli někdo oc pod lavicí a
pak se halasně hrabe nahoru za pomoci sousedů, kteří nešc
radami, je jasné, že tahle družina má dnes zvlášť dobrou
náladu.

Veselou náladu vítáme hlavně až po probrání oddílových
záležito Pak přijdou na řadu oddílové hry, závody na body a
všelijaké taškaři Vedoucí má už herní program připravený z
domova, sestavil jej tak, a se hry rychle střídaly. Žádnou
nehrajeme až do amrzení. Jakmile vidín že se ten nebo onen
skautík místo hře najednou věnuje vývěškám na s nách nebo si z
dlouhé chvíle češe pěšinku, je to znamení, že omrzlost I zy
zachvátí i ostatní. Ozve se signál ukončující hru - a na
pořadu je ji zábava.

Když se pak zešeří, nerozsvítíme hned. Ted ještě přijde čemá
hodin se zpěvem. Náš oddíl má zpěvník, který jsme začali psát
už v roce 19: Je to děsně silná kniha, do níž zaznamenáváme
všechny dobré písnič' které někdo do oddílu přinesl a naučil
je ostatní. Zpíváme vždycky 1 ničku z právě otevřené stránky.
Zpěv nikdo nesmí kazit žádnými legra mi. Takový plantážník by
se u nás znemožnil.

Po zpěvu rozsvítíme, znovu si připomeneme různé věci, na kter
jsme se dnes domluvili, zazpíváme ještě nějakou písničku pěkně
od p lahy, zakřičíme oddílový pokřik, až se lampa rozkývá a

Z Bobří hráze

stěny zachvě a pak tradáá domů, vždyt už je docela tma, skoro noc.

154

Zkouška souhry

Poslouchají vaše ruce mozek? Zkuste to! Klepejte pravým ukazováčkem přesně do jednoho místa na okraji stolu a přitom levým ukazováčkem rychle pohybujte doprava a doleva. Nebo opisujte pravou dlaní svíslé kruhy na žaludku a současně levou dlaní dělejte vodorovné kroužky na temeni hlavy.

34. týden (20. - 26. dubna)

Kámen a hlína

Když jsem jako malý chlapec hrával kuličky, znali jsme na pouliční burze dva druhy kuliček: kamenky a hliněnky. Kamenka, to byla kulička opravdu z kamene. Těžká a nerozbitná, pěkně kulatá, bez hrbolků, po dopadu na zem skákala do značné výšky a jasně přitom zvonila. Zato hliněnky jsme považovali za méněcenné. Na povrchu měly plno placatých plošek, špatně se kutálely a když jste s nimi trochu uhodili, zbyla z nich hromádka pálené cihlově červené hlíny. Pět hliněnek za jednu kamenku to byla obvyklá taxa!

Na tyhle dva druhy kuliček musím vždy myslet, když se v duchu obírám našimi Dvojkaři a rozdělují je na různé hromádky. Tak jako tehdy kuličky, i dnes chlapce dělím na ty, kteří jsou z kamene, a na ty z hlíny. Chlapci z kamene jsou dobří, ani po dlouhém členství ve Dvojce se nemění. Nikdy s nimi nemáme žádné těžkosti, nikdy mi nepokazí chuf k práci. Co jim svěříme, to vykonají svědomitě a dobře. Jsou ukáznění a vděční za to, že mohou ve Dvojce pěkně prožít svá chlapecká leta. Na táboře, kde se pravá povaha pozná za dvě tři služby lépe než doma za celý rok při schůzkách a výpravách, nikdy nezklamou. Jejich nadšení pro Dvojku není třeba ani okázalé, zato je pevné a stálé. Do poslední chvíle svého členství v oddíle jsou věrní: A z Dvojky odcházejí, až opravdu přijde jejich čas, nikdy předčasně.

Zato chlapci z hlíny jsou pravý opak chlapců z kamene. Znáám je v několika druzích. Někteří jsou neslaní nemastní, do ničeho nejeví chut, nezapadnou mezi nás a jednoho dne náhle navždy zmizí s nezapnou výmluvou nebo dokonce i bez ní. Jiným druhem jsou věční šfouralové, tajně zápasící se vším, vše kritizující. Další druh: nadšenci, kteří by zpočátku nejraději v klubovně i spali, pro Dvojku zapomenou na celý svět - ale zanedlouho z nich nadšení vyprchá, „jejich křivka začne klesat“.

Hlinění jsou u mě zkrátka všichni ti chlapci, kteří dříve či později úplně selžou.

155

V lese

1~

Když dojdeme do lesa, chováme se tiše, nenecháme se vyprovoc k hlasitému chechtotu a nadšeným či zuřivým výkřikům ani v nejd tičtějších okamžicích napínavé hry. Křik, hlahol, chechtot, to vše ru lebnost lesa, plaší zvěř a v neposlední řadě ohrožuje i nás, neboť hl přivoláváme hajné či strážce, kteří zpravidla ríejdou naklonění návš kům lesa.

Podle toho, jak se chováte v lese, poznám, zda jste zkušení zálesá~ bo ještě nováčci - bez ohledu na to, jak dlouho jste ve skautském i a jaké zkoušky jste již složili.

Oddílová knihovna'7~a

Kdybyste někdy přišli do naší skautské klubovny, viděli byste hned vedle dveří vysokou několikaposchodovou polici nacpanou knihami ně srovnanými a většinou dobře zabalenými. To je naše oddílová kr nička. Máme v ní dnes už asi 260 svazků, které jsme většinou získ~ ko dar od našich členů.

Každý svazek má číslo a ve výpůjční knize svůj list. Když si někdc me knížku domů, zapíšeme tam datum a jméno. Až ji zase vrátí, d~ me záznam ve výpůjční knize opět datem.

Knihy půjčujeme zdarma, ale platí tu jistá pravidla. Nikdo nesn knihu doma déle než 14 dní. Půjčujeme vždy jen jeden

Z Bobří hráze

svazek. Vr kniha musí být řádně zabalená. Nad dodržováním těchto pravidel bdí knihovník. Jednou za týden hlédne záznamy, zda někdo nepřekročil výpůjční lhůtu, srovná s~ v políčkách a prohlédne jejich obaly. Najde-li některou knihu neb obal ve špatném stavu, zjistí ve výpůjční knize toho, kdo ji měl vyl nou naposledy, a pak začne mela. Flik (to je totiž právě teď náš kniho napíše na zvláštní tiskopis "knihovnickovo hlášení" a uvede tam všf hříchy nepořádníků. A pak přijde Macek, kterému někdy ří: Závažíčko (to když je v obzvlášť dobré náladě), a ten podle "úřední níku" napaří do oddílového bodování těmto hříšníků odpovídající nusáky". Rozumí se samo sebou, že rádce a celá družina nejsou vůbě dšení ztrátou bodů, o které je takový nepořádník připravil. V knihovniče máme též abecední seznam knih podle spisov; Miloš teď pořizuje dal~í soupis, ve kterém najde požadovanou knihu kdo nezná jejího autora ani pořadové číslo. Jumbo jde na všechno v~ ky (někdy mu proto říkáme Šerý vědec), a začal tedy zpracovávat se: knih podle jejich obsahu (zvlášť cestopisy, zvlášť dobrodružné ror zvlášť nřírůčkv atn.). V oddílové knihovniče máme jen knihy opravdu hodnotné, staré škváry a rozdrbané, špinavé "saláty" s díky odmítáme.

Zákon o slzách

Znáte jej? Víte, co říká? Kdo způsobí v našem oddíle někomu bolest, at již tělesnou, nebo duševní (lítost, hněv), a to takového stupně, že postiženému vytrysknou z očí slzy, chová se nesprávně a porušil náš nepsaný zákon o ~lzách. Hrajte a pracujte tedy tak, abyste nikoho neporanili, nikoho neuhodili, nikomu nezpůsobili tělesnou bolest. A jednejte tak, abyste nikoho neurazili, nikomu nezpůsobili pocit bezpráví nebo křivdy, který by mu vehnal slzy do očí!

Zaved'te si také Dodatky

V našem oddíle pracují čtyři družiny a každá má schůzku v jiném dni. Jak uvědomit všechny členy Dvojky o tom, co nutně musí vědět, o všech novinkách, ustanoveních a oznámeních, které jim chce vedoucí oddílu říct? Na to jsme zavedli zvláštní sešit s nápisem Dodatky. Do toho sešitu napíše vůdce všechno, co potřebuje oddíl vzkázat, a kdo řídí družinovou schůzku, tato sdělení nahlas přečte. Nové zprávy jsou do sešitu napsány vždy před pondělní schůzkou, aby byly družiny informovány o novinkách pokud možno v jednom týdnu. Jak vypadá sešit na Dodatky? Je v tvrdých deskách, linkovaný, s větším počtem listů. Na pravém okraji každé strany jsou tužkou nalinkované čtyñ úzké sloupečky. Každé družině patří jeden, tam se rádce podepíše na důkaz, že všem přečetl obsah vedlejších řádek.

Sdělení jsou označena pořadovým číslem v kroužku, které je vždy na začátku první řádky textu. Každé oznámení je odděleno od předcházející anásledující zprávy rovnou čarou, která vede i přes svislé podpisové sloupečky. Kolik nových sdělení je v Dodatcích uvedeno, tolikrát se podepíše ten, kdo schůzku vede. Jednotlivá oznámení číslujeme proto, aby rádce věděl, co má na schůzce přečíst, když vedoucí žádá nové pročtení některého bodu z minulých týdnů. Napíše tedy do Dodatků prostě tuto poznámku: "Pročtete znovu sdělení č. X z týdne Y " Kdo zamešká družinovku a nemůže se zúčastnit náhradní schůzky jiné družiny, musí si přečíst Dodatky sám při nejbližší příležitosti, aby byl ~o všem informován. Výmluvy , já jsem o tom nevěděl, já tu posledně nebyl" neplatí. Dobrý rádce proto občas sám stará sdělení znovu probírá ~ a družině předčítá, aby na žádné ustanovení nezapomněla.

157

A ještě něco - proč se ten sešit s různými vzkazy jmenuje Doda Každý rádce a jeho zástupce si připravují program družinové schůzk~ mi. Čtení zpráv a různých oznámení je "dodatkem" k tomuto prograr

Míčová baba

Jeden z hráčů drží v ruce tenisový míček (má "babu") a běhá za ost~ mi. Snaží se přitom některého z nich míčkem trefit. Kdo

Z Bobří hráze

je zasažen, bírá "babu" a pronásleduje druhé tak dlouho, až zase on někoho trefí a se své úlohy zbaví. Hru můžete ztížit pravidlem, že "baba" musí házet míčem z toho m kde jej zvedla. Nesmí s ním tedy za ostatními hráči běhat. Ti "babě" n máhají tím, že se k ní dobrovolně, na vlastní nebezpečí přibližují, poku~ to jejich odvaha dovoli. Jakx Nile na ně ovšem míček letí, snaží se mu uhr Někdy dochází ke zvláštnímu úkazu - některý popleta chce být za dou cenu "babou", ač je to úloha, které se má vystříhat každý, kdo db svou hráčskou čest.

35. týden (27. dubna - 3. května)

Jak dlouho jsi v oddíle?

Pýchou každého skauta by mělo být, aby setrval ve svém oddíle co déle. Nestálí chlapci a děvčata nikdy nevydrží mít o něco zájem delší - a tak z oddílu, do kterého vstoupí, brzy zase zmizí. Záleží ov~em na oddílu! Jestliže má pro své členy pěkný, pestrý program, potom i stálí jedinci jsou jím upoutáni a zůstanou déle. Proto bývá zpravidla c členství jednotlivých skautů i tak trochu měřítkem úrovně oddílu. V c rém oddíle zůstávají dlouho, ve špatném se členstvo rychle střídá. V pražské Dvojce jsme ted zavedli novinku. Obstarali jsme si dřevě desku (rýsovací prkno), na kterou jsme pověsili do sloupce pod sebou tečky se jmény všech elenů. Všichni chlapci mají vedle svého jména ; zorněnou délku svého členství u nás - za každý dokončený měsíc jc řádky k jeho jménu zapíchnut připínáček s bílou hlavičkou. Kdo má to "nastrádáno" dvanáct bílých připínáček, to znamená, že dokončil členství ve Dvojce, dostane místo nich jeden připínáček červený. A i mu za každý měsíc přibude vedle červeného jeden bílý. Tak vznikl pě optický přehled, jak je kdo u nás dlouho. A tento neobvyklý záznam i jistý vliv na naše chlapce, posiluje jejich věrnost k oddílu: ka~dý se ; ží mít u svého jména co nejvíc červených koleček.

158

~ Pověste si v klubovně také takovou tabuli. Barevné napínáčky asi ne` eženete, ale můžete si obarvit obyčejné různobarevným lakem na kov.

'pínáčky lze nahradit i kolečky, které vystříháte z papíru a na desku při zadarmo

i tábořištích, kde nesmíme rozdělovat wřený oheň, používáme obvykle vaři. Ty jsou však drahé a některé typy do~nce dosti nebezpečné. Zálesák si však vždycky rady a jednoduchý vařič si otoví ze staré vyšší plechovky od konrvy. Dno jí ponecháte, víko odstraní. ~i centimetr od horního okraje probijete ~ plechovky silným hřebíkem nebo sko~u iadu dírek. Stejnou řadu otvůrků udě;e asi 4 cm nade dnem plechovky. Pak ~íznete u dna obdélníkový otvor, vysoasi 6 cm, široký 4 cm. Do dna pleovky probijete větší množství dírek - ty ~slouží jako rošt. Nakonec otviračem konzerv dno vyříznete a zatlačíte dovnitř plechovky až k dolní řadě dírek, které jste předtím prorazili asi 4 cm nade dnem. Dál by to ani nešlo, protože okraje dírek dno v této ~loze zadrží.

Vařič je hotov. Ted už jen vsunete pod rošt několik koulí papíru, zapáeje a začnete vařit nebo ohřívát. Nádobu postavíte nahoru na otevřenou

Jestliže umístíte tento jednoduchý vařič na plochý kámen, je okolní te~ chráněný před plameny jako u vařiče koupeného. Můžete do něj přídátjen staré papíry, které by na otevřeném ohni nepředaly nádobě s vou nebo jídlem žádné teplo - plechové stěny konzervy však úniku tepla

~al jsem v Čigoligu, že si všímám va~ich rukou, zda jsou čisté. Ale to ;ní jediná věc, kterou automaticky registruju v hlavě. Například jdeme ~rostlou stráni a já řeknu: "Nasbíráme si barevné listy na výzdobu kluony." Některí z vás hned ochotně a nadšeně sbírají se mnou, dokonce tomu vybízejí i druhé. Ale jiní chlapci řeknou: "Hm", dají ruce do ka~s a klidně se. dál baví mezi sebou. Jim jestráb p~ece nic

nepřikázal,
159

proč by tedy sbírali? Nebo seberou několik listů, aby se neřeklo, a I se už jen společně klábosí. Proč by sbírali, vždyť sbírá tolik, Dvojkařů! Vidíte - a z takových drobných postřehů, kterých na každé vs a při každé besedě v klubovně nasbírám desítky, ba stovky, vyt~ v mé mysli názor na každého jednotlivce. Docela automaticky, ani; si něco zapisoval do notýsku - a přece je ten můj názor přímo mate: ky správný, neomylný. Chlapec, který zahodil pňžežítost Krásný den, jako v létě. Schyluje se k večeru a já jedu na kole z CI do Prahy. U barrandovské skalní plováuwy doháním podivuhu chlapce. Je mu asi dvanáct let, má na sobě krátké kalhoty, lehký ka a na hlavě pletenou čapku. V ruce nese svazeček natrhaných květín jakou knížku. Míjím ho celkem bez zájmu, až mi najednou bleskla r vzpomínka, jak jsem kdysi získal do Dvojky Ládu Velebila a pak i lik dalších chlapců - vždy to bylo náhodné setkání, moje výzva, aby vstoupil k nám do oddílu, a on pak prožil s námi několik nezapome ných let a nejkrásnějších chlapeckých příhod, ale také si upevnil cl ter a získal mnoho dobrých vlastností.

A tak jsem zvolnil, a když ke mně neznámý došel, rozpředl se me mi následující rozhovor:
"Ty kytičky pak zahodíš, vid?" zeptal jsem se na oko rozhorleně "kdepak!" bránil se ten chlapík a šlapal vedle mého zvolna jedo kola. ;Já si dělám herbář!"

"Tak to jsi jako kytičkář v té knížce, v té... jak ona se jmenuje I "Ahá, Hoši od Bobří řeky! Já ji mám doma. Já už ji četl asi třikrát ted už jsem ji dlouho neměl v ruce."

"A to chodíš na výpravy vždycky sám?"

"No skoro. Tatínek nemá čas a všichni moji kamarádi ted odjc svátky."

"To je škoda. Takhle nic neužiješ. Já ti něco řeknu. Podívej se, je d no sdružení chlapců, které koná každou neděli krásné výpravy, hraj pínavé hry a vůbec prožívá události, k jakým se obyčejný chlapec ~ stane."

"Hm!" Jaké hm? Ty myslíš, že by měli doma nějaké námitky?" "

"No asi jó! A dyt já můžu chodit přece vod nás s klukama! Po svá už zase přijedou..."

"Inu - když ti to stačí, já tě nutit nebudu. Tak nazdar!"

160

Kolo se zase rozjelo rychleji a tam za mnou zůstal chlapec, který je odsouzen být po celá chlapecká leta obyčejným klukem, protože právě před minutou zahodil nabídnutou příležitost k životu nejkrásnějšímu - ve skautském oddíle.

Rodiče, oddLZ, škola

Je to věčný problém. Synátor doma zlobí nebo poleví v učení a rodiče mu zaká~,ou na čas chodit do oddílu. Pro oddíl je to pohroma, protože každý z vás je zde kolečkem v soukolí a vaše delší vyřazení působí zhoubně na oddílový mechanismus.

A tak je s chlapcem trestán a nespravedlivě ničen i oddíl, je narušován ; jeho chod. Já tvrdím, že takový zásah - zákaz docházky do oddílu - není ` správný, a to zejména tehdy, když k němu nedáme souhlas. Členství ve

Dvojce je dobrovolné, a přece nikdo nemůže vynechávat oddílové podniky podle své nebo rodičovské libosti.

Rodiče většinou ovšem říkají: "když tomu našemu povstalcí zakážeme na čas oddíl, nejvíc ho potrestáme a nejrychleji ho přimějeme k nápravě!" Já ovšem na to: "Dobrá, dobrá, ale takové vynechávky oddíl jako celek

hrozně ničí! Vymyslete si na svou ratolest něco jiného, co by také po` mohlo, a přitom oddíl nenarušovalo! Na něco přece přijdete, když budete přemýšlet!"

Nejlepším řešením tohoto věčného problému by ovšem bylo, kdyby naši chlapci vzorně plnili své povinnosti k rodičům i ke škole - pak by odpadly všechny nesnáze se zakazováním docházky do oddílu!

Z Bobří hráze

Nedělejte stoličky!

Znáte to -jeden chlapec si klekne za nic netušícího kamaráda, opře se rukama o zem a udělá "stoličku". A teď přijde zepředu s ním domluvený druh, který do nic netušící oběti prudce strčí. Chlapec udělá krůček dozadu, ale narazí na "stoličku" a převálí se přes ni dozadu - za bouřlivého chechtotu těch, kteří na něj tuto léčku nastražili.

Nedělejte tyto žerty! Již několik hochů je zaplatilo životem.

Při nešťastném pádu si zlomili vaz a byli okamžitě mrtví.

Poslední takový případ, o kterém vím, se stal na jedné pražské prázdninové osadě.

Uvědomte o této výstraze ty, kteří tento článkuček nečetli a budou někdy chtít někomu "stoličku" udělat.

Máte bystré oči?

Zazávodte si s kamarády na schůzce. Vymyslete si nějakou větu, například "Bobří hráz nám dobře radí". A pak jeden po druhém ukazujte na tabulce,

161

kteřou ukazuje obrázek dole, jednotlivá písmena této věty obráceno kou. Každému závodníkovi se měří čas.

Uvidíte, jak obtížně budou vaše oči hledat v tabulce

jednotlivá F na, a to i ta, která jste už třeba několikrát

našli a ukázali. Kdo "přečte novou větu v nejkratší době, vítězí.

!

u

Květen

staré kroniky: Proboha, teče lod!

, kteří dnes, po mnoha letech, čtete tento nadpis, nepocítíte ani tisícinu ~hrůzy, která padla na Dvojkaře a zejména na mne,

když zazněl výkřik: ~ eče lod! Byla to neblahá zpráva, že

začala voda pronikat do podpalubí ' ejvětšího plavidla na

Vltavě v Praze (délka naší lodi byla 64 metry, šířka až 12

metrů - takových rozměrů nedosahovaly ani tehdejší parníky "

"Švehla" nebo "Praha"). A to znamenalo konec normálního

oddílového

'vota a začátek každodenního úmorného pumpování vody,

spravování ěčně rozbitých pump, úzkostné měření stoupající

vody v dvojitém lod'm dnu, moje spory s oddíly, které sice s

námi byly v pravém smyslu sloa i známého slovního spojení "na

jedné potápějící se lodi", ale nechtěly pumpováním pomáhat.

Hlavně mne znovu v plné síle přepadl strach, jak s naší

klubovní lodí dopadne. Přestane téct? Přestane téct dřív, než

nám ojdou síly a odhodlání pokračovat v pumpování?

Kdy do lodi začalo téct, proč do ní začalo téct, kudy do ní

teklo, to bynaprosto nevyzpytatelné. Na to nedovedli odpovědět

ani přivolaní odorníci z libeňské loděnice, kde se takovéhle

lodi staví. Odborník přišel, znalecky se podíval do podpalubí

pod rozebrané podlahy "na tu vodu", načež prohlásil, že

"takovádlenc lod nejni žádněj maňásek, to že je holt těžký" a

že by bylo nejlepší z milé lodi odmontovat nákolnice (aby mola

proplout pražskými zdymadly) a odtáhnout ji vlečnou lodí do

libeňských loděnic, kde ji vytáhnou na břeh a prohlédnou její

dno. Celá tahle

~ operace by prý nebyla ani tak drahá, nějakých mizerných

deset až dva

163

náct tisíc korun - no bóže, co prej je to pro nás! To bych měl ovše platit zase já!

Za netušený objev lodařského odborníka nikým nepředvídané ok~

ti, že naše lod "nejni žádněj maňásek", jakož i že "to bude

těžký", loděnici zaplatil 150 Kč, neboť lodařský mistr nám prý

dal odborný dek, prozahálež půl dne a to, uznejte, nikdo

nemůže dělat zadarmo.

Pakjsme z loděnice už nikdy nikoho nevolali.

Někdy lod začala téct v dubnu a přestala za tři dni. Jindy

začala, ~ jedna mizerná, téct v červenci a přestala až v září.

Zkrátka jeden jsme šli z lodi domů a bylo všecko "dobry", a

Z Bobří hráze

druhý den se celou j~ polovinou potápěla až pod červeně natřenou část dna - vypadala jals pédovaný křižník. V klubovnách skautských oddílů vystupovala z dvojitého dna až nad podlahy, oddíly nadávaly, sakrovaly, šly mně nábřeží korporativně naproti a zkrátka dělaly, jako bych snad já tam du napustil nebo co! Nikdo nevěděl, jak se to mohlo stát. Lod neu žádný náraz, nikdo ji nenavrtal, na břeh bokem nenajela - a přece ~ nou přes noc začala "týct"!

Pumpovali jsme, prohlíželi kde co, těsnili spáry ve dnu, vodu ' den měřili, podlahy jsme rozebrali a skákali jen po nosných trá~ v klubovnách to vypadalo jako po potopě světa, ale nic naplat, lod jako vztekla.

Všelijací "náplavkové", jejichž zaměstnáním je celoživotní pofla ní se kolem řeky, plivání do vody, nošení štráfkovaného trička a k~ loděk, tvrdili, že "takhlenc dycky začnou lodě týct, dyš se mění voda co tím měněním vody miní, to nikdo z nich nevysvětlil.

Pokaždé když lod znovu začala téct, třásl jsem se hrůzou nejen 1 nepříjemnosti, drinu, přerušení oddílového života, ale hlavně pro jsem na lod dosud nesplatil 40 000 Kč z půjčky. Ten dluh mi měly I ci vyrovnat skautské oddíly, které si na lodi pronajaly klubovny. I~ šla ke dnu, musel bych ty peníze zaplatit z vlastní kapsy. Nemluvě c že vyzvednutí potopené lodi z vltavského dna by mne stálo několik ších desítek tisíc korun.

Umíte si tedy snad aspoň trochu představit můj úděs, když jsem v pátek 15. května na nábřeží k lodi, která se potápěla, zatím co z p na mě kdekdo křičel: „Jestrábe, lod už zase teče!"

164

36. týden (4. - 10. května)

První rok svobody skautů

První kroje, které se v ulicích našich měst objevily těsně po skončení druhé světové války a pražském povstání, byly kroje skautské. Na barikádách, v lesních roklích, na hlídkách a pak i v osvobozených ulicích měst i městeček, všude, všude byli skauti. Kroje - u starších po celou dobu nesvobody láskyplně opatrované ve skrýších - byly často neúplné, chybné, vlastně jen trosky krojů - ale hlavně že jejich nositelé tím veřejně mohli říct: "Já jsem skaut!"

Bylo to jako lavina, držená po řadu let přísnými zákazy okupantů, která se rozlila po celé osvobozené vlasti k údivu těch, kdo ještě ani dnes skautské myšlenky nepřejí. Nebylo snad jediného chlapce a děvčete, kteří by nezatoužili stát se skauty.

První rok svobody nebyl ke skautům příliš vlídný. Nevybíravé způsoby, jakými byli zváni ke spolupráci, útoky, na mnohých místech ještě větší nouze o klubovny, než bývala před válkou, a ještě větší neochota k pomoci, to byla náplň toho roku. A přece se nám ten rok líbil. Vždyť převážná část skautů a skautek v něm zažila konečně to, co předtím znali jen ze skautských knížek. A zápasy, zdolávání překážek, to je také k něčemu dobré. Zocelí, upevní, i když se tím ztrácí čas a síly k plodné práci.

~ Památné podniky

Kromě upomínkových Iístečků uchováváme výjimečné podniky v pa~ měti ještě jinak. Po každém z nich, at je to tábor,~ nebo jednodenní vý

prava s obzvláště dobrodružnými událostmi či nějaká slavnostní výroční beseda oddílu, připevníme na stěnu klubovny kartónek. V jeho záhlaví je napsáno, jaký to byl podnik, a pod ním jsou podle abecedy jména účastníků. Když někdo z nich později odejde z oddílu, jeho jméno na kartičce přeškrtneme. A jak ubíhají měsíce a léta, škrtneme na lístku jedno jméno za druhým, protože chlapcem bohužel nelze být až do smrti a účastníci tohoto slavného, památného podniku se zvolna z oddílu vytrácejí. A když na kartičce zbývají poslední dvě neškrtnutá jména, sejme je ze stěny a nalepíme do kroniky. Čím staršího data je ten podnik, tím je nám kartička

Z Bobří hráze

vzácnější. A když už musíme některou ze stěny přenést do kroniky, je posledním dvěma pamětníkům tak smutno, jako by byli sirotci.

příklad na jednom lístku jsou jména těch, kteří v oddíle prožili dob svobody, kdy byl skauting zakázaný a oddíl pracoval ilegálně. Na jiné tičce jsou vypsáni ti, kteří pamatují předchozí klubovnu atp.

Sab Tohle slovo razil asi před deseti lety ve Dvojce starý sekáč zub a znamenat něco jako takytáborník, jenže v trochu jiném smyslu. Zatí takytáborník je tvor spíše přihlouplý, nešika a popleta, "sab" má v nádech zlomyslnosti. Chce kazit náladu, ruší program schůzek, ničí zení klubovny, dělá si legraci z toho, co je druhým svaté, stává se le myslným recesistou.

A ještě jeden rozdíl je mezi takytáborníkem a sabem. Takytáborn časem změní v celkem ucházejícího Dvojkaře, zato "sabem" se stává vykle chlapec dříve ukázněný, dobrý. "Začíná sábnout", říkali, o takovém chlapíkovi, když své několikaleté vzorné dvojkařství zan za sabovské šaškovství a "récu".

Nedopust, aby se to jednou řeklo také o tobě!

Knihy o skautech

Již za první republiky přišlo na knižní trh mnoho knih pro mládež, 1 čerpaly látku ze skautského prostředí. Pokud jejich autoři byli zki skautští pracovníci, kteří skutečně v mnoha obměnách prožili to, o psali, bylo vše v pořádku a chlapci i děvčata jim byli za takovou knit stě jen vděční. Horší to však je, píše-li knihu o skautech člověk, který nikdy neskautoval a zná skauty nejvýš z letmého pohledu při jízdě vla kolem tábora (a to ještě ten vlak musel být nejméně rychlík!).

V knize takového autora se pak dočítáme nejroztodivnější příběhy čení, jak to na skautském táboře vypadá (o ničem jiném zpravidla nep skautík si z tábora zmizí na tři čtyři dny, jen to ~kne (jde prý pátr~ ukradeném motocyklu), vedoucí se nad jeho neohlášeným odchodem usměje, vůbec se neleká odpovědnosti za ztraceného chlapce, naopa pochvaluje jeho samostatnost.

V jiné knížce (napsal ji vážený známý autor) si vyšlápne několik ct ců neskautů se stanem na prázdninový tramp bez vedoucího, bez zk ností - ale mají s sebou stan a kotlík, a tak je celá knížka hned poho nadepsána autorem jako "příhody ze skautského tábora". Chlapci s tom "skautském" táboře zlámou nohu, týden jsou bez ošetření, honí j~ kání, vypukne bouřka a vůbec děsné povětrí, ale nakonec všechno d~ dopadne, chlapci se vrátí ze "skautského" tábora domů a libují si, že 1 tí prázdniny budou "skautovat" zas.

166

= Rodiče, kteří do takových knížek nahlédnou, se zapřísahají, že svého šyna do skautského oddílu nepustí, tím méně na skautský tábor. Čtenáři~kauti nad takovou knížkou zuří, ale kniha tady už jednou je v několika tisíciích výtisků a rozšiřuje mylné názory o skautingu v řadách stále ještě neinformovaných čtenářů.

Jak jsem již řekl, autor-neodborník svůj "skautský" román zasadí vždycky jen do rámce prázdninového tábora. Tady totiž může popustit co nejsnadněji a nejlaciněji uzdu své fantazie. Tady se cítí aspoň trochu doma. O táboře aspoň ví, že si tam skauti vaří, že hrají různé hry, závodí, v noci hlídají atd. Ale co ví o činnosti skautů po celou dobu školního roku~ Co ví o životě v klubovně, co ví o problémech oddílových a družinových? Nic, nic - a proto ten překotný útěk od této stránky skautské činnosti k Iičení tábora.

Máš čistý štc't?

Na velikonoční robinzonádě jsme uspořádali soutěž o "vzorného Dvojkaře", abychom poznali, jak kdo z vás je i v těch nejmenších maličkostech "na výši". Kupodivu jen málo Dvojkařů vyšlo ze soutěže s čistým štítem. U většiny jsme za ty tři dny našli přece jen tu a tam chvilkový kaz. Například - někdo přinesl láhev s vodou a nenabídl kolemstojícím žízniwcům první

Z Bobří hráze

napítí, napřed se napil sám. Nebo - neupravená torna, odhozený papír, nevhodné chování při nástupu (jistý výtečník přišel na náscup s ešusem a ládoval se bramborama).

Nejvíce chybiček jsme ovšem našli u nováčků, ale i délesloužící Dvojkaři se tu a tam spletli. Nebyly to žádné hrozné přestupky, ale ten, kdo chce být opravdu dobrý Dvojkař, nemá chybovat ani v maličkostech.

Snad někdy zase uspořádáme podobnou soutěž - a uvidíme, jak při ní dopadnete.

Nechcete to zkusit i ve svém oddíle, družině, klubu?

Tabulka na denní dobrý skutek

Každý pořádný skaut a skautka mají vykonat aspoň jednou denně dobrý skutek. Nemusí to být nic světoborného, třeba zachraňování tonoucích, zastavení expresu před zříceným mostem a podobně, takové události se nestávají moc často. Ale stačí, když konáte aspoň dobré skutky malé. Půjčíte kamarádovi ve škole tužku, převedete tápajícího, bezradného slepce přes ulici, pomůžete staré paní nést těžké tašky s nákupem atd. Celé desítky takových příležitostí, kdy můžete někomu prokázat dobrý skutek, vás každý den mívají. Často si je ani neuvedomujete, často na to dobré skautské předsevzetí zapomenete. A teprve když se vás vůdce či vůdkyně

167

na schůzce zeptají: "Udělal jsi dnes něco dobrého?", napadne vás, 2 na to zapomněli, dnes, včera i několik dní předtím.

Jak to napravit? Jak mít tu skautskou povinnost na mysli?

Narýs~ tabulku s tolika okénky, kolik má tento měsíc dní. Na každý den v ~ de jedno okénko a to vždy večer vyplňte.

Jestliže vykonáte nějaký ~ skutek, zapl~te je černě. Pokud jste na dobrý skntek zapomněli, n okénko bílé. To okénko bude pro vaše skautské svědomí stálou výči

Brzo si zvyknete víc přes den myslet na svou povinnost dobrého ku už proto, abyste večer mohli příslušné okénko zaplnit.

Začněte ještě dnes!

Zahrajte si

Máte-li míč, nejlépe volejbalový, a jste aspoň dva, zahrajte si tuto ji duchou, a přece zajímavou hru. Postavte se do kruhu a odbíjením si jemně přihrávejte míč. Počítejte, kolikrát už jste si ho bez chyby a I šení přihráli.

Při první hře, která skončí ve chvíli, kdy míč spadne na zem, usta te "rekord", který se v dalších hrách pokusíte zlepšit.

37. týden (11. - 17. května)

Čtyři doby

Na výpravě za Ládu Velebilem u většiny Dvojkařů každým krokem pala nadšená nálada. A na zpáteční cestě někteří udiveně říkali asi t Jak je možné, že mi naše dnešní činnost dřív nechyběla? Jak jsem : dřív tak prázdně trávit volný čas?

Odpověděl jsem, že právě prožíváte ve Dvojce své nejkrásnější c bí. Co jsem tím myslel?

Váš čas, po který jste ve skautském oddíle, rozdělují na několik První je doba počáteční. Po příchodu do Dvojky většinou nikoho zd~ znáte, se vším se obeznamujete, ledaco se vám líbí, něčemu nerozu~ jste obvykle málomluvní a nesmělí. Podobáte se čtenáři, který začím knížku a prokousává se prvními stránkami. Podle povahy chlapců by to počáteční doba bud kratší, nebo delší. Někdo ji vůbec nepřečká a jde, tak jako se některý čtenář do knihy nezabere.

Hlavní část nováčků pokračuje ve svém vývoji a přichází do nejl nější doby. Překonali nesmělost, nejistotu, s každým se už znají, netá všechno je jim zhruba jasné. Většinou touží po úspěchu v bodovací sc

168

~horlivě sbírají pamětní lístečky, bodovací diplomky, píšou si deník, nep jim chybět ani jedno ~igoligo, pídí se po historii Dvojky a jsou ne~tní, musí-li některý podnik vynechat. Podle svých schopností přispívají k činnosti družiny i oddílu, skládají horlivě zkoušky, do klubovny by nejraději nastěhovali, zkrátka jsou plní nadšení, jaké nikdy dřív

Z Bobří hráze

nepoali. Veškeré jejich volné chvíle patří jen Dvojce, af práci, nebo myšlen
Tuto dobu pokládám za nejkrásnější, jakou vnímavý chlapec vůbec u nás může prožít. Velká většina těch, kteří do Dvojky vstoupí, ji také prožije. U některých chlapců, těch stálějších a vážnějších, trvá toto období elmi dlouho, třeba 2 - 3 roky, výjimečně i déle. Jiným, těkavějším a povrchnějším, končí nejkrásnější doba za rok nebo za půl roku, najdou se f boši tak málo vnímaví, hlouší a slepí ke všemu, že toto období u nás vůDec neprožijí a z doby počáteční hned přejdou do doby třetí. Té říkám "doba všednosti". Co se s chlapcem děje? Obrazně řečeno báječná kniha byla dočtena, nyní leží na polici a čtenář jen v duchu ještě prožívá její děj... Nejkrásnější doba skončila, chlapec s námi prožil všechno, co pro něj bylo kdysi nové, nezvyklé, nádherné. Už s námi hrál všechny naše hry, účastnil se desítek a snad stovek výprav i schůzek, tábořil s námi, v denících má celé sbírky pamětních a bodovacích kartiček -a skoro už netouží po nových. Neshání se po chybějícím Čigoligu, nevadí mu, že nezískal body za semafor či za deník. Nesnaží se už tak úzkostlivě o stoprocentní docházku. Občas vynechá podnik třeba jen proto, že bylo zamračeno, nebo kvůli kamarádovi ze školy. Ano, krásná kniha byla přečtena, chlapec se už jen s úsměvem probírá jejími stránkami. Tu a tam se jeho oko zastaví znovu na některém odstavci, ač obsah a děj zná z paměti.
Po době všednosti přijde doba usínání. Chlapcovo jméno zmizí z bodování, z vývěsek, družinových hlášení i našich nedělních podniků. A jase čtenář jen tu a tam vrací k přečtené knížce, aby v ní zalistoval a přimněl si její obsah, tak i chlapec v období usínání přijde mezi nás ještě kdy v sobotu, dokonce i v neděli, aby si oživil vzpomínky a na chvíli se tkal se starými kamarády, s nimiž toho tolik prožil. Ještě od nás dermivně neodešel, nezrušil své členství ve Dvojce, ale činně se již ničeho ne
' Doba usínání trvá u někoho třeba rok i déle. Někdo ji řeší radikálně když cítí její příchod, raději od nás zmizí hned a navždy. Většina chlapců „usíná“, aniž by o tom mluvili. Jejich návštěvy jsou stále řidší, až jedna z nich je tou poslední. Jiní se přihlásí na 2 - 3 měsíce do "nečinného členstva", a více se k aktivní práci nevrátí.

169

Mnohó dnešních Dvojkařů je právě nyní ve své nejkrásnější dc
Čtete naši skautskou knihu pomalu, s rozvahou, vryjte si její obsah do mysli i do svého srdce. Nečtete rychle! Rozumíte mi, vidte? Chci tím 1 abyste žili svou nejkrásnější dobu v oddíle co nejdéle!

Bezohlednost k oddílovému majetku

Jakmilejší s konečnou platností přijat do oddílu, stáváš se spolumajitel celého jeho majetku. To ovšem neznamená, že si můžeš kteroukoli vzít domů a volně s ní nakládat, protože není jen tvoje, ale i všech os ních. Máš si ale opakovat, že všechno oddílové je "naše", mít k těm cem vztah, cit a podle toho s nimi také zacházet. Ztratí-li nebo poškod někdo nějakou oddílovou věc, je to škoda všech, tedy i tvoje.

Někteří chlapci tohle nechápou, a stane-li se něco s částí oddílov~ majetku (ztratí se stan, rozbije se táborové nádobí apod.), je jim to doc Ihostejné. Jsou k oddílovému majetku nešetrní, zacházejí s ním neopat a diví se vedoucímu, že může tak lamentovat, když nějakou škodu objf Uvědom si, že převážná většina vašich společných věcí byla koupena ké za tvoje příspěvky. A že ztrátou či poškozením jsi ochuzen i ty!

A nakonec - podle toho, jak zacházíš s oddílovým majetkem a jak t ce neseš každé jeho poškození či ztrátu, můžeš se sám přesvědčit, jak h boko jsi srostl s oddílem ajak dalece jsi jeho opravdovým věrným členc

Kronikář se ,zlobí

Himbajs! Šúviks! Karamba!! Tisíc láter, já mám vztek!

Z Bobří hráze

A ještě jednou. se šúviks!

Všude je u nás plno věcí, novinek, vzruchu, práce, nápadů - a člověk to vážně nestačí všechno ani pozorovat a psát o tom. O mnohém se ani i dovím nebo se mi to k uchu donese jen čistou náhodou.

Je to škoda, protože i ve velkých a malých mimořádnostech se provuje naše činnost, živá a radostná, a jednou po letech každý její detail lidem vaši nástupci právě tak hlátat, jako vy se dnes pídíte po událostech z minulých.

A přece tak málo na současnou kroniku pamatujete! Nehlásíte do o sobě skoro nic, nepíšete do ní o své práci a myslíte si, že se kronika i ~ ší nástupci spokojí jen popisem nedělních podniků.

Já bych mohl do kroniky psát pořád, od rána do večera! Přes den m napadne padesát věcí, které bych mohl a měl do ní napsat. Ještě štěstí, že vždycky do večera zase zapomenou. Psaní kroniky, to je můj duševní c počin, něco asi takového jako pro jiné dospělé smrtelníky poležení kanapi s novinami v ruce.

170

~ Můžeme se "udržet"?

~ Když jsme se nedávno vraceli z Dýmových jeskyní ke klubovně, slyšel ; jsem, jak se Světlíčko pře s Radkem, zda je možné zůstat slušný i ve škole,

le, v moři hrubosti a sprostoty. Světlo řekl, že ve škole je to sotva možné, ale ten, kdo by se neudržel ani v našem prostředí, je už vážně slaboch.

S tím posledním plně souhlasím, ale nesouhlasím s tím, že je sotva možné udržet se ve škole. Proč? Kdo je ušlechtilý i ve svém nitru, ne jen " na povrchu, nikdy se nedá vyprovokovat ke špatnostem a hrubostem.

Být slušný a jemný ve slušném prostředí, to není celkem nic těžkého. To je asi něco takového, jako být statečný, když nehrozí nebezpečí, nebo být veselý, když se celá společnost otrásá smíchy. Ale zkuste být stateční, když na vaše já zabuší nebezpečí, zkuste být veselí, když vás pronásleduje jedna nehoda za druhou! Dokážete-li to, teprve pak jste muži, jak to řekl v jedné básni R. Kipling.

A právě tak je to s tím, zda se můžeme udržet. Být slušný u nás ve Dvojce, to je normál, o kterém se nemluví. Zůstat ale takový ve špatném prostředí, teprve tam začíná výkon hodný obdivu. Výkon, k němuž se ve skautském oddíle připravujete a cvičíte.

vám na táboře vaří?

~k se obvykle ptají starostlivé maminky vedoucího, když mu svěřují na bor svou "pýchu rodiny", která ještě nikdy netábořila. Některý vedoucí ~ tuto otázku odpoví rozpačitě, že ještě neví, jak to s vařením bude, jiný vdě prohlásí, že už se dvě maminky dobrovolně přihlásily jako táborové acharki - a některý vedoucí odpoví ještě pyšněji: "Na táboře si vaříme y sami!"

S touto poslední odpovědí nejvíce souhlasím - a to zejména když jsou ~ táboře chlapci aspoň čtrnáctiletí či ještě starší. Mám za sebou již několik desítek táborů, a ani na jednom jsem nedo~lil, aby nám vařily maminky. Z devadesáti procent jsme si uvařili vždy ~bře. Děláme to takhle:

Několik týdnů před odjezdem na tábor rozdělíme chlapce na takzvané borové služby. Každá služba má čtyři až pět členů - na náš tábor prů~ěrně jezdí asi 30 chlapců.

Službám přidělíme hned po jejich ustavení několik jídel, která se na dobře připravovat. Při tomto učení musí ovšem pomáhat maminky. Tak například první služba dostane za úkol, aby se naučila dělat houskové knedlíky s houbovou omáčkou a karbanátky s bramborem. Druhé službě přidělíme bramborový salát a hrách s kroupami. Třetí služba má řízek bramborem a zeleninový guláš atd. Kromě těchto dvou jídel (každá služ

171

ba má jiná) jsou ještě některé věci předepsané všem službám

Z Bobří hráze

stejní například se naučí vařit polévky - bramborovou, zeleninovou, zalnou, a také kávu a čaj. Všichni chlapci musí umět oloupat staré brary i oškrábat nové, pořádně očistit a nakrájet zeleninu.

Na táboře dá služba své vědomosti dohromady, vedoucí snad nejvíc, čí základní množství dávek - kolik mouky na knedlíky, kolik brambor. A služba pak už vesele vaří, pod vedením nejschopnějšího a pokud nejstaršího chlapce, kterému říkáme "vedoucí služby". Ten také nese ní odpovědnost za to, že jídlo je včas hotové, že je ho dost a že je do. Někteří vedoucí tvrdí, že vaření obstarávané chlapci znemožňuje celý program a výcvik tábora mužstva, protože se tohoto programu nemohou kvůli vaření nikdy zúčastnit všichni. Je to pravda jen zčásti se to napravit tím, že od deseti hodin dopoledne nejsou na programu na kterých by mělo být bezpodmínečně celé táborové mužstvo. A m vaření je výcvik tvrdší a užitečnější než ten, který byste uměle připravili, kdyby chlapci nebyli zaměstnáni přípravou jídel. Neboť přitom učíte nejen vařit, ale i pořádně pracovat, odpovídat za své dílo, být F a pozorní. Jinak tábor neobědvá - a takovou hanbu si nechce žádná ba způsobit.

Bitva papírovými koulemi

Zahřeje vás i v chladném dni. Herním územím je menší obdélník, rozdělený na dvě poloviny. Hráči vytvoří dvě stejně početné skupiny; na každou stranu nejméně tři, nejvíce dvacet. Každá pak obsadí jednu polovinu terénu. Na povel začnou po sobě házet papírovými koulemi, zhotovenými doma před výpravou ze starých novin. Tyto "střely" jsou sešněrovány kým provázkem, aby déle vydržely. Hráči se mohou letícím koulem ouhýbat, ale kdo je zasažen, musí herní území opustit. Vítězí ta strana, která už nezbude ani jeden bojovník.

38. týden (18. - 24. května)

Co děláš v neděli?

Jaro je na postupu. Nad krajem plují po nebeské modři bílá oblaka, v nich je plno slunečního světla. Vzduch opojně voní trávou, mladým listím; mí. Jaro je zasvěceno chlapcům a děvčatům. Škoda každé minuty strávené v místnosti. Jaká je to hloupost, zabít slunné nedělní odpoledne u víze nebo vůbec v městských zdech! Umiňte si, že každou neděli půjdete výpravu, že ani jednou - kromě Svátku matek - nezůstanete doma! burcujte svůj lenošící klub nebo skautský oddíl. Jděte ven třeba jen dva, když ti ostatní jít nechtějí!

ak zlepšit oddíl

emine snad týden, abych nedostal dopis tohoto znění:

"Vstoupil jsem do skautského oddílu, ale nenašel jsem v něm vše takové, jak píšete ve svých knihách o skautech. Jsem velmi zklamán..."

Také po každé neděli mi přicházejí moji přátelé sdělit, že viděli kdesi Prahou skauty, kteří se chovali neukázněně. Je to zatím bohužel někdy pravda. Není to však vinou skautské myšlenky, tak jako není vinou myšlenky sokolské, potluče-li se nešťastnou náhodou cvičenec na náradí. Vina je v neukázněnosti chlapců a děvčat, kteří vedoucí - zejména mladý, nezkušený - neumí dobře zvládnout. A přece bré oddíly, o jakých čtete v knihách, jsou! Takový by mohl být i váš oddíl a vy byste v něm mohli prožít ty nejkrásnější chvíle. Jak ale začít, když díl je rozklížený a chlapci v něm se spíš podobají hordě obyčejných

kluků než skautům? Dám vám na to recept.

1. Vyhlaste v oddíle nový život a dejte každému měsíc na nápravu. Kdo se neosvědčí, musí oddíl opustit, i kdyby v něm byl sebeděle a někdy dřív se o oddíl nevímjak zasloužil. Jedno nahnílé jablko nakazí celou vůši tatních!

2. Ustanovte, že oddíl nebude mít víc než čtyři družiny a žádná družina nepřesáhne osm členů. V oddíle tedy bude nanejvýš 32 chlapců nebo včat, nepočítáme-li vedoucí. A nového člena přijmete teprve tehdy, když se uprázdní některé z těch třiceti dvou míst. Každý si pak bude členů více vážit, když uvidí, že

Z Bobří hráze

není jen tak snadné se do vašeho oddílu dot.

3. Také vedoucí se ovšem musí vzchopit. Budou důslední, neodpustí c, co bylo odhlasováno. Budou příkladem v rytířském vystupování, orném krojování. Starost o oddíl pro ně bude na prvním místě. Již ný se nesmí stát, aby vedoucí či rádce nepřišel na domluvenou výpravu ebo schůzku.

4. Dbejte na dobrou docházku všech. Nic tak nerozbíjí družinu a tím i oddíl jako vynechávání podniků. Ve Dvojce máme zákon, který praví: Kdo tñkrát za sebou bez omluvy vynechá, není už dál považován za čle~ia oddílu. Jeho místo se tím uprázdní a oddíl za něj může přijmout jiného chlapce, nováčka. O nováčky není u nás nouze, právě tím, že nepřijímáme kdekoho a Dvojka má dobrou úroveň, hlásí se k nám pořád plno chlapců. Za opožděný příchod na schůzku či na sraz strháváme body.

173

5. V oddíle si zásadně neříkáme "Doskočile", "Valento", "IXmc vždy jen křestními jmény nebo přezdívkami. Oddílové prostředí tñ získá větší vzájemnou důvěrnost, nepřipadáme si cizí, jsme jako velká třicetičlenná rodina. Je zvláštní, že na tohle nepřišly ani jinak oddíly a chlapci se tam stále oslovují příjmením jako ve škole. To nepřispěje k lepšímu sblížení. I v kronikách a na vývěskách v klu užíváme jen křestní jména a přezdívky.

Boj družin

Ve Dvojce družiny mezi sebou soutěží po celý rok v bodování (jed~ lo trvá měsíc). Kromě toho jsme zavedli tradiční závody, kterým ř Boj družin a konají se jednou ročně. V čem družiny při těchto vrhc závodech soutěží? V uzlování, chůzi podle mapy, vaření, orientaci, lizaci, stavbě stanu, první pomoci, znalosti skautského zákona, měře šek a šírek, běhu na značkovací dráze, zpěvu, dramatických výsti znalosti rostlin, kreslení atd.

Každou družinu reprezentuje čtyřčlenná hlídka v níž jsou nejmér skauti, kteří splnili podmínky prvního stupně zdatnosti. Družiny n postaví i druhou hlídku. To jen vítáme. Boj družin se odbývá na denní výpravě, protože za jeden den bychom všechny závody Bo zvládli. I když tento podnik trvá poměrně krátce, družiny se na ni pravují několik měsíců. Sestavují a všelijak zkoušejí přihlášené hlídek, méně schopné chlapce nahrazují zdatnějšími, dokud je čas, G mená dokud neuplyne lhůta, kdy musí družina přesně a nezměn ohlásit sestavu své hlídky. Všichni Dvojkaři však hlavně trénují jed vé disciplíny Boje. Neumorným cvičením dosahují pak někteří jedn ci, dvojice i celé hlídky v té či oné disciplíně výsledků skoro zázrač Tak družina Medvědů má například dvojici (to je polovina hlídky), sama a bez přispění druhé dvojice postaví vzorně stan za 50 vteřin jsou u jehlanu zapnuté všechny olivky a stěny pořádně vypnuté. Jiní i ní chlapci dokážou uvázat ten či onen uzel přesně za vteřinu.

A přece ani tyto jedinečné výkony nepřinesou někdy hlídce vítě Na konečném výsledku i u těch připravených a nejschopnějších se př družin, jako při každých závodech, podílí značnou měrou šťastná šťastná náhoda. Závodník má například přinést 13 přesně určených rc Na zpáteční cestě jednu ztratí - a jeho výkon už "hoří". Kdyby se sl zaklínal, že květinu našel a poznal, rozhodčí to neuznají. Květina být tady a hotovo! Někdy se hlídce zraní závodník, špatně došlápne A hned mizí naděje na první místo!

Uspořádejte ve svém oddíle také takový Boj družin. Vnese do vaš

174

nosti napětí, chut k procvičování skautských znalostí a nové podněty. Nejdřív vypracujte v součinnosti se všemi družinami podrobná pravidla, v čem budete závodit, co a jak se bude bodovat - a pak hurá do Boje dru

Táborový jídelníček

Psal jsem už o tom, jak to zařídit, abychom si dovedli na táboře vařit sami a nebyli odkázaní na maminky-kuchařky či

Z Bobří hráze

dokonce na cizí placené kuchařské síly. Dnes zde vypisují přehled jídel, která nejsou příliš složitá a můžeme je vařit bez obav, že by naše schopnosti na jejich přípravu nestačily.

Houskové knedlíky s omáčkami (houbovou, cibulovou, koprovou nebo z rajských jablíček).

Bramborový salát. Řízek s bramborem. Karbanátek s bramborem.

Míchaná zelenina (mrkev, kapusta, kedlubny). Škubánky s mákem.

Brambory a salám na paprice (místo dlouho trvajícího guláše).

Bramborové knedlíky s kedlubnovým zelím.

Kynuté knedlíky plněné borůvkami.

Brambory s paprikovou omáčkou (takzvané zablafulky nebo bezmasý bramborový guláš).

Tato jídla střídáme, takže na táboře trvajícím tři týdny přijde jedno nejvýše dvakrát na řadu.

Polévky varíme nejraději bramborové. A třebaže všechny naše služby do nich použijí vždy stejné věci, pokaždé má polévka jinou chuť. To je tím, že každá služba odměří poněkud jiné dávky té či oné potraviny.

Vdolky a lívance po mnoha zkušenostech na táboře už neděláme. Jejich 'prava zabere mnoho hodin, pečení neskončí nikdy včas a chlapci se poádne nenajedí.

0 ušlechtilosti ducha

mnoho a mnoho příznaků, z nichž lze usuzovat na ušlechtilost chlapce povahy. Jedním z těchto příznaků je jeho chování k mladším kamarádům a sourozencům.

Pánovitý, nadutý tón, rozkazovací nebo věčně výsměšný, škádlení utiskování, uplatňování síly a moci staršího nad mladším, to vše mluví i<í neomylnou o tom, že ušlechtilost nezaujímá mnoho místa v srdci toho chlapce.

175

Vůdcovská píšťalka

Již řadu let mám skautskou píšťalku, kterou bych nevyměnil ani z zlata. Je to celkem obyčejná píšťalka, často mi naši chlapci nabízejí prý lepší, s všelijakými ozdobami a nápisy, ale nikdy neporídili. V~ signál této píšťalky přibíhají naši chlapci na nástup a těchto nástupů už měli tisíce a tisíce. Také jsme

touto píšťalkou zahajovali a končili a tisíce našich her. Když jsem zapískal, přibíhali dnes už lehe chlapci z našeho oddílu, Pepíček Hůrků, Ota Čoček, zvaný Bublín "Pracující lid", a taky Mýval - všechny je znáte z knihy Tábor Zvuk mé píšťalky

přivolával Ládu Velebila, o kterém je v Devadesátce, a mnoho jiných. Jak bych mohl takovou památnou v měnit za novou?

Jakmile zazní můj hvizd (zpravidla dlouhý a krátký, což je v mc ce písmeno N, které u nás znamená "nástup!"), chlapci všeho necha ží ke mně. Nikdo se neloudá a nikdy se nestane, aby který Dvoj) signál ignoroval. Nástup je nástup! To je v

oddíle zásadní, nedotkn nepřekročitelné. Do třinácti vteřin od zapískání stojí každý člen odi svým místě v pozoru.

A ještě něco. Třebaže většina našich chlapců má píšťalku, která n ný zvuk jako ta moje, nikdo ji na výpravě nepoužívá, aby neuvedl ~ v omyl, aby si nemysleli, že to píská vůdce oddílu...

Cesta po kamenech

Sestavte na trávníku nebo na udupaném prostranství z plochých ol dlouhou klikatou linii. Pak si jeden hráč za druhým zavážou oči ta ani trochu neviděli, a jdou bosí nebo v obuvi s tenkou podrážkou 1 linii. Cestu si hledají jen hmatem chodidel.

Každému měříme čas; projde celou trasu nejrychleji, vítězí.

39. týden (25. - 31. května)

ore zelené příšery v roce 1928, mi řekl své zábavě, tak mě ta chuť do práce hne

Tento vyrok - ač od chvíle, kdy zazněl, uběhla již desetiletí -je živý ajá na něj nemohu zapomenout. Pořád máme v Dvojce chlapce

Co děkíš pro svůj oddíl? Kdysi velmi dávno, na Táb Konvalinka:

"Víš, Jestrábe

, já rád dělám. Ale když vidím, že prací nom já a druzí si

jedou po
jde!"

se poctivě snaží pracovat, kdežto druzí nehnou pro celek ani prstem; a chovají se jako příživníci. Nedávno jsem schválně spočítal, kolik hodin věnuji každý týden Dvojce. Pamětní lístečky - 2 hodiny, psaní Dodatku výroba vývěsek - 2 hodiny, sestavení, přepsání a rozmnožení Čigoliga - 3 hodiny, příprava nedělního programu - 3 hodiny, příprava klubovní soboty - 1 hodina, kronika - 3 hodiny, dopisy - 2 hodiny. Celkem to je 16 hodin, tedy plné dva pracovní dny, které musím po večerech, o poledních přestávkách a po nocích vyškudlit mezi jinou prací. A do těchto 16 hodin nezapočítávám ještě různé nepředvídané věci - návštěvy chlapců, shánění různých potřeb pro Dvojku, vyřizování všelijakých záležitostí. Chápete, jak mne po tolika hodinách, které Dvojce každý týden věnuju, znechutí a rozladí ten, kdo například odmítne vybarvit pamětní lístečky? (Půl hodiny práce!) Chápete, jak jsem rozmrzelý, když musím dvakrát pakovat výzvu, abyste se chopili té či oné práce, než se zvednou jedna ebo dvě ruce? Potřebovali bychom například, aby dva chlapci šli někdy dopoledne koupit pro klubovnu bednu a do ní uhlí. Z těch, kteří mají odpoledne čas a chodívají do biografu nebo "na Vlacha", se nepřihlásil ni. Ve Dvojce jsou obětaví chlapci, kteří dělají, co mohou. Ale jiní se dod nezasloužili o nic. A těm je určen tento článek. Aby se zamysleli nad ou dosavadní neužitečností a přiložili také ruku k dílu. Rudla ovalinka vyrostl a odešel z oddílu, ale jeho slova zůstala v platnosti. ~ich smysl je jasný. Lenošící Dvojkař demoralizuje Dvojkaře snaživého, re mu chuf do práce!

A to platí nejen u nás, ale v každém oddíle, v každém klubu! ;dna z nejpamátnejších písniček Dvojky je ta naše - My pluli dál a dál. O oddílu ji přinesl můj předchůdce, vůdce Bobr, na Táboře Svazu třinácti roce 1927. V tehdejší kronice, kterou přečetlo už tolik oddílových gene~cí, je o té písničce hodně psáno. Jak jsme tehdy měli zvláštní táborový ~níček, měsíc stoupal nad lesem, veliký a bílý, a Bobr zpíval svých 297 ísniček, které nikdo z nás neznal. Jedna z nich začínala slovy My pluli il a dál... Zalíbila se nám, na tom památném táboře jsme ji pak zpívali ~ad stokrát, pořád jsme ji měli na jazyku, byla napsaná i v jídelně na sto, (Jídelnu vlastně tenkrát tvořil jen ten stůl.)

Ta píseň ve Dvojce skutečně hluboce zakořenila. Chlapci se v oddíle řídali, ale tahle písnička zůstala a všechny generace na ni mají pěkné zpomínky. Vždyt jsme s ní končili každý táboráček, každou černou hoinku na táboře u kamen nebo v klubovně, ta písnička zněla na každé na

177

MY PLULI DÁL A DÁL Autor neznámý

Adngio ~ncp E H ~

My plu- li d5l a dál v ze-le-né le - sy, (dál a dál a dál)
kde vIn-ka svln - kou sla-ví své ple - sy, my plu (dál adál a dál)A

dál a ~l vze-le-ný háj, ..' my plu-1 E(dál a dál a dál) H~

1.::: E s.

= dál a dál vze-le-ný háj, háj.

(dál a dál a dál)

2. Lodkaje matá, vesIajsou krátký, poplujem, chlapci, poplujem zpátky [: či máme ploutl dál, v zelený háj?:]. My pluli dál a dál v rákosí tmavé, kde rybka s rybkou spolu si hraje.

[: My pluli dál a dál - v neznámý kraj.:]

ší velikonoční robinzonádě, s ní jsme končili své tábory. Je to posv oddílová píseň, nesneseme při ní žádné rušení, dovádění a podobné k~ chvíle. Zpíváme ji několikahlasně a zpravidla velíni pěkně. Vžijte s kouzelného nápěvu.

Není samozřejmě jediná, kterou zpíváme, máme jich plný batoh.

; , Proč už Mindigo nevede oddt~

Bratr Mindigo byl dobrý a nadšený vedoucí. Nic mu nebylo zatěžko, kde ~lo o chlapce z jeho oddílu. Každá jeho volná chvílka patřila jen jim. A přece kteréhosi dne ohlásil, že se vedení oddílu vzdává. Svůj odchod zdůvodnil takto:

"Měl jsem v oddíle chlapce 14 - 17leté. Předpokládal jsem, že v tomto věku budou již trochu rozumní a uznalí. Ale nebyli! Odmítl jsem například mnohem výhodnější zaměstnání v sousedním městě, jen abych mohl pracovat v oddíle dál. Chlapci si však brali "dovolenou" z oddílu pro každou maličkost, ačkoli tím narušovali jeho dobrý chod. Chodil jsem na každou schůzku a výpravu, třebaže mi čas, který jsem těmto podnikům věnoval, mnohdy chyběl. Chlapci však podniky každou chvíli vynechávali. Posvícení, kopaná, biograf, to všechno bylo pro ně přednější. Na srazy jsem přicházel včas. Když jsem se někdy opozdil, protože jsem do po

~ slední chvíle připravoval program, nestyděl jsem se na sraz utíkat jako malý chlapec, jen abych tam byl včas a aby na mne ostatní nemuseli če' kat. Cestou jsem ale potkával hochy, kteří se na sraz loudali a bylo jim acela Ihostejné, že přijdou pozdě. Přinášel jsem na výpravu spoustu věcí ; k programu. Jejich příprava mi' doma trvala celé hodiny. Chlapce jsem však nemohl přimět ani k tomu, aby si doma udělali několik papírových ř koulí ke hrám. Nikdo se mi nemůže divit, že moje nadšení pro oddíl, chlapci tak ubíjené, konečně docela uhaslo!"

Chlapci a děvčata z oddílů a podobných sdružení, přemýšlejte, nepodobáte-li se svým chováním hochům, kteří Mindiga tak znechutili. Posuzujte sami sebe přísně! A napravte se, najdete-li na sobě chybu. Jen málo dospělých lidí vám rozumí a chce pro vás pracovat, místo aby se sobecky starali jen o sebe. Buďte takovým lidem vděční a neberte jim jejich nadšení!

Zpráva o táboře

Aspoň měsíc před odjezdem ná tábor mají dostat rodiče chlapců a děvčat I zprávu, z níž se dovědí o táboře všechno, co potřebují vědět.

V tomto listu má být:

1. Přesný popis a adresa tábořiště. 2. Výše táborového poplatku.

3. Upozornění, že táborový poplatek se nevrací, jestliže se chlapec ne~ bo děvče bez vážného důvodu předčasně vrátí z tábora domů.

5. Datum odjezdu na tábor a příjezdu z tábora. 6. Seznam táborových potřeb.

7. Vysvětlení, jak se budou táborníci stravovat a kdo jim bude vařit. 8. Datum, do kterého je třeba podat závaznou přihlášku a zaplatit záh hu.

9. Určení návštěvních dní. (Například jen neděle 15. 7.).

10. Ustanovení, zda lze posílat táborníkům z domova balíky ajak bud naloženo s jejich obsahem (zda si adresát smí ponechat všechny potrav ny, nebo bude jejich část rozdělena mezi ostatní).

11. Přihláškový kupón, který rodiče z listu odstřihnou a vyplní. Na to~r to kupónu je předepsaná i řádka, na niž rodiče napíší svou prázdninovo adresu - kam lze poslat spěšnou zprávu, kdyby se na táboře s účastníkem něco nepředvídaného stalo (onemocnění, úraz, vyloučení z tábora).

Hlídky čistoty

Na výpravy za město se nevydávají jenom skauti, čtenáři Bobří hráz~ a vůbec lidé, kteří milují přírodu a dbají na pořádek. Do lesů chodí takí bezohlední výletníci, malí i velcí, kterým se říká "mastňáci". Ti po sobi zanechávají na tábořišti nezahlazená ohniště, pohozené plechovky oc konzerv, papíry, rozbité i nerozbité láhve (někdy je dokonce naházejí dc vody!). A tak prosím čtenáře: na svých výpravách uklízejte stopy po těch~ to takytábornících, at máme přírodu co nejčistší. Staňte se hlídkami čisto~ ty. Čím více takových

Z Bobří hráze

dobrovolných hlídek bude, tím krásnější budou na~ še
tábořiště. Děkuju vám za tu péči už napřed!

Táborní7i-uzenáč

Tak jako je takytáborník ten, kdo vyrazí na několikadenní
výpravu a ani jednou si na ní nic neuvaří, právě takový
takytáborník je ten, kdo se popelí a čmoudí u ohně od rána do
večera. Někteří chlapci začnou vařit čaj, jen přijdou na
tábořiště. Po čaji vaří hned polévku, ne že by měli hlad, ale
jen aby udržovali ohniček a vařili. A pak zase honem čaj!
Slunce praží, je odpoledne, ale chlapci vaří čaj, jen to brnčí.
A když už nemají opravdu nic, co by ještě uvařili, aspoň
udržují naprázdno oheň, udí se u něj, otravují vzduch jeho
kouřem široko daleko - a když jdou večer domů, jsou kouřem
celí prosáklí. Ani trochu jim nevadí, že v tom dni skoro nic
neužili!

Dobry táborník si připravuje teplé jídlo, ale s vařením to
nepřehání, a hlavně neudržuje oheň, když ho už nepotřebuje.

180

zklamání

;dstavte si, že byste se najednou dověděli, že Jestřáb a Jumbo
- my dva, ;ří Dvojku vedeme - nejsme těmi vzornými, dobrými
občany, za jaké s máte (aspo~ si to hrdě myslíme), ale že
žijeme dvojím způsobem: před mi si hrajeme na čestné, slušné
lidi, ale když nás nevidíte, jsme najedu nečestní, neslušní,
lajdáci. Jistě byste byli hrozně zklamaní a nic by s ve Dvojce
už netěšilo. Také my dva, Jumbo a já, jsme velmi nešťastkyž
se dovíme, že někdo z vás není ve svém soukromí takový, jak ho
láme u nás.

Jacíjste vy, skauti, doma, na ulici, ve škole mezi špatnými
kamarády? ;podléháte jim? Nevíteží nad vámi vaše slabší
stránky, když právě nee s námi?

vra~re s~

to hra je určena ven, na prostranství, kde není tráva. Může se
jí zúčastňákýkoli počet hráčů. Špičatým kamenem nebo kolíkem
narýsujete na upané zemi kruh tak velký, aby se v něm všichni
mohli poměrně volně hybovat. Na dané znamení začnou se hráči
vzájemně vystrkovat z kruhu. Kdo se octne aspoň jedním celým
chodidlem za hraniční čarou, asi z kruhu odejít a boj tím pro
něj končí.

Kdo nakonec zůstane v kruhu sám, vítězí.

Máte-li mezi sebou nějakého "hromotluka", který by musel
vždycky hrát, může se proti němu spojit několik hráčů a
vystrčit ho z kruhu ven ~lečnými silami. Pravidla lze upravit
tak, že soupeře smíte vystrkovat i ramenem, ne tedy rukama -
ty máte složené za zády a neužíváte jich.

181

\ , , 1

Cerven '

Tábory ve ,Sluneční zátoce

Sluneční zátoku jsem objevil jako patnáctiletý kluk, když jsem
byl r vštěvě u svého strýce v Ledči nad Sázavou. Nedošel jsem
tehdy až ~ seděl jsem jen na jejím kraji v podivný podvečer a
z dálky ke mně hal zpěv skautů (já byl tehdy ještě "civil").
Později jsem ten večer p v jednom ze svých prvních článků v
časopisu Skaut-Junák. Za ten č jsem se pak hrozně styděl,
třebaže jsem za něj sklídl pochvalu, byl citový.
A když jsem se později stal skautem, vydal jsem se s několika
m~ hochy na první tábor. Neměl jsem nejmenší zkušenosti, sám
jsem ~ předtím netábořil, ani jsem tábor neviděl - a teď jsem
měl tábor vési

Hoši zlatí, ten rnůj první tábor byl mou soukromou lesní
školou. jsem se tvrdou prací a mnoha neúspěchy. Musel jsem na
něm zastáva hu skautského vedoucího, kuchaře i doktora. Bez
předchozí přípravy příručky, bez porady s někým zkušenějším.
Na ten první tábor do smr zapomenu - bylo to v roce 1925.
Ještě štěstí, že nám nechal na louce je podsady a kamna 35.
oddíl, který tehdy zrovna odjížděl, když my přijeli "tábořit".
To byla naše záchrana! Zkušený vůdce Pětatřicítky,

182

táborník Láda Rački, poznal ve mně okamžitě nezkušeného zelenáče, ale omoci mi už nemohl jinak než tím, že nám přenechal podsady a dal mi oěkolik rad. Dodnes na něho vděčně vzpomínám. V pozdějších letech jsem dělal ledaco jinak, než jak mi to doporučil, a mnohé jsem zlepšil. 'Uznan to a obdivoval naše tábory, když k nám po mnoha letech náhodou zavítal. Přesto jsem si nikdy nedovolil zlehčit jeho praxi, vyjádřit se zamítavě k jeho praktikám, které jsem třeba ve svých táborech pak měnil. V mé mysli je zapsán zlatým písmem, vzpomínám na něho jako na jed`noho z nejlepších vůdců. V dalším roce - 1926 - jsem tábořil už s Dvojkou, pod vedením svého předchůdce, rovněž moudrého vůdce Bobra-Ryšavého. To byl tábor u Libice, nedaleko Turnova, který jsem nazval "Mohykánský". Od té doby dostávaly všechny další tábory Dvojky svá jména.

A když jsem měl v třetím roce - 1927 - vést tábor z větší části sám, rozřhodl jsem se opět pro Sluneční zátoku. To už jsem si připadal jako strašně zkušený táborník. Náš vůdce Bobr po několika prvních dnech odjel a já začal vůdcovat sám. To byl "Tábor Svazu třinácti". Tady jsem poprvé zavedl "denní rozkazy", "táborový řád", zde byl založen strašidelný spolek Svaz třinácti. Chlapci začali nosit kanadské nože, seznámili jsme se s naším Vítrem, tehdy zvaným Vytrvalec. Poslali ho k nám na tábor až i Jugoslávie, přijel ještě se svým kamarádem Odcházelem. Skauti nebyli, 'en "civilisti", ale Vytrvalec se tak do skautování zařal, že když se po několika letech přestěhoval do Československa, vstoupil k nám do oddílu. O rok později - 1928 - stál náš tábor na stejném místě a nazvali jsme o "Tábor Zelené příšery" podle přízraku, který jsem tam vyvolal v život. Tábora Svazu třinácti a Tábora Zelené příšery jsem nejvýznačnější část innosti i nálad popsal v knize Hoši od Bobří řeky. Byly to opravdu dva ezapomenutelné tábory. Tam též vznikla figurka zálesáka Frédyho (pode Jirky S.), zde se odehrála děsivá příhoda s šílenou ženou (dodnes se vzpomínka na ni udržuje v oddíle oblíbeným výrokiem "jen ti fůtěj, ty ancikriste", o němž někteří chlapci ani nevědí, kdy a za jak ošklivých okolností byl pronesen). Pak jsme po dva roky Sluneční. zátoku neviděli. v těch dobách se hodně změnilo, já převzal vedení oddílu, generace hochů z minulých táborů se rozešla a Dvojka prožívala s novými chlapci letní pohádky na březích Mastníku (Tábor na Bobří řece - 1929, Tábor smůly - 1930).

A přišel rok 1931. Oddíl se rozrostl a my se rozhodli postavit tábor zase ve Sluneční zátocce, na krásné slunné louce u řeky, zalévané od rána do večera sluncem. Pojmenovali jsme ho proto Tábor ve Sluneční zátocce.

Nemám na něj právě pěkné vzpomínky. Byl to můj první tábor s

vel

183

kým počtem hochů, přijelo nás čtyřiadvacet (dřív nás bylo nanejvý; náct). Mezi nimi bylo hodně nováčků, kromě toho začalo odrůstat ~lik chlapců, kteří byli dřívě vzorní, a jejich proměna k horšímu mne tíla. Tehdy jsem ještě neměl takové zkušenosti, jaké mám dnes, ne~ jsem, proč k těm neblahým změnám v chování hochů dochází, nedc jsem si je vysvětlit. Proto bylo mé zklamání tak hrozné!

Když mé znechucení dostupovalo vrcholu, zřekl jsem se na pamá místě nad táborem vůdcovské úlohy v oddíle. většina chlapců se pak šila, to mi vrátilo chut do skautování. Přesto je však tento tábor jedin který nemám dobré vzpomínky.

Pak přišly tábory další, vždy na stejném místě ve Sluneční zá a přece každý tak docela jiný a něčím jiným krásný: Tábor úplr~ku (1! Tábor dvacáté míle (1933), Tábor třinácti orlích per (1934), Tábor Vytrvalce (1935), Tábor Modrého stínu (1936) a Tábor zpěvu (1937; každém z nich se přihodilo plno událostí, pro oddíl významných Táboře úplrku jsme obnovili kouzelné výpravy na paseky ve svitu fi ku, o rok později jsme bojovali

Z Bobří hráze

se 17. oddílem o vlnku, v roce 193~ tábor ve znamení stráguľy - zkrátka každé léto bylo podbarveno ní novým a lišilo se od táborů přecházejících.

Každý strom, každý kout, kámen a místečko ve Sluneční zátoce : svou historií, posvěcenou odešlým Chlapectvím několika generací. A~ dejde jednou pěkný večer a my budeme ve Sluneční zátoce, zavedu vá všechna ta místa. LTKázu vá, kde se vrhl v roce 1931 jeden z hocfi vody i s hodinkami na ruce, aby šel naproti svému příjíždějícímu kam dovi, vysvětlím vá detektivní případ zloděje z Tábora Svazu třinácti, jdeme spolu na památné místo na Druhé pasece, řeknu vá, kde ajak díl Frědy "přes tu vodu", uvidíte stromy, jejichž noční obrysy na ~ vypadají jako žena s nuší a sedící vlk, podíváme se na místo, kde šíl žena probudila za svítání Moju, který spal v lese na závěr zkoušky T'ri lí pera, vysvětlím vá, jak Zelená příšera svítila na druhém břehu ři ačkoli byla v táboře, ukázu vá, kde dokončilo život šídlo pohr"bené v ší kronice, zavedu vá na plantáže "Jestřábového kvítí", budu vá vy~ vět, co se kde seběhlo. Ajednou podnikneme výpravy do lučin, lesů, r lin a údolí, které křížem kražem promaširovali i proplížily maněvn skupiny našich družin. Naznačím vá, jak a kudy vedla první semafc vá štafeta, zavedu vá na "Rejžák", zkrátka seznámím vá se vším, c~ ve Sluneční zátoce a jejím okolí spjato s historií našeho oddílu.

184

40. týden (1. - 7. června)
s sebou na tábor

Ta tábor síce nepojedete hned zítra, ale s přípravami byste měli začít už lnes, jinak vá bude před odjezdem chybět mnoho věcí. Proto zde vypíjuju seznam potřeb, které si berou na tábor chlapci z našeho oddílu.

Slamníkový povlak (třeba z pytloviny), široký asi 60 cm, dlouhý 180 m. Na centimetru nezáleží, bude-li slamník větší, na stanovém lůžku ho aložíte. Polštárek nebo jen povlak na něj, který na táboře nacpete slámou i sušenou lesní trávou. Povlak je skoro lepší, protože nezabere v táborových zavazadlech tolik místa.

Spací pytel nebo dvě silné pokrývky. Prostěradla na našich táborech neěstujeme, spíme zpravidla v teplácích, a tak nám hrubá látka slamníku evadí. Prostěradla jsme dřív tepláky jen zbytečně zašpinili a maminky je o návratu domů nemohly ani vyprat.

Kromě skautského kroje nebo těch šatů, které budete mít na sobě ceso do tábora, vezměte ještě do zásoby aspoň dvoje ponožky, jedny treýrky, plavky, dvě starší košile, dvě trička, tepláky (kalhoty i bundu). femáte-li tepláky, tedy nějaké staré dlouhé kalhoty a starý volný kabát. ~den svetr silnější, jeden slabší. Pevné boty přes kotníky (do deštivého blátivého počasí). Tenisky nebo kecky či sandály. Pláštěnku do deště.

Další potřeby: Ručník, utěrka na nádobí - po jednom kusu, víc jich neerte, zbytečně překázejí a svádějí k tomu, abyste špinavé věci neprali tahali z kufírku pořád nové a nové, čisté. T"rx kapesníky. Jídelní miska držadlem a víčkem (nejlépe trojdílná). Nůž, vidlička, lžíce. Pohárek na odu. Kartáček na zuby a zubní pasta. Hřebínek. Šití. Krabička poslední áchraný. Mýdlo. Rýžový kartáček na drhnutí. Kartáč a krém na boty (staíjedna souprava pro stanovou dvojici).

Svíčka. Baterka. Deník. Barevné obyčejné tužky. Barvy. Fotoaparát. Hodinky. Hudební nástroj (foukací harmonika, kytara). Čisté papíry na psaní a malování. Šachy a jiné hry ~ro deštivé dny). Poradte se s vedoucím, zda máte na tábor vzít také ko~. Nám kola prokazovala vždy velké služby. Potíž je jen s jejich bezpečým uskladněním, zejména přes noc. Zamykáme je na řetízek k vnitřním ůlům kuchyně. Nezapomeňte také na malou kapesní lékárníčku. Osobní rukaz a kartičku zdravotní pojišťovny.

Zbývá ještě otázka, kam všechny ty věci složit. Do torny se nevejdou, nás si proto mohou chlapci vzít na tábor malý

Z Bobří hráze

kufřík. Neberte si však noy, protože cestou i na táboře dost utrpí, zejména vlhkostí.

Mimoděk velké předměty, které mají sloužit také celku (míč, luk a šíj, horolezecké lano) zabalíte do oddílových beden.

185

Jak jsi dřív trávil volný čas?

Dřív - dokud jsi ještě nebyl ve Dvojce. Nahlédněte do minulých Čigoliga nebo do svého deníku a přehlédněte všechny ty pěkné po~ kterých jste se u nás již zúčastnili. Uvědomte si, oč bohatší, bar a užitečnější život žijete po příchodu do skautského oddílu. Nezna schůzky v klubovně, nevěděli jste nic o skautské družině, o bod a skládání zkoušek do skautské stezky. Ani ve snu vás nenapadlo, mohlo být něco napínavějšího než hra vyzvědači nebo že byste mo zatajeným dechem závodit o zlomky vteřin při vázání uzlů.

A což teprve až zase přijdou nové výpravy s desítkami her a přího~ ba několikadenní výprava o Svatodušních svátcích - o táboru ani n~ vě!

Břed vstupem do Dvojky jste nikdy nezažili chlapecký kolektiv, k kdo nemluví sprostě, kde nejsou hádky, kde nikdo nešvindluje, kde nuje "právo silnějšího". Nikdy předtím jste neměli tak vzrušující z tolik krásných podniků.

Budte proto vděční náhodě, která vás zavedla do naší klub A vždycky když začnete trochu ochabovat, vzpomeňte si na ten v; obyčejný život, jaký jste vedli dřív - a hned bude po omrzelosti!

O vodě a žízní

Žízeň patří k těm prubířským kamenům, na kterých se zkouší lidsk vaha. Na výpravách, které zbloudily v poušti, na vorech trosečníků rají ušlechtilí lidé žízní jen proto, aby poslední doušek vody nechal mu příteli. Zato sobci kradou přiděly vody z poslední společné láhve

I v našem chlapeckém prostředí dává žízeň nahlédnout do vaší po Líbilo se mi, jak Jiřík ochotně nabídl vodu ze své láhve Skagovi, a voda byla v té chvíli vzácná, drahocenná. Nelíbilo se mi, jak se jeden váčku hrnul k láhvi se slovy: "Já ted mám pít, já, já jsem si to zan dřív!"

Až dokážete při nejpalcivější žízni přenechat poslední doušek svému kamarádovi, pak teprve budete praví Dvojkaři!

Neúčast - hřebíček do rakve oddílu

Někteří chlapci a děvčata vstoupili s velikým nadšením do skautského dílu, ale to nadšení z nich za kratší nebo delší dobu vyprchalo a zača nechávat družinové schůzky i oddílové podniky. Nic tak nepoškozujE držnost oddílu a náladu schůzky či výpravy jako malá účast. Vedoucí rádce napřed dlouho čekají se zahájením nebo s odchodem z místa na chybějící členy v domnění, že se opozdili a ještě přijdou. Mnoh~

pravený bod programu pak nelze provést při nepředpokládané malé účasti. Vedoucí i rádce jsou rozmrzení, že tolik hochů nepřišlo. Členové družiny, která se sešla v tak malém počtu, se zlobí, že družina ztrácí body za nepřítomné. Nestálí chlapci se tak odcizují celému oddílu. Přátelství ochabne. Kdo několikrát vynechá, ztrácí zájem o všechno, co oddíl podnikal v jeho nepřítomnosti. Je to takový začarovaný kruh - čím menší zájem, tím častěji vynecháváš - a čím více vynecháváš, tím rychleji ztrácíš poslední zbytek zájmu. Vynechávající člen je hřebíčkem do rakve oddílu. Proto nemůžeš-li nebo nechceš-li chodit na všechny družinové a oddílové

^ podniky, raději z oddílu vystup, nekaž ostatním náladu!

' Atletika v přírodě

I když nemáte regulérní hřiště s předepsaným vybavením, můžete trénovat atletické disciplíny. Vaše výkony se ovšem nebudou moci dobře poměřovat s těmi, které podáte na stadionu, ale to nevadí. Hlavně že budete trénovat! Krátké trati běhejte na louce, delší úseky po měkkých lesních stezkách. Skákejte přes potok, příkop, nízké keřiky. Neskákejte však přes pevné překážky - například dřevěné nebo kovové závory na cestách. Kdybyste za

Z Bobří hráze

' kopli, rozbili byste si obličej nebo si dokonce zlomili při dopadu ruku. Neskákejte také na mokré travě - klouže! ~eleznou kouli nahradte omletými valouny, které najdete v říce nebo na jejím břehu. Oštěp bude pro většinu také nedostupný. Nevadí. Stejně dobře poslouží delší a silnější prut!

A své výkony navzájem porovnávejte.

Ude'iejte si doskočiště

Pro jednotlivce to je perný oříšek, ale každý tábor si může spojenými silami vybudovat doskočiště za pár dní. Vyznačte obdélník široký nejméně 2,5 m, dlouhý aspoň 4,5 m. Pak z něj odstraňte drny do hloubky 35 cm. Odrazové prkénko by mělo být 1,5 - 2 m vzdálené od kraje doskočiště, ;podle toho, jakých výkonů dosahují nejlepší z vás. To znamená, že po odrazu dopadnete nad travníkem jeden a půl až dva metry a do písku vytežíte v řece nebo ` říce, ten zůstává stále sypký. Kopaný se nehodí, rychle ho udusáte a dopady pak budou nebezpečně tvrdé.

Pro skok do výšky zasadte do země na jedné z delších stran doskočiště dvě tyče s naměřenými centimetry. Natlučte do nich hřebíky, kterým od' štípnete hlavičku. Na tyto hřebíky budete pokládat rovnou tenkou lafku

nebo aspoň provaz, na jehož konce upevníte pytlíky s pískem, ty ho udříí napjatý.

Každodenním trénincem skoků pěkně obohatíte táborový program.

187

V teniskách na výpravu?

Nikdy! Obuv bez podpatku a s měkkou gumovou podrážkou (cvičky nisky, kecky) se nehodí na delší pěší výpravu. Proč? Noha se snad unaví měkkostí podrážky a tím, že chybí podpatek - a to zejména tel máte-li plnou tornu jako přítěž. Dlouhá chůze po tvrdé silnici v tako, nevhodném obutí narušuje klenbu našich chodidel a způsobuje záva defekt, kterému se říká "plochá noha" - klenba kostí v chodidie poklf a to způsobuje silnou únavu již po krátké, několikakilometrové ch Proto vy, kteří máte ještě nohy zdravé, nepokoušejte osud a neničte si hy dlouhou chůzí v teniskách nebo kečkách, i když se vám zdají na no příjemné a lehké. A vy, kteří už trpíte plochýma nohama, nezhoršujte s: jich stav. V teniskách běhejte jen na tábořišti při hrách. Ale ještě lepš. když tam běháte bosky. Také při jízdě na kole můžete tenisky bez o užívat.

Máte bystré oči?

Zahrajte si tuto hru na výpravě. Jeden z vás odběhne od ostatních něk, kde na něj druzí nevidí. Tam ukryje kděsi v křoví, do větví stromu, ~ kameny nebo v dolíku ni~jakou věc, napříkladjideiní misku. Poodejde i od ní asi 20 kroků, zavolá ostatní a řekne:

"V okruhu dvaceti kroků ode mne je šálek. Hledejte ho!"

Hráči ovšem neví~dí, zdaje schovaný 20 kroků nalevo či napravo, vl du nebo vzadu, a tak dá někdy velkou práci, než někdo šálek objeví. ' pak schovává šálek pro ostatní v příštím kole hry.

41. týden (8. - 14. června)

Kdo letos?

Co jsme se na loňský tábor natěšili! První skautský tábor po druhé své vé válce, po šesti psaneckých letech. A přece se nevydařil tak, jak jsme i kali. Nedošlo sice k žádné nehodě, jídla bylo dost, počasí krásné, služ klapaly - a přece ho něco pokazilo. Co? Několik starších chlapců tam s chvátily vánoční nálady, najednou byli se vším nespokojení (začalo "hustou polívkou") a svou nespokojenost naočkovávali i ostatním, k0 byli jinak docela šťastní. Smíření nastalo; když si "revolucionáři" utvoř kmen starších Dvojkařů s vlastní samosprávou, ale idyla svorného tábo: tak jak o něm vždycky sním, byla tatam.

Úkolem těchto řádků nejsou výčitky. Ti chlapci nebyli první ani p

188

Z Bobří hráze

lední, u nichž zájem o práci v mateřské Dvojce po několikaletém nadšém výkonu ochabne a změní se v opozici právě na táboře, kde je to pro oddíl stokrát škodlivější, než když to vypukne v průběhu roku doma. Koro na každém táboře se něco takového stane, protože tábor s určitým epohodlím vytváří prostředí, kde se silněji, rychleji a výbušněji žije rychleji tu dozrávají vánoční nálady. Ale zpravidla to zachvacuje jenom 'ednotlivce, nanejvýš dva tři chlapce, a jejich proměny si táborníci často i nevšimnou, tím trpí jen vedoucí. Ale na našem loňském táboře bylo ~Ch hochů asi šest a byli to chlapci nejváženější, nosné sloupy Dvojky, ;a proto to tak bolelo a škodilo.

Dnes stojíme před tábořem novým a já přemýšlím, kdo letos tábor poazí? Na kom je řada, aby právě na táboře dal najevo, že jeho dny ve vojce se chýlí ke konci? Teorie říká, že tábor zpravidla pokazí ti nej

tarší, nejdéle skautující. V duchu tedy probírám vás, nejstarší. Budeš to , Sévo, energický a starostlivý? Nebo ty, Sille, porádek a kázeň tak miující? Nebo dokonce ty, Džine, který jsi i loni zachoval Dvojce věrnost? udeš to snad ty, Henry, vždy pro skauting tak nadšený? Nebo to bude apín, Cvrček, Siki, Mik, Zubr či Rap? Nebo Lobo, Pete, Simo? Ne, ne, věřt se mně nechce, že by to mohl být někdo z vás! A

vynasnažme se,

nou počínaje až po nejmladšího nováčka Vrátu, aby letošní tábor byl taový, jaký jsme už léta neměli. Krásnější než všechny tábory předcháze'ící, které jste zažili.

ddilová nauka

~ko má každý občan znát všechno o státu, ve kterém žije, o jeho funkci, bčanských právech i povinnostech, tak každý skaut má znát vše, co souisí s jeho členstvím v oddíle a družině. Bude-li tohle všechno znát a všeu dokonale rozumět, na mnohé si učiní správnější názor a leckdy se tím vyhne vánočním náladám.

Objasním to, co se týká vedoucího oddílu.

Proč se některý člověk stane vedoucím skautského oddílu? Snad skoro dý má nějakou zálibu. Někdo svůj volný čas věnuje sbírání známek, jiy nadšeně hraje fotbal za sportovní klub, někdo chodí na ryby, jiný vášivě rád hraje divadlo. A někomu se stane koníčkem vedení skautského oddílu. Zpravidla to bývá člověk, který ve skautské organizaci vyrostl amá tak pro tuto úlohu mimorádné předpoklady. Vedení oddílu patří jistě nejužitečnějším zábavám čili koníčkům, protože ten, kdo se této práci 'ěnuje, prokazuje velkou službu mládeži i republice, i když o těchto důsledcích ani neuvažuje. Vedoucí má jedinou touhu, dát chlapcům v oddíle to nejlepší, co jim může podle svých schopností poskytnout, být jim co

189

nejužitečnější. Tím bolestnější pro něho ovšem je, když ho některý c pec nepochopí a začne mu něco skrytě nebo dokonce veřejně vyčítat nit ho z k~ivd, nespravedlnosti apod. Vedoucí se jistě může někdy ve s názoru a úsudku mýlit. Ukřivdí-li však někomu, nikdy to neudělá úm ně, ale proto, že se zmýlil. A svůj omyl jistě uzná, když ho na to sluš~ způsobem upozorní ten, jemuž se křivda stala.

Podle svého založení a schopností připravuje vedoucí program odc vytváří prostředí a dává činnosti jistý ráz. Kdo má vojácké sklony, ~ oddíl skoro vojensky - tak například pracovalo kdysi středisko bratra ~ v Dejvicích. Člověk založený kumštýrsky by nejraději proměnil celý díl v herecký soubor a pořád by jenom hrál divadlo - například M Fišer v Dvěštedvanáctce. Nebo vymete s oddílem kdejakou výstavu, razárnu, koncert, i když má o tyto věci zájem třeba jen polovina chlál. Některí vedoucí se specializují na vedení vlčat - například bratr Ak který vede smečku již asi 25 let. Jiní mají zájem jen o roverské hnutí bo jen o skauty v chlapeckém věku. Ideální by ovšem bylo, kdyby ved cí začal pracovat s

Z Bobří hráze

chlapci nejmladšími, prodělal s nimi léta vlčácká, I vedl je do skautského oddílu, a až by všichni dospívali, změnil by se jej oddíl v roverský kmen. V praxi to ovšem nejde. Především se nikdy ; najde 20 - 30 chlapců tak vytrvalých, aby vydrželi společně od let vlč kých po léta roverská, za druhé je dost velké umění úspěšně řídit všech tyto tři věkové stupně. Každý vedoucí si proto zpravidla vybere ten s peň, o kterém si myslí, že mu nejlépe rozumí, a usměrňuje oddíl poi svých představ. Mnozí nováčci, kteří do oddílu vstupují, znají aspoň v c rysech jeho činnost, a je tedy jenom na nich, zda tam vstoupí, nebo bud hledat oddíl jiný, jehož program by jim lépe vyhovoval.

Někteří chlapci však nevědí, co na ně v oddíle čeká, a tak se něk s přibývajícímí lety snaží činnost oddílu pozměnit tak, aby to vyhovov~ jejich věku. A nemůže-li se jim vedoucí přizpůsobit - vzhledem k poti bám chlapců mladších - nebo se jim přizpůsobit nechce, stává se u ni~ neoblíbeným a mají vůči němu námitky, které jsou z jejich stanovisl oprávněné, ale z hlediska vedoucího neoprávněné. Neboť vedoucí si ře ne: "Já vedu oddíl tak, jak mi to z mnoha důvodů osobně vyhovuj Nemohu, ani nechci se řídit míněním několika chlapců, kteří stejně za d~ tři roky, mnohdy i dříve, oddíl opustí, kdežto já zůstanu. A pak bych d val oddíl pracně znovu do původního stavu!"

Jestliže mluvím o "rázu" oddílu, měl bych jistě říct, jak si skautský o~ díl představuju. Svoje představy jsem vtělil do knížek Hoši od Bobří řek Pod junáckou vlajkou, Devadesátka pokračuje, Poklad Černého delfín, a především jsem je popsal v příručce Náš oddíl. Skautský oddíl má poi

190

mne být velkou rodinou, kde není přetvářka, faleš a kde všechno sloužeho členům. Hlavní kádr mají tvořit chlapci 12 - 15letí. Starší mají zaívat spíš služby pomocné, například vést družiny jako rádcové, vykonat funkce instruktorů, místo aby byli jen řadovými členy. Proto nemohou ekávat, že se oddíl bude řídit jejich osobními zálibami, podmíněnými iich věkem. Chápu, že každý dorůstající chlapec nemá buňky pro vededružiny a podobnou práci. Musí ovšem pochopit, že oddíl nemůže svůj ogram zaměřit tak, jak by to odpovídalo jeho věku. Snažíme se síce přiaovovat program schůzek v klubovně i nedělních výprav tak, aby si z něj co odnesli a pobavili se chlapci jak mladší, tak starší, ale na ty mladší matujeme vždy víc.

Velmi nerad vidím skupinky starších, kteří drží jen spolu a těm mladn nevěnují příliš pozornosti. Tím už se oddíl dělí na dva světy, a to vyirí trhlinu v celistvosti oddílu. Někdy je souhra starších a mladších ve ~ojce jedinečná, přímo ideální po několik skautských roků za sebou. ~dy je to zase naopak. Nejvíc záleží na konstelaci členstva, tj. na sestaoddílu, na vyváženosti povah všech členů.

bychom na táboře věděli, čí je který šálek a komu za něj dát "černou ;říňku", když se válí někde v trávě neumytý, místo aby čistý visel na hřečku v kuchyni, označujeme šálky číslem. V železářství jsme koupili malá plechová kolečka s vyraženými čísla provrtaným otvorem a drátkem je připevnili k ouškům šálků. Dříve jsme sla vyškrabávali hřebíkem na šálky nebo malovali lakem, ale žádný těchto způsobů se neosvědčil tak jako plechová kolečka. Označené šály také nemohou být zaměněny.

Číslo, které mu bylo přiděleno na šálek, by si měl každý vysít i na treýrky, trička, ponožky, na rub víka torny, namalovat černou tuší na řeůnky, zkrátka na všechno, co může na táboře ztratit nebo pomíchat. Domluvte se, na kterém místě budete čísla dělat u různých věcí, abysje vždycky hned našli.

kamarád

aždý skaut má před táborem vždycky největší starost o to, kdo k němu bude pñdělen do dvoumístného stanu a s kým bude tři nebo dokonce čty'ři týdny bydlet. většina táborníků už má někoho vyhlédnutého, obyčejně toje nejvěrnější kamarád. A tak

Z Bobří hráze

stačí, když se tato dvojice přihlásí u ve'doucího a ten jejich
prání schválí.

Ted však přijde to hlavní, co vám chci povědět. Dobrá, oba
chlapci (ne

191

bo obě děvčata) se ke společnému bydlení sami dobrovolně
přihla ni nadšení, a každý by si tedy myslel, že tábor prožijí
v dokonalé~ ném přátelství. Ale to je někdy omyl!

Oba kamarádi se vidí na táboře od rána do večera, zevšední si
a dy na sobě vzájemně objeví různé chyby a chybičky, o kterých
di věděli. A najednou je konec slunné přátelské pohody! Začnou
si vyčítat, Tondovi se zdá, že Ferda rozházel ve stanu papírky
od b a jeho vinou ted oba dostali "minusy" za nepořádek ve
stanu. Fer tvrdí o Tondovi, že mu skákal po posteli, rozházel
pokrývky a sho z poličky. Vedoucí s nimi má každý den nějaké
potíže. Hárají se konu slůžby u kamen, jeden druhého obviňuje
z lenosti, žalují na sc mluví spolu, dělají si různé
schválnosti. Otráví tábor sobě i vedc který má jejich neshody
stále urovnávat.

Neberte si příklad z těchto dvou takytáborníků, Tondy a Ferdy!
jsou dobří skauti, do oddílu se dostali nějakým omylem. Ty
musíš l mu spolubydlícímu ve stanu dobrým a věrným kamarádem.
Bude jemně obcházet chyby toho drnhého co nejšetrněji. Nic si
nesmíte Pomůžete si ve všem. Oba se vynasnažíte, abyste byli
svému kam; tím nejušlechtilejším, nejrytířštějším přítelem.
Každému z vás bu když budete moci svému drnhovi v něčem
prospět, i ve skoro známých maličkostech.

Dejte číst tento text tomu, s kým budete ve stanu na letošním
bydlet, a domluvte se, že se oba podle něj budete řídit.

Opište si vý dené řádky a pověste je ve stanu, budou vám
úmluvu stále připom

U nás ve Dvojce letos dokonce vyhlásíme soutěž o titul "nejv2
táborová dvojice". Zvítězí v ní ty stany, jejichž obyvatelé si
běher ra ani slůvkem neublíží.

Medicínový váček

Až najdete doma nějaký nepotřebný kousek kůže, třeba ze staré
~ tašky, udělejte si medicínový váček, jaký nosívali indiáni.
Nemáte stačí i látkové odstřížky tak malé, že se na nic jiného
nehodí. Vyst obdélník vysoký asi 10 cm, široký 5 cm. Barevnými
nitěmi nebo kami ho všelijak ozdobte, a když vyšívání
ukončíte, přeložte obdéh aby vznikl dvojitý čtvereček 5 x 5
cm. Hlavní kresba na dolní pc obdélníčku musí být proti
obrazci vyšitému na horní polovině vzhi haima, aby po
přeložení látky byly obě kresby hlavou vzhůru.

Dole se ted čtvercový váček uzavřel tím, že jste obdélník př
Levou a pravou stranu pevně sešijte. Nahoře váček zaobroubíte
a ~ obrnby zašijete tkaničku nebo uzoučký proužek kůže, které
vycház

192

z obruby na pravé i levé straně. Tkanička či řemínek mají být
tak dlouhé, abyste si mohli talismanový váček pohodlně a bez
rozvazování navléknout přes hlavu na krk a váček spočíval na
prsou asi 5 cm pod horním koncem hrudní kostí. Když řemínek
nebo tkaničku utáhnete, váček nahoře uzavřete a jeho obsah se
nemůže vysypat.

Proč si vlastně medicínový váček vyrábíme? Pověřivému
indiánovi sloužil jako talisman, měl ho chránit proti zlým
duchům. Hoši od Bobří leky si své medicínové váčky naplnili
usušeným kvítím ze sluneční zátoky na věčnou památku. I vy tam
dáte trochu jehličí z tábořiště, přidáte několik květin z
nejkrásnější výpravy, vložíte podpisy nejlepších kamarádů na
miniaturních lístečkách - a tyto drobné památky jsou účelem i
obsahem vašeho talismanu, který budete nosit na výpravy do
přírody.

Barevné papíry

Je to spíš soutěž všímavosti než hra. Vedoucí si připraví
jistý počet papírků různých barev, například 100 červených,
100 žlutých atd. Barev je tolik, kolik družin má váš oddíl

Z Bobří hráze

nebo kolik členů klubu přišlo na vycházku. Vedoucí pak jde asi 200 metrů před ostatními a rozhazuje papírky po jed- ~ nom kousku, střídavě různé barvy. Hráči jdou za ním a lístky sbírají, každý ovšem jen barvu svou nebo své družiny. Nikdo se nesmí loudat pozadu, protože po odhození posledního papírku vedoucí pískne a od tohoto signálu do dvou minut k němu musí hráči dorazit. Potom všichni spočítají, kolik lístků se jim podařilo objevit a sebrat.

Soutěží buď celé družiny, nebo jednotlivci.

Tato hra příjemně zkrátí dlouhou cestu na tábořiště.

42. týden (15. - 21. června) o si opatříme na tábor oporučuju, abyste si opatřili do táborové kuchyně velké kotle. Snídaně, bědy i večere v nich uvaříte desetkrát ářive než v hrncích postavených na láty kamen. Kamna ovšem stavíme také, na nich smažíme karbanátky, řízky, pečeme vdolky, vaříme krupičnou kaši, která se v kotlích ráda připaluje.

Nezapomeňte na struhadlo, několik cedníků, dvě nebo tři naběračky řzných velikostí, váleček na nudle. Čisté pytle použijete k přechodnému skladnění větších zásob chleba.

Petrolejové lampy se spirálou kolem cylindru, jaké se zavěšují u výkopů, vám prokážou dobrou službu večer

, v kuchyni, zejména ke konci tábora, kdy se již dříve stmívá.

193

Báječná věc je vozík, na kterém dopravujete do tábora nakoupené traviny. I když je dosti drahý, zahrňte do táborového rozpočtu jeho ná Přibude vám cenný majetek do oddílového inventáře, který budete v~ vat i na dalších táborech.

Proč cvičíme

Byli jsme nadšeni krásnými výkony dorostenců v neděli na Strahovs stadionu, obdivovali jsme jejich pružná, svalnatá těla a rádi bychom kázali také to, co například takový Fikejz (skočil do dálky 702 cm!).

Nezapomínejte ovšem, že jsme viděli chlapce vybrané, nejlepší z lepších, mimořádně vyspělé, kteří nadto atletiku pěstují závodně a ; trénují. Proto nemusíte být znechucení tíx~, že se va~e výkony pohy tak daleko za jejich rekordy.

Přesto můžete svou výkonnost zlepšit a své tělo zdokonalit.

Jak a č Pravidelným každodenním cvičením. Někteří z vás sice doma cvičí, n hým je ale cvičení protivné, nechce se jim do toho a raději zůstávají obratní, mátožní, s chabými svaly -jako bábovky.

Proto ve Dvojce vyhlašujeme nepsaný zákon: Každý z nás bude d~ cvičit denně nejméně 10 minut! Nechceme mít v oddíle nepohyblivé, obratné lenochy a motovidla! I v tom se musí Dvojka zlepšit. Co Dvoj to obratný, pružný chlapík! A pravidelné každodenní cvičení je jed z nejúčinnějších cest, které nás k tomu dovedou.

Nemotorové - z Dvojky ven!

Zkuste svou pružnost

V našem oddíle patří ke každoročnímu programu Soutěž tělesné ob nosti. Zde je několik prvních zkoušek:

1. Předklon. ve stoji spojném, aniž pokrčíte nohy v kolenou, se tkněte prsty rukou země a vydržte tak aspoň 5 vteřin.

2. Kotoul vpřed. Provedte ho na trávníku.

3. Stoj na hlavě. Opřeme o zem hlavu a ruce, odrazíme se jednou, ~ i druhou nohou, a když se tělo dostává do svislé polohy, lehce se proh me a nohy spojíme.

4. Stoj na předloktí. Předloktí opřeme o zem, nohama se odrazíme a ~ opět prohneme tělo, abychom se ve stoji lépe udrželi.

5. Přednos. Postavíme se mezi dva stoly, vzepřeme se o ně ruka a zvedneme obě nohy současně tak, aby svíraly s trupem pravý úl v přednosu chvíli vydržíme.

6. Kotoul vzad.

7. Vzklopka. V lehu na zádech přejdeme do stoje na lopatkách,

t~

194

Z Bobří hráze

a nohy jsou kolmo k zemi. Trošku se skrčíme, nohy spustíme co nejnižše nad hlavu, a vzápětí je prudce vytrčíme vzhůru a co nejvíc se prohne! Dopadneme do stoje na špičky.

8. výskok z kleku. Klekneme si (bosi nebo ve cvičkách, ne tedy v botách). Prsty nohou jsou nataženy, neopíráme se o ně.

Odrazem kolenou od země a hmitnutím pažemi vzhůru se vymrštíme do stoje spatného. Ruce se nedotknou země!

9. Přemet vpřed.

10. Pleskok tyče. Uchopte dřevěnou tyč dlouhou 60 - 70 cm za oba její konce. Podržte ji před sebou a přeskočte ji, aniž byste její konce pustili z ruky. Tyč se tak octne za vašimi zády. Držte ji stále a přeskočte ji zase zpět.

Popsal jsem deset eviků z naší zkoušky, která je složena ještě z dalších třiceti testů. Každý pořádný chlapec i děvče by se měli pokusit o jejich splnění.

Táborové bedny

Táborje za dveřmi. Máte už bedny, ve kterých povežete věci a z nichž několika přesuny uděláte skříňky s poličkami?

Opatřete si několik silných stejných beden, připevněte k

jejich víkům panty a očka na visací záxnky. Dvnitř

příšroubujte svlaky, na které v táboře položíte prkénkové

poličky. I ty si nařežte už doma. V táborové kuchyni pak jen

postavíte bedny vedle sebe na dva vodorovné trámký, dvnitř

zasadíte poličky, a máte v zásobách přehledný pořádek hned od

prvního dne. Bedny očísľujte a na víka napište, co do které

patří. Každý kousek nádobí, každá plechovka s potravinami má v

nich mít své vyhrazené místo.

Talírky Modré družiny

Po jednom nástupu se něco začervenalo mezi tornami Modré

družiny. Nejdřív jsem myslel, že se tak červenají gambusíni,

kteří nedoběhli na nástup předtím včas, do třinácti vteřin,

ale pak se ukázalo, že jsou to červené talířky z umělé hmoty,

které obstaral Prófa pro Modré. A na těch talířkách byly

kousky buchet, bramborák, sušenky, zkrátka co kdo měl, dal to

"do placu" a byl z toho družinový obložený talířek. Všichni

j jsme jim záviděli, ptali jsme se "esi takový talířky eště sou

k dostání". Modří nám nabízeli z talířků kousky, a pak se

stalo tohle. Modří šli své nádobíčko mýt a talířky hezky

klouzaly po vodě. Nebyl jsem u toho až do konce, ale viděl

jsem, že Zdeněk je bos a celý zmáčený, přestože bylo chladno.

Spadl do vody? Ne! Kdosi ho prý shodil. A kdo? No prej Mang! A

proč? No prej

195

kluci po těch talířkách házeli kamínky a Mang řekl, že kdo

ještě jec hodí, toho hodí do vody. No a Zdeněk si hodil! Snad

ani ne na talířek musel za to zaplatit studenou lázní,

promočenými botkami, ponožk a tepláky.

Také Valda mne dnes - jistě nechtěně - zarmoutil. Pískám ná a

chlapci se sbíhají ze všech stran. U potoka pod břehem vidím

něk postaviček, mezi nimi valdu a Libora. Odtud dohlédnu jenom

na h~ část jejich těla, nohy jsou skryty v prohlubni pod

břehem. Po píšťalko` signálu se chlapci rozbíhají ke mně.

Valda v záchvatu veselí a bujar prudce strčil do malého Libora

a ten mi úplně zmizel z očí pod břeh Upadl. Počítám jako

obvykle při nástupu do třinácti. "...deset...je náct..." Libor

se pořád ještě nevynořil. "...dvanáct...třináct!" Už m vážně

strach, co se s Liborem stalo, ale tu vylézá zpod břehu, utírá

si a drží si hlavu.

Ovládejte se, chlapci, ve chvílích prudkého hněvu i v

záchvatech n. šeného, bujarého veselí. Stačí tak málo, aby

vaše prudké "hnutí my! způsobilo někomu tělesnou nebo duševní

bolest. A toho se musíte , stříhat za každou cenu. Příkoří v

jakékoli formě je ve Dvojce nemy; telné!

Když mi bylo dvanáct let, dal jsem se zapsat do skautského

oddílu vršovických. Všechno se mi tam líbilo, s každým jsem se

spráťelil, ale k réhosí dne ke mně přistoupil jeden z chlapců,

značně vyšší než já, a ře: "Chceš vidět, co uměj vršováci?"

Než jsem mu mohl říct, že na to nejsE ani trochu zvědavý,

Z Bobří hráze

podrazil mi nohy a sekl se mnou na dlažbu. Straš jsem se uhodil do hlavy, měl jsem lehký otřes mozku; doma jsem zvrac - ale co bylo nejdůležitější, ta událost jako by přetáhla šedivým závoje všechno to krásné, co jsem na skautování až dosud viděl. Tahle událost mi vybavovala v paměti stále znovu po celou dobu, co jsem v tom oddí byl.

Nechtějte se stát člověkem, který někomu jinému trvale otráví z něč~ ho radost nebo mu o něčem pokazí dobré mínění. Zejména ne u nás v Dvojce.

Každý může vyniknout

Ve Dvojce i v jiných skautských oddílech má každý možnost vyniknout a najít uplatnění. Podnikaví, bystří chlapci a děvčata pořád něco kutí, ma jí plno nápadů, přinášejí potřebné i nepotřebné věci, píší vývěsky, časopi sy, dávají různé návrhy, přemýšlejí o svém oddíle, aktivně se podílejí n celé jeho činnosti.

Chlapci značky "vata" přihlížejí tomu reji s více či méně otevřenou pu

196

^

sinkou. Užívají toho, co druzí přinesli, obstarali, udělali, vymysleli, ale sami nikdy ničím nepřispějí. Jsou přitom třeba i věrní, spořádaní dvojkaři, kteří nic nepokazí - ale také ve Dvojce nic nevytvoří.

Jednou z věcí, kterých si stále všímám, jsou vaše ruce.

Podáváte-li mně v klubovně něco k podpisu, píšete-li, můj první pohled automaticky padne na vaše ruce a nehty. Některý z vás je pořád čistý, vymydlený, jeho ruce primo svítí čistotou. Jiný chlapec má ruce umatlané, mastné, za nehty černou obrubu - ten hned u mne ztrácí na ceně. Chápu, že nemůžete mít ruce a nehty dokonale čisté, když běžíte do klubovny rovnou ze školy nebo dokonce z dílny či obchodu, ale jdete-li do klubovny z domova, měly by být čisté. Aještě něco: Kratší nehty nezachytávají tak snadno špínu, na to pamatujte.

Táborový oznamovatel

Snad nikdy není tak potřebný oznamovatel (deska, na kterou připevňujeme různé zprávy) jako na začátku tábora. I na nejlépe organizovaných táborech jsou první dny plné shonu, stále je třeba všem něco sdělovat, připomínat, někde musí být vyvěšen plán, aby stanové dvojice věděly, kde mají stavět svou podsadu atd. v tom spěchu ovšem není čas hledat na oznamovatel vhodný materiál a pak si hrát s jeho výrobou. Vždyt je tu spousta důležitějších úkolů. Vytvořte si proto pěknou, důkladnou oznamovací tabuli už doma a přivezte ji na tábor. Uvidíte, jak vám tato předem vykonaná práce pomůže. Později ji ozdobíte šíškami, březovými větvičkami, kůrou a jiným přírodním materiálem.

Zákaz her s nožem

Nůž přitahuje každého pořádného kluka. Mít pěkný nůž, to je jeho pýcha. Tak je to správné. Méně správné však je, když si chlapec s nožem věčně hraje, zasekává ho do země nebo dokonce do stromu, z legrace "šermuje" nožem proti "nepříteli". Co zranění menších i větších už způsobily tyto pochybné hry!

U nás v pražské Dvojce máme už řadu let zákon, který tyto hry s no~em staví na pranýř a prohlašuje je za takytábornické.

Díky tomu se bodné, sečné a řezné rány u nás skoro nevyskytují.

Gíповý čaj

Je to dobrý, zdravý nápoj, který vás nestojí nic. Až pokvetou lípy, natrhejte si do zásoby jejich květ a dobře ho usušte na stolech pokrytých pa

197

pírem, v místnosti s otevřenými okny. Květ uschne za dva tři dny. Trh, lípového květu přírodu nijak nepoškozujete, pokud ovšem přitom ~ mete větve.

Usušený květ vhodíte do vroucí vody a necháte jej několik málo n povařit. Když je voda zlatově zbarvená, přecedíte ji, osladíte, a zdrav je hotový.

Z Bobří hráze

Ve Dvojce vaříme na táborech lipový čaj každý večer.

Hra pro zahrátí

Na zemi vyznačíme čtverec o základně 2 x 2 metry. Uvnitř stojí dva h přibližně stejně velcí a zdatní. Na povel každý zvedne a skrčí jednu ~ a založí ruce na prsou. Skoky na jedné noze se snaží přiblížit k so~ a vystrčit ho ze čtverce ven. Bojovníci si mohou na chvíli stoupnout na nohy, ale ve chvíli, kdy se opírají o zem oběma chodidly, nesmějí útoit. Souboj trvá minutu. Nepodaří-li se v této lhůtě jednomu ani druh vystrčit soupeře ze čtverce, končí boj nerozhodně. A hned nastupuje i dvojice.

43. týden (22. - 28. června)

O dvojkařských generacích

Vždycky jednou za dva tři roky se utvoří ve Dvojce skupina chlapců, ři většinou přistoupili ve stejné době, sehráli se a táhnou spolu skauts vojnu. Vzájemně se znají, spojují je události, které v oddíle prožili. A I ta "generace". Po dvou třech letech nastane obvyklý úkaz, chlapci zač zvolna ochabovat, jeden dřív, jiný později, čas od času někdo z nich c jde z oddílu. Tato generace zvolna vymírá a noví chlapci zakládají ~ generaci další.

Některá generace je složená z báječných, podnikavých chlapců, ob vých a věrných, kterým je Dvojka nade všechno. Ta po sobě zanecha Dvojce památku neblednoucí. Jiná generace je zase třeba bez nadšení, nápadů, neobětavá - "mouchy, snězte si mě". S takovou se mi skaut oddíl vede velmi těžko, práce s ní mi nepřináší žádnou radost.

Když jste četli tyhle řádky o dvojkařských generacích, káně řekl, neví, zajakou generaci považuju vás, kteří tvoříte dnešní oddíl. Zda za neraci dobrou, nebo za nepodnikavou, neobětavou.

Tady je moje odpověď. Dřív jsme končivali období aspoň s polovň členů (asi 15 chlapci), kte~i si udrželi po celý skautský rok 100% doch

198

ku. Dnes má stoprocentní docházku jen 7 z vás, a to z celého skautského rnků neuplynuly ještě ani dva měsíce.

Klubovna bývala pro Dvojkaře dříve magnetem, který je přitahoval neodolatelnou silou. Na družinovku chodilo tolik chlapců navíc, "mimodružinově", že jsme museli návštěvy až zakazovat. O sobotách byla klubovna přímo nabitá Dvojkaři. Z každé výpravy jsme ještě šli do klubovny. Dnes chodíte málo i na své družinovky, natož pak "mimodružinově". O sobotách je v klubovně asi polovina mužstva. Někteří z vás se tam nevrátili ani z vyzvědačů, velké hry ve městě.

Dřív se chlapci ve Dvojce o práci skoro prali. A dnes? Ptám se například asi šestnácti gambusínů v klubovně, kdo by chtěl pomoci při barvení pamětních lístečků. Teprve na můj druhý dotaz zachraňují situaci dva, kteří se přihlásili.

Čigoligo si dřív všichni pečlivě schovávali a pokládali je za nedotknutelné. Dnes nacházím Čigoliga popsaná, pohozená v klubovně, a když v sobotu nabízím náhradní výtisky, nehlásí se o ně nikdo, ač vím, že mnohým chybí.

Dřív uměl každý Dvojkař dokonale morseovku a semafor. Dnes máme Dvojkaře, kteří jsou u nás rok a signalizace je pro ně španělskou vesnicí. Nedostatek kronikářů, bída s družinovými časopisy, málo příspěvků na

družinové desky a na desku zajímavostí, poloprázdný debatník, žádné přihlášky na cyklistické závody a na výpravu za úplňkem, počmáraný stůl i oddílová vývěska - to všechno dává jasnou odpověď na otázku, zda jste generace nadšená, nebo "mdlá".

O čistém a začouzeném šálku

Výprav je teď stále víc, a vy na nich znovu a znovu používáte hliníkové šálky k vaření nejroztodivnějších pokrmů, od jednoduchého čaje až po všelijaké polévky podle vlastních receptů, omáčky a kaše.

Šálek se přitom samozřejmě dokonale začoudí, a to tím víc, nedovedete-li správně topit nebo topíte čerstvým jehlicím.

Z Bobří hráze

Jeho dno zbavíte nejhrubší vrstvy sazí, když ho otřete o travu. Ale co dál? Máte šálek drhnout pískem u potoka, nebo jet se začerněným domů a poslouchat ve vlaku a v tramvaji výtky spolucestujících, že jim umažete šaty? Skauti říkají (aspoň ti pořádní, kteří mají dobrého vůdce), že správně se máme vracet z výpravy s šálkem čistým, vydrhnutým. Někdo zase tvrdí, ie to není vůbec zálesácké, když se šálek jen blýská, protože se pak ani nepozná, zdájsme venku valili, a lidé prý se na vlastníka takového lesklého šálku dívají jako na svátečního táborníka. Kromě toho se prý drhnutím dno šálku ničí a brzo v něm budou díry.

199

Na kterou stranu se přiklonit? Nebo jak tenhle problém vyř Poproste maminku, aby vám ušila na šálek látkový obal, potom vás kdo ve vlaku a v tramvaji nemůže vytýkat, že mu začouzeným šál ušpiníte šaty. A pak se rozhodněte buď pro to první, nebo pro druhé 1 ní. Jestliže jste skauti, šálek si vycídíte, i když pod obalem špína nen dět. PoRud si myslíte, že to není zálesácké, jedte domů s šálkem nem5 - co mám s vámi dělat! Ale pořádný zálesák by se domů se špinavým dobíčkem nevracel. Ještě o jedné věci se tu zmíním. Jak se vracíte domů z výpravy? t; v oddíle máme ustálený zvyk - než jdeme domů, zajdeme k potoku bo k řece a pořádně se umyjeme. Každý z nás má ručník a mýdlo, tyto věci jsou v předepsané povinné výzbroji, kterou budujeme. Kd se neumyl a všelijak se vymlouval („já až doma“, „dejte mi pokoj, je zima“), toho považujeme za takytáborníka a podle toho s ním pak náme. Vždycky když vidím v neděli večer nějakého ušmudlaného skau divím se, že u nich v oddíle si nezavedli stejné pravidlo jako naše Dvc Jak je to u vás?

Pou, zdro na přcáor Na výpravy i na tábor si takové jednoduché pouzdro zhotovíte z kousičku silnější měkké látky podle připojeného obrázku. Ušijte je při lovu bobříka zručnosti. Nebo jako dárek kamarádovi.

Jíska na táboře

Potřebujeme ji skoro do každé polévky a do omáček. Její příprava v velmi zdržuje práci v táborové kuchyni, na kamnech pomalu hñedne otevřeném ohni se ráda připaluje a vy spolu s ní, protože musíte obsal kotlíku stále míchat. U nás si vozíme jíšku na tábor hotovou už z do~ va. Každý táborník jí musí odevzdat před odjezdem do společných be čtvrt kilogramu - a máme na celý měsíc o jíšku postaráno!

200

nářadí

i stavbě tábora je velká nouze o kleště, kladiva, pily a skládací metry. borníci si je veřejně i tajně kořistí, trhají si je z rukou, a tak vznikají mrtosti a práce se zpomaluje. Chceš-li mít proto rychle postavenou podsa, dohodni se se svým spolunocležníkem a přivezte si z domova vlastní řadí. Stačí jedna sekerka, jedny kleště, jedna pila. Pilu vám vedoucí rád balí do táborových beden, protože s ní na táboře budete také řezat dřído kuchyně. Vezměte si z domova i hřebíky - půl kilogramu šesticentimetrových, čtvrt kilogramu čtyřcentimetrových.

~ě kytic'7~y denně!

jte si takový úkol: v dalších dvou měsících se naučím znát dvě nové etinky denně. Jestliže vydržíte, budete znát po prázdninách 120 druhů etoucích bylin!

A zbytečně květiny v přírodě netrhejte, nešlapte po nich.

Naučte se je lovat. U nás v oddíle má každý chlapec svou "totemovou" rostlinu xtínu, kterou si z nějakých důvodů oblíbil. 'Ilz nejen spolehlivě pozná, ví, kdy a kde kvete, umí ji z paměti nakreslit a ve svém deníku ji má lisovanou na titulní stránce.

~ časopisu Čigoligo: álesák Frédy radí

načce "Poprvé na táboře": Záclonky do stanu? Ale rozhodně, to vám jeom schvalujeme, vezměte je s sebou! Záclonky nejen zvýší útulnost stau, ale budou s povděkem přijaty návštěvami, které

Z Bobří hráze

občas do vašeho sta

~u zavítají, neboť záclonky se dají v případě nouze uplatnit při smrkání, ~išnění bot, utírání ešusů a podobně.

Značce "Nešika": Sdílíme plně vaše obavy, že vám na táboře podsadu ~ikdo asi nepostaví. Doporučujeme v takovém případě, abyste trávil větinu času na volných prostranstvích kolem tábora a za deště a na noc se chyloval do blízkého tunelu. Značce "Mám, či nemám?": Koloběžku na tábor neberte. Při známé neeternosti chlapců k cizím věcem mohl byste o některé kolečko přijít a klui by na vás ještě pokřikovali, že máte o kolečko míň!

~ Značce "Babočka moudivláček": Ano, sítlcu na motýly a mošničku na rouky můžete, mladý muži, klidně přibalit do oddílových beden, tábor to výzbroj jen uvítá. Nevíme jenom, jak se vám podaří do mošničky vláat brouka, který vám zatím sedí na mozku.

~ Značce "Fajnovka": Píšete, že loni byly řízky na táboře tvrdé, a obává

201

te se, že se to bude letos opakovat. Vzmužte se přece, študente, vzm se! V nejhorším případě vám někdo z kamarádů řízky za mírný přípl rozkousá!

Dvojkař a obyčejný chlapec

Většina chlapců, kteří do Dvojky přicházejí, jsou zpočátku "obyčej Neznamená to, že musí být hrubí nebo dokonce špatní.

Ale jejich jed~ má určité rysy, které nejsou u pravého Dvojkaře myslitelné. Na jedi příkladě ukážu rozdíl mezi chlapcem obyčejným, tedy dvojkařským z; tečníkem, a mezi Dvojkařem dobrým, hotovým.

Stalo se to na jedné z nedávných výprav. Dvojkař měl u opasku pevněnou šňůrku. Nováček mu za ni stále trhal, až Dvojkaři skautský c sek přetrhl. Na Dvojkařovu mírnou výtku nováček - místo aby se po! ně a dvojkařsky omluvil - se smíchem řekl: ;,No to byl přece úč~ (Rozuměj, to, že opasek nakonec přetrhl.)

Mluvili jsme pak o tom v nepřítomnosti onoho nováčka. A postiž Dvojkař ho ještě bránil! Tedy na jedné straně bezohlednost, poškození zí věci a tak trochu i výsměch, na straně druhé mírnost, ohleduplnost, tířství.

Věřím, že ten gambusín, který opasek přetrhl, přestane být obyčejn klukem a napříště bude už takový, jak si představujeme chlapce z Dvoj Má k tomu všechny předpoklady.

Končí období

Jeden rok života naší Dvojky je tedy opět za námi. Lokomotiva oddílo ho vlaku vjíždí do konečné stanice, mocně odfukuje, je zaprášená pc dlouhé jízdy, ale došla šťastně. Nevykolejili jsme, nezůstali viset nikde volné trati. Dorazili jsme úspěšně od startu (Zahajovačka 6. září) až do le (Ukončovačka 20. června). Několik cestujících během jízdy vyskoč z vlaku a zmizelo v pustinách. Mnoho jiných však přibýlo. A ti došli cíle společně s těmi věrnými, vytrvalými.

Zahrajte si

Jeden z hráčů zavře oči, pravou rukou salutuje, levou rukou si drží lol pravé ohnuté ruky. Ostatní hráči se libovolně střídají a snaží se ho nel zorovaně lehce udeřit do levé ruky, svírající loket. Pravím nepozorovar Nebot jakmile ucítí úder, otevře ihned oči a pátrá, kdo ho udeřil. Prozra~ li se hráč, který ho plácl, tím, že příliš pomalu stáhl ruku nebo má vyp: šený pohled, jde sám na jeho místo a zůstává tam tak dlouho, dokod 1 úderu nepřistihne někoho dalšího.

202

v

Cervenec vúlání o táboře u Sinovíru

átka a dobře - už jsme z tábora zpátky. Vzpomínky na něj si už nepřívám na idylickém dvorečku u bývalé klubovny na Petráčku v zápla~ srpnového slunce, ani na palubě naší skautské lodi poblíž Mánesova ~ostu jako v letech minulých, ale i tak přichází vzpomínek dost a dost.

Z Bobří hráze

ak to vlastně bylo od začátku? Chlapci se pořád ptali, kam letos pojede na tábor, a nikdo mi zkrátka nevěřil, když jsem tvrdil, že letos se "už zcela vopravdicky" pojedeme jinam než do Sluneční zátoky, a to dokonce s na Podkarpatskou Rus, aby ta změna stála zato.

Když pán z Dvojky ráčili vidět, že to myslím docela vážně a že se na odkarpandu skutečně chystám, někteří začali otáčet, najednou se jim htělo jet tak daleko. To už ale byly kostky vrženy - a i kdyby nebyly, takové náladové výtečníky nemůžeme dát, nesmíme koukat napravo a nalevo a musíme jednat podle pečlivého uvážení. Škoda že mnozí a.c ještě neznají heslo "Za jízdy nemluvejte na muže u kormidla!"

et na Podkarpandu, to není výlet do Krče. Museli jsme zařídit spoustu í, "L nichž ne právě nejsnadnější byla doprava železnicí. Vystoupitjsme i na stanici Chust (927 km od Prahy). A protože bychom tu dálku jeli bním vlakem dva dny, nemluvě o další, skoro celodenní cestě autobu, rozhodli jsme se cestovat rychlíkem. Ale k němu nám samozřejmě htěli připnout nákladní vagon, v němž se jindy přepravujeme i s tábo

203

rovými bednami a jinými zavazadly. Když pojedeme v normálním rychlém voze, musíme bedny podat jako zavazadlo, protože do vagonu nevejdou, a to bude stát strašné peníze!

Pak mě napadla troufalá myšlenka, že bychom snad mohli dráhu pum! nout o služební vagon. Tenje přece na rychlíkovou dopravu zařízený ajf ho dveře jsou také dost široké, aby jimi prošly naše bedny. Když Kabani dědeček, pan inspektor Typolt u dráhy vyzvěděl, že by to bylo v zásad snad možné, poslal jsem na ČSD Koloucha a Gerharda, aby tento napros to nezvyklý způsob přepravy vyjednali. Co při tom zažili, jak je na slavných ouřadech vyhazovali, posílali od čerta k ďáblu, mračili se na n~ i usmívali (toho mračení bylo víc!), o tom by oba gambusini mohli vyprávět dlouhé historky. Ale nakonec to přece jen vypetrachtili, a vagon byl. Jaký, o tom dále.

Ostatní chlapci pomáhali zase jinak, vždyť jsme museli obstarat tolik věcí, nakupovat, vyřizovat vzkazy atd. Jen někteří pán, zejména ti starší, nám letos s přípravami ani trochu nepomohli. Ačkoli ve školách se už hodně dlouho před odjezdem na tábor skoro neučilo, neviděli jsme tyto dobráky v klubovně ani chvíli. Poprvé se ráčili ukázat až na srazu před nádražím, rozjaření tím, že se jim povedlo celý ten kritický čas přečkat bez práce a s rukama v kapsách. Tak tohle vám, milí čtveráci, příště zadržte!

Kdekdo tvrdil, že nás letos pojedeme na tábor mnohem méně než kdykoliv předtím, protože prý je to strašně daleko, a k tomu ještě míříme do takové pustiny! Nikomu prý to doma nedovolí. Ale nakonec nás jelo tolik, kolik nás společně netábořilo po celých těch 25 roků, co Dvojka žije a pracuje. Třiačtyřicet! Někteří naši chlapci mě dohřáli přihlá~kami na tábor. Lhůta jejich~ dání končila 15. června večer, ale několik dobráků se ještě tři dny před od~ jezdem milostivě rozhodovalo, jestli pojedou s námi či někam jir~ A tak na poslední chvíli způsobili mnoho zmatků a přidělali nám zbytečnou práci. Dva chlapce, kteří se přihlásili dokonce dva dny před odjezdem, jsem odmítl, ač mi srdce krvácelo.

Protože náš tábor měl stát asi 20 km od poslední výspy jakés takés vilizace (u vesnice Sinovír) a kromě toho nás strašili, že se na Podkarpatské Rusi nedá skoro nic koupit, vezli jsme s sebou "pro za tek" asi čtyři a půl metráku různých zásob (100 kg mouky, 80 kg chle, 55 kg cukru, 10 kg kávy, žito a cikorky, 35 litrů petroleje, makarony, nudle, 30 kg sádla, 40 kg konzerv, 25 kg povidel, koření, ocet, sůl, 10 kg margarínu, 5 kg krupice, rajské protlaky atd. atd.). Jenom ty zásoby byly v 11 bednách, 6 plechovkách a 1 ohromném balíku. K tomu všemu přibylyješ

f

204

věci speciálně dvojkařské (asi třicetikilová role bílého

papíru, olejové papíry atd.).

Aby stavba tábora na neznámém, zcela odlehklém místě byla snadnější, vyslali jsme na Podkarpandu tříčlennou výpravu - MK, Samsona Kabara. Vyjeli o tři dny dřív a měli najít vhodné místo k táboření (o žádném jsme přesně nevěděli, dostali jsme jen povšechné povolení k táboření v úseku lesní správy za Sinovírem), dále zjistit nákupní prameny chleba, mléka i jiných potravin, sjednat dopravu celé hlavní výpravy i zavazadel autobusem z železniční stanice Chust do Sinovíru (68 km),

připravit přeložení všech věcí na soukromé povozy a tradáá dál asi vacet kilometrů, někam na to zaslíbené místo, kde má stát náš tábor. 'pravná "komise" toho tedy měla na starosti dost a musím přiznat, že se olu dobře zhostila.

Vagon, který nám dráha přidělila, byl rychlíkový, typ Cda: vpředu vzadu měl menší kabiny pro služební ouřadování (prázdný prostor, stůl elektrickou lampou, židle, přihrádky nad stolkem, okno vysunuté z prolu boční stěny vozu), kdežto střed, zaujímající většinu vagonu, měl zazení jako normální osobní vůz pro přepravu cestujících.

Z Prahy jsme vyjeli v sobotu 25. června 1938 po deváté hodině večer. Rychlík dorazil do Chustu druhý den v půl jedné odpoledne. Tam jsme řesedli na dva státní autobusy, zatím co zavazadla, bedny a zásoby byly aloženy do soukromého stěhovacího auta. A pak jsme jeli několik hodin o mizerných cestách do Sinovíru. Tam jsme dorazili až večer. Jízda vlaem byla opravdu skvělá, zato doprava přecpanými autobusy v úmorném vedru byla strašná. Zejména v tom prvním zle řádila mořská nemoc a autobus musel co chvíli zastavovat. Ale jinak jsme se drželi statečně a vesele jsme překonávali všechny překážky.

Za šera jsme dojeli do Sinovíru, kde nás čekala předběžná výprava. Na ávsi u Kahanovy kořalny (pejzy, kaftan, sametová čepička na temeni hlavy) jsme byli hned obklopeni davem podezřele vypadajících polských 'dů a Rusinů. Měl jsem pořád pocit, jako kdybychom se octli v loupežickém hnízdě.

Autobusy ani nákladní auto dál jet nechtěly, kromě toho my sami jsme i dobře nevěděli, kam by nás měly vézt, neboť předběžná výprava žád'é určité tábořiště nevybrala a vyhlédla jen vhodná místa asi 18 km za inovírem, v liduprázdné krajině. Proto jsem rozhodl, že zásoby složíme tím na dvoře v kůlně u obchodníka Kahana, který jako pravý upír hned olem mne rozprostřel své kšeftařské síť (naštěstí jsem se do nich nezaletl). Přespali jsme na seníku i v bytě u pana Mlýneckého, jehož syn iktor, šikovný chlapec, pomáhal už naší přípravné výpravě. Navázali

205

j jsme s ním styk díky Mladěrně hlasateli už z Prahy, posílal nám od zprávy o Podkarpatské Rusi.

Ještě toho večera, kdy jsme dorazili do Sinovíru, rozhodl jsem se, pojedeme se Samsonem na kolech podívat se na několik tábořišť, kl předběžná výprava našla a doporučovala. Museli jsme je vidět ještě d a pro jedno z nich se rozhodnout, abychom zítra jasně věděli, kam vůl máme své věci nechat dopravit. Samson mi neřekl, jak jsou ta místa da ko, já myslel, že je to někde za rohem, a ono to bylo 18 km po mize cestě!

Vyjeli jsme jen tak nalehko, už se stmívalo. Měl jsem hlad a žízeň, lý den jsem únavou a horkem nic nejedl. Míjeli jsme jedno místo za d hým, ale žádné se mi nezdálo dobré pro tábor. Na každém bylo něco výhodného. Nelíbilo se mi moc ani to poslední, kam jsme dojeli, vlas se doškrábali už skoro za úplné tmy, ale co naplat, když nic lepšího nel lo. Rozhodli jsme se, že tábor po.stavíme zde. Na zpáteční cestě pras Samsonovi duše u kola, asi 10 km od Sinovíru, kde jsme nocovali. T: jako v ranci, lepidlo žádné. Víc mrtví hladem a žizní než živí jsme došl brtali do Sinovíru před půlnocí. Na tu cestu teda nezapomenu, to si i myslete!

Z Bobří hráze

Druhý den ráno jsme vyjednali domorodé povozy a jako karavana Mount Everest jsme putovali divokým údolím řek Terebly a Ozeran k vytčenému cíli. Uprostřed cesty nás zastihl tropický lijavec a celé c poledne strašně přšelo. Byli jsme všichni promočeni až na kůži, zmol nám lisovaná sláma v balících na vycpání slamníků, kterou jsme vezli z Chustu, zmokla mouka, cukr, chleby, torny a všechno ostatní, třeba jsme vozy přikryli celtami. Před běsněním podkarpatského lijavce b~ málo platné. Jedna nová celta se cestou ztratila!

Dnes se mi to všechno píše už moc krásně, i když je mi pořád ještě h~ ko při vzpomínce na ty krušné začátky. Ale tehdy mi do smíchu moc r bylo. Na pile neměli ani kousek potřebného dříví, tábořiště bylo vyso. na kopci, kam se člověk těžko vyškrábal i s prázdnýma rukama, nat s metrákovým nákladem, všechno bylo promočené, rozbahněné, sláma nám rozsypala do bezedného bláta silnice, řádil hlad, o mléko jsme nik nezavadili - vždyť se na to dobře parnatujete!

Když jsme nedostali ani jednu krajinku na stavbu tábora - na pile by jen tlustá rozpraskaná prkna, strašně drahá - vypovídal mi mozek opra du službu a já myslel, že snad tábor ani nepostavíme.

A zatímco jsme dumali dole na rozblácené cestě nad hromadou tříse které jsme měli dopravit na tábořiště, ačkoli se z nich nedala postavitj diná podsada, podíval se Tonda Brejník na jeden z typických domorodýc ;

206

' ~ oborohů (pohyblivé stříšky na vysokých kůlech, pod nimiž se sušilo seno) a řekl, že bychom mohli podsady budovat z malých, pravidelných, ale děsně tenkých prkének, jimiž jsou stříšky oborohů pokryty.

' To už končil druhý den našeho táboření. Jindy máme touto dobou tábor ~ skoro hotový, ale tady, v srdci lesů a půl hodiny od pily, jsme vlastně ne~ měli ještě ani dříví. Teprve třetí den jsme prkénka, takzvané drance, přivezli (zas celé do~ poledne pryč), odpoledne jsme je v úmorném vedru štafetovým způsobem ~ tahali v náručí od cesty přes louku do kopce (dranic byly dva tisíce) a ve~ čer začali někteří chlapci, udření a ubahnění, stavět první podsady.

Po celou tu dobu, co jsme tábor stavěli, bydleli jsme v senících u há" jovny dobrého hajného pana Motyčky. Tam jsme také uložili zásoby ! a všechny věci. Ta hájovna byla v prudkých deštích vůbec naší záchranou. , Vařili jsme tu na kamnech, spali a jedli.

Ale všechny ty obtíže jsme překonali, a tábor byl konečně postaven. Tábořiště se podobalo amřiteátru - na louce vroubené obrovskými stromy ~ a lesem, s výhledem do údolí na říčku Ozeranku a na poloniny s praleso~ vitou vývratovou strání:

Kvetly tu jedinečné horské rostliny. Obrovské oranžové květy, jimiž bylo tábořiště zaplaveno, svítily ve dne i v noci jako lampičlry. A ta úžasné krásná scénérie nám dala zapomenout na všech~ ny útrapy. Když jsme později ještě víc poznali ráz krajiny, věděl jsem, že ~ naše předběžná výprava při hledání vhodného místa skutečně víc nemohla ~ dělat. Smířili jsme se tedy s tím, že jsme měli daleko z kopce k

potoku, kde jsme myli nádobí, a je~tě o kus dál k říčce Ozerance na koupání, zvykli jsme si na ledaco, vždyť zde bylo zase plno jiných věcí, které jsme na táborech předchozích nikdy neměli a které stokrát vyvažovaly všechny nevýhody.

Nebudu se již rozepisovat o špatném dodavateli zásob panu Alexandru ' zindulkovi, ani o jeho bratru Michalovi, který pak dodával dobře, nechci ~uvit o maďarském lesníkovi na státní pile, který dělal ustavičné drahoty s dodávkou mléka.

Nebo ty potíže s chlebem, který nakonec muselo

~ přivážet auto až z Drahova (vzdáleného 85 km!). To už je všechno pryč , j takjako ty přímo diluviální lijáky, které nás několikrát přinutily, abychom

Z Bobří hráze

šli vařit oběd či snídani nebo večeri do opuštěné hájovny. Je toho hrozně moc a moc, co bych chtěl napsat. Ale nemohu na tak omezeném prostoru opsat všechny ty trampoty.

e, A což naše výprava do Koločavy s hajným Motyčkou, který byl kamarádem pověstného loupežníka Nikoly Šohaje. Ta pověst loupežníka je prý ~ trochu sporná. Setkali jsme se s Nikolovým otcem, podepsal se nám tře

mi křížky do táborového deníku. Prohlížíme místo, kde Nikola Šohaj za

2a'T

střelil t~i četníky. A tamhle na svahu byl pak sám zastřelen zrádnými k marády.

Stopy medvědů, stromy rozdrásané drápy těch potvůrek. Výpravy na poloniny a na polské hranice.

Rokle se sněhem. Kdy dřív se nám stalo, abychom se na letním tábo koulovali?

Divoká strmá údolí, stříbrné potoky v nich, ze kterých jsme pili. Stekandy v říčce Ozerance, čisté jak křišťál.

Kvetoucí louky s oborohy a nad nimi letí skalní orel. Snad sto metrů c tábora měl hnízdo.

V kraji loupí kočkovitá šelma - rys.

Výzkumné výpravy za zvěří. Sádru na odlitky jsme měli vždy s sebo~ Vzrušující dobrodružství v pralesích, stržích horských potoků. Znovu se vracím ve vzpomínkách k táboru. Chlapci letos psali do t

borového deníku málo. Ba skoro nepsali vůbec. Hráli jsme málo společných her. Sdružení "Svaté obce židovské", Kolouch a Šídlo, natáčelo fil~ - devět cívek na osmíčku. Kolařská dílna Vítrova v hájovně. Každodenní cesty na kole do Sinovíru. Jírova svérázná "strágula III". Kolečka k ~ zhotovil z tvrdého dřeva. Někteří chlapci letos zlobili.

V hlavě mi bzučí několik písniček, typických pro letošní tábor. Hoj, pa ne Kahane, nás se nedočkáš... Ovečky bílé, jděte už spát... Náš pan pc stilion... Zpívali jsme hodně, ale ve dvou partách, mladší a starší.

Návrat z tábora byl pravou křížovou cestou, zejména přípravy k němu Dvakrát nám ~SD změnily datum odjezdu, proto jsme rozbouřali tábo o den dřív. Přispěla k tomu i okolnost, že jsme byli skoro 90 km od žc lezniční stanice. Vyjednávajte pak s dráhou, kdy máte odjet! Dodnes se d vím, že jsme se vůbec do Prahy dostali.

Ale nakonec - bylo to všechno prima, i ty trampoty, strach, svízel a nepohodlí se mi teď už zdají docela přijatelné.

Příště jedem zase! Jen v třech věcech budeme mnohem přísnější:

1. Ve výběru táborníků.

2. V přesném a neúprosném dodržení přihláškové lhůty.

3. V požadavku, že po příjezdu na pražské nádraží maminky a tatínko vé nesmějí sebrat chlapce a nechat nám kupy oddílových beden na nástupišti. Každý se musí účastnit stěhování věcí zpátky do klubovny. Tábo skončí nikoli příjezdem na pražské nádraží, ale zamčením poslední bedny; v klubovně.

208

44. týden (29. června - 5. července)

edběžná výprava

říkáme u nás skupince tří nebo čtyř starších; zkušených chlapců, kteněkdy posíláme na tábořiště o několik dní dřív, než se tam vydá hlavní oj táborového mužstva. Tato předběžná výprava dostane od vedoucího řesné pokyny, a když je složena z chlapců opravdu podnikavých a zdat

~ých, může zařídit třeba polovinu toho, co obsahuje plán prací, které je ba vykonat po příjezdu na tábor. Dopraví na louku dříví, vykolíkuje 'místa na podsady, vykope latrínu atd. Až přijede oddíl, bude tábor postawen mnohem dřív.

chvíle na táboře

'ám na mysli tábor opravdový, to znamená stanový! Přijedeme na prázdnou louku, kde není zhola nic kromě trávy. A na této úplně prázdné louce áme v co nejkratší době vybudovat podsadový tábor. Co dřív? Postavit atím stany bez podsad?

Z Bobří hráze

Shánět dříví na podsady? Stavět kuchyň? Připravte si už doma před odjezdem zhruba plán těchto prvních, nejněžších chvil, abyste pak snadněji zdolali zmatek a pracovali co nejušněji. Uvádím tu příklad takového plánu:

1. Na jiném místě, než budou stát podsady, složíme kufry, bedny, torny. e také čtyři chlapci postaví stany pro všechny ostatní. Kdo to dostane a starost, to určíte už doma, právě tak jako předem přidělíte hochům ostatní práce.
2. Dva chlapci se hned pustí do kopání jámy na latrínu, a pokud to je ožné, hned k ní zhotoví i sedátko a zástěnu.
3. Dva chlapci kopou hlubokou jámu na odpadky. Latrína a odpadovka ou dvě první zařízení, která budujeme. Kde je umístíme? Asi 200 m od ora po směru převládajících vzdušných proudů. Místo určí bud vedousám, nebo někdo ze starších, zkušených táborníků.
4. Dva chlapci vyměří stanovou podkovu, vykolíkují půdorys všech ů. Nedlejte mezi stany široké uličky, at není podkova příliš roztaže. Stačí 40 cm u vnitřní strany podkovy.
5. Čtyři chlapci - z nich aspoň dva mají být zkušené -jdou na pilu vyt krajinky na podsady. Kolik dříví asi bude potřeba? ~O tom píšu zvlášť. 6. Dva chlapci staví kamna, tři mladší jim pomáhají přinášet kameny ebo ještě lépe cihly a dělat "maltu" z jílovité hlíny.
7. Čtyři zkušené chlapci staví přístřešek nad kuchyň a jídelnu. Nováčci pomáhají kopat díry, do kterých zapustíme nosné kůly přístřešku.

~; Každý tábor se pochopitelně nemůže řídit podle tohoto plánu. Je to jen

209

ukázka, jak asi práci rozvrhnout a rozdělit. Často plán nemůžete dodr: tak, jak jste jej doma sestavili. Nevadí, použijete z něho aspoň něco.

V prvním dni po příjezdu se ještě nezdržujeme vařením, každý táb~ ník si musí přivést jídlo z domova aspoň na 24 hodin. Společně začneí jídla připravovat až druhý den tábora, snídání počínaje.

Kolik dříví na stavbu tábora?

Přibližně si to vypočítejte a postupujte přitom asi takhle: Čtyři stěny podsady na jehlan, vysoké 80 cm, spotřebují při průměc patnácticentimetrové šíři krajinky zhruba 56 délkových metrů krajinc Na vnitřní zařízení stanu padne asi 8 metrů, přibližně tedy celkem 64 d~ kových metrů. Budete-li stavět například 15 podsad, spotřebujete jenc na ně $15 \times 64 = 960$ délkových metrů. Kromě toho musíte mít dříví střešní konstrukci kuchyně a jídelny, na lavice a stoly. Předpokládáme, si tyto stavby vyžádají dalších 240 m. Celkem tedy při stavbě tábora sl třebujete 1200 metrů krajinek. Až je budete na pile vybírat, odhadujte jích délku a vždy po deseti kusech si запиšte na papírek jejich celkov~ délku. Tak budete mít pořád přehled, kolik krajinek ještě potřebujete. A pozor - pokud jsou krajinky delší než 2 metry a kratší než 4 metry, zůs ne jejich část přesahující délku nebo šířku podsady bez využití. Z těch zbytků se dají sice vyrábět sedátka a stolečky do stanu, ale podsady z ni nepostavíte. Proto počítejte s dostatečnou rezervou!

Kromě krajinek potřebujete lat'ky na kostru stanů (na každý jehlan 4 ~ na áeko o něco víc). Dál musíte mít kůly, asi 12 metrů na jednu podsad Ty obvykle koupíte od lesní správy nebo majitele lesa a sami si je zpi cujete - nejdřív nakácíte označené soušky, pak je oklestíte a na tábořii nařezete na potřebné délky. Připočtete k tomu kůly na kuchyáský přístl šek a další plánované společné stavby.

Změřte si všechno už doma, výpočty запиšte do notýsku a podle toľ pak nakupujte. Raději více materiálu než méně, zejména když je plla ho ně daleko a musíte platit odvoz dřeva.

Při stavbě si nesmí níkdo brát libovolné množství staviva, to bys s ním nevystačili. Dříví přiděluje, aby všichni dostali stejné množství.

Z Bobří hráze

Stavíme podsadu

Hlavní je dodržet pravý úhel u všech čtyř stran. Kdo má dobré oko a zk šenost, pro toho to není nic těžkého. Ale nováček zpravidla postaví pods du špatně, rohy se mu rozbíhají, a proto na ni nedokáže stan napnout, i kd by se rozkrájel. A přitom se dají pravé úhly vypočítat dost snadno. Ke kúl od něhož mají být zatlučeny přesně v pravém úhlu další dva rohové kú

210

ořavíte kufr nebo bednu'či jakýkoli jiný větší pravoúhlý předmět. A poél stran tohoto předmětu táhnete provázek do místa, kde máte zatlouct alší kúly. Vaše oko se pak nemůže zmýlit, stěna kufu nebo bedny jasně ukáže, kudy má být provázek veden, aby se neodchýlil od pravého úhlu. estrábe, zachránil jsem krávu!

ohle je pokřik, kterým mne naši chlapci otravují již na několika táborech. co znamená? kdysi při stavbě tábora k nám přišel majitel louky, zavoal si mě stranou a řekl: "Hlavně dbejte na to, aby chlapci nenechali v trávě ani jeden hřebík. vidím jich tady u každé rozestavěné podsady plno na zemi rozsypaných. Když sem po vašem odjezdu vyženem dobytek na pastvu a některý kus hřebík spolkně, uhne."

Bylo to správné upozornění a já jsem je ještě zdůraznil tím, že jsem razil heslo:

"Každým sebraným hřebíkem zachraňujete jednu krávu!"

' chlapci měli z toho hesla náramnou legraci, ale účelu bylo dosaženo. Při stavbě podsad nemáme hřebíky položené v trávě ani nasypané v papírovém pytlíku, ale uložené v jídelním šálku. A když je podsada hotová, ještě celé okolí důkladně prohlédneme, zda v trávě přece jen nějaký hřebík nezůstal. Jestliže někdo nějaký hřebík najde, přiletí s ním za mnou a vítězně mi zatroubí do ucha:

"Jestřábe, zachránil jsem krávu!"

Ale at troubí, to nevadí! Jen když je tráva čistá, bez hřebíků.

Sláma, nebo seno?

Řadu let jsem na každém táboře sháněl do slamnilců našich chlapců slámu. Někdy to dalo dosti práce, zejména když byla o slámu velká nouze nebo statek příliš daleko. S těžkým naloženým slamníkem se pak Dvojkaři plahočili od stodoly do tábora, v táboře mnohdy znečistili přenášenou slámou trávu takřka k nevysbírání - a na konci tábora, když j sme měli jet domů, dřina se opakovala, hajdy se slámou do statku. Jednou jsme však slámu prostě nedostali. Přemohli jsme tedy všechny obavy, že nás rozbolí hlava z vůně sena, a natrhali si ráno do slamníků ostrou, kyselou lesní trávu. Přes den na prudkém sluníčku jsme ji několikrát přehazovali, takže než padla večerní rosa, byla už tráva pěkně suchá a my jsme ji nacpali do slamníků. Spalo se nám na ní báječně po celý tábor - a od těch dob už nikdy slámu nějak zvlášť úporně nesháníme. Vozíme s sebou několik srpů, a není-li sláma opravdu v nejbližším okolí tábora, klidně nasekáme neúžitkovou lesní trávu. Při odjezdu z tábora ji jen vysypeme na okraji lesa, kde její hromady nepůsobí rušivě.

211

Spolehlivost spolehlivost je dobrá vlastnost, kterou dovede nejlépe ocenit ten, kdi na vedoucím místě a má řídit chod celku tvořeného více lid Spolehlivost, to je záruka, že člověk, kterému jsem uložil nějaký úkol, opravdu vykoná, přesně,, správně, bez upomínání a výmluv. Jak jsem k ný a bezstarostný, svěřím-li některou drobnou záležitost doma i na táb chlapci, o kterém vím, že je spolehlivý! Nemusím si nikam zapisovat, jsem mu svěřil, ani si to pamatovat. Víím, že tento chlapec mně sám a l upomínání přijde říct, co a jak vyřídil. A naopak, s jakým neklidem svěřuji obstarání něčeho chlapci, který pomíná, je popleta, bezradný a nepřesný!

Učte se už dnes být spolehliví! Bude to kapitál, který vám ponese v votě bohaté úroky!

45. týden (6. - 12. července)

Co musíte a rcesmíte dělat, abyste se na táboře nestali protivní. Snad zní ten nadpis divně nebo dokonce legračně. Ale rozhodně to nic veselého, když zjistíte, že jste na táboře protivní všem ostatním. A ~ mi jste jistě už měli tu čest a setkali se o prázdninách s nějakým protivc.

Jak se takové nežádoucí roli vyhnout? Nesmíte být příliš rozmazlel náročný. Kape vám v noci do stanu? Nemusíte kvůli tomu vzbouřit celý ~ bor, vůdcem počínaje a posledním nováčkem konče. Dáte pod "sprchu" misku nebo pokryjete ohrožené místo nepromokavou pláštěnkou - vždy to nějak vydržíte a ráno zjednáte nápravu. Nechutná vám oběd? Nepí~ hned domů, aby si pro vás přijeli. Chlapci ze Severozápadní kanadsl jízdní policie nebo zálesáci, kterým jste se tak obdivovali, také nejedli i pe, měli jen to, co si sami uvařili.

Hrajte vždy s ostatními. Nezalézejte s knížkou do lesa, když celý táb~ něco hraje. Tím spíš ne, když ke hře potřebují někoho do "party" a vyjs tím vyvoleným.

Nezačínejte hádky, nebudte hned nakvašení, když si nějaký otevřhul nebo jinak ostrý chlapík něco vůči vám dovolí. Řádně ho nadzvednět aby si nemyslel, že jste zbabělec, který si to dá líbit napořád. Ale nero; zuřte se hned, nerozplačte se a neutíkejte s nářkem k vůdci.

Dostali jste zásilku z domova? Dobrá, polovinu si necháte a druhou dáte kamarádům. Nesušte celou vánočku ve stanu, ztvrdne vám a okorá d m než si myslíte, dostane brzo nepříjemnou pachuf starého pečiva. Aještěs

212

omě toho o vás roznese mezi mužstvem, že jste "škot".

Rozdělíte-li se, získáte právo, aby i na vás ostatní pamatovali, až přijde zásilka někomu jinému. Neotravujte druhé. Kamarád třeba píše deník nebo dopis domů. Nic vám do toho není, co píše, když vám to sám nepoví. Jsou ale lidi, kteří mají největší legraci z toho, když pišícímu kamarádovi hází přes hlavu deku nebo ho zasypávají šiškami. Celý den si ho jinak nevšimnou, celý den pro ně neexistuje. A najednou mají strašnou touhu si s ním různými kanadskými žertíky "mile" pohrát. Práteleství tím však rozhodně nezískají.

Jednou z největších příčin drobných i velkých nesvárů je lenost. Myjeme nádoby, a Tondovi se najednou zdá, že Pepík spíš chytá v potoku rybičky, než aby se věnoval kastrolu. A Tonda se za něj má dřit? Zapomene, že sám před chvílí místo mytí kutálel z legrace pokličky po trávě, a už na Pepíka hudruje: "Tak dělej, dělej, nech ty rybky, nebo to na tebe řeknu... !" Tahle výhrůžka už mnohemu nováčkovi pokazila vlídné přijetí mezi ostatní.

Nevyčítejte nikomu, když si myslíte, že jste udělali víc než on. At už je to při jakékoli práci. Za svůj poctivý a větší výkon máte vnitřní uspokojení, že nepatříte mezi sobce, zatím co ten druhý je slaboch, hračka, ulejkva. A to vědomí vám dokonale nahradí větší dřinu.

Nebudte zlomyslní. Nesmějte se, když si někdo narazí palici nebo sebou sekne a rozbije si koleno. V takových chvílích je člověk obvyčejně na dně - a když se mu přitom ještě smějete, můžete si z postiženého udělat walého nepřítele. Také se nepošklebujte a nepřihazujte polínka, když někdo dostane od vůdce nos. Nikdo není svatý a ledaco by se našlo i na vás!

Že nebudete nikomu říkat přezdívkou, kterou nemá rád, je samozřejmé, také si nechtějte získat proslulost různými kanadskými žertíky, které snad rozchechtají vás jako autora a možná i ty, kteří se na ně dívají, ale rozzu~í toho, na něhož jsou políčeny. Tedy žádné lití vody do stanu, nasazová` ní brouků do postelí ani tajné uvazování nohy nic netušícího táborníka k pevnému kůlu s úmyslem, aby sebou praštil, až náhle vstane a bude chtít odejít.

Naopak - buďte ohleduplní kamarádi, kteří neublíží ani v maličkostech a pomohou ostatním všude, kde jen mohou.

Nechtějte ustavičně opravovat skutečné či domnělé chyby

Z Bobří hráze

druhých. Budte otužilí, nerozřfňukaní chlapci, kteří snesnou nepřízeň počasí, neleknu se práce. Pak vás budou ~ mít všichni rádi, vedoucí i táborové mužstvo.

Program tábora

Když jsem jel poprvé na tábor jako vedoucí, měl jsem v sešitě vypracovaný podrobný program na každý den od rána do večera.

Ve snaze dát tá

213

borovému mužstvu co nejvíce, počítal jsem s každou čtvrtinou, . nácvik stíhal druhý, uzlování, mapování; signalizace, hry, první pc závody. Nenechal jsem chlapcům ani chvíli volnou. Brzo však m rozčarování! Skoro nikdy jsem naplánovaný program nemohl doi. Někdy jsem musel být u vaření v kuchyni nebo přišla neočekávan vstěva, jindy přšelo a já měl právě na programu mapování nebo vych do okolí či něco podobného, co děst znemožňoval.

Ještě horší to bylo, když slunce pražilo. Chlapci byli horkem ma unavení a já je nemohl přimět, aby šli radostně signalizovat někam n ru na rozpálené kopce. Byl jsem zoufalý, že nemohu dodržet předetr novený program, vytýkal jsem chlapcům, ~e jsou líní, a měl jsem špatnou náladu. Ještě na dvou dalších táborech jsem se dopouštěl sti ho omylu s podrobným každodenním programem. Teprve potom jse uvědomil, že není správné připravovat už předem doma tak do detailh pracovaný program na každý den a požadovat pak jeho bezpodmín~ splnění. Ted to dělám jinak. Sestavím si seznam her, které Ize hrát u v a ve vodě. Her a zábav pro deštivé počasí. Cvičení, her a zábav pro p sí chladnější. A z tohoto seznamu na tábore vybírám podle toho, jak právě počasí a jaká nálada v táboře panuje. Vůbec se netrápím, kdy: něco nezbuđe čas. Takový bod programu použiju jindy.

Rozde'zení táborového dne

Na tábore, kde si sami všechno děláme a hlavně si sami vaříme, je pc nouze o čas. Hodiny přímo letí. Proto musíme s časem šetrn~ zachá aby vše klapalo, vše bylo včas hotovo (hlavně oběd). Proto máme na boře přesný rozvrh hodin, který se nám už dlouhá léta velmi osvědčuj

6.00 Vstává denní služba, umyje se, zatopí a vaří snídani.

6.20 Budíček. Denní služba probouzí ostatní mužstvo.

6.30 Nástup k rannímu cvičení (denní služba necvičí, nepřipravila věas snídani).

6.45 Mytí a úklid ve stanech. 7.30 Snídaně a mytí šálků.

8.00 Vztyčení státní vlajky, nástup, oznámení programu, různá sděle dotazy atd.

8.30 Prohlídka uklizených stanů.

8.45 Začíná program podle denního rozkazu. 10.00 Přesnídávka.

10.15 Pokračování programu. 12.00 Volno.

13.00 Oběd.

214

13.30 Povinný odpočinek. (Denní služba zatím myje nádobí, uklízí kuchyň a chystá se ji předat následující denní službě.)

14.30 Předání služby. Konec odpočinku. Pokračuje program.

16.00 Svačina.

16.30 Pokračování programu. 18.00 Volno.

19.30 Večere.

20.00 Program či volno. 21.45 Večerka.

22.00 Noční klid.

Vývěska o přátelství

Dokážete být na tábore pořád vlídní a usměvaví ke svému spolubydlíci mu ve stanu? Dokážete se ovládnout i v perných chvílích, kdy by člověk nejraději všechno roztrhal na kusy, a neřeknete svému druhovi ani jedno křivé slůvko? Domluvte se, že chcete být nejsvornější dvojicí v táboře. Opište a vyvěste ve svém stanu tento, text:

"My dva, a: máme spolu strávit v tomto stanu celou dobu tábora. Slibujeme si vzájemně, že budeme k sobě vlídní a přátelští. Chceme si pomáhat a jeden druhého podporovat. Vykonat za druhého nějakou práci pokládáme

Z Bobří hráze

za čestnou rytířskou službu: Neublízíme si slůvkem ani činem. Nebudeme dělat jeden druhému schválnosti. Každý z nás se vynasnaží být co nejprísnejší k sobě a co nejohleduplnější ke druhému. Odpustíme si chyby, nebudeme si vyčítat. Chceme být nejsvornější táborová dvojice.

V den, kdy někdo z nás udělá nějaký nemístný žert na tuto vývěsku nebo dokonce poruší úmluvu, roztrháme ji na znamení, že jsme pořád ještě jen obyčejní chlapci, kteří se nedovedou ovládat. A teprve když si znovu slíbíme všechno, co je v této vývěsce, znovu ji napíšeme a vyvěsíme."

Podpisy táborníků

Cvičte obratnost a rovnováhu

Sestavte na louce z menších kamenů dlouhou, všelijak se klikatící dráhu. Jednotlivé kameny by v ní měly být vzdáleny od sebe asi na krok. Pak jeden za druhým po této trati procházíte. Vítězem se stane ten, kdo dorazí od prvního kamene k poslednímu nejrychleji a nesklouzne ani jednou nohou do trávy.

Je to dobré cvičení, které přispěje k bezpečnějšímu přecházení říček po kamenech a úzkých lávkách.

215

46. týden (13. - 19. července)

Povinnosti tábotové služby

Už jsem řekl, jak to děláme, abychom si na táboře uměli sami a dobříc říť bez maminek a kuchařů. Napsal jsem taktéž, že vaření u nás ob vají čtveřice chlapců, tzv. táborové služby. Každá služba plní tyto povinnosti:

Do práce nastupuje ve tři hodiny odpoledne, kdy převezme všech povinností od předchozí táborové služby, přebere řádně uklizený tábor devším kuchyň s čistě umytým nádobím, vymetenými kamny a vydá tými stoly. Podle předávací karty zjistí, zda všechno nádobí do po~ vařečky je na svém místě. Ve čtyři hodiny odpoledne krájí a maže c ná svačinu pro celý tábor. Potom připravuje večeri a zavěs si přic všechno i na ráno k snídani včetně pitné vody. Sejme z oznamovatelc ní rozkaz, zabezpečí na noc kuchyň a zamkne kufry s potravinami. Vstane o půl hodiny dřív než ostatní táborové mužstvo, umyje se a jc říť snídani.

A zatímco všichni ostatní mají dopoledne táborový program, služl ří oběd, obstarává nákup v městečku (pokud se nepřihlásí některý d volník), štípe dříví - a nezastaví se dřív, než rozdá oběd, umyje dok všechno nádobí a předá službu svým nástupcům. To je opět v 15 ho

Jak vidíte, služba trvá 24 hodin, od odpoledne jednoho dne do i ledne druhého dne. Výkon každé služby bodujeme. Podle hodinek kc lujeme, zda bylo včas uvařeno a zda služba správně předala všechn dobí čisté. Vrátit se z tábora domů s co nejmenším počtem minusc bodů, na to je každá služba skutečně pyšná. A ještě víc ji těší, ké ostatní chlapci pochvalují, jak dobře uvařila, že měla po ruce vždy c tek pitné vody atd.

Táborový den

Každý Dvojkař, který jede na tábor, si s sebou veze nějaký sešit a l si umiňuje, že do něj bude psát deník. V zápisech o každém dni net ovšem jen poznámky, jaké bylo počasí, co jsme obědvali a vůbec dě do deníku patří i naše názory na tu či onu věc, která se na táboře při la, na kamarády atd. Psát máme ukázněně. Nemyslete si, že papír všechno. Neurázejte ve svém deníku nikoho, nenechte se unášet zl~ At vám tam napíše každý z kamarádů i několik řádků na památku.

Ještě jednu věc doporučuji - společný táborový deník, jaký pí u nás ve Dvojce už několik let. Jak vypadá? Jsou to velké sešity, jsme složili z velkých archů a sešílí. Každý má 16 stran o rozm

216

25 x 32 cm a je všitý do desek z tuhého barevného papíru.

Čistý sešit je vyložen na táborovém stolku, veřejně přístupném, a nad ním visí na provázku písátko. Aby vítr deník neodfoukl, je zadní deska připevněna napínáčky ke stolu.

Z Bobří hráze

Kdo má nějaký nápad, vtip k některé táborové události, poznámku, návrh, napiše to do táborového deníku. Může přimalovat i obrázek. Čím víc obrázků, tím líp. Vedoucí tábora také nezahálí a každý den stručně zapíše do deníku všechno, co jsme dělali, pochválí, pokárá, vypíše, co ho potěšilo, co ho zarmoutilo. Do deníku zaznamenáváme i výsledky závodů, lepíme fotografie a důležité dopisy, které do tábora přišly. Jestliže budete mít fotografie až po skončení tábora, vynechte na ně v deníku místo, vlepíte je dodatečně. Vylisujte a do deníku proužkem průhledného papíru připevněte i květinu z tábořiště nebo památného místa.

Také návštěvám předložte táborový deník s prosbou, aby vám do něj něco napsaly. Užívejte raději propisovačku než tužku. Záznamy mohou být vážné i legrační, jenom ne spolkově suchopárné. Před deštěm a na noc deník odklidte do stanu, aby nezmokl a nenavlhł rosou.

Každý den začíná v deníku novým, barevně namalovaným datem, které čtenářům prozradí, kdy byl který záznam pořízen. Používejte hodně pastelky i barvy, zejména k názvným nadpisům a rámečkům kolem některých zápisů (do rámečku dáte třeba tabulku s výsledky závodu).

Až sešit zaplníte, nahradíte jej novým, čistým. Popsaný uložíte ve stanu vedoucího nebo u kronikáře a na požádání jej půjčujete zájemcům. Psaní a malování do táborového deníku se má účastnit každý člen tábora, ne jen několik jednotlivců. Přihlásit se a jet na tábor dokáže leckdo. Ale chovat se tam potom jako pravý táborník, nepropadat vánočním náladám, nebručet na vedoucího služby, že vám dal k mytí o hrnec víc než někomu jinému, nebýt pořád uražený, nespokojený, nedělat v kuchyni různé kocourkovské kousky, i za nejtěžších okolností být usměvavý, spravedlivý, uznalý, dobrý, nehašteřivý - to dokáže jen málokdo!

Jen vzorný, vnitřně pevný chlapec dovede být tak dobrým táborníkem!

Co budujeme na táboře

Kromě výkonu táborových služeb budujeme ještě každého jednotlivce. A bodování jednotlivců dělíme zase na dva druhy.

Především hodnotíme jejich chování a tábornické počínání.

Zvlášt pak budujeme výsledky v různých hrách a závodech.

V prvním "tábornickém" bodování sledujeme, jak jednotliví chlapci

217

jednají s ostatními. Za každou začatou rozepři, za každý hrubý tón v je hned minusový bod. Dál hodnotíme jejich pracovitost, čistotu, pořadí kázeň, tábornickou zdatnost. Když někdo pracuje ve službě nedbale, j ný - hned se to projeví v bodování.

Neumytý šálek, nevyprané prá smetí ve stanu, špinavé ruce a nohy, to všechno zaznamenáváme v ol ku nadepsaném "čistota".

Věčně rozházený stan, šálek nepověšený po le na hřebík v kuchyni, neuklizené třísky a odpadky po rukodělné pi nevrácené nářadí, to všechno přináší "minusáky" do okénka "pořadí". Přistihneme-li někoho, jak seká sekerou do země, nevětrá stan, nech v kuchyni máslo ležet na sluníčku nebo se dopouští jiných takytábor kých kousků, dostane minusák do okénka "tábornická zdatnost".

"Přesnost": Táborník se nedostaví k nástupu do třinácti vteřin po za kání. Nepřijde včas k obědu. Necvičí správně ranní cviky. Neodevzdá kupní knížky a doklady po příchodu z nákupu.

"Kázeň": Chlapec vědomě porušuje táborový řád. Odmítne vykonat čenou práci apod.

Někdy máme v bodovací tabulce ještě okénko s nadpisem "různé".7 zaznamenáváme minusy za různé hříšky, které nelze zařadit do žádn. z předcházejících okének.

Snahou každého pořádného táborníka je, aby měl co nejméně trestnj minusových bodů. Každý večer si celý tábor prohlíží na oznamova současný stav bodování a žebříček, který byl sestaven podle počtu bc chlapci s nejmenším počtem minusů jsou na něm samozřejmě nejvýš

Z Bobří hráze

Index I když mluvíme ve dvojce velmi slušně, přece se mezi nás vloudí výra které nejsou zrovna žádoucí, a musíme je proto "dát na index", pokud začínají vžívat, místo aby byly nenápadně zapomenuty.

Tak například někdo k nám přinesl šeredný výraz „je to jako not Nejdřív to říkal jen on sám a jen někdy. Pak se to ujalo a na táboře js to slyšel už aspoň stokrát za hodinu, při každé příležitosti, z úst té~ všech hochů. Zejména Čiki tím byl jako posedlý.

A tak jsme dali toto úsloví "na index". Zpdsobilo to velké ohromE načež si některé vynalézavé hlavy pomohly tím, že začaly říkat „je to ko ruka" - nebo "... jako index". Až nakonec vznikl výraz "krabárna",1 rý je prozatím volný.

Sáček s letní vůní

Vždycky v sobotu odpoledne, když máme v klubovně nepovinnou sch~ ku, přinesu na ukázkou nějakou zajímavost. Někdy to jsou naše starodáv

218

kroniky z dob první světové války, jindy fotografie, které chlapci ještě neviděli, nebo různé upomínky na Dvojkaře, kteří už dávno vyrostli, ručně psanou knihu s táborovými zkušenostmi apod. Nedávno jsem však přinesl věc, jaká zde opravdu ještě nebyla: malý plátěný sáček s letopočtem, který se psal před sedmi lety. Sáček dýchal kořennou vůní, a když jsem ho rozbalil, uviděli chlapci uvnitř šedofialovou směsíci usušené materiďoušky. To byla moje vzpomínka na jeden z našich táborů, které jsme měli již za přísného zákazu skautingu v době nesvobody. V okolí Sluneční zátoky, kdejsme tehdy tábořili, jsem utrhl na každém místěčku nám nějak milém a posvátném několik stonků materiďoušky na památku. Roky uběhly, ale materiďouška v sáčku voní pořád a připomíná svou vůní léto, ve kterém rozkvetla - a tím i náš tehdejší tábor.

Jste k sobě ,zdvořilí?

Zavedte si to jako my. U nás vždy poprosíme, at už žádáme kohokoliiv o cokoliiv. A za službu poděkujeme, i kdyby to byla samozřejmá maličkost. I7ěkuji a prosím i já, vedoucí, třeba tomu nejmladšímu chlapci, a prosí i děkuji chlapc~ mezi sebou. Také to zlepšuje a zjemňuje úroveň našeho oddílu.

Klubovní táboření

Některé kluby chtějí o prázdninách tábořit několik dnů nebo dokonce týdnů na jednom místě. Zde jsou tedy stnxčné pokyny k uspořádání malého tábora. K táboření musíte mít především povolení rodičů, dále souhlas majitele pozemku, na kterém miníte postavit své stany. Společné táboření chlapců a děvčat bez dospělého vedoucího není možné, pokud to nejsou sourozenci z jedné rodiny.

Máte-li stany a chcete tábořit déle než týden, postavte si stany na podsadu, kterou zhotovíte z odpadového dřeva. Uvnitř zbudujte dvě postele a stolek. Máte-li jen jeden stan a jste tři nebo čtyři, postavte podsadu vysokou aspoň 130 cm a v ní lůžka nad sebou.

Mladší a ti, kteří nemají stany, by měli tábořit raději v chatě nedaleko vesnice. Starší, zkušenější chlapci si mohou postavit chýši z přírodního materiálu.

Za tábořiště vyhledejte místo suché, ale pokud možno u vody, ne však přímo na nízkém břehu, jinak vás potok či řeka při nejbližším lijáku vytopí. Nestavte tábor přímo v lese, hrozí tam při bouřce a vichřici padající větve a stromy, a také je tu nebezpečí požáru. Nemají-li vaše stany podsady a tedy ani vyvýšená lůžka, mějte aspoň slamníky nacpané slámou nebo senem. Dobrou tepelnou izolací vynikají molitanové matrace, jejich

219

doprava na tábořiště není ovšem snadná. Slamníky i matrace podložte zemi rovnými větvemi, aby zdola nevlhly. Za jasných dní je vyneste stanů, slunce je prosuší.

Jaké potřeby si má každý vzít, o tom se píše jinde. Pro celý několikl členný tábor vezměte ještě tyto věci: Aspoň dva větší

Z Bobří hráze

kotlíky, raději v~ tři, v jednom budete vařit polévku, v druhém současně brambory, v třet omáčku nebo maso. Železné třínožky, na které byste kotlíky zavěšovali~ nemusíte mít. Z několika cihel nebo vysokých rovných kamenů si vyt dujete zídky, na které kotlíky postavíte. Kromě kotlíků si z domova v~f rněte ještě několik menších hrnků a kastrolů. Všechny by měly mít 1 kličky. Smaltované nádoby nesrníte stavět na otevřený oheň. Použijete na zadělávání těsta, budete v nich loupat brambory, rozdělovat tvaroh s ~ bulkou a paprikou, uschováte v nich zbytky od oběda.

Kromě ohnišť pro kotlíky si postavte malou plotýnku. Použijte k ní den nebo dva železné pláty nebo aspoň nějaké staré plechové tabu. Snažte se, aby pláty nebo tabule ležely na kamenech naprosto rovně, jin se vám bude shromažďovat rozpuštěný tuk v kastrolech u jedné stěny, druhé straně zůstane dno bez tuku a řízky nebo karbanátky, které smaží se tam připalí.

Nemáte-li plachtu, kterou byste natáhli nad kuchyní jako ochranu př deštěm, postavte si přístřešek z prken a jeho šikmou střechu pokryjte de tovým papírem. Sklon střechy by měl být dost velký, aby po ní dobře sl kala voda. Kuchyn bez střechy je na delším táboře skoro nemožná, za de tě v ní neuvaříte. Chvojím kuchyňský přístřešek nevyplétejte, jehličí několik dní uschne a padalo by vám do jídla.

Jednou z prvních staveb, které musíte vybudovat hned po příjezdu . tábořiště, je latrina. Tímto slovem táborníci tradičně označují zách~ v přírodě. Je to jáma hluboká aspoň metr, kterou vykopete někde v husté lese nebo v křoví, asi 150 metrů od tábora ve směru, kam většinou vai od stanů vítr. K okraji jámy zatlučte do země dva kůly, na které připevr te prkénko. Po použití vždy zasype latrínu hlínou. Jinou důležitou sta bou tábora je sklep, do kterého uložíte vajíčka, tuky a jiné věci, který škodí teplo. Vykopejte někde ve stinném místě jámu a do ní zapustte vi ší bednu s víkem. Pozor, aby se vám do sklípku nedostala myška. Měj tam všechny potraviny kromě vajíček v hrncích přiklopených pokličkan Sklep můžete vykopat ve vlhké stráni, kam se neopírá slunce. Vnitřek v, dlážděte plochými kameny.

Vypracujte si už doma přesný táborový řád. Tento řád určuje na min~ tu, kdy budete na táboře vstávat, kdy má být hotová snídaně, kdy půjde nakupovat, kdy má být uvařen oběd, kdy se podává svačina, kdy veče:

220

kdy má být večeřka. Kromě časového rozdělení dne má být v řádu vy_ sáno ještě mnoho jiných věcí, které vám pomohou udržovat v táboře obrou náladu a pořádek - když je ovšem budete dodržovat. Například že i každý člen tábora po jídle vždy čistě umyje své nádoby, že bude mít své ěci uklizeny, že se v případě nějaké neshody podvolí většině (nebo polechne staršího vedoucího). Dohodě o táborovém řádu věnujte velkou ozornost a slavnostně si slibte, že jej všichni budete dodržovat. Domluvte se také předem na tom, jaký budete mít na táboře program,

' budete dělat. Připravte si různé hry, abyste dlouho nepřemýšleli, jak se iabavit, když na vás dolehne dlouhá chvíle. Nejhorší je zahálka. Tábor, ~kde se chlapci nebo děvčata většinu dne povalují ve stanu na posteli nebo trávě u vody, není tábořem!

Snažte se, aby do vaší táborové kroniky přibyl každý den pěkný pestrý ápis o zajímavé činnosti, kterou jste vyvíjeli od rána do večera.

47. týden (20. - 26. července) o dělat na táboře za deště a každém táboře se najdou výtečníci, kteří místo aby využili deštivé ho~ 'ny k psaní deníku, zašívání ponožek a podobným užitečným činnostem, bratí svou přebytkovou energii proti méně výbojnému spolubydlícímu všelijak ho "mukají". Stan se změní v zápasnickou arénu, kymácí se ze trany na stranu a vedoucí aby se uzlobil. Raději hrajte nějaké

Z Bobří hráze

hry, zá- odte, využijte čas aspoň k užitečné zábavě. Uvádím zde několik receptů. I. Vedoucí píská ze svého stanu morseovku, každý stan zprávu chytá luští. Pískání pokračuje dosti dlouho. Dvojice, která pak přinese nejdříve a nejlépe přijatou zprávu, získá body do táborového bodování. 2. Vedoucí vyšle několik písmen a mužstvo se snaží sestavit z nich co nejvíce různých slov. Každé písmeno smí být užito ve všech slovech, ~n... 3. Vedoucí dodá každému stanu nějaký tiskopis, například reklamní le, rozstříhaný na mnoho kousků. Který stan ho sestaví nejdříve? Všechny táky musí být pochopitelně stejné! 4. Vedoucí rozdá do stanů otázky asi tohoto druhu: Co uděláš, když ti ojde zpráva, že se za deset minut přivalí na tábor záplava, která ho sme? Co uděláš, když večer zpozoruješ požár v osamělé hájovně? Co pod eš, když se octneš v cizím městě úplně bez peněz? Nejlepší odpově~ na tyto otázky budou.

221

5. Uspořádejte celotáborový šachový a dámový turnaj. Jednotliv budou probíhat jenom za deště nebo při povinném odpočinku po ot

6. Který stan napíše nejdelší souvislou povídku, sestavenou ze sl~ cína~ících některým ze čtyř určených písmen?

7. Vedte mezi všemi stany provázky. První stan vyšle druhému c slovo morseovkou tak, že trhá provázkem. Druhý stan pak toto slovi šle třetímu stanu atd. Obyvatelé posledního stanu přijaté slovo nahl; křiknou, aby se všichni mohli přesvědčit, zda došlo správně, nezko ně. První stan vysílá s krátkými přestávkami další a dal~í slova, tak~ tábořem putuje několik současně.

~trání stanu

Jak jen ráno oschne na stanových plátnech rosa, otevřeme stany tal slunce mohlo proudit do celé podsady, zejména na lůžko. Stanové stočíme a přivážeme provázkem ke konstrukci (tj. do stínu v pod Také svíčku odklidíme ze stolu před sluníčkem, jinak by se roztekla větrno, zatížíme knížky, . deník a jiné písemnosti ve stanu kamenen neodlétnou. Při silném větru spustíme tu část stanu, odkud fouká víu uzavíráme, až když se slunce chýlí k západu, aby dovnitř nevnikl vc chlad a vlhko. Navlhlý stan se jen velmi obtížně zapíná.

Pod lůžkem ve stanu je vlhko! Proto svůj kufřík a boty nekladte j na trávu, ale na prkénko, kterým je podložíte. K "vydláždění" použij~ řezky z podsadových krajinek, je-li o celá prkénka nouze. Nebo kc silných větví, nasbíraných v lese. Boty vycpávejte papírem. Zejmé které jen málokdy používáte. Pište z tábora domů!

I když je v prvních dvou třech dnech tábora velmi mnoho práce, m si aspoň deset minut na to, abyste napsali domů rodičům korespond listek nebo pohled (zejména mladší táborníci), že jste na tábor šťastn razili ~iví a zdraví. A pak pište domů pořád, aspoň jednou za 4 - 5 d nak budou vaši rodiče posílat vedoucímu tábora telegramy s otáží Co je s mým synem? Je snad nemocný?" Zanechte také doma adre; " bora, aby rodiče věděli, kam vám psát. A v každém psaní tuto adresi tě vždy znovu opakujte.

Aby se vám na táboře neztráeeo nádobí

Kdysi jsme právě proto vymysleli "předávací lejtstro". Je to list tvn papíru, připíchnutý na prkénku, a na něm v řádcích pod sebou nal veškeré nádobí, které máme v táborové kuchyni. Například: 3 pánvil

222

x hrnců - 6 kastrolů - 3 pekáče - 7 kvedlaček - 2 naběračky atd. Na každém řádku za názvem nádoby následuje řada okének. Do nich děláme při předávání služby čárky, pokud je ta věc v pořádku na svém místě. Stále tak snadno kontrolujeme, zda se něco neztratilo. A když něco chybí, hned víme, že tu věc ztratila právě ta služba, po níž přebíráte kuchyni. Musí ji hned začít hledat. Vařečka nebo hrnek či pánev se pak obyčejně

Z Bobří hráze

najdou někde v trávě u potoka, někdy dokonce ve vodě, zatížené pískern. Služba za to ovšem dostane trestný bod - a tábor tak zachráně kousek společného majetku.

~,. Třináctá noc na táboře

a každém táboře vzniknou nějaké zvyklosti. Náš oddíl, který má za sebou prázdninových táborů několik desítek (od roku 1913 tábořil každo

ně, i v dobách, kdy byl skauting zakázaný), vytvořil si táborových zvyků spoustu a některé z nich se udržují skutečně "odnepaměti".

Jedním z nich je Třináctá noc na táboře. Už několik dní napřed děláme této události úžasné přípravy. Chlapci si vyrábějí nejroztodivnější mas, mnozí si na ně přivezli potřeby už z domova, neboť účastnit se Třinácté

noci na táboře dvojky bez masky je prostě nemyslitelné. Z barevných papírů vyrábíme lampióny, z větví obalených na konci smůlou pochodně, macvičujeme různá legrační provolání, řečnické projevy atp. A když Třináctá noc vypukne, zahájíme ji obřadem, a pak začíná soutěž masek. Každá maska přijde před sbor rozhodčích, ukáže se ze všech stran a její ústroj, nalíčení i pohyby jsou hodnoceny body. Pak následuje rej masek, masky se vzájemně škádlí nebo předvádějí scénky, které odpovídají jejich původu. Bezhlavý rytíř šermuje s neviditelným nepřítelem, vodník ve svém rákosovém oděvu opatruje hrníčky s dušičkami, smrtka s papírovou kosou, hrůzně nalíčená, prohání toho, komu bylo dnes dopoledne špatně o přejedení borůvkami. Vše se děje v strašidelně kouzelném svitu lampínů a pochodní. Opodál je řečnická tribuna, kde může každý beztrestně kritizovat vedení tábora a osnovat vzpouru, jinde několik zálesáků mastí omíno, u kuchyně hraje několik masek na kytary a zpívají pomatené písničky. Tábořem se co chvíli prodírá nějaký průvod, druhý jej zastavuje vynucuje si výkupné. Spát jdeme až pozdě po večeři, dnes obvyklou odinu přetáhneme.

Druhý den ráno vstáváme později. Celé dopoledne padne na fotografování masek, které se dochovaly nepoškozené, omývání nalíčených tváří a uklízení stop po večerní merendě.

223

Krájíme chleba

Kdo někdy na táboře krájel nožem chleba k snídani či svačině, dobru~ jaká je to práce a jak potom bolí ruka. A to jsou krajíce ještě nestejně den větší, druhý menší, všelijak křivé, někdy se při tom i říznete a n~ láte si na ruce puchýře od střenky. Když je k tomu chleba navíc čers měkký a drobí se, pak se utrpení zvyšuje a krajíce jsou ještě nepodaře ší. U riás ve dvojce bylo krájení chleba po řadu let postrachem všech borových služeb. Teprve nedávno jsme na to vyžráli. Vypůjčili jsme s jedné hodné maminky strojek na krájení chleba - a od té doby se nám' jeríí chleba stalo zábavou, o kterou se chlapci ve službě tahali. Letos j; si takový strojek dokonce koupili. Doporučujeme každému táboru!

i~odotrapiči Aby se naši dvojkaři nebáli vody, vymysleli jsme v dávných dob zvláštní sdružení, které se nazývalo

"Vodotrapiči". Do toho spolku se stal jedině ten, kdo se choval statečně při těchto "přijímacích zkouškách Za prvé si musel žadatel o členství lehnout v plavkách zády na trávu, čež mu zkoušející lil z vědra studenou vodu tenkým pramínkem na rú. částí těla. Adept přitom musel zachovat ledový klid, nesměl se smát brečet, prosit o milost nebo se dokonce bránit proudy vody ruka~ Nemyslitelné bylo, aby se dokonce zvedl a utekl.

Tato procedura se opakovala, když žadatel znovu oschl, ale ted ležel břiše a voda mu tekla po zádech a nohou až k patám.

Další obřad (opět až po oschnutí): novic má udělat ráno dřep do stu~ né vody, která mu sahá jen po kolena. Ale na třináct dob! Postupně kl~ pod hladinu a teprve po třináctém dílčím snížení zmizí celý pod vodor

Jiná část této zkoušky sebeovládání: během tří dní, v

Z Bobří hráze

nejneočekávan ším okamžiku je adept zezadu polit studenou vodou, a třeba úplně ob čený. Nesmí přitom ani hnout brvou, natož sebou škubnout nebo dokor vyjeknout! Zkouška je zkouška! Tento bod skládáme obyčejně jen na boře.

V průběhu let přibývaly pořád nové a nové body, až jich dnes máme 1 náct, jeden lepší než druhý.

Jestli jste "ostrí muži" a umíte se ovládat, zavedte si "Vodotrapiče" i svém oddílu!

224

i

i

48. týden (27. července - 2. srpna)

Duředně, nebo vesele?

, Na některých táborech a vůbec v některých skautských oddílech či jiných sdruženích mládeže si vedoucí potrpí na kožené úřední jednání. Zápisy v jejich kronikách se hemží spolkářskými výrazy a obraty, jako například "bratr Pižmák schůzi zahájil..." "bratr pokladník Korunka přednesl referát o neuspokojivém stavu pokladny", "zprávy byly vzaty na vědomí". Nedávno jsem četl v deníku jistého chlapce opis řádu tábora, ve kterém byl o prázdninách. Napočítal jsem tam asi sedmkrát slovo "zakázáno". Byl to vůbec tábor pro chlapce? A co by říkali vedoucí tohoto přísného tá

' bora, kdyby četli táborový řád naší Dvojky? Vypíšu z něj zde jen kousek: 6 hodin ráno - Vstává denní služba, zívne, protáhne se, uhodí se do hlavy o podsadu, řekne "mno" a jde se umýt. A pak hned tradáá do kuchyně připravovat snídani.

6:20 - Služba budí mužstvo. Doporučujeme postupovat při tomto výkonu taktně a ohleduplně. Táborový lid je sice tichý, mírný a za dobré slovo udělá pomyšlení, ale v rozespalosti neví, oč jde, a je nutno počítat s jeho tvrdou obranou.

6:30-vstáváme ajdeme cvičit (do třinácti vteřin!).

Žádostemjako například "prosím vás, smím si ještě kapku dotáhnout pípu?" se nevyhovuje. Služba nedráždí mužstvo odcházející na rozcvičku máváním ani pošklebky. Na výmluvy cvičenců, že měli předloni rýmu nebo vymknutý palec, nic nedáme!

~ 7:00 - Mytí. Nebojte se, nic se vám nestane! Jste sice rozpustilí, ale nikoli rozpustní.

7:30 - Snídaně. Kdo má škytavku, snídá za humny!

A tak to jde podle hodin až do večera. I při té legraci a vtipech skoro u každého bodu se nám ještě nestalo, že by některý táborník odmítl denní řád dodržovat nebo že by se vyskytl jakýkoli jiný případ nekázně.

Tábor jako ze škatulky

To je naše pýcha - tábor musí být pořád čistý. Ani papírek od "bombička" se nesmí povalovat nikde za stanem, natož pak uprostřed táborového náměstíčka. Když služba po obědě uklidí kuchyň a předá svou funkci službě další, mohl by přijít na inspekci třeba sám náčelník Junáka a byl by spokojený! Stoly v kuchyni jsou vydrhnuty, slupky všude vysbírány, popel z kamen a zpod kotlů vymeten do posledního uhlíčku. Papíry sbíráme i v okolí tábora, a to i když nejsou od nás. Chceme tu mít čisto. Aještě na něco si potrpíme. Na květinu kolem tábora.

Nešlápneme ani

225

na jednu , natož abychom ji utrhli. Kdysi na Táboře smůly jsme měli tři týdny u tábora několik ohromných fialových zvonků.

Pak šlo kolem kolik výletníků a zvonky utrhli. Tehdy byl vyhlášen táborový smu a výletníci prokleti až do patnáctého kolena po meči i po přeslici.

Máte ve stanu nerovné lůžko?

Chlapci a děvčata nebývají na prvním táboře tak zkušení, aby si dokázali postavit ve stanu lůžko dokonale rovné a měkké. Někdy je i nouze o s mu do slamníků a pak takový zelenáč ráno vstává s bolavými zády i bo a noci se mu stávají spíš utrpením než odpočinkem. Není-li dost dol možné lůžko úplně přestavět, pomozte si aspoň tím, že si natrháte v ol lí lesní trávu, dáte

Z Bobří hráze

ji uschnout na prudké slunce a pak jí vycpete hube slamník, skrze který jste až dosud cítili každou nerovnost lůžka. A dále každý kus balicího papíru 'ze zásilek, v nichž rodiče posílají vám i jiný táborníkům různé věci a potraviny, úhledně složte a schovejte pod slanič. Vyrovnáte tak hrbolky na lůžku a co víc, až tábor skončí, každý bu ochoten platit balicí papír zlatem, aby měl do čeho zabalit různé vě. Z vás se pak stane obletovaný člověk, neboť pod vaším slamníkem bu sklad toho žádaného materiálu, a vy samozřejmě každému dáte kus palu a umožníte mu tak, aby poslal přebytečné věci domů napřed poštou. Také se vaším papírem dají vycpat oddílové bedny s nádobím, zabalíte i něj roury od kamen, pláty a mnoho jiných věcí.

Dejvičák Tak jsme říkali malému, rozmazlenému chlapci, skoro ještě nováčkovi. J s námi o prázdninách plný nadšení, ale to z něho brzy vyprchalo, když zjistil, že tábor znamená nepřetržitý řetěz práce a odpovědnosti.

A tak kul ve své dohola ostráhané hlavičce tajné plány a pikie, jak by ; co nejrychleji a přitom co nejčestněji mohl vrátit domů. Schválně jedl k, selé okurky na lačný žaludek před kakaem, aby dostal "týfus", sekal dřív v naději, že si ušekne ruku, a vůbec dělal samé podobné taškařice, kterým mu měly dopohnout k cestě domů.

Ale naštěstí jeho andělíček-strážníček byl pašák, a tak se Dejvičáko~ při těchto sebevražedných pokusech nestalo vůbec nic, co by mu dopř mohlo k návratu domů. Až konečně přišel na krásný nápad. Napsal rodě čum, že na táboře musí pořád pracovat, k snídani má ustavičně kakao, kterému nerad - zkrátka aby si tatínek pro něho přijel!

Mně vysvětlil, že se doma mamince a tatínkovi po něm děsně stýská a že si pro něho v neděli přijedou, protože by to bez něho doma zkrátka nevydrželi.

226

Tatínek skutečně dmný den přijel, všechno mi poctivě pověděl a syná tora z táborových "útrap" vysvobodil.

Dejvičákově se jeho touha tedy splnila, ale jen zčásti - jel domů. Ta druhá část, totiž aby jel čestně, se mu nesplnila. Protože vrátit se domů z takových důvodů je pro každého správného chlapce, i toho sebestladšího, ~ největším zahanbením.

~ Cvičíte rádi?

Asi ne - vidíte? Cítím, jak se ušklíbáte. Je to opravdu zvláštní, že většina chlapců se dívá na táborové ranní cvičení jako na nutné zlo, které si na ně vymyslel zlý vedoucí. Když jsem byl ještě chlapec, cvičil jsem rád. Chtěl jsem pořád zlepšovat svou sílu a pružnost. Radoval jsem se ze své ohebnosti a byl jsem na ni pyšný. Chtěl jsem mít dokonalou, vypracovanou postavu. Dnešní chlapci kupodivu jen málokdy mají taková přání a touhy. Aspoň na táboře! Neradují se ani trochu ze své mladé pružnosti a dokonalosti. Při ranní rozcvičce poctivě cvičí jen ti, na které vedoucí zrovna hledí. Zbytek mužstva se přímo úporně snaží cviky ošidit. Ruce se plandají kolem těla jako kusy hadru, pohyby jsou mátožné, kolena se podlamují.

Vzmužte se, vzchopte se, radujte se z toho, že jste mladí, ohební, pružní a plní života. A dejte to na sobě znát při ranním cvičení. Kdo z vás to dokáže? Dejte si za úkol - pořádně cvičit, i když se na vás vedoucí nedívá. Jen důkladně provedené cvičení má pro tělo význam. Ledabylymi pohyby se unavíte a vaše tělo tím nic nezíská.

Máte na táboře rýmu?

Pak se několik dní nekoupejte, v chladnějších dnech chodte obutí, na noc si ovažte hlavu šátkem, po západu slunce se oblečte do tepláků. Ráno cvičte rovněž oblečení. Ani při ranním mytí nestoupejte do vody. Budeteli se těmito radami řídit, za 3 - 4 dny rýma zmizí.

~ Táborové hříchy

Takytábornictví sice kvete po celý rok, ale hlavní čas

Z Bobří hráze

nadchází na táboře. Co je pro stromy květen, to je pro takytáborníka tábor. Každou chvíli udělá nějaký nesmysl, na který s ním často doplácí i vedoucí a všichni ostatní.

U nás považujeme za hlavní projevy takytábornictví tyto věci:

1. Připálit jíšku.

2. Postavit petrolejovou lampu na kuchyňský stůl nebo do ní dokonce nalévat na stole petrolej.

227

3. Nechat přes noc venku na rose táborové nářadí - pilu, míč, luk ap 4. Neodevzdat po návratu z nákupu doklady, stvrzenky, peníze, znamní knížku.

Tyto přečiny jsme pasovali na "táborové hříchy".

Jak rozdělujeme zásilky potravin

Je to pravidelný úkaz na každém táboře, rodiče posílají svým ratolest balíky s koláči, ovocem a sladkostmi. Najde-li někdy statečný junák v' líku místo očekávané vánočky bačkory a svetr, je tak zdrcený, že neb~ schopen slova.

U nás na táboře j sme zavedli toto pravidlo: Obšfastněný táborník mi svůj balík rozbalit až odpoledne, jinak by zaručeně neobědval, protože si nacpal žaludek sladkostmi.

Polovinu obsahu balíku odevzdá do tábo vé kuchyně, která jej rozdělí mezi všechny táborníky.

Toto opatření má několik výhod. Za prvé se majitel balíku nemůže p jíst. Za druhé, kdyby si potraviny v balíku škudlilsky schovával, zples věly by, ztvrdly, zkazily se, což se sotva stane, když se balík zmenší na~ lovinu. Za třetí, skoro každý den mají všichni nějaké malé přilepše zkrátka "něco na zub".

Signalizační štafety

Je to jedna z nejoblíbenějších a přitom nejužitečnějších zábav našeho c dílu na každém táboře. Na táborovém náměstíčku je hlavní stanice, kter představuje zpravidla vedoucí. A od této stanice vede řetěz stanic další~ tvořených vždy jedním či dvěma chlapci (podle toho, jak ovládají sig~ lizaci).

Každá stanice vidí vždy jen nejbližší stanici předcházející, od níž zp vu přijme, a nejbližší stanici následující, které zprávu odsignalizuje. Řetěz stanic vede dalekým okruhem krajinou a vrací se zpátky na

bořiště z opačné strany, kde zprávu přijme poslední stanice, kterou ol představuje vedoucí. A ten hned překontroluje, zda zpráva přišla bez ch! nebo zkomolená.

Pravidla této štafety: ústřední stanice vyšle vždy jedno slovo, zapíše přesný čas jeho odeslání a teprve když uplynou dvě nebo tři minuty, c signalizuje slovo další; po nové přestávce opět další atd.

V době, kdy se chlapci teprve rozmis~ují na okruhu, dvě sousední s nice si zpravidla soukromě "trénují" signalizaci.

Aby pak bylo jasné, že bude zahájeno "oficiální vysílání" a soukromé cvičení je třeba ukont vyšle ústřední stanice dvě nebo tři minuty před startem signalizační štal ty zvláštní znamení. Je to paže zvednutá kolmo nad hlavu. Vedoucí a ;

228

i

i

něm postupně i všichni ostatní chlapci, rozestavení na trati, ji tak drží čtvrt roinuty.

Ústřední stanice mezi jednotlivými slovy, která s přestávkami vysílá, chytá slova, která již prolétla celým okruhem a ted je signalizuje předposlední stanice. Vedoucí znovu zapisuje přesný čas, kdy které slovo dorazilo k cíli.

Každá stanice na trati si zapisuje slova, která přijala a pak zase vyslala. Přijde-li některé slovo zkomolené, snaží se je opravit a poslat dál ve správném znění. Někdy ovšem sama neuhodne správný smysl. Přijme-li například slovo "hrachor", nemůže tušit, že původně bylo vysláno třeba slovo "prapor".

Pravidla štafety zakazují, aby se stanice dorozumívaly křikem. Žádné slovo si nesmějí sdělit jinak než signalizací praporky.

Nedává-li následující stanice pozor a nevidí, že předcházející

Z Bobří hráze

stanice už chce vyslat další slovo, může být upozorněna tím, že signalista fuká žerděmi praporků o sebe nebo hvízdne. Při štafetě nejraději vysíláme semaforem, je to rychlejší a nám to připadá i zábavnější než morseovka. Několik minut po vyslání posledního slova dá ústřední stanice znamení "ukončeno" - vyšle semaforové "U", zvedne roztažené paže do polohy mezi upažením a vzpažením. Chlapci opouštějí postupné stanoviště a vracejí se do tábora. Tam kontrolujeme záznamy a zjišťujeme, která stanice to čí ono slovo popletla. výpůjční legitimace

Všechny oddílové věci, které nepatří vyloženě do kuchyně, opatrují u nás na táboře určití chlapci a tí jsou za ně také odpovědní. Jeden z nich má například ve stanu bedničku s oddílovými knížkami, jiný dostal na starost oddílové kroniky, třetí pečuje o sportovní náradí, čtvrtý o náradí pracovní atp. Každý táborník má "výpůjční legitimaci" nadepsanou svým jménem, a chce-li si například vypůjčit knížku nebo síť na volejbal či kladivo, musí dát správci tuto legitimaci do zástavy. Správce na ni napíše, co si její vlastník vypůjčil. Teprve když je ta věc vrácena zpět na místo, vydá správce legitimaci majiteli. Najde-li se pak oddílová knížka někde v trávě, kde třeba ležela na dešti, hned podle legitimace poznáme, kdo si ji vypůjčil, ale nevrátil. Ten pak za nepořádnost pyká minusem body. Případnou škodu musí ovšem nahradit. Výmluvy, že si knížku, pilu, síť vypůjčil od něho později někdo jiný, nepatří. Nebot ten, jehož legitimace je v zástavě u správce, ručí za to, že bude půjčená věc řádně předána správci.

229

Srpen

Zápisy v naší táborové kronice

Klub rodinné hučky

Hučka - to je děsný klobouk, kterého si Jenda s Rysem velmi váží. Aby; tu hučku nikdo nevzal, berou ji s sebou do vody, ba dokonce i pod vo Marně se snažíme hučku utopit, nerozlučná dvojice se za kloboukem v do vln, potápí se za ním, zahrabává ho do písku. Děsně si s tím užijem~

Dneska se na pláži chvíli koupáme, cákáme, ale brzo se pozornost všech upjala na předsednictvo klubu rodinné hučky (Cvalda, Jenda, R5 které se chystalo k pi-ijímací zkoušce novice Mirka. Začalo to pekeln, řevem "pána předsedy", který za stálého pokřikování Mirkem clour a přitom mu vysvětloval, jak je ten obřad důležitý.

Řečník klubu Jenda plamennými slovy vyličil vznik a historii kla a připravil Mirka k přijetí, které má být v jeho životě důležitým mez kem, rozhraním dvou dob, začátkem nové epochy.

A pak to začalo!

Potop se s tím balvanem!" "

"Skoč tam pozpátku!"

"Zůstaň chvíli v klubovně!" (To znamená pod vodou!)

"Níčko tam skoč s hučkou přes voči! Máš hučku vopravdu přes voči Mirek je už celý bez sebe, doručil balvan "do klubovny", skočil stylc kufr a teď zase ještě má skočit s hučkou přes voči. Bojí se moc, nikdyJE tě neskákal s hučkou přes voči! Předsednictvo vidí, že váhá, a radí se, co teď. Nechce prosím sko s hučkou přes voči!! Ta nevážnost k hučce! Ta potupa! Co tomu řekn noviny?

230

Pán předseda (netto váha 127 kg) se výhružně blíží k Mirkovi, aby zachránil čest klubu. Naráží "dobrovolně" Mirkovi hučku až pod nos, postrkuje neš~astm'ka na okraj prkna a s výkřikem "Skoč uklidit klubovnu!" pádnou ranou sráží novice do zelené vody.

Pak musel Mirek ještě složit přísahu, zas ho všelijak mukali, vyhrožovali mu i spílali - a nakonec, když to všechno vydržel, byl přijat - zatím jako čtvrtý plavčík (místa prvního plavčíka, skoka~a atp. jsou už obsazena!).

Dáda jede na nákup

Z Bobří hráze

Dnes poprvé za celou dobu tábora! Nechápu, jak to v jeho službě dělali, že dosud nikdy nejel. Netre~ na silnici, neví, kde je kravín, krám, pošta, no zkrátka neví nic. Když se vracel, vynořil se dokonce na docela opačné straně tábora, vyjel z lesa od latríny!!! I zeptali jsme se ho, kudy jel, a Dáda odvětil, řka: "Já nevím sám!" Dádova cesta z Pribyliny mi vnukla jednu ohromnou myšlenku. Vždycky když někdo vykoná něco, nad čím zůstává rozum normálního člověka stát v němém úžasu, bude dekorován čestným odznakem "klubu idiotů", založeného na Táboře Alvareze v roce 1942. Ukázkový exemplář odznaku je v kronice - nálepka s kravskou hlavou z masové konzervy. I když máme těchto konzerv v táboře slušnou hromadu, obávám se na~ prostého nedostatku těchto etiket vzhledem k intenzivní duševní činnosti mnoha našich gambusínů. Pomoc, Lud7~ovci vaříškubánky! Nikdo by se nenadál, co se stane! Luděk šel na ty škubánky tak klidně, že snad vrchní kuchař z hotelu Ambassador by nešel klidněji a sebevědoměji. Během dopoledne si ke mně skočil pro kuchařské předpisy. To už ve mně trochu hrklo - ale ještě jsem byl pořád plný víry! No - a pak to začalo. Polévka byla výborná, ale ty škubánky - sapristi - to byla řídká kaše, nadto ještě málo teplá - mák mleli, lotři, až když už tu kaši LILI do emálů!

Nakonec se ale strhla bohapustá legrace, padaly vtipy na polepené ryby v řece, na rybáře, který s prutem uvízl na škubánek v rybí hubě atd.. Pokleslá dnešní nálada tím spíše stoupla, než aby nepodařeným obědem klesla ještě víc.

29. 7. 1929

Večer byl v mém stanu při petrolejové lampě obvyklý potlach, po něm jsme se ještě sebrali a šli na noční procházku. Jindy brousíváme za tmy

231

jen kolem tábora, ale dnes jsme měli cíl - zeměměřičskou věž na němém hřebeni nad naším táborem. Po obtížném výstupu jsme se na stali.

Jak krásný byl kraj v modravém nočním přísvitu. Hluboké ticho s prostíralo kolem nás a nikdo nemluvil. V dálce tu a tam blikala svi na samotách.

Tajemná, tichá noc. Vůně sena nás omamovala. Stromy pod nár měly své noční písně. U Bobří řeky v rákosí žbluňkaly žáby.

Pak se si daleko ve tmě objevil běžící pás světélek. Vlak!

Sledovali jsme j opět zmizel a jeho hukot zanikl. A zase ticho, vůně sena, tak opojná, mír a podivný pocit v srdci.

Ta letní noc na výšině nám tehdy učarovala. Kolikrát na ni chlap~ zději vzpomínali a povídali si o ní!

Byli jsme pak na té rozhledně ještě několikrát, ale poprvé se nám líbilo nejvíc.

Naše úsloví čili cintaniny

Na každém táboře i na některých jiných oddílových podnicích se n nou vynořily zvlá~tní výrazy a slovní spojení, kterým rozuměli jeno~ svěcení. I ty patří k naší dvojkařské tradici a pro věčnou pamět je za jeme do našich kronik. Uvádím tu několik příkladů.

"Nabil si hornu." (Tohle slovní spojení znamená udělat si na tváí bíčko, praštit se, až slzy bolesti i vzteku vyskočí, seknout sebou na 1 jako pytel neštěstí při tréninku stojky v soutěži tělesné zdatnosti a pc ně.)

"Lokongo." "Já sem vám ted takovej ničemnej!". "Hade!"

,Chuchlák."

Šmrdí tu střelnej prach!" (~íká se, když je mezi náxni nějaká n "

tost.) "Petulice." "Ty píste!" (Obdivné oslovení.)

"Dušadlo." (Ízíkáme Jívovi pro jeho těžké dopady při skoku do pí "Emál." (Jinak se už letos hliníkové jídelní misce

neřekne.) "Mírně se obnosil." (To pořád říkají Jirka a Inža.

Sloveso obnosil

za každým druhým slovem. Později tuto legrácku převzal celý tábor. "Pěééékny + téeééžko!"

„Paňáre!“
 „Kdo mně ukrad kolť?“

232

i

„Abych tě nezapopelnil!“ „Já tě kousnu!“
 „Dí se projít!“ (Překážíš nám v práci, vyjdi na čerstvý
 vzduch.)

Měsíc vrátil se do kraje

Noc za nocí byl měsíc větší a jeho jas oslnivější. Kouzelné
 měsíční noci nadešly. Tábor na Bobří řece tonul ve stříbrné
 záři a na náměstíčku bylo jako ve dne. Od lesa vybíhaly
 hluboce černé stíny a dotýkaly se kruhu stanů. Páry z luk byly
 prosvíceny a Bobří řeka bublala kolem nás jako stříbrná stuha.
 Viděli jsme hluboko do protějších lesíků a daleko široko do
 kraje až k obzoru.

To byly kouzelné bílé měsíční noci, na které nemůžeme
 zapomenout, kdy se chlapci neodvážili promluvit jinak než
 šeptem. Vlévaly jim do srdce krásné, vznešené pocity, dosud
 nepoznané.

Příroda u tábora

Jakmile jsme měli trochu volno, už jsme se z tábora ztratili
 do okolních lesů, polí a luk a pozorovali jsme přírodu.
 Zpravidla mne na těchto toulkách doprovázeli jen Rudla a Moja,
 dva staří zálesáci, zbláznění – právě tak jako já – do
 Setonova Rolfa zálesáka.

Viděli jsme na našich pochůzkách to, co vidí málokterý
 smrtelník a co zůstane skryto chlapcům, kteří raději hrají v
 táboře šachy nebo dámu. Tak jsme jednou vyplašili veverku,
 skotačící na zemi. Utekla na strom

a přitom spadla z velké výšky. Jindy jsme pátrali po skalní
 kuně na druhém břehu řeky. Podnikali jsme výpravy za sojčími
 pírký, na vonící čerstvé šišky, které jsme chtěli rozdrobit do
 svých indiánských amuletů čili medicinových váčků. Jindy jsme
 se zase vypravili za dutým pařezem, odřízli z něj horní část,
 ze které po návratu z tábora uděláme indiánský bubínek. A
 nejkrásnější snad byla naše výprava v záři dopoledního
 sluníčka tam daleko za tábor, proti vodě, k rybníčku a pak
 vzhůru podle potůčku...

49. týden (3. – 9. srpna)

Různé druhy táborníků

Chlapce a děvčata na táboře bychom mohli rozdělit do různých
 skupin podle toho, jak se staví ke každodenní práci a
 povinnostem a jak vůbec táboření chápou. Na dovedné a
 neobratné, svědomité a ulejšváky, statečné a ufnukané, zkušené
 zálesáky a "takytáborníky".

233

Dnes bych vám chtěl povědět o tábornících podnikavých a
 nepodnikavých. Projeví se v té chvíli, když skončí program,
 který připravil vedou Podnikavý chlapec nebo děvče přímo
 číhají na každou volnou chvíli aby si mohli vyřezat totem,
 psát deník, kreslit, vyprat si prádlo, jít na hc by nebo na
 mátohy, pozorovat mraveniště za táborem, číst si, hrát hlavi
 ky a vůbec dělat desítky jiných věcí. Nepodnikavec se uvelebí
 na poso ve stanu a pošfuchuje svého spolubydlícího nebo hledí
 do prázdna a n dává na nudu.

Až budeš na táboře, vzpomejí si na tyto řádky. Chceš-li být
 podnik vým táborníkem, víš, co máš dělat!

Služební deník

Na našem táboře zapisují služby hlášení do zvláštního deníku.
 Je to se; s předtištěnými stránkami, složený z rozmnožených
 listů. Každá služba pracuje od 15:00 jednoho dne do 15:00
 druhého dne. Během těchto 24 h den zaznamenává do deníku
 množství vykrájeného chleba, dovoz větší množství potravin i
 všechny důležité vzkazy pro službu následující. Fří? služba po
 převzetí kuchyně a deníku si tyto vzkazy okamžitě přečte a z
 řídí se podle nich. Služební deník je předáván současně s
 veškerým i ventářem kuchyně a zásobovacího stanu, a nesmí být

Z Bobří hráze

z kuchyně odnáše, Vedoucí služby ho musí vyplňovat čitelně.
Aby deník netrpěl vlhkostí ukládáme ho do plastového obalu.

Příklad záznamů na jedné stránce:

Hlášení Modré služby Datum 3. - 4. 7. 1999

Záznamy o chlebu:

Vykrájeno: svačina 3. 7. bochníky č. 42 (1/2), 43,
44.....2,5 k; večeře 3. 7. bochníky č. 45, 46, 47, 48
.....4 k; snídaně 4. 7. bochníky č. 49, 50,
51.....3 k; přesnídávka 4. 7. bochníky č. 52,
53, 54, 554 k Celkem
.....13,5 k

Z vesnice přivezeny bochníky č. 61 -

80.....20 k Předcházející
služba nám

předala.....18,5 k
Celkem

.....38,5 k Vykrájeno podle hořejšího
výkazu13,5 k
Příští službě předáváme

.....25 k

Mléko: 4. 7. přivezeno 16 litrů, předáváme

.....01

Dále koupeno: 5 kg cukru, 50 kg brambor, 2 kg tvarohu
234

i ^
vzkazy příští službě:

Kupte ve městě sůl, majoránku, ocet.

Ve sklípku je zbytek tvarohu, rozdejte při večeři.

Na střeše kuchyně se suší lipový květ, uklidte navečer do
pytlíku. Až půjdete na nákup, odvezte do obchodu 2 vypůjčené
prepravky. Lobo, vedoucí služby

Proč začíná služba ve tři?

Dříve na našich táborech nastupovala táborová služba do práce
ráno a končila večer. V šeru a ve tmě nebylo však možné včas a
správně umýt všechno nádobí ani pořádně uklidit kuchyň a
následující službě vše předat. Proto jsme si domluvili
předávání služby vždy ve tři hodiny odpoledne. Po obědě je
dost času i světla na důkladný úklid kuchyně.

Číslované chleby

Na každém větším táboře je třeba stále udržovat velkou zásobu
chleba. Za prvé proto, aby bylo něco k jídlu v případě, že je
nedostatečný oběd (služba třeba zvrhla část uvařených špaget
do ohně nebo hlavní chod připálila či jinak pokazila).
Za druhé se tím pojiš~ujeme, kdyby nějak vážila dodávka dalších
zásob (například pekař nepeče, jsou dva svátky za sebou a k
tomu neděle, prodejna chleba vyprodala, nepříznivé počasí
zabránilo nákupčím v cestě do vzdálené vesnice apod.).
Za třetí je třeba, aby chleba trochu zatvrdl a nekrájeli jsme
jej čerstvý, měkký. (Není to zdravé a kromě toho se čerstvého
chleba spotřebuje mnohem víc, než když je 2 - 3 dny starý.)

Proto tedy ty zásoby! V našem táboře, kde bývá 25 - 30
chlapců, máme stále v zásobě 30 - 50 kg chleba. A aby se
nekrájel omylem dříve chleba čerstvý, novější, zatímco někde v
koutě chlebové bedny by tvrdl chleba starší, nalepíme na každý
bochník, hned jak ho přivezeme, malý lístek s pořadovým
číslem. Chleby číslujeme od jedničky (tu dostal první bochník,
který jsme po příjezdu na tábor koupili) stále dál. Ke konci
tábora mají chleby samozřejmě čísla díciferná. Do "služebního
deníku" každá služba запиše, kolik bochníků vykrájela k
svačině, večeři, snídani, obědu a která čísla měly. A tak je
stále jasné, které nejnižší číslo bochníku je právě. na radě
ke krájení. Ostatně v kufro, kde máme chleba uschovaný,
bochníky s nejnižšími čísly přemisťujeme vždy na levý okraj,
chléb nově přivezený dáváme na pravý okraj. Čísla píšeme na
malé ústřížky bílých samolepek.

235

Opatrujte dobře stany

Stan je drahá věc, proto s ním podle toho zacházejte.

Nepřipevňujte je k podsadě tak, že byste jeho očka zachytili přímo na hřebíky zatlučené do podsady. Hřebíky by plátno roztrhly, také silně rezavějí a tím látku ničí. Do stanových oček nejdříve navlékněte provázek a teprve ten zachyťte na hřebík.

Za prudkého slunce sbalte stan ke konstrukci tak, aby sluneční paprsky nemohly látku propalovat. Každá tkanina na žhavém slunci silně trpí, její trvanlivost se značně zkracuje.

Nedotýkejte se mokrého stanu. I když je dobře impregnovaný, začne jím prosakovat v těch místech voda. Plátno zvlhlé ranní rosou nebo deštěm nebalte hned do roličky, látka by se mohla zaparřit. Nechte je předtím vysušit na sluníčku.

Budítko na táboře

Je to báječná věc! Máme je po celý den pověšený na oznamovateli v za sklené skřínce (aby příliš nerezavěl) a každý táborník, který nemá právt na ruce své hodinky (u nás je nenosíme); se může kdykoli přesvědčit, kolik je hodin. Kdy začne ten či onen bod programu. Služba v kuchyni vidí kolik času jí zbývá k uvaření snídaně, oběda, večeře.

Budík ponecháváme venku i přes noc, aby se podle něj řídily hlídky.

Nepochopitelné věci

Nechápu, že mohou být na táboře chlapci, kteří jsou i za krásného počasí oblečení v teplácích nebo dlouhých těsných kalhotách, obuti do těžkých bot, kteří se skoro nikdy nejdou koupat, kteří se v době volna nudí a nevědí, co počít dlouhou chvíli, kteří netouží po tom, aby měli na věčné časy zachycené vzpomínky na tábor a nepíšou si deník.

važte si každé chvíle

At je to chvíle třeba i zlá, deštivá, mrzutá nebo jinak těžká, važte si jí! Zakrátko tábor skončí, stane se minulostí a vy na něj budete jen vzpomínat - a toužit, abyste se do něj mohli aspoň nakrátko vrátit. Vaši následovníci za několik roků budou o tomto táboře jen číst v kronice a slyšet různé zvěsti, tak jako vy dnes čtete nebo slyšíte vyprávět o táborech dávno minulých, které znáte jen ze znaku na stěně klubovny. Vaši následovníci si tento tábor nebudou umět ani dost dobře představit, ale vy na něm jste, prožíváte jeho dny, hodiny a minuty, vy máte to štěstí, že jste právě na tomto táboře. Tak ty dny a hodiny a minuty prožívejte plně, vědomě - a jak už jsem napsal, važte si každé chvíle, dokud na táboře ještě můžete být!

236

50. týden (10. - 16. srpna)

O táborovém ohni

Táborový oheň je jednou z nejhezčích věcí, které můžeme na dvoudenní výpravě či na táboře prožít. Do tajemného večerního šera zasvítí z hraničky dříví malý plamínek a strašidelně ozáří tváře všech. A pak se svit mění do oranžova, do červená, záře sílí, a to již se nese vzduchem vzrušující vůně páleného dřeva. Začneme hovořit, zpívat, nejdříve veselé písničky, pak vážnější, táhlé a v našich srdcích jsou v těch chvílích vždy takové podivné slavnostní pocity, že je těžko dokázat slovy vyličit.

Táborový oheň vyžaduje určité zvyklosti a obřady. Na táborovém ohni se nevaří čaj ani neopékají burty, táborníci se neválejí v pokrývkách. Skauti dokonce sedávají u táborových ohňů v kroji. Vaření čaje, opékání burtů a pokrývky - to si můžeme dovolit jen u obyčejného ohničku, nahodile a kýmoli rozdělaného.

Táborový oheň zpravidla zapaluje obřadně za všeobecného ticha buď vedoucí tábora, nebo určený chlapec či děvče, pro které je tento úkol poctou. Obřady spojené se zapálením ohně bývají různé - snad každý tábor má jiné.

Někdy zažehají oheň postupně čtyři chlapci, z nichž každý

Z Bobří hráze

stojí na jedné světové straně. První vloží hořící smolnici do hranice a říká:

"Svíť nám, ohni posvátný, do temnot a jejich stíny zaplaš, aby i naše mysli bez černých myšlenek byly!"

Po něm zapaluje chlapec druhý, se slovy:

Hřej nás svým teplem, spal vše špatné a nízké." "

Třetí chlapec:

"Spoj nás svou září v nerozborný bratrský kruh, který překoná všechny nápory."

Čtvrtý chlapec:

"Vzpomínka na večer u tebe strávený at nám v mysli nikdy nevybledne!"

Oheň obsluhuje "ohnivec", již předem určený. Připravuje dříví, přikládá atd. Velmi pěkně vypadá, když je oblečen do černých trenýrek a červené košile.

Táborový oheň neprotahujeme nikdy tak dlouho, aby u něj účastníci usínali. Také ho neuléváme, ale necháme ho dohořet. Je-li nebezpečí požáru (větrem rozlétlé jiskry), ponecháme u dohasínajícího ohně hlidku.

Do vyhaslého ohniště nešlapeme ani tam neodhazujeme odpadky.

Rušíme-li tábor, zahladíme stopy po ohních drnem.

237

Zcípis v naší kronice

Na Táboře Zelené příšery se táborové ohně konaly jednou týdně. Byl lík, slavnostní. Co se chlapci při nich nazpívali a napovídali! Pla~ šlehaly do tmy a tábor byl ozářený jako ve dne. Z přítmi vystupova totem, jako by hleděl na své děti, které jej vyrobily, a stíny se míhal lem. Na hranici syčelo dřevo, jiskry létaly k hvězdnému nebi a od oh šířilo milé teplo.

Ale jeden z těch táborových omů byl přece nejkrásnější. Den p~ec přijel se na nás podívat bratr Bobr, náš bývalý vůdce, a ten s námi u besedoval. Byli tu i vodák Handa a dva skauti z Patnáctky, kteří k ná~ vítali na své pouti republikou. Můžete si představit, že jsme v téhle lečnosti neseseděli. jako o pohřbu, ale bylo veselo; jak se sluší a patří i ten Frédy, který vždycky u ohníčku usnul, byl dnes vzhůru, dok s námi zpíval "Lotrasy" a "Za horama svítá". Písnička střídala písn chlapci z Patnáctky předvedli příběhy Barona Prášila, na jehož neho~ výmysly, začínající vždy "Jednou zasejc..." odpovídali chlapci zpěv Nehoněj se bobečku, mají krátký tričko,

dou se bodnout vo bodlák, voni ančovičko!

Osvětlení ve stanu

Af máme stan v prvních dnech stavby tábora jen na zemi nebo pak už na podsadě, vi~dycky si večer potřebujeme trochu posvítit, abychom napsali několik řádků do deníku a připravili se ke spánku. Někdo proto s sebou vozí na tábor malou petrolejovou lampičku, jiný "technik" si do stanu na podsadě zařídí dokonce osvětlení elektrické, napájené proudem z monočlánků. Většině táborníků však posta~í světlo svíčky. Zde je několik možností, jak svíčku upevnit. Obrázek první ukazuje svíčku upevněnou do vyvrtaného otvoru v rozkrojené bramboře.

v~ ; ~~OaíADfo

IiEFLFKTO'

238 i

Svíčka se pak nemůže tak snadno převrhnout, jako když stojí volně, bez opory. Druhý obrázek - svíčka neplápolá a nepřevrhne se, zasadíme-li ji do stočeného drátu a vsuneme i s ním do sklenice od marmelády. Třetí obrázek - svíčka je nabadnuta na hřebíku, který vyčnívá z dřevěného polínka. Přitom je chráněna částí plechovky, odříznuté z konzervy. Lesklý vnitřek plechovky světlo odráží a tím je zesiluje. Čtvrtý obrázek - reflektor zhotovený rovněž z plechovky od konzervy. Jsou v ní dva řezy do kříže. Trojúhelníkové cípy zahneme dovnitř a otvorem takto vzniklým prostrčíme svíčku. Lesklý vnitřek plechovky slouží jako reflektor, odchlípené víčko plechovky jako držadlo. S takovým reflektorem můžeme

Z Bobří hráze

chodit venku. ve tmě i za silného větru.

Ochranná síť do tábířové kuchyně

V obchodech s nádobím vidám to, co udělá velkou službu v každé táborové kuchyni. Jsou to síta ve tvaru polokoule bez dna, kterými lze na táboře přikryvat potraviny, k nimž musí jít bezpodmínečně vzduch. I například maso, máslo, sýry, mléko, nedojedené zbytky oběda. I do nejlépe zařízeného táborového sklípku se na tyto potraviny dostanou myši, mouchy, brouci. Do krabic potraviny uzavřít nemůžete, zkazily by se. Dáte je tedy na prkénko, třeba v nádobě, a přikryjete sítí. Síť má dole pevný rám, který dosedne na prkénko, takže pod ním nic nemůže proklouznout. Síť lze na prkénku i zachytit hřebíčkem. Doporučujeme vřele všem táborům - malým i velkým - aby si několik takových sítí opatřily.

" Stravování na táboře

Ráno vaří naše chlapecké táborové služby k snídani čaj s

mlékem, někdy také kakao, málokdy kávu. Kdo čaj s mlékem

"nerad", namaluje na rozdávací desce červené kolečko na

výrazném místě, označeném jeho jménem. To službu upozorní, aby mu mléko do čaje nelila.

K snídani je chleba s máslem nebo margarínem a s marmeládou, někdy s tvarohem upraveným jako rozhuda (směs tvarohu s troškou tuku, mírně opaprikovaná, mlékem rozetřená). V dobách, kdy byl potravin nedostatek, za války a v letech poválečných, jsme mazali chleba marmeládou a někdy i pouhou hořčicí. Lertem jsme tomu říkali "hnědé máslo". Je to docela dobré, když to ovšem není každý den.

K obědu míváme vždy polévku a jako hlavní pokrm zpravidla knedlíky, brambory, kolínka, špagety či rýži s omáčkou (omáčky je třeba střídat), šubánky s mákem, směs zeleniny, ve svátek karbanátky s bramborem, bramborový salát, krupicovou kaši (když je víc mléka). Livance

239

a palačinky neděláme, při větším počtu táborníků jejich smažení trvá v mi dlouho.

Opoledne je chleba s ovocem nebo chleba a mléko či jogurt.

K večeri míváme chleba s rozhudou, sýry, pro zahnání žízně čaj je každý večer. Táboře, kde vaří obětavé maminky, mají jídelní lis ovšem pestřejší, ale my jsme s jednoduchou stravou spokojeni. A ti chlapci se na táboře naučí vařit - to je jedna z důležitých součástí programu skautské výchovy.

Ušlechtilost ducha

Pozná se ani ne tak podle toho, jaké máš záliby, jak mluvíš a co čteš, podle tvého počínání. To často prozradí nedostatek pravé ušlechtilosti.

Dokážeš si vzít z rozdávacího stolu ze dvou krajíců menší nebo méně namazaný a ten lepší nechat kamarádovi?

Dokážeš odpustit někomu z nás jeho špatný čin (ať už domnělý, ne skutečný) a nevyčítat mu ho?

Dokážeš převzít za kamaráda větší díl nepříjemné společné práce než ji dokonce vykonat sám celou?

Dokážeš se omluvit kamarádovi, uděláš-li mu něco špatného?

Na Táboře věrných jsme jednou při Jumbově Veselé desítce u Rejžá skákali přes kozy. Kdosi přitom porazil menšího gambusína a bolestně udeřil. Zatím co ten klouček byl celý bez sebe bolestí, skokan, který r tu bolest způsobil, se tvářil, jako by se nic nestalo, dokonce se smál. ? slovíčkem se neomluvil, ani jednou se soucitně nepodíval na oběť své obratnosti.

Na jedné ze zimních výprav dostal jeden z nás sněhovou kouli do h. vy. Rána byla nečekaná, prudká a zasypala sněhem i oko. U postižené se vystřídalo mnoho samaritánů. Každý pomáhal oko čistit, radil, těšil, j ten čarostřelec, který kouli hodil, nepřišel se zeptat na stav postiženého A toho ta netečnost jistě bolela nejvíce.

Na velikonoční výpravě spadl Míša celý do vody. Převlékal se, a pt tože se statečně své nehodě smál, smáli jsme se také. To bylo v pořádku Pak ale kdosi hodil kámen do vody a postříkal

Z Bobří hráze

Míšovi poslední suché ? ty, do kterých se měl převléct. Tomu se už Míša nesmál, ale dotyčen gambusínovi to bylo ještě víc k smíchu. To tedy v pořádku nebylo. Dávej si pozor na tyto podvědomé ukázky nedostatku ušlechtilosti d še, kontroluj své jednání a snaž se být lepší.

240

i

i

Být mladý a přitom ještě na táboře
To jsem považoval vždycky za vrchol štěstí. A toužil jsem po tom už dávno, dávno, ještě na táborech ve Sluneční zátocce, pak i na Zelené říčce a jak mi přibývala léta, čím dál, tím víc. Nemohu dost dobře pochopit, že se táboření může někomu znelíbit po ~- prvních dvou nebo třech táborech, že se mu na další už nechce. Někdo tu touhu ztratí dokonce už po táboře prvním. Také mezi vámi na letošním táboře je jeden gambusín, který tam prý jel jen proto, že ho k tomu donutili rodiče, doma prý nařfkal, že musí jet! Já mám za sebou táborů víc než čtyřicet, přitom jsem na nich měl víc starostí a trápení než radostí - a jezdil bych zase dál, kdyby to moje současná zdravotní situace dovoľovala. Vážte si toho, že jste ještě chlapci a můžete být na táboře! Pořád si uvědomujte, že je to štěstí, po kterém já již jen marně toužím!

51. týden (17. - 23. srpna)

Víorriá táborová dvojice t

Před mnoha lety jsme měli na Táboře u Bobří řeky dvojici chlapců, Ládu a Skukůma. Obývali společně jeden stan. Protože oba byli dobří, ušle' chtili, vzešlo mezi nimi veliké, krásné přátelství. Nikdo je nikdy neslyšel, že by se hádali. Neřekli si jediné prudší nebo hněvivé slovo. Předháněli se, naplnění vzájemnou ochotou. Když mohl jeden za druhého vykonat nějakou práci, byla to pro něho největší radost. A druhý mu tuto pomoc nikdy nechtěl zůstat dlužen. Dělili se o všechno, co jim přišlo z domova. Nedělali si schválnosti. Byli k sobě rytířští. Nedovolili si vtip, který by se druhého trapně dotkl. Pomáhali si ve všem. Léta přešla, oba chlapci už dávno nejsou mezi námi - ale jejich pověst ~ se ve dvojce dochovala dodnes. A touhou každé naší táborové dvojice je takové přátelství, jaké uzavřeli ti vzácní chlapci. Letos chceme vyhlásit na táboře dokonce malou soutěž. Na oznamovatel pověsíme tabulku se všemi stanovými dvojicemi. Když se některá z nich jen trochu prohřeší proti ideálnímu přátelství, af nějakým drobným sobectvím, nebo prudší výmě' nou nazoni, na vývěsce ji přeškrtneme. Jsme zvědaví, kolik dvojic vydrží na oznamovateli až do konce tábora.

Vyhlaste u vás na táboře podobnou soutěž.

241

Jak myjete nádobí?

Chlapec-bábovka neboli "nováček Kopáček" si namočí špičky dvou p tíčků a těmi bojácně a skoro štítivě šmidluje vnitřek kotle či hrn~ Správný táborník popadne energicky hrst písku a vydře jím vnitřek nác bí bez obav, že se umaže nebo si rozedře ruku. Je tak s mytím hotov mr hem dřív, umyje nádobí důkladněji a nemusí se s ním vracet při předáv ní zpátky k řece.

Je mnoho věcí, ze kterých lze vy~íst vaši povahu i vůbec táborníck vyspělost. Způsob mytí nádobí je jednou z nich.

Táborová třídnice

Před mnoha lety, když jsem jako novopečený vedoucí jel na první táb~ který jsem měl vést, našel jsem kdesi na půdě děsně tlustou knihu s nel psaným čtverečkováným papírem. Vzal jsem ji s sebou a na táboře jse si pak do ní zapisoval výsledky různých her a závodů, které jsme s chla ci podnikali, mezi to jsem pletl poznámky, co mám říct ráno při nástul a záznamy o nákupech ve vesnici. Zapisoval jsem tam váhu chlapců, ab chom viděli, jestli se na táboře spravili či zhubli, psal jsem tam nové p: ničky atd. Tlustou knihu jsem měl v ruce snad stokrát

Z Bobří hráze

denně. A když jsr jeli domú, natrhal jsem si svazeček květiněk, vylišoval je a doma je p. do knihy uložil pod celofánem.

Na příští tábor jsem tuto knihu samozřejmě vzal s sebou. A zápisy množily. Z loňských záznamů jsem čerpal zkušenosti. Říkali jsme té la ze žertem "táborová třídnic", protože v ní byli všichni mnohokrát zaps ní. Nebyly to ovšem zápisy o prohřešcích a trestech, ale o tom, kolik k~ skočil do dálky, jak rychle včera běžel padesátku, kolik písmen morseo ky chytil atd.

Léta utíkala, chlápci odcházeli a jiní zase přicházeli, ale třídnic zůst la mým věrným pomocníkem, šla se mnou na každý tábor a plnila se ce nými záznamy. Asi po patnácti tábořech byla už tak plná, že v ní nezůst la ani stránka volná. Pořídil jsem si tedy třídnic novou, tenčí - a pozdě ještě další. Ale ~ádná mi už tak nepřirostla k srdci jako ta první, s níž jsem svou táborovou vojnu začínal. Vracím se k ní pořád znovu.

O táborové pokladně Mnoho táborů skončilo neslavně a předčasně především proto, že v tábo~ rové pokladně došly peníze. Svědomitý vedoucí dá v takovém přípac rozkaz k návratu domů. Méně svědomitý vede tábor dál "na dluh" a pa splácí dodavatelům potraviny po stokorunách až do vánoc. Jsou ale ta~ táboř, kde vedoucí škudlí každou korunu. Táborníci se živí skoro jen s~

242

chým chlebem a bramborami, ačkoliv poplatek byl dost vysoký - a na konci tábora zbude v pokladně hromada peněz, které vedoucí po prázdninách vrátí rodičům nebo se za ně přemrštěně hoduje těch několik dní, které zbývají do odjezdu.

Jak to zařídít, aby pokladník ani příliš neutrácel, ani zase příliš nešetřil? Je to velmi snadné, jestliže si vypracujeme předem tento plán:

Na táborových poplatcích vybereme například 30 000 Kč. Z této částky odečteme všechny technické výdaje, o kterých víme, že je určité budeme mít. Například: doprava na tábor 2000 Kč, doprava zpět 2000 Kč, dříví na stavbu tábora 3000 Kč, nádobí 1500 Kč, hřebíky, provazy, nová vlajka, lékárnička, nářadí atd. 1000 Kč. Dohromady je to 9500 Kč. Af si namáháte hlavu jak chcete, na žádný jiný výdaj už nepřijdete. Všechny potřeby jste sepsali a převedli na koruny. Přesto k těmto výdajům připišete je~tě 1000 Kč na nepředvídané výdaje, protože nevíte, co se může na táboře stát. Třeba někde něco poškodíte a budete muset škodu zaplatit nebo dokoupíte nářadí, nádobí. Tím tedy stoupne součet na 10 500 Kč. Protože pokladna vybrala - nebo vybere - 30 000 Kč, zbývá 19 500 Kč, které můžete klidně utratit za stravu. Ale pozor! Víte, že budete tábořit 21 dní. Vypočtete si tedy, kolik smíte utratit denně. Celkovou částku 19 500 dělte 21 dny. Vyjde vám necelých 929 Kč a to je suma, kterou nejvýše smíte utratit každý den, chcete-li s penězi na jídlo vydržet bez omezování až do konce tábora. Vedoucí každý večer počítá a sepisuje; kolik peněz za uplynulý den spotřeboval. Vydá-li víc, vznikne tzv. schodek a ten je třeba vyrovnat. Druhý den utratíte z povolené částky o něj méně. Jiný zase vydáte mnohem méně, nebo na nákup dokonce vůbec nejdete. 1?ak vzriikne přebytek a z něho můžete dosadit při nákupu v dalších dnech. Mimořádné výdaje (například opravu kola) do denního vydání nepočítáte, na ně máte tisícikorunovou rezervu.

Budete-li každý den výdaje takto kontrolovat, udržíte rovnováhu rozpočtu a tábor po hospodářské stránce zdárně dokončíte.

Nákupní knížky

Vedoucí tábora, který má obvykle na starosti i pokladnu a vydává příkazy ke každodenním nákupům, si usnadní práci a zabezpečí peníze tím, že zavede nákupní knížky. Jsou to sešítky slovníkového formátu, které si přiveze už z domova. Hned po příjezdu na tábor složí u pekaře, řezníka, v prodejně ovoce a zeleniny, samoobsluze větší obnos a nechá si do

Z Bobří hráze

knížečky potvrdit výdej těchto peněz. A pak už táborníci chodí nakupovat bez peněz, jen s touto knížkou, do které obchodník vždy zapíše, kolik korun 243stál nákup. Tak odpadne každodenní vydávání peněz, potíže s drobný přepočítávání vrácených částek atd. Z knížky je také vidět, kolik která v stojí, jaká suma byla v tomto dni utracena. Táborník musí po návratu z ~ kupu knížku vedoucímu sám a bez říkání odevzdat, jinak ztrácí body v borové bodovací soutěži.

Památky z tábora

Mám slušnou řádku táborů, ale na všechny rád vzpomínám. I na ty, k pořád přšlo a kde se nám ledaco nedařilo. Z každého tábora si přive domů nějaké drobné památky. Třeba trochu popela a oharků z táborové ohně, oblázek, který jsem ve stanu používal jako těžítka na papíry a vždy několik vyliisovaných květiněk. Snad nic mi tak nepřipomene h~ ké slunné dny tábora jako ta hrstka kyticěk s kořennou vůní materiídoi ky. Někdy si vezu domů i šišku, sebranou někde v nejbližším okolí tál ra, nebo uschlé šídlo, nalezené v rákosí. Sběrka je to jistě roztodivná a tě kdo nikdy netábořili a s táborem se tedy těžce neloučili, je jistě k smíci Ale vy, z našeho zálesáckého nárůdku, mě jistě pochopíte, smát se nel dete - a z tábora letošního či příštího si také podobné památky přiveze Ale ale, chlapci, za stodolou se přece netáboří!

Slyšel jsem už o několika táborech, které byly postaveny přímo u ves~ ce. Od jednoho z nich bylo k nejbližšímu stavení jen patnáct kroků. Lidičky, kam jste dali rozum? Proč tak blízko lidskému obydlí? Tář

má být přece umístěný vždy tak, aby z něho pokud možno nebyla vic ani jedna chalupa! Je to hezcí, romantičtější, dobrodružnější! Nejste ru? ni a také vy sami nikoho nerušíte. A že snad máte pěkné pohodlíčko, kd je tábor skoro na návsi? Že máte blízko na nákup a pro mléko? Jestli i hle jsou vaše názory a požadavky na tábor, pak raději zůstaňte doma, či te si na kanapi kn'ížky a budete mít pohodlíčko ještě větší. Ale kaž~ správný táborník se řídí zásadou: s táborem vždy co nejdál od lidský obydlí.

Jak se pozná takytáborní?c

Nejenom podle toho, že chodí na táboře i za slunných dnů věčně jen svetrů a těžkých botách, že má věčně neumytý šálek a nedovele pořád~ přiložit pod kotel, že je pořád pořezaný atd. Ale také podle toho, jak ur využít svůj volný čas. Zatímco pořádný táborník se těší na chvílku voln aby si v něm mohl dělat to, co dost dobře nelze zařadit do společného pn gramu (například jde nasbírat březovou kůru, pozoruje ptáky, ví o bro~ cích, někde má "svoje" květinčky, jejichž vzrůst a květy pozoruje kažc

244

i !

den, hlídá hnízdo ondatry, dělá si sluneční hodiny, píše a kreslí do svého táborového deníku, vyřezává si totemek), takytáborník nedovele v době volna dělat nic kloudnějšího, než se zavrtat do stanu (i v nejparnějších dni) a tam ležet a koukat do prázdna nebo se vzájemně škádlit se svým druhem. Nemá o nic zájem, neumí využívat volný čas. Podobá se strojku, který dobře běží, dokud je postrkován pérem, ale zastaví se, jakmile tlak péra ustane.

Naše Bobří hrázi,

" viděl jsem, že jsi už několikrát radila chlapcům v oddílových otázkách. Poradíš také vedoucímu? Vedu skautský oddíl již delší dobu. Dělam všechno možné, aby se chlapcům v oddíle líbilo. Máme tak bohatý program, jakým se může pochlubit jen málokterý jiný oddíl v našem okrese. Žiju jen pro oddíl, a přece chlapci ochabují. Každý vždy vzplane nováčkovským nadšením, za rok či za půldruhého roku zlhosejní - a třetím rokem už to s nimi většinou není k vydržení. Oddíl je jim až daleko na druhém místě za jejich soukromými zábavami.

Z Bobří hráze

; Jiní zase zájem sice mají, ale jsou vůči mně pořád v opozici, trucuji, stále jsou nějak uražení - a jen dva či tři chlapci zůstávají stále vzorní, jako byli dřív. Není to škoda práce, když výsledek je tak slabý?

Se skautským pozdravem A. Boučil, vedoucí

Milý bratře vedoucí!

Plně Ti věřím, že dáváš chlapcům program krásný a pestrý. Ale nediv se, že jsou chlapci po čase za něj nevděční. Ani ta nejkrásnější kniha už tolik nebaví, když se čte podruhé nebo potřetí. A chlapci se ke všemu lety mění, dospívají, jiné zájmy u nich nabývají vrchu, přijdou ta známá "klackovitá léta", která mnohého přechodně i zhrubnou, udělají z něho věčného nespokojence, bezcitného, bezohledného. Většina z nich je ztracenajen dočasně. Ajen pro oddíl. V roverském kmeni se brzo srovnají a za rok či za dva budou zase pracovat na skautském poli, třeba v jiném oddíle, ale pracovat budou! A pak se podivíš, jak dobří pracovníci z nich povětšinou jsou! A bude to Tvá zásluha, protože jsi to byl Ty, kdo jim dal dobrý základ. I když někteří ve skautingu opravdu přestanou pracovat, odnesou si z Tvého oddílu základy občanských ctností, které je usměrní v životě - přestože teď, když z oddílu odcházejí, na nich vliv skautingu třeba nepozoruješ. Ne - nemysli si, že je škoda práce začínat zase znovu od nováčků, když starší odrůstají.

Tvoje Bobří hráze

245

52. týden (24. - 31. srpna)

Jsou ve Dvojce takytáborníci?

Ajejdá! Jakpak by ne! Jakpak by u nás nebyli! Podívejte se, na které kytábornické sabovinky jsem přišel jen během dneška:

1. Naš úplně nový obrovský patnáctilitrový hrnec "Džináš" něk v těchto dnech otloukl na čtyřech místech tak, že je pod oprýskanýma emailem vidět plech. Hrnec nás stál 285 Kč!

2. Ztratil se - a nenašel - jeden z pěti zámků na kufry.

3. V trávě asi 20 metrů od tábora jsem našel stanové kolíky, je; z doby, kdy jsme stavěli tábor. První takytábornictví: že je tam dotyč. gambusín nechal, místo aby je uklidil. Druhé takytábornictví: kolí: zde občas někdo musel zahlédnout, a přece je nepřinesl do nářadové stanu.

4. Našel jsem v kuchyni odzátkovanou octovou trest, zátka ovšem zněla. Trest vyprchává - a stála asi 30 Kč. Služba už dopoledne viděla, tam zátka není, ale nepostarala se o náhradní, třeba jen papírovou.

5. Latrínu jsem našel během dne čtyřikrát nezasypanou! 6.

Posbíral jsem 22 papírků od bonbónů a šumáků.

7. Chlapci, kteří odcházeli dnes ráno z doskočiště, nechali tam lan místo aby je vzali s sebou. Do odpoledne to lano ukradl některý bača n bo rybář.

8. Na latríně jsem právě před chvílkou našel zrezivělou vidličku.

9. V "aréně provazolezecké rodiny Třísků" jsem objevil naši velkou 1 patu. Rezavou. Ležela tam jistě už několik dní. Leckdo se tam koupal, a lopatu neuklidil.

10. V kuchyni jsem viděl bandasku, ve které byla vrstva smetany je~ od sobotního mléka. Kdyby tuto bandasku použili nákupčí k dalšímu transportu mléka, srazilo by se.

Nebudu se zde ani rozepisovat o zpřeházených zásobách v kuchy o neuklizených kolech atd. Nemine snad jediná hodina, abych v táboře n objevil nějakou stopu nevšímavosti, lhostejnosti, lenosti, bezhlavosti. Začalo to už při stěhování do vagonu. Jak mi potom můžete vyčítat nedíklivost a nakvašenost, když je toho každý den tolik - a když si připadá~ že jsem na zdolávání záplavy takytábornictví opravdu sám.

Pomozte mi udržet bezvadný chod tábora, či lépe řečeno docílit be vadný chod. Každý by měl mít oči všude a pokládat za čestnou službu t boru, jestliže něco uklidí, spraví, zařídí.

246

i i

Z Bobří hráze

Vokíní o pomoc

Kdysi jsme uslyšeli ten zlověstný signál - S.O.S. Jak jistě víte, jeho zneužití je trestné, nikdo ho nesmí vysílat jen tak z legrace, aby viděl, "co to udělá" - a také nikdo nesmí zůstat k volání o pomoc nevšímavý, když je uslyší - má se snažit zjistit, odkud přichází a kdo o pomoc volá.

A nám se tohle jednou na táboře stalo. Bylo to poprvé, a zatím naposledy, co jsme slyšeli signál S.O.S. Ozval se odkudsi shora z lesa. Na kopci nad Bobří řekou stála vysoká zeměměřičská věž. Signál byl jasně slyšitelný, mnohokrát se opakoval, nemohli jsme se mýlit. Rychle jsme sebrali tyče, lana, lékárničku a starou celtu pro případ, že bychom museli zhotovit nouzová nosítka, a hurá zarostlým kopcovitým terénem k věži. Nahoře na její plošině stálo asi pět kluků čtrnáctiletých až patnáctiletých, kteří zřejmě věděli o našem táboře dole u řeky a chtěli, mizerové, vyzkoušet naši připravenost.

Zapísovati si je a někde je udávat, to jsem nepovažoval za vhodné. Ale děsně jsem jim vynadal jménem nás všech, kteří jsme se sem hnali. Aby to neměli tak laciné, sebral jsem jim čepice (dřív než se nadáli!) a jednomu z nich chlebník, protože čepici neměl. Všechno jsem to z věže naházel do lesní hlubiny, do korun obrovských smrků a jedlí. Ted si to tam jděte hledat, darebáci! Měli vztek, zuřili (my ale víc), a tím případ skončil.

Jestli své čepice a chlebník dole našli, to nevím. Házel jsem je dost daleko na různé strany. Možná že tam něco hledají ještě dodnes! (Stalo se to roku 1929!)

Končíme tábor

1. idi jsou všelijací. Jeden je pracovitý, druhý líný, někdo je obětavý, jiný sobecký. I na táboře mezi chlapci či děvčaty to vidíme. Nejlépe se tyto rozdíly poznají při stavbě a pak zase při bourání tábora. Obětavci dřou do úmoru, staví kuchyň, hlásí se ke kopání latríny a odpadové jámy, obstarávají pro tábor stožár na vlajku a vůbec se starají o společné věci. Sobci zato mají jen starost o to, aby už měli postavený svůj stan, aby na něj získali co nejlepší dříví - a že musíme postavit kamna a udělat spoustu jiných věcí, které oni také budou potřebovat a využívat, z toho je hlava nebolí.

Při bourání tábora je to ještě hroší. Musíme vykonat stejné práce jako při stavbě, ale teď ve větším spěchu, protože snad dnes či nejpozději zítra jedeme domů, a k tomu není taková pracovní nálada jako na začátku, když tábor končí. Sobci si zabalí svou tornu a kufírek, sednou si na ně - a hotovo! Vedoucí s několika obětavci se mohou uběhat, nevědí starostí, kam skočit, všude je plno práce, skládat dříví, vytahovat hřebíky z krajinek a pečlivě je ukládat do krabičky, aby nezůstaly v trávě, plnit táborové bed

24?

ny nádobím, sušit stany, uklízet nářadí, vyrovnat účty u dodavatelů p vin, dokonale uklidit tábořiště, zahladit stopy po ohništích... A sobci sedí, sedí a do prázdna hledí. Teprve když je vedoucí popožene, udělej to nejnnutnější, co jim přikázal - a to ještě velmi pomalu a nedbale - a zase už dost! Ani prstem nehnou! Oni mají sbaleno - co jim je do ost ho? V takových choulostivých chvílích spěchu a pošpatnělé nálady se jeví povaha každého v pravém světle.

Vynasnaž se, abys v tom světle obstál. Aby se o tobě nemohlo "Taky jeden z těch sobců... !"

Poslední komando

Na každém táboře je sice pořád plno práce, ale nejvíc je jí přece jenom konec - když tábor bouráme. Při stavbě tábora nemůžeme ostatně zmeškat. Nepostavíme-li jej za dva dny, budeme stavět i třetí den, ni nestane. Nejvýše se tím oddálí o jeden den pravidelný táborový prog~ Ale při bourání je to horší. Zpravidla máme na určitý den objednaný lezniční vagon nebo nákladní auto či autobus, vedoucí musí druhý den stoupit do zaměstnání apod. A přitom bouráme všechny stavby až na

Z Bobří hráze

slední chvíli, abychom mohli mít co nejdéle obvyklý program. Máme-li pak tábor ukončit za jediný den - to jest rozbourat pods vytáhat tisíce hřebíků, zlikvidovat kamna, rozebrat přístřešek nad kuc ní, zahladit jámy po kulech vytažených ze země, zabalit do beden odc vé nádoby, skácet stožár, dřevo z podsad a z kuchyně dopravit do ml nebo do vesnice, kde bude uschováno na příští rok, uklidit a zasypat padovou jámu a latrínu, vyúčtovat ve vsi odběr potravin, uklidit celou : ku, zahladit stopy po táborovém ohni a vykonat desítky jiných úkolů nutné, aby každý táborník přiložil ruku k dílu a neprozahálel ani mim

Jak ale práci rozdělit? Jak využít co nejúčelněji každý pár rukou? zkušenosti vím, že někteří chlapci jsou ochotní k práci, ale nedovedu vyhledat, jiní jsou, jak už jsem se zmínil, trochu sobečtí, stačí jim, k mají zabaleny své věci a ostatní problémy končícího tábora je nezajímá. A proto to zařizujeme jinak. Denní rozkaz toho posledního dne je ve dlouhý, ale jasný. Na jeho přípravě pracuji několik hodin. A v tomto ~ kazu jsou přesné a co nejpodrobněji vyjmenovány všechny práce, kter nutno vykonat. U každé je poznamenáno, kdo a kdy ji bude konat. Ji jako plán válečné operace, vše je v něm vypočítané takřka na minutu, nic není zapomenuto. Zato každý ví, co má dělat, kdy to má vykonat a 1 je mu přidělen ku pomoci. Každý dostane práci úměrnou jeho sil a schopnostem. A tak zvládneme poslední perný den tábora sice ve shonu a bez zast

248

ky, ale hladce a beze zmatků. A když opouštíme táboňště, není tam kromě vyšlapaného náměstíčka a v trávě narýsovaných čtverců po stanech ani smítko. Slavnému poslednímu dennímu rozkazu říkáme odněpaměti "poslední komando".

Táborové zkušenosti

Byl jsem letos na dvacátém druhém táboře a na každém z nich, i na tom letošním, jsem získával nové a nové zkušenosti: Skoro každý den jsem přišel na něco nového, co a jak na táboře zařídit - a což teprve doma po návratu, když se v klidu rozpomínám na celý průběh tábora! Všechno, co mne napadne, at na táboře, nebo doma, napíšu do své "táborové třednice", do oddílu nadepsaného "zkušenosti pro příští tábor".

Dělejte si také takové poznámky. Vzpomeňte si, co se vám na táboře nepovedlo, co selhalo a proč, co vám tam scházelo, co jste zapomněli doma, co jste měli mít přpraveno už před odjezdem na tábor, co jste pak ve chvatu prvních dní při stavbě tábora museli pracně dělat, ač jste si to mohli uchystat už v klidu doma. Sbírkou těchto táborových zkušeností si může pořizovat vedoucí i nejmladší táborník. Všem přijdou velmi vhod před odjezdem na příští tábor.

Název a znak tábora

Domluvte se, že dáte každému svému táboru nějaký název a podle tohoto názvu i znak. Název má vystihovat buď prostředí, ve kterém jste tábořili, nebo nějaké významné události, které se na něm staly. Když jsme byli kdysi pronásledováni na jednom z našich táborů ustavičnými drobnými nehodami, dali jsme mu název Tábor smůly. A do znaku šedivé kruhové pole s několika černými kapkami. Jiný náš tábor nesl jméno Tábor na Bobří řece, další Tábor zpěvu atd. Znak vyřežeme z překližky a nalepíme na plátek odříznutý z poraženého kmene suchého stromu o průměru asi 8 cm. Znak vždy pestře obarvíme a přibijeme v klubovně na podstropní trám. Miniaturní znaky můžete i rozdávat všem účastníkům tábora.

Dávno patř minulosti ty doby, kdy jsme zbytek prázdnin po přjezdu z tábora promarnili "oddílovým volnem", tj. bez nedělních výprav. Od Tábora věrných v roce 1941 je něco takového ve dvojce nemyslitelné. Už se nespokojíme tím, že v neděli po táboře jdou na "soukromou výpravu" nejvýše 3 - 4 gambusíni, ti nejvěrnější, nejzarytější. Ted chce jít každý, kdo je v Praze.

Ještě jsme na táboře, a už se chlapci ptají, kam půjdeme "tu

neděli, až se vrátíme z tábora".

249

Letos v srpnu panovalo přímo tropické počasí, jaké řadu desetiletí ni má pamětníka, proto jsme se na celý den utábořili u přírodního koupali; tě v našem milovaném Prokopáčku, kousek za Opičími stromy.

Přišli jsme tam hned časně ráno, abychom si zabrali šikovné místo pi své ležení. Z toho důvodu jsme také rozhodli, aby kaž,dý hned od tramv~ je pospíchal do Prokopského údolí sám a nečekal na ostatní.

Na koupališti nacházím fůru gambusínstva. Jinak je louka u vody, až n dva tři lidi, ještě prázdná. Ale slunce stoupá po úplně čisté obloze aje zře mé, že zase bude tropicky parný den a louka se brzo zaplní, ba co dím nacpe.

Prozatím se cpe jen Mang, který se svým kastrolem třešňového pudir ku a hlavně s plnou lžící, kterou v puse všelijak manipuluje, kvedlá, ota cí, je podívanou pro bohy, neřku-li pro nás.

Chvíli hrajeme s míčem, a to zejména pinkáme na rekord, toješt sna~í me se do míče pinkat stále znovu, aniž by se dotkl země. Každou chvíli t~ někdo zkazí, dlouho se nemůžeme dostat ani nad dvacítku.

A pak jdeme do vody. Jdeme? Pah! To neznáte naše gambusíny! Nej dřív se jim tam, pravda, moc nechce; ale když už jsou osmělení, skáčoí tám po nohou, po hlavě; po nose, šejdrem - a vůbec všelijak, jenon schůdky do vody ignorují.

Pomalů se začínají trousit Pražáci. Je jich čím dál víc a tráva se začíná ztrácet pod dekami a těly koupáčů. Také do vody se jich hrne pořád víc a víc, kdejaká usmrkaná holka, kdejaká "pani", všechno to musí bejt ve vodě, místo aby to štrikovalo na břehu.

Nakonec to došlo tak daleko, že jsme museli sáhnout k obraně našich námořnických práv. Dělalí jsme to takhle: chlapci obsadili oba břehy vodního koryta v jistém úseku a jakmile se přiblížil nějaký plavající cizinec, začalo gambusínstvo skákat před něj, za něj i přes něj do vody, bohužel někdy i na něj. Zvedla se vodní klona, stríkanice byla vždycky pekelná a vetřelec honem koukal zmizel z tohoto nebezpečného válečného pásma. Čím víc kdo nadával, tím víc se napil, inu, copak za to můžeme, že je voda tak všetečná? Na břehu už stálo plno diváků, kteří se těšili, až sem zase připlave nějaká další oběť, upozorňovali nás na ni, chechtali se a povzbuzovali nás. Koryto jsme rozdělili na pravou a levou polovinu a každá byla spravována speciálně vycvičeným oddílem "vodních urkanů". Byla to děsná hlína. Nakonec se našemu hlídanému úseku vyhýbali všichni vetřelci jako čert kříži. Však si tento klid našich výsostných vod gambusíni vybojovali snad stovkami skoků a "pádů ala kufr" do vody.

Rozpálené sluníčko se začalo z louky ztrácet, když jsme ustali v boji,

250

i

Lidi už odcházeli, a my tu zbyli skoro poslední. Rozmáčení, sluncem sežehnutí, po malých skupinkách odtud mizeli i naši chlapci.

Leckterý chlapec kolik let staví svou nadšenou prací v oddíle krásný pomník svému jménu, aby ho pak naráz zničil svým nevhodným odchodem.

Až jednou...

Až se ti jednou, kteréhosi zářivého jarního či letního rána

nebude chtít vstávat a jít na oddílovou výpravu,

až mávneš ledabylo rukou nad ztrátou bodů, až se ti stanou

Ihostejní přátelé z oddílu,

až dáš přednost přátelům mimooddílovým,

až nebude~ mít touhu uvidět v jarním či letním slunci naše

tábořiště, až tě už nevzruší naše hry,

až tě nebude bavit připravovat je pro ostatní,

potom, kamaráde, jsi ztratil mnoho, víc než si myslíš a než si

Z Bobří hráze

dovede~ vůbec představit, protože se s tebou děje velká proměna. Končí nejbarevnější, nejkrásnější údobí tvého života, přestáváš být chlapcem a stává se z tebe dospělý člověk, bez ohledu na rok tvého narození.

Snaž se oddálit předčasnou proměnu do doby co nejvzdálenější. Do všedních dní

Prázdniny skončily, vracíme se do měst, osiří tam venku kdesi daleko louky, lesy a břehy vod. Neustrňte však ve svých vzpomínkách na opuštěná tábořiště a pokračujte i doma, ve všedních dnech, v té slavnosti slunných dnů, pozorujte i doma přírodu, konejte každonedělní výpravy, žijte a pracujte podle Bobří hráze. Pište si deník, dejte si do pořádku své táborové věci, zaznamenejte si zkušenosti z prázdnin, každý den se snažte aspoň chvíli se věnovat těm "na~im" věcem, které rozjasňují i nejvšednější život.

251

EDIČNÍ POZNAMKA VACLAVA

Příběh zálesáka Farella a jeho syna Roye se stal zdrojem mnoha činnos tí chlapců kolem Rikitana. Románový Roy žil se svým otcem na dalekém severu na Bobří řece, a tak i Rikitanovi chlapci, toužící vyrovnat s Royovi, si začali říkat Hoši od Bobří řeky. Místo lovení opravdových bobů plnili různé zkoušky, kterým říkali bobřiči. Na řece, kde žijí bobři, s nalézají jejich příbytky z propletených větví ve tvaru kopulí - bobřiči hradů. Z větví stavějí bobři na řece i hráze - hladina se tím zvedá, vod~ zaplavuje okolí a bobři mají více životního prostoru a potravy. Bobřt hrá. je pro bobry nesmírně důležitá - asi jako pro Hochy od Bobří řeky klu bovna. Jak byli chlapci nadšení, když našli v zahradě vyhořelého pivovaru polorozbořený velký dřevěný altán! Vyspravili jej pomocí starých su dů a beden, takže se podobal opravdové bobří hrázi. Tak také svou prvn klubovnu nazvali.

Tolik se dočtete v nejznámější foglarovce Hoši od Bobří řeky. Románov Hoši měli svou Bobří hráze, a není důležité, že ta klubovna existovala jer v autorově fantazii. Skutečný skautský oddíl - Dvojka - nikdy takovou klu bovnu v altánu na zahradě neměl.

Když Jestřáb začal psát do Mladého hlasatele, nebyly to hned a jer Rychlé šípy na zadní straně. Psal o skautech, protože jeden takový oddíl vedl, a chtěl nabídnout vyzkoušené hry a další návody k činnosti i jinýrr skautským vedoucím. Hned v prvním ročníku, přesně ve 2. čísle ze 14. zá~

252

i~ i

ří 1935, našli čtenáři rubriku "Skautská stezka. Vede Jaroslav Foglar" i s pe'7cným obrázkem autora v záhlaví.

Obsah skautské stezky byl velmi lákavý, napr".: Zahrajte si novou hru, Zbytečnosti na táboře, Tabulka na dobrý skutek, Krabička poslední záchrany Skautské přezdívký. I dnešní čtenář okamžitě pozná, že rubriku vedl odborník a znalec jak chlapců, tak skautské praxe. Rubrika se jasně odlišovala od naivní a příliš dětské náplně většiny ostatních stránek časopisu. Přes jasné kvality rubrika neměla dlouhé trvání, byla jen v několika číslech a pak zmizela, zřejmě tehdejší redaktoři Malého hlasatele (L ročník měl název Malý hlasatel) nedokázali ocenit její kvality. Teprve ke konci ročníku se znovu objevovaly další Jestřábovy rady a návody, byly však v čísle roztroušeny, nebyly pravidelné a neměly dosud své záhlaví. Tato situace pokračovala i ve druhém ročníku, najdeme v něm postupně např Pozdrav ze skautského tábora a Co dělat o prázdninách. Na začátku N. ročníku (1938) začala vycházet rubrika "Klubovní záležitosti", kde Jestřáb uplatnil řadu návodů. Teprve v V. ročníku Hlasatele v říjnu 1939 obnovil Jestřáb, už jako kmenový redaktor časopisu, pravidelnou rubriku "Junácká stezka". Nepatrná změna názvu byla odrazem toho, že Svaz skautů se v lednu 1939 přejmenoval na Junáka. Časopis byl týdeník, ale Jestřábovi nikdy nemohly dojít nápady - měl za sebou řadu let praxe s vedením oddílu.

Z Bobří hráze

Naposledy vyšla Junácká stezka v Mladém hlasateli 9. listopadu 1940, tedy dva týdny poté, co byl v Protektorátu Čechy a Morava Junák zakázán. O měsíc později však rubrika pokračovala s novým názvem "Z Bobří hráze". Náplň zůstala stejná, jen se zde nepsalo

us a

or ,

První Skautská stezka v Malém hlasateli (I. roč., č. 2 - 14.

9. 1935)

253

Vede Jaroslav Foglar.

o Dvojce, ale o Hoších od Bobří řeky. Sloupek byl podepsán -tan. To ~ přece jednoduché - ve Dvojce byl Jaroslav Foglar Jestřáb, ale u Hoch od Bobří řeky Rikitan, -tan. Po několika číslech se vrátil k původním podpisu Jestřáb, ale objevíte zde i značku -Riki-. Zde rozvinul Stopařsk slabikář protože byl právě leden a učit se stopy na sněhu jde snadněji Uědomosti a kresby čerpal z příručky skautského "stopaře" Uáclav Uodenky. 17. května 1941 byl Mladý hlasatel násilně umlčen, a tak po slední hrou Hledáme Tleskačův deník končí i hlasatelská éra Bobří hráz~

Zu války měl Jaroslav Foglar několik měsíců příležitost řídit četnický kroužek časopisu Správný kluk. Na své klubové stránce nezapomněl oběg zařadit nějaký ten návod k činnosti nebo hru, ale tak bohaté jak v Hlasateli to být nemohlo a navíc mu bylo po půlroce další psaní znemožněno.

Ihned po válce byl skauting u nás obnoven a Jestřáb se stal šéfredaktorem časopisu Junák. Zpočátku sice nezavedl rubriku podobnou Bobí hrázi, ale podobnými návody se časopis jen hemžil, byly roztroušeny po různých stránkách. Je tu opět stopování, rady Pište si oddílovou kroniku Chcete zvýšit úroveň svého oddílu, Hlášení o družinové schůzce a mnohá další. Jestřáb jako šéfredaktor jimi doplňoval neúplné stránky s texty jiných autorů, popřípadě doplňoval počet stran.

V dubnu 1946 však Jestřáb přešel z redakce Junáka do Upředu a hned ve "svém" prvním čísle se vrátil ke staré dobré Bobří hrázi.

Yd 7,

J A

První Bobří hráz ve Vpředu (I. roč., č. 18 - 9. 4. 1946)

Zahajuje radami: Co si vzít na celodenní výpravu a Jak si zhotovit to tem. Ne7cdy je rubrika jen na sloupec, jindy na dva, nebo i na celou stránku, podle místa. Celou Bobří hrázi se nese činnost oddílu (Dvojky) jak zrcadlo, je to vlastně jen jiná forma kronik. Hlavička Bobří hráze se občas měnila. Náplň byla vždy přizpůsobena období, ve kterém časopis vycházel, to bylo velmi důležité. Ač se v Bobří hrázi někdy mluví o Hoších od Bobří řeky nápady bral Jestřáb ze své paměti a z oddílových kronik.

U rubrice Bobří hráz však nebyly jen Foglarovy texty, ne7cdy Jestřáb~ použil texty jiných autorů - Uodenky, J. K. Babyho (J. Kratochvíla,

254

i

i

Uosátky i dalších. U této knize jsou však zařazeny jen ty Jestřábovy. (Většina textů - týká se to i obrázků - nebyla sice v rubrice podepsána, snadno se to však pozná podle stylu psaní.)

Vrcholu dosáhla Bobří hráz zřejmě ve IIL ročníku Vpředu.. Stovky návodů doprovázely instrukční kresby a atraktivní obrazová záhlaví (ne7cťerá z nich uvádějí hlavní kapitoly této knihy). Bobří hráz zde vycházela ve dvou sloupcích nebo na celé stránce až do posledního 45. čísla, které vyšlo o prázdninách roku 1948. Po prázdninách byl pod tlakem nového režimu Upřed sloučen s Junákem a pro Jaroslava Foglara již v redakci nebylo místo. Tím samozřejmě zanikla i rubrika Z Bobří hráze.

Z Bobří hráze

v létě 1968 se na novinových stáncích opět objevil nový Skaut-Junák s úvodníkem "Na cestu novému časopisu", který napsal Jaroslav Foglar. Hned v propagačním nultém čísle byla obnovena stránka Z Bobří hráze i s jednou ze starých hlaviček. 31. ročník vycházel ve dvojčíslech, a tak měla Bobří hráz dokonce dvě velké stránky. O Bobří hráz se staral spolu s Jestřábem významný foglarovec Zdeněk Pírek-Mírek, a tak jsou v ní i jeho vlastní texty a také texty dalších praktiků z této oblasti. Bobří hráz pokračovala i ve 32. ročníku, mívala nová záhlaví, často i barevná. Tehdy do ní začal přispívat také Miloš Zapletal. V říjnu 1969 však z ničeho nic vyšla Bobří hráz naposledy. Některé Foglarovské materiály však byly použity do rubriky Uolá země. Od března 1970 je do pravidelné dvoustrany Skautskou stopou zařazován "Jestřábův sloupek", který byl jakýmsi pokračováním Bobří stopy. Časopis Skaut-Junák se však v srpnu 1970 opět na mnoho let odmlčel. V dubnu 1990 se několik Foglarových příznivců rozhodlo obnovit časopis Mladý hlasatel. Na úspěchy toho předválečného foglarovského Mladého hlasatele se jim však navázat nepodařilo. Časopis přestal po necelém roce vycházet pro zákulisní neshody. Když časopis začínal, obsahoval samozřejmě i rubriku Z Bobří hráze. Nešlo však o výběr ze starých Foglarových textů, ale o nové materiály psané novými lidmi. Začínala Životem v týpí, který připravoval Čiksika, a indiánským korálkováním od Krtka. Následoval lakros, indiánský oděv a Rešetlák přidal hry. Teprve v čísle 11 je první Foglarův příspěvek. Pokračovaly Hry dakotských dětí a vlasme jen další "indiánština". Teprve v závěru ročníku dostala Bobří hráz dokonce dvoustranu s klasickou pestrou náplní. O několik měsíců později, v září 1990, rozjíždě'Z Miloš Zapletal po dvacetileté přestávce časopis Junák. V propagačním nultém čísle věnoval jednu stránku rubrice Skautská stezka s řadou návodů a rad, z nichž některé byly přímo od Jestřába. Ue 2. čísle zavedl samostatnou rubriku "Jestřábník", která byla sestavována již výhradně z Foglarových textů z Bobří hráze, kronik atd. Jestřábník vycházel až do října 1991, tedy měř do konce následného 34. ročníku. Bobří hráz však nevycházela jen v těchto zmiňovaných časopisech. Naleznete ji třeba v Trampu 1990, v Hlasateli 1991 a ne7colika dalších ~ dobně zaměřených časopisech. Naleznete ji v ne7cterých oddílových či písech, prostě všude tam, kde byla zavedena pravidelná rubrika návč na smysluplnou činnost klubů a oddílů bez rozdílu organizace, do kt patří. Knihu, kterou máte v rukou, připravil dávný Jestřábův přítel, dnes r~ něž známý a uznávaný spisovatel, znalec chlapců z mnohaletého ved vlastního oddílu a skautské praxe, který Jestřábovu práci dokázal neji livěji posoudit. Vybíral z ohromného množství odstavec'lců mnoha cí Mladého hlasatele, Junáka a Vpředu, ale navíc je proložil pro větší čtiv texty z jinak nedostupných oddílových časopisů Čigoligo a Pomalago války), pak zase Čigoligo. V těch psal Jestřáb sice jen pro své hochy ~ v naprosto stejném stylu, jakého používal v tištěných časopisech. Ušak ké z oddílových časopisů čerpal ne7cteré náměty pro pravidelnou Bo hráz. Navíc zařadil i několik textů z oddílových kronik. Miloš Zapletal zachoval cyklus roku rozdělený na týdny aby se neol kovala Kronika Ztracené stopy která je rozdělená pouze na měsí Původní rubriky v časopisech rovněž citlivě sledovaly kalendář ve kter vycházely. 52 týdnů po sedmi dnech začíná 1. zářím a končí 31. srpn (ten jediný týden má 8 dní). Toto rozdělení umožní čtenáři vstoupit do ~ je kdykoli be'Bem roku, nemusí číst knížku od začátku. U prosinci jsou t~ samozřejmě zimní témata, v březnu zase jarní. Pro větší pestrost je na začátku každého měsíce, v převažujícím týdr trochu souvislejší zajímavější čtení. Začíná to Svazem třinácti, strašid nou historkou, ze které se dá krásně vystopovat, jak ji použil v Hoších Bobří řeky. Je tam zkouška odvahy z Hochů od Bobří řeky, ale taková, ~ kou ji

Z Bobří hráze

opravdu přichystal pro oddíl: Skuteční Dvojkaři šli skutečně hrbitov skutečně jim chrstily zápalky - a čtenáři hledají různé moty které jsou v Bobří hrázi odrazem skutečných událostí Dvojky a pak upravené objevují v jeho románech. Miloš Zapletal cílevědomě vybíral materiály s důrazem na mravní ~ chovu, možná ne7~dy až moc, ale nevadí, když se to mladým lidem zopaa je ne7colikrát v různých formách. Dnes právě to chybí, málokterý vede se promluvami k duši mladých zabývá. K Jaroslavu Foglarovi to patří; byl tím, kdo to dělal celý svůj dlouhý a bohatý život. Vybrány byly vět nou jen texty, které se jinde neopakují, jen výjimečně naleznete ne7cterél dobné odstavce třeba v Kronice Ztracené stopy.

256

Říká se, a také ne7cdy píše, že Jestřáb nepsal pro děvčata. Bobří hráz je však jednoznačně určena i jim. Foglar přímo v Bobří hrázi (tedy v rubrice pro kluby chlapecké i dívčí) zdůrazňuje, že když oslovuje chlapce, myslí tím i na děvčata, protože ta do svých patnácti let, a často i později, mají mnoho shodných zájmů. Ušak také existovala řada dívčích klubů. Stejně jako chlapci, i děvčata s nadšením četla foglarovky a čerpala z nich náměty.

Skautská stezka, Junácká stezka i ZBobří hráze neměly samozřejměpo celou dobu své historie jednotné záhlaví. Kreslené hlavic7cy se ne7~dy opakovaly mnohokrát za sebou, ale čas od času se měnily. Nejčastěji se obměňovaly ve 111. ročníku upředu, většina jich byla použita jen jednou. Ojedine'~e se Bobří hráz objevuje celá v rámeč7cu s kresbičkami kolem dokola (jeden z těchto kreslených rámeč7zů je u předmluvy této knihy), nebo dokonce celá kreslená s psaným písmem, na němž můžeme obdivovat Jestřábův jednoduchý a čitelný rukopis. Autoři kreslených záhlaví většinou nebyli uváděni, a tak zůstávají neznámí. Nalezneme mezi nimi však i několik kresbiček známého francouzského skautského kreslíře Pierra Jouberta, ne7cteré hlavic'~y Junácké stezky kreslil Kaiser. Jak už bylo zmíněno, pro zachování stylu Bobří hráze jsou ne7zteré původní hlavičky použity v této knize, ty historicky významné jsou zde v ediční poznámce.

U knize jsou i vybrané původní obrázky, jež doprovázely texty v časopiseckých Bobřích hrázích. Nový je v celé knize jen titulní dvoulist s ilustrací Marko Čermáka.

Zatím poslední foglarovka v edici Sebrané spisy není jako většina ostatních románem, ale řadí se k menšiné~ kterou tvoří spíše příručky Kronika Ztracené stopy, Náš oddíl a dva díly Kroniky Hochů od Bobří řeky. Věřím, že obohatí knihovničku každého rádce družiny každého vedoucího klubu nebo oddílu, a vůbec každého chlapce i děvčete, kteří si chtějí nechat poradit, jak smysluplně prožít dny mládí.

13. června 1999

257

OBSAH

Předmluva-----~----- -

ZÁŘÍ - - - - - 7

1. týden skautského roku (1. - 7. září) vyprávěnf o Svazu třinácti / Dělejte něco! / I u nás jsou zálesáci! / I.esy prosí / Deníky a zápisníky / Zápis v naší kronice/Zahrajtes i -----, -----, 7 2. týden (8. - 14.

září)

Oddílový duch 1 září ve skautském oddíle / Táborové zkušenosti / Dobrá předsevzetí / Jaká bude letos zima? / O družině / Zachováte směr? - - - - - 13 3. týden (15. - 21. září) Vstupujeme do nového období / Mastňáci a zálesáci / Smutný den / Toma

a její obsah / Dobrý rádce družiny / Kimova hra v přírodě - - - - - 17 4. týden (22. - 28. zářf)

Jak trávíš víkendy? / Na výpravu se stanem / Jídlo na výpravě

Z Bobří hráze

/ Polní pých / Která družina je nejlepší? / Něco o oddílu /
Hra na lístečky - - - - - 21
ŘÍJEN - - - - - 25
Svojsík~Vzvod - - - - - 25 5.
týden (29. září - 5. října)
Aby to bylo jako na táboře / O správném tábořišti / Družina a
nováček / Pište si oddílovou kroniku! / Přehled mých
schopností, vlastností,
dovedností/Zahrajtesí - - - - - 27 6.
týden (6. - 12. října)
Ohníčky / Takytáborník / Něco o družině / O naší kronice /
Zkouška postřehu - - - - -
30 7. týden (13. - 19. října)
Noc pod stanem / Spolehlivost / Z naší kroniky / Zahrajte si -
- - - - - 34 8. týden (20. - 26. října)
Program výprav / Novým chlapcům a děvčatům / Jak vedeme oddíl
/ Zkouškahmatu - - - - - 36 9.
týden (27. října - 2. listopadu)
Nešetřte na výbroji / Jdeme na dřlví / Vedte si
meteorologické záznamy / Nadšenci v oddíle / Oddílový signál /
Na jelena a lovce - - - - - 39
LISTOPAD - - - - - 43
Vracímsévezpomínkáchklétu - - - - - 43 10.
týden (3. - 9. listopadu)
Proč chodíme do skautského oddílu? / Mor družinových schůzek /
Nováčkův dopis / Umíte dobře topit? 1 Oddílový zpěvník /
Zkouška sluchu - - - - - c~^
11. týden (10. - 16. listopadu)
Vánoční nálady / Vaříme polévku I Kdo přišel pozdě? I Umirame
na nedostatekchlapcůZazávodtesí - - - - -
47 12. týden (17. - 23. listopadu)
Vedte si deník t Deníky u nás ve Dvojce / Hra s papírovými
koulemi / Dvojkařia"vata"i
Zazávodtesí - - - - - 51 13. týden (24. - 30.
listopadu)
Skauti je čistý v myšlení, slovech i činech I Plijímací zkouška
I Vánoce / Vyzkoušejte signalizaci světlem I Zahrajte si - - -
- - - - - ~ - 54
PROSINEC - - - - - 59
Skautidoma - - - - - 59 14.
týden (1. - 7. prosince)
Významné podniky / Hlášení o družinové schůzce / Družinové
desky / Zápis v naší kronice / Zkouška rovnováhy - - - - -
- - - - - 60 15. týden (8. - 14. prosince)
Maminky a tatínkové! / Dobrý člen oddílu / Turnovské pfsničky
/ Proč jsem
se nestal rádcem družiny / Zahrajte si - - - - -
- - - - - 64 16. týden (15. - 21. prosince)
O chlapcích, kteří ochabují/Nové boty navýpravě/Pýchadružiny-
100 % docházky / Nováčkova stezka / Členská kniha / Kasta
Emanů / Zkouška
hbitýchprstů - - - - - 68 17.
týden (22. - 28. prosince)
Zrádce oddílu? / Nedělejte časné srazy / Sbírejte razftka /
Jak se může od
díl zlepšit / Kam s fotografiemi? / Prohlížím Prófův deník /
Poslepu k cflí 71
LEDEN - - - - - 77 Dva
pamětníci "psaneckých dob" odcházejí - - - - -
- - - - - 77 18. týden (29. prosince - 4. ledna)
Oddílový rodokmen / Ztlumte nadšení! / Co jsme si umínili /
Opuštěné tábořiště/Zkouškapaměti
- - - - - 78 19. týden (5. - 1 1.
ledna)
Zálesáctví na sněhu / Kniha výstřižků / Proč máme slušně
mluvit? / Bratře Jestrábe / Služby oddílu / Zatemnění / Máte
hbité ruce? - - - - - 81
20. týden (12. - 18. ledna)

Z Bobří hráze

Stopujeme / Čtyři druhy lidí / Sekáči / Myšlenka o oddíle /
Soutěž v
uzlování/Cvičte odhadčasu-----21.
týden (19. - 25. ledna)
Stopování - věda zálesáků / Škůdci dobré nálady / Chcete
zvýšit úroveň svého oddílu? / Jak dopadlo uzlování? / Zahrajte
si - - - - - 22. týden (26. ledna - 1. února)
Stopařský slabikář / Jaký jsi? / Chlapec, který zklamal /
Podložky pod vývěsky/Zahrajte si/Přišlo jaro

ÚNOR-----

-----, - Táboření nasněhu

-----23. týden (2. - 8. února)
Deska zajímavostí / Kde jsem to četl? / Jak odcházíš? /
Zahrajte si - - - 24. týden (9. - 15. února)
Zálesák - myslitel / Dobrý muž - zálesáková pýcha / Domácí
akademie / Zhotovte si totem / Vedoucí se urazil / Zahrajte si
na schůzce - - - - - 25. týden (16. - 22. února)
Kulička / Jak signalizovat / Dokážeš? / Oddílový časopis /
Zahrajte si - 26. týden (23. února - 1. března)
Zápis v naší kronice: Dvakrát v Axe / Jak se rychle naučit
morseovku / Proč má skauting nepřátele? / Musí být vedoucí ke
všem stejný? / Zaznamenávejte docházku! / Zpěvácký turnaj /
Zahrajte si - - - - -

BŘEZEN

-----Ochlapeckých letech

-----27. týden (2. - 8. března)

Jaro přichází / Dopis roverů / Stavíme ohniště / Kdo je
zelenáč? 1 Boty / Zápisník nahry/Honička v bludišti

-----28. týden (9. - 15. března)

Jak si to představuji ve skautském oddíle / Debatník /
Stoprocentní docházka / Třikrát když... / Oddílové, družinové
a klubovní pokřiky / Co zkušený táborník nikdy neudělá /
Seznam půjčených věcí / Soutěž siláků

-----29. týden (16. -

22. března)

Oddílová rada se ptá / Naše soboty / Oddílový nástup / Tažení
proti takytáborníkům / Harmonikový orchestr / Držte slovo /
Foukací závody - - - 30. týden (23. - 29. března)

V lese jako v kostele / Reprezentant skautingu / Agi odchází /
Expresní štafeta / Pozor na jídlo / Upomínkové lístečky /
Házení poslepu - - - -

^

i

DUBEN-----141

Poprvé v klubovně Ugrošáka ----- 141 31.

týden (30. března - 5. dubna)

Skautský kroj f Naše zvyklosti a nepsané zákony ! Pozor na
sebe! / Bodovací štítky / Jak uklízíte klubovnu? / Květinčky už
rostou... / Z drobných úvah o oddíle/Zahrajte si

----- 142 32. týden (6. - 12. dubna)

Pište si knihu o přírodě! / O skautských haštoších / Věrnost
/ Co do vývěsních skříněk? / Sten je kanón / Oddílový oběžník
/ Na báčko - - - - - 146 33. týden (13. - 19. dubna)

Velikonoční robinzonáda / Velikonoce na Bobří řece / Jsi
stoprocentní? / Skauti na konci týdne / Oddílová beseda /
Zkouška souhry - - - - - 151 34. týden (20. - 26.
dubna)

Kámen a hlína / v lese / Oddílová knihovnička / Zákon o slzách
/ Zavedte si také Dodatky/Míčová baba-----

155 35. týden (27. dubna - 3. května)

Jak dlouho jsi v oddíle? ! Vaňč zadarmo / Ochota / Chlapec,
který zahodil příležitost / Rodiče, oddíl, škola / Nedělejte
stolíčky! / Máte bystré oči? - - 158

KVĚTEN-----163

Zestare kroniky: Proboha, teče lod! -----

163 36. týden (4. - 10. května)

První rok svobody skautů / Památné podniky / Sab / knihy o

Z Bobří hráze

skautech / Máš čistý štít? / Tabulka na denní dobrý skutek / Zahrajte si - - - - - 165 37. týden (11. - 17. května)
Čtyři doby / Bezohlednost k oddílovému majetku / Kronikář se zlobí / Můžeme se "udržet"? / Kdo vám na táboře vaří? / Bitva papřovými koulemi-----
-----168 38. týden (18. - 24. května)
Co děláš v neděli? / Jak zlepšit oddíl / Boj družin / Táborový jídelníček / O ušlechtilosti ducha / Vůdcovská píšťalka !
Cesta po kamenech
39. týden (25. - 31. května) 172 Co děláš pro svůj oddíl? / Zpíváme / Proč už Mindigo nevede oddíl / Zpráva o táboře / Hlídka čistoty / Táborník-uzenáč / Naše zklamání / Zahrajtesí----- 176
ČERVEN -----182
TáboryveSlunečnízátoce-----182 40. týden (1. - 7. června)
Co s sebou na tábor ! Jak jsi dřív trávil volný čas? / O vodě a žízni /
Í Neúčast - hřebíček do rakve oddílu / Atletika v přírodě / Udělejte si doskočiště / V teniskách na výpravu? / Máte bystré oči? - - - - - 1 41. týden (8. - 14. června)
Kdo letos? / Oddřlová nauka / Číslo / Táborový kamarád / Medicinový váček/Barevnépapíry-----1 42. týden (15. - 21. června)
Co si opatříme na tábor / Proč cvičíme / Zkuste svou pružnost / Táborové bedny ! lálíi9cy Modré dcužiny / Každý může vyniknout / Ruce / Táborový i
I oznamovatel / Zákaz her s nožem / Lipový čaj / Hra pro zahiátí - - - - - 1. 43. týden (22. - 28. června)
O dvojkařských generacích / O čistém a začouzeném šálku / Pouzdro na p~íbor / Jí~ka na tábo~e / Pracovní nářadí / Dvě kytíčky denně! / Z časopisu Čigoligo: Zálesák Frédy radí / Dvojkař a obyčejný chlapec / Končí období/Zahrajtesí--
-----1~
ČSERVENEC -- --- ~ -----21
Povídáníotábořeusinovíru -----21 44. týden (29. června - 5. července)
Předběžná výprava / První chvíle na táboře / Kolik dřevů na stavbu tábora? / Stavíme podsadu / Jestřábe, zachránil jsem krávu! / Sláma, nebo seno? I
Spolehlivost-----2(45. týden (6. - 12. července)
Co musíte a nesmíte dělat, abyste se na táboře nestali protivní / Program tábora / Rozdělení táborového dne / Vývěska o přátelství / Cvičte obratnostarovnováhu
-----21 46: týden (13. - 19. července)
Povinnosti táborové služby / Táborový deník / Co budujeme na táboře / Index / Sáček s letní vůní / Jste k sobě zdvořilí? / Hluboční táboření - - - 21 47. týden (20. - 26. července)
Co dělat na táboře za deště / Větrání stanu / Pište z tábora domů! / Aby se vám na táboře neztrácelo nádobí / Tfináctá noc na táboře / Krájíme chleba/Vodotrapiči
-----22 48. týden (27. července - 2. srpna)
Ouředně, nebo vesele? / Tábor jako ze škatulky / Máte ve stanu nerovné lůžko? / Dejvičák / Cvičíte rádi? / Máte na táboře rýmu? / Táborové hříchy / Jak rozdělujeme zásilky potravin / Signalizační štafety / Výpůjční legitimace
-----22
SRPEN -----
-----Zápisynašftábora
vékronice-----
49. týden (3. - 9. srpna)
Různé druhy táborníků / Slu~ební deník / Proč začíná služba ve třetí? / Číslované chleby / Opatrujte dobře stany / Budík na táboře / Nepochopitelné věci / Važte si každé chvíle - - - - -

Z Bobří hráze

- - - - - 233 50. týden (10. - 16. srpna)
 O táborovém ohni J Zápis v naší kronice J Osvětlení ve stanu J
 Ochranná síť do táborové kuchyně I Stravování na táboře /
 Ušlechtilost ducha I Být mladý apňtomještěnatáboře
 ----- 237 51. týden (17. - 23. srpna)
 Vzorná táborová dvojice / Jak myjete nádobí? / Táborová
 t~ídnice I O táborové pokladně I Nákupní knížky I Památky z
 tábora I Ale ale, chlapci, za stodolou se přece netáboří! J
 Jak se pozná takytáborník i Naše Bobří
 hrázi-----241 52.
 týden (24. - 31. srpna)
 Jsou ve Dvojce takytáborníci? / Volání o pomoc / Končíme tábor
 / Poslední komando / Táborové zkušenosti / Název a znak tábora
 / Až
 jednou.../Dovšedních dní-----246
 Ediční poznámka Václava Noska-Windyho - - - - -
 - - - - - 252
 i; ;: .
 JAROSLAV FOGLA
 l r .,
 Vybral a uspořádal Miloš Zapletal Ilustrace na obálce a
 titulním listě Marko Čermák
 Obrázky v textu byly převzaty z časopisů Mladý hlasatel, Junák
 a vpřed, stopařské tabu z knihy Václava Vodenky Nauka o
 stopování (Praha 1937, nákladem vlastním)
 Ediční poznámku napsal Václav Nosek-Winds
 Vydalo Nakladatelství OLYMPIA, a. s. Praha 1, Klimentská 1
 roku 1999 jako svou 2987. publikaci První vydání, 257 stran
 Odpovědný redaktor Vladimír Dobrovodský Technický redaktor Jan
 Zoul
 Repro a zlom LD s.r.o. - TISKARNA PRAGI Radlická 2, Praha 5
 Vytiskla tiskárna SEVEROGRAFIE, s. p., Mo Tem. sk. 14/64
 27 - 049 - 99
 →